

ปัญหาการกำหนดโทษของผู้ขับขี่ที่กระทำผิดซ้ำ กรณีมีสารเสพติดในร่างกายขณะขับขี่
ตามพระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. 2522

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตาม
หลักสูตรนิติศาสตรมหาบัณฑิต
คณะนิติศาสตร์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยรังสิต
ปีการศึกษา 2566

**AN IMPOSITION OF PENALTIES FOR RECIDIVISTS: A CASE OF
DRUGGED DRIVERS IN ACCORDANCE WITH
THE LAND TRAFFIC ACT B.E.2522**

**BY
SUPAPORN LAAORAIM**

**A THESIS SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT
OF THE REQUIREMENTS FOR
THE DEGREE OF MASTER OF LAWS
FACULTY OF LAW**

**GRADUATE SCHOOL, RANGSIT UNIVERSITY
ACADEMIC YEAR 2023**

วิทยานิพนธ์เรื่อง
ปัญหาการกำหนดโทษของผู้ขับขี่ที่กระทำผิดซ้ำ กรณีมีสารเสพติดในร่างกายขณะขับขี่
ตามพระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. 2522

โดย
สุภาพร ละออเอี่ยม

ได้รับการพิจารณาให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญานิติศาสตรมหาบัณฑิต

มหาวิทยาลัยรังสิต
ปีการศึกษา 2566

รศ. ดร. ภูมิ มุสิกศิลป์
ประธานกรรมการสอบ

ผศ. ดร. ธาณี วรรณทรัพย์
กรรมการ

ศ. (พิเศษ) วิชา มหาคุณ
กรรมการและอาจารย์ที่ปรึกษา

บัณฑิตวิทยาลัยรับรองแล้ว

(ผศ. ร.ต. หญิง ดร. วรณี สุขสาตร)
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
22 กันยายน 2566

Thesis entitled

**AN IMPOSITION OF PENALTIES FOR RECIDIVISTS: A CASE OF
DRUGGED DRIVERS IN ACCORDANCE WITH
THE LAND TRAFFIC ACT B.E.2522**

by
SUPAPORN LAAORAIM

was submitted in partial fulfillment of the requirements
for the degree of Master of Laws

Rangsit University
Academic Year 2023

Assoc. Prof. Phum Mulsilp, Ph.D.
Examination Committee Chairperson

Asst. Prof. Thanee Vorapatr, LL.M
Member

Prof. Vicha Mahakun
Member and Advisor

Approved by Graduate School

(Asst. Prof. Plt. Off. Vanee Sooksatra, D.Eng.)
Dean of Graduate School
September 22, 2023

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้เป็นอย่างดี โดยได้รับความอนุเคราะห์จาก ศาสตราจารย์พิเศษ วิชา มหาคุณ อาจารย์ที่ปรึกษา ที่มีความเมตตากรุณา เอาใจใส่ ช่วยเหลือ และคอยให้คำปรึกษา ให้ข้อคิดเห็น ตรวจสอบและแนะนำแนวทางแก้ไขวิทยานิพนธ์นี้เป็นอย่างดี มาโดยตลอด ผู้วิจัยจึงขอกราบขอบพระคุณไว้ ณ โอกาสนี้

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ รศ.ดร. ภูมิ มูลศิลป์ ที่กรุณาให้เกียรติเป็นประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ โดยมี ผศ. ดร.ธานี วรภัทร์ ท่านอาจารย์มีความเมตตาให้คำปรึกษาแนะนำแนวทาง และร่วมเป็นคณะกรรมการในการสอบวิทยานิพนธ์ ให้คำปรึกษาแนะนำในทุก ๆ ด้าน รวมถึงเจ้าหน้าที่คณะนิติศาสตร์บัณฑิตวิทยาลัยทุกท่านที่ช่วยอำนวยความสะดวกและประสานงานในการทำวิทยานิพนธ์ให้ผู้วิจัยตลอดมา

ท้ายนี้ผู้วิจัยขอโน้มรำลึกถึง พระศรีศาสดา พระพุทธรูปปรางมารวิชัย ที่เป็นศูนย์รวมแห่งความศรัทธา และที่เคารพสักการะของคณะอาจารย์และนักศึกษาของมหาวิทยาลัยรังสิต อันเป็นที่พึงให้ผู้วิจัยมีสติปัญญาในการจัดทำวิทยานิพนธ์ให้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี ผู้วิจัยขอขอบคุณ บิดา มารดา และครอบครัวที่เป็นกำลังใจในการศึกษา จัดทำวิทยานิพนธ์ และรวมถึงการดำรงชีวิต แต่หากมีข้อผิดพลาดหรือข้อบกพร่องของวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอน้อมรับไว้

สุภาพร ละออเอี่ยม
ผู้วิจัย

6006482 : สุภาพร ละอองเอี่ยม
 ชื่อวิทยานิพนธ์ : ปัญหาการกำหนดโทษของผู้ขับขี่ที่กระทำความผิดซ้ำ กรณีมีสารเสพติด
 ในร่างกายขณะขับขี่ ตามพระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. 2522
 หลักสูตร : นิติศาสตรมหาบัณฑิต
 อาจารย์ที่ปรึกษา : ศ. (พิเศษ) วิษณุ มหาคณ

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) แนวคิด ทฤษฎี และพฤติกรรมของการกระทำ ความผิดซ้ำที่เกี่ยวกับยาเสพติด 2) มาตรการทางกฎหมายของไทยเปรียบเทียบกับต่างประเทศ ที่เกี่ยวกับการกำหนดโทษของผู้ขับขี่ที่กระทำความผิดซ้ำ กรณีมีสารเสพติดในร่างกายขณะขับขี่ 3) วิเคราะห์ปัญหาการกำหนดโทษของผู้ขับขี่ที่กระทำความผิดซ้ำ กรณีมีสารเสพติดอยู่ในร่างกายขณะ ขับขี่ 4) แนวทางในการแก้ไขปัญหาคำหนดโทษของผู้ขับขี่ที่กระทำความผิดซ้ำ กรณีมีสารเสพติดอยู่ ในร่างกายขณะขับขี่ เพื่อให้ได้มาซึ่งมาตรการทางกฎหมายที่เหมาะสม และให้มีประสิทธิภาพ มากขึ้น เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยการวิจัยทางเอกสาร ซึ่งศึกษาจากแนวคิด ทฤษฎี พระราชบัญญัติ และมาตรการทางกฎหมายของไทยและต่างประเทศ

จากผลการศึกษาพบว่า การกำหนดโทษของผู้ขับขี่ยานพาหนะขณะมีสารเสพติดในร่างกาย ตามพระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. 2522 ไม่เพียงพอที่จะทำให้เกิดการกระทำความผิดฐานขับขี่ ยานพาหนะขณะมีสารเสพติดในร่างกายลดลง ประเภทของสารเสพติดในความผิดฐานเป็นผู้ขับขี่ ขณะมีสารเสพติดในร่างกาย คือ แอมเฟตามีนหรือเมทแอมเฟตามีนเท่านั้น ไม่รวมถึงสารเสพติด ประเภทอื่น ๆ ที่ออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาท นอกจากนี้อำนาจของเจ้าพนักงานตำรวจในการ ตรวจหาสารเสพติดในร่างกายของผู้ขับขี่ มีเพียงหัวหน้าเจ้าพนักงานจราจร พนักงานสอบสวน และ เจ้าพนักงานจราจรเท่านั้น จึงเกิดปัญหาในการปฏิบัติหน้าที่ในการตรวจสอบ ดังนั้นจึงเสนอให้มีการ เพิ่มอัตราโทษในกรณีขับขี่ยานพาหนะขณะมีสารเสพติดในร่างกาย ตลอดจนเพิ่มอัตราโทษในกรณี เสพยาแล้วมาขับเป็นเหตุให้ผู้อื่นได้รับอันตรายและเสียชีวิต รวมถึงการกระทำความผิดซ้ำซากของ ตัวบุคคลที่เคยกระทำความผิดมาแล้ว และในการกำหนดประเภทของสารเสพติดให้รวมถึงยาเสพติด ที่มีสารเสพติดหรือวัตถุที่ออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาททุกชนิด และเห็นควรให้อำนาจตำรวจทุกสาย งานในการปฏิบัติหน้าที่ตรวจสอบสารเสพติดกรณีขับขี่ยานพาหนะเสพยาเสพติด

(วิทยานิพนธ์มีจำนวนทั้งสิ้น 133 หน้า)

คำสำคัญ: การกำหนดโทษของผู้ขับขี่, การกระทำความผิดซ้ำ, สารเสพติดในร่างกายขณะขับขี่

ลายมือชื่อนักศึกษา ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา

6006482 : Supaporn Laoaiaam
 Thesis Title : An Imposition of Penalties for Recidivists: A Case of Drugged Drivers
 in Accordance with the Land Traffic Act B.E.2522
 Program : Master of Laws
 Thesis Advisor : Prof. Vicha Mahakun

Abstract

This study aimed to 1) investigate the concepts, theories, and drug-related recidivism, 2) Compare the legal measures regarding penalties imposed on recidivists involved in drugged driving in Thailand and other countries, 3) analyze the problems hindering the effective imposition of penalties for the recidivists involved in drugged driving, and 4) propose guidelines and solutions to enhance the effectiveness and appropriateness of legal measures in addressing drugged driving recidivism. This study utilized a qualitative research approach to investigate recidivists involved in drugged driving in Thailand and other countries.

The findings of the study indicated that the penalties prescribed for recidivists involved in drugged driving, as outlined in the Land Traffic Act B.E.2522, were deemed insufficient in effectively reducing the occurrence of such cases. Additionally, it was observed that the drugs identified as illicit in such cases were limited to amphetamine and methamphetamine, neglecting other substances that also have an impact on the mind and nervous system. Moreover, the administration of drug driving tests was restricted solely to chief traffic officers, inquiry officers, and traffic officers, resulting in a limited capacity for conducting such tests. Therefore, based on the findings of this study, it is recommended that the penalties for drugged driving cases be strengthened, particularly in situations where harm or death is caused to others, as well as for recidivists. In addition, the penalties should cover all addictive substances which influence the mind the nerve system. The police in any division should also be authorized to perform drug driving tests as well.

(Total 133 pages)

Keywords: Penalties, Recidivism, Drugged Driving

Student's Signature Thesis Advisor's Signature

สารบัญ

	หน้า
กิตติกรรมประกาศ	ก
บทคัดย่อ	ข
Abstract	ค
สารบัญ	ง
สารบัญตาราง	ช
บทที่ 1	บทนำ
1.1	ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา
1.2	วัตถุประสงค์ของการศึกษา
1.3	สมมติฐานของการศึกษา
1.4	ขอบเขตของการศึกษา
1.5	วิธีดำเนินการศึกษา
1.6	ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ
บทที่ 2	แนวคิด ทฤษฎี และพฤติกรรมของการกระทำความผิดซ้ำที่เกี่ยวกับยาเสพติด
2.1	แนวคิดเกี่ยวกับยาเสพติด
2.1.1	ประวัติความเป็นมาของยาเสพติด
2.1.2	ความหมายของยาเสพติด
2.1.3	ประเภทของยาเสพติด
2.1.4	พฤติกรรมการใช้ยาเสพติด
2.1.5	สาเหตุที่ทำให้คนเสพยาเสพติด
2.1.6	อาชญากรรมทางคดียาเสพติด
2.2	สภาพปัญหาเกี่ยวกับคดียาเสพติดให้โทษ
2.2.1	ปัญหาผู้ต้องขังฉันทันเรือนจำ
2.2.2	ปัญหาต่อเศรษฐกิจและสังคม

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
2.3 แนวคิดเกี่ยวกับการแก้ปัญหาเสพติด	29
2.3.1 แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวกับการแก้ไขปัญหาเสพติด	29
2.3.2 แนวคิดการบำบัดความคิดและพฤติกรรม	30
2.4 แนวคิดทฤษฎีการบังคับใช้กฎหมายอาญา	33
2.4.1 ทฤษฎีการควบคุมอาชญากรรม	33
2.4.2 ทฤษฎีกระบวนการนิติธรรม	34
2.5 แนวคิดการกำหนดโทษในทางอาญา	34
2.6 แนวคิดเกี่ยวกับการกระทำความผิดซ้ำ	36
2.6.1 การกระทำความผิดซ้ำ	36
2.6.2 พฤติกรรมการติดคุกซ้ำซาก	36
2.6.3 พฤติกรรมการกระทำความผิดซ้ำที่เกี่ยวกับยาเสพติด	37
2.6.4 ระบบคะแนนความประพฤติในการจับกุม	38
2.7 แนวคิดเกี่ยวกับมาตรการการบังคับกฎหมายว่าด้วยวิธีการเพื่อความ ปลอดภัย กรณีมีสารเสพติดในร่างกายขณะจับกุม	40
บทที่ 3 มาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับการกำหนดโทษของผู้จับกุมที่กระทำผิดซ้ำ กรณีมีสารเสพติดในร่างกายขณะจับกุม	44
3.1 ประเทศอังกฤษ	44
3.1.1 มาตรการทางกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้อง	44
3.1.2 การบังคับใช้บทลงโทษกฎหมายจราจรทางบก	59
3.2 สหรัฐอเมริกา	63
3.2.1 มาตรการทางกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้อง	64
3.2.2 การบังคับใช้บทลงโทษกฎหมายจราจรทางบก	73

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
3.3 สหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี	75
3.3.1 มาตรการทางกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้อง	75
3.3.2 การบังคับใช้บทลงโทษกฎหมายจราจรทางบก	77
3.4 ประเทศไทย	80
3.4.1 มาตรการทางกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้อง	80
3.4.2 การบังคับใช้บทลงโทษกฎหมายจราจรทางบก	96
3.5 การเปรียบเทียบมาตรการทางกฎหมายของไทยกับต่างประเทศ	98
บทที่ 4	
วิเคราะห์ปัญหาการกำหนดโทษของผู้ขับขี่ที่กระทำผิดซ้ำ กรณีมีสารเสพติด อยู่ในร่างกายขณะขับขี่ ตามพระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. 2522	108
4.1 ปัญหาบทกำหนดโทษของผู้ขับขี่ขณะมีสารเสพติดในร่างกาย	108
4.2 ปัญหาการกำหนดประเภทของสารเสพติดในความผิดฐานเป็นผู้ขับขี่ ขณะมีสารเสพติดในร่างกาย	111
4.3 ปัญหาเกี่ยวกับอำนาจของเจ้าพนักงานตำรวจในการตรวจค้น ยานพาหนะ กรณีมีสารเสพติดในร่างกายของผู้ขับขี่	115
4.4 มาตรการทางกฎหมายของไทยเปรียบเทียบกับต่างประเทศ ที่เกี่ยวกับ การกำหนดโทษของผู้ขับขี่ที่กระทำผิดซ้ำ กรณีมีสารเสพติดใน ร่างกายขณะขับขี่	118
บทที่ 5	
บทสรุป และข้อเสนอแนะ	122
5.1 บทสรุป	122
5.2 ข้อเสนอแนะ	124
5.3 ข้อเสนอแนะอื่น ๆ	126
บรรณานุกรม	127
ประวัติผู้วิจัย	133

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
3.1 แสดงสารเสพติดกรณีผู้ขับขี่เสพยาเสพติดขณะขับขี่ยานพาหนะประเทศ อังกฤษ (Drug Driving Limits, Paragraph 2)	50
3.2 บทลงโทษสำหรับความผิดเหล่านี้แสดงไว้ในตารางต่อไปนี้	57
3.3 บทลงโทษการขับรถขณะมีเมาส์ราหรือสารเสพติด	71
3.4 แสดงการลงโทษเมื่อตรวจพบสารเสพติดกรณีผู้ขับขี่เสพยาเสพติดขณะขับขี่ ยานพาหนะสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี	76
3.5 การเปรียบเทียบมาตรการทางกฎหมายของไทยกับต่างประเทศ	98
4.1 แสดงการเปรียบเทียบปัญหาระหว่างมาตรการทางกฎหมายของไทยกับ ต่างประเทศ ที่เกี่ยวกับการกำหนดโทษของผู้ขับขี่ที่กระทำผิดซ้ำ กรณีมีสาร เสพติดในร่างกายขณะขับขี่	118

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ปัจจุบันปัญหายาเสพติดได้แพร่ระบาดไปทั่วโลกและอยู่ในขั้นวิกฤต โดยสถานการณ์การแพร่ระบาดของยาเสพติดได้ทวีความรุนแรงขึ้นอย่างรวดเร็ว เพราะมีการผลิตยาเสพติดทั้งภายในประเทศและมีการลักลอบนำเข้ามาจากต่างประเทศมากมายหลายชนิด¹ ซึ่งปัญหาเสพติดนี้ถือเป็นปัญหาที่สำคัญที่ส่งผลให้ทั้งวัยเด็ก วัยรุ่น รวมทั้งวัยผู้ใหญ่มีพฤติกรรมไปในทางที่ไม่เหมาะสมและเกิดกระทำความผิดในลักษณะอื่น ๆ ตามมา ซึ่งเป็นปัญหาที่สำคัญและควรได้รับการแก้ไข เพื่อแก้ไขปัญหาก็ครอบคลุมและตรงจุด โดยเฉพาะผู้ที่กระทำความผิดฐานเสพยาเสพติด ซึ่งมีอัตราโทษไม่ร้ายแรง หรือผู้ที่กระทำความผิดซ้ำในคดีดังกล่าว เมื่อถูกดำเนินคดีอาญาต่อศาล

สำหรับสถิติจำนวนของผู้ทำผิดที่ถูกจับกุมเข้าสู่กระบวนการยุติธรรมในคดียาเสพติด ปี พ.ศ. 2564 มีจำนวน 130,543 คดี ผู้ต้องหา 132,675 คน และเป็นคดีที่ไม่ทราบผู้กระทำความผิดจำนวน 4,993 คดี จำแนกเป็นคดียาบ้า 98,003 คดี ของกลางประมาณ 515,469,052.03 เม็ด ไอซ์ 19,339 คดี ของกลาง 19,266.94 กิโลกรัม เฮโรอีน 1,091 คดี ของกลาง 3,332.16 กิโลกรัม โคเคน 49 คดี ของกลาง 50.09 กิโลกรัม กัญชาแห้ง 6,407 คดี ของกลาง 71,769.54 กิโลกรัม พืชกระท่อม 5,767 คดี ของกลาง 43,190.35 กิโลกรัม คีตามีน 394 คดี ของกลาง 1,028.49 กิโลกรัม และเอ็กซ์ตาซี 150 คดี ของกลาง 452,119.14 เม็ด² ส่วนการกระทำความผิดคดียาเสพติดซ้ำและจำนวนคดียาเสพติดไหลทะลักเข้าสู่กระบวนการยุติธรรมเพิ่มสูงขึ้นทุกปีส่งผลให้จำนวนนักโทษล้นคุก นำไปสู่แรงกดดันในเชิงนโยบายด้านยาเสพติดทั้งในแง่ของความพยายามที่จะบัญญัติกฎหมายใหม่ ๆ ออกมาใช้บังคับ

¹ จาก เด็กและเยาวชนกระทำความผิดในคดียาเสพติดมากเป็นอันดับหนึ่ง, โดย ภัทธานิช จิตสำรวย, 2559, ลิขสิทธิ์ 2559 โดย ภัทธานิช จิตสำรวย. สืบค้นจาก <http://prachatai.com/journal/2016/03/64731>.

² จาก รายงานประจำปี 2564 ผลการปราบปรามยาเสพติดทั่วประเทศ (น. 3), โดย สำนักงานปราบปรามยาเสพติด, 2564, ลิขสิทธิ์ 2564 โดย สำนักงานปราบปรามยาเสพติด. สืบค้นจาก <https://www.oncb.go.th/DocLib/ผลการปราบปรามยาเสพติดทั่วประเทศ%20ปี%202564.pdf>.

และการพัฒนาศาสตร์และกลยุทธในการแก้ปัญหาดังกล่าว ซึ่งในปี 2560 – 2564 พบว่า ผู้ต้องหาที่มีการกระทำความผิดซ้ำในคดีอาชญากรรมมากกว่า 1 ครั้ง เป็นจำนวน 44,439 คน³

ข้อมูลรายงานคดีอุบัติเหตุจราจรทางบกที่ได้รับแจ้งในปี พ.ศ. 2564 (ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2564 ถึงวันที่ 31 ธันวาคม 2564) พบว่า มีจำนวนอุบัติเหตุทางถนน 79,414 ครั้ง สูงกว่าค่าเฉลี่ย 7 ปี ร้อยละ 2.09 และเพิ่มขึ้นจากปี พ.ศ. 2563 ร้อยละ 12.84 ผู้เสียชีวิตที่เกิดจากอุบัติเหตุจราจรทางบกที่ได้รับแจ้ง พบว่า มีผู้เสียชีวิต 6,628 ราย⁴ กองสารนิเทศและประชาสัมพันธ์ สำนักงานศาลยุติธรรม ได้สรุป ยอดรวมสถิติคดีที่เข้าสู่กระบวนการพิพากษาของศาลชั้นต้นทั่วประเทศ ในช่วง 7 วันอันตราย เทศกาลปีใหม่ 2566 ตั้งแต่วันที่ 29 ธ.ค. 65 – 4 ม.ค. 66 ยอดรวม 17,782 คดี พิพากษาเสร็จ 17,615 คดี โดย 3 อันดับแรก ข้อหาที่มีการกระทำผิดสูงสุด อันดับ 1) ขับรถขณะเมาสุรา 2) ขับรถโดยไม่มีใบอนุญาต และ 3) ขับรถขณะเสพยาเสพติด จากสถิติในการขับรถขณะเสพยาเสพติดดังกล่าว⁵ เห็นว่าควรมีการศึกษาปัญหากฎหมาย เพื่อให้กฎหมายสามารถบังคับใช้ได้มีประสิทธิภาพ และครอบคลุม เป็นการป้องกันปราบปรามยาเสพติดและลดอุบัติเหตุบนท้องถนน

จากการศึกษาการกำหนดโทษของผู้ขับขี่ที่กระทำผิดซ้ำ กรณีมีสารเสพติดในร่างกายขณะขับขี่ ตามพระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. 2522 ทำให้ผู้วิจัยต้องการศึกษาในประเด็นปัญหาดังต่อไปนี้

³ จาก สำนักงานปราบปรามยาเสพติด, อ้างแล้วเชิงอรรถที่ 2, (น. 8)

⁴ จาก รายงานการวิเคราะห์จากสถานการณ์อุบัติเหตุทางถนนของกระทรวงคมนาคม พ.ศ. 2564 (น. 8), โดย สำนักแผนความปลอดภัย, 2565, กรุงเทพฯ: สำนักงานนโยบายและแผนการขนส่งและจราจร, ลิขสิทธิ์ 2565 โดย สำนักงานนโยบายและแผนการขนส่งและจราจร.

⁵ จาก สถิติคดี พ.ร.บ จราจรทางบก ช่วง 7 วันอันตราย เทศกาลปีใหม่ 2566, โดย สำนักงานแผนและงบประมาณ, 2566, ลิขสิทธิ์ 2566 โดย สำนักงานปราบปรามยาเสพติด. สืบค้นจาก <https://workpointtoday.com/crime-new-year/>.

1) ปัญหาบทกำหนดโทษของผู้ขับขี่ขณะมีสารเสพติดในร่างกาย⁶ ประกอบกับวรรคห้า⁷ และบทกำหนดโทษ และการกระทำนั้นเป็นเหตุให้ผู้อื่นถึงแก่ความตายตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 291 ตามระบบกฎหมายไทย การกระทำที่เป็นกรรมเดียว แต่ผิดต่อกฎหมาย หมายบทให้ลงโทษผู้กระทำความผิด โดยให้อัตราโทษที่สูงที่สุดเพียงโทษเดียว และอาจมีเหตุบรรเทาโทษ หรือลดโทษผู้กระทำความผิด หากจำเลยให้การรับสารภาพหรือให้การที่เป็นประโยชน์ตามมาตรา 78 จึงทำให้ผู้กระทำความผิดไม่เกรงกลัวต่อโทษที่ตนเองจะได้รับเพราะอัตราโทษที่จะได้รับไม่สูงมากพอ จะเห็นได้ว่าอัตราโทษในกรณีขับรถโดยประมาทเป็นเหตุให้ผู้อื่นเสียชีวิต อันมีสาเหตุมาจากการเสพยาเสพติดอาจไม่สูงมากพอ ซึ่งไม่เหมาะสมกับความเสียหายที่ผู้กระทำความผิดได้กระทำขึ้น

2) ปัญหาการกำหนดประเภทของสารเสพติดในความผิดฐานเป็นผู้ขับขี่ขณะมีสารเสพติดในร่างกาย ทั้งนี้ใช้ครอบคลุมเฉพาะการเสพวัตถุที่ออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาทตามกฎหมายว่าด้วยวัตถุที่ออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาทเท่านั้นเมื่ออธิบดีกรมตำรวจออกข้อกำหนด ห้ามมิให้ผู้ขับขี่เสพ ซึ่งยาเสพติดให้โทษในประเภทที่ 1 คือ แอมเฟตามีนและเมทแอมเฟตามีน ตามข้อกำหนดกรมตำรวจ เรื่อง กำหนดชื่อและประเภทของวัตถุที่ออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาทและประเภทของรถที่ให้ผู้ปฏิบัติงานมีอำนาจตรวจสอบผู้ขับขี่ยังไม่ได้ออก โดยข้อกำหนดที่ห้ามมิให้ผู้ขับขี่เสพกัญชา ซึ่งเป็นยาเสพติดให้โทษตามกฎหมายว่าด้วยยาเสพติดให้โทษ การที่จำเลยกระทำจึงไม่เป็นความผิดฐานผู้ขับขี่เสพยาเสพติดให้โทษ จากคำพิพากษาดังกล่าวจึงมีปัญหาว่าหากผลการตรวจสอบพบว่า ผู้ขับขี่เสพสารเสพติดชนิดอื่น เช่น เฮโรอีน มอร์ฟิน โคคาอิน ผีน กัญชา พืชกระท่อม ผู้ขับขี่ดังกล่าวจะไม่มี ความผิดในข้อหาเป็นผู้ขับขี่แล้วเสพยาเสพติดให้โทษ

3) ปัญหาเกี่ยวกับอำนาจของเจ้าพนักงานตำรวจในการตรวจค้นยานพาหนะ กรณีมีสารเสพติดในร่างกายของผู้ขับขี่ การตรวจสอบหาสารเสพติดในร่างกายขณะขับขี่ กำหนดให้

⁶ พระราชบัญญัติจราจรทางบกพ.ศ. 2522 มาตรา 157/1 วรรคสอง บัญญัติว่า “ผู้ขับขี่ผู้ใดฝ่าฝืน มาตรา 43 ทวิ วรรคหนึ่ง ต้องระวางโทษสูงกว่าที่กำหนดไว้ในกฎหมายว่าด้วยยาเสพติดให้โทษหรือ กฎหมายว่าด้วยวัตถุที่ออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาทอีกหนึ่งในสาม และให้ศาลสั่งพักใช้ใบอนุญาตขับขี่ของผู้นั้นมีกำหนดไม่น้อยกว่าหกเดือนหรือเพิกถอนใบอนุญาตขับขี่”

⁷ พระราชบัญญัติจราจรทางบกพ.ศ. 2522 มาตรา 157/1 วรรคห้า บัญญัติว่า “ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคสองเป็นเหตุให้ผู้อื่นถึงแก่ความตาย ผู้กระทำความผิดต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สามปีถึงสิบปี และปรับตั้งแต่หกหมื่นบาทถึงสองแสนบาท และให้ศาลสั่งเพิกถอนใบอนุญาตขับขี่”

หัวหน้าเจ้าพนักงานจราจร พนักงานสอบสวน เจ้าพนักงานจราจร หรือผู้ตรวจการมีอำนาจจัดให้มีการตรวจสอบผู้ขับขี่รถบางประเภท ว่าผู้นั้นได้เสพยาเสพติดให้โทษหรือเสพวัตถุที่ออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาทหรือไม่ ถ้าตีความตามตัวบทกฎหมายคือ กฎหมายกำหนดให้เจ้าหน้าที่ตำรวจผู้มีอำนาจตรวจหาสารเสพติดในตัวผู้ขับขี่กรณีนี้ต้องเป็นเจ้าหน้าที่ตำรวจในสายงานจราจรหรือพนักงานสอบสวนเท่านั้น เจ้าหน้าที่ตำรวจสายงานอื่น ๆ ไม่มีอำนาจตามพระราชบัญญัตินี้

ในอังกฤษได้มีการบัญญัติกฎหมายเกี่ยวกับการขับขี่ขณะเสพยาเสพติด โดยมีการกำหนดปริมาณสารเสพติดในร่างกายขณะขับรถ แยกเป็นประเภทของสารเสพติดและกำหนดอัตราโทษที่สูงหากตรวจพบว่า ผู้ขับขี่มีปริมาณสารเสพติดในร่างกายเกินกว่ามาตรฐานที่กฎหมายกำหนด และโทษจะหนักขึ้นหากการขับขี่โดยสาเหตุดังกล่าวเป็นเหตุ ซึ่งเจ้าหน้าที่ตำรวจมีอำนาจหน้าที่สั่งให้หยุดยานพาหนะได้ สามารถใช้วิธีการสุ่มตรวจได้ สามารถสั่งให้หยุดในกรณีที่มีเหตุอันควรสงสัยว่าผู้ขับขี่มีเสพยาเสพติดหรือแอลกอฮอล์ขณะขับขี่หรือไม่ โดยสามารถทำการทดสอบเบื้องต้นได้ในกรณีมีพฤติการณ์อันควรสงสัยตามสมควร⁸ สำหรับสหรัฐอเมริกา ได้จัดการกับปัญหาการขับขี่ยานพาหนะขณะมีสารเสพติดในร่างกายกับปัญหาแอลกอฮอล์ ภายใต้อิทธิพลของแอลกอฮอล์หรือสารเสพติด (Driving Under the Influence: DUI) ซึ่งข้อกำหนดในแต่ละรัฐจะแตกต่างกันไป รวมถึงบทลงโทษและหากกระทำผิดซ้ำบทลงโทษจะเพิ่มขึ้น ในบางรัฐอาจยึดยานพาหนะ และบางรัฐหากมีผู้โดยสารที่มีอายุต่ำกว่า 16 ปี หรือมีการใช้ร่วมกับแอลกอฮอล์ หรือยา/สารที่ออกฤทธิ์ต่อจิตประสาท บทลงโทษจะเพิ่มขึ้น รวมถึงข้อกำหนดที่กำหนดของผู้ขับขี่ได้ไม่เกิน 5 ng/mL (Permissible Inference Law)⁹ และสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี ทุกสายงานมีอำนาจตรวจผู้ขับขี่ยานพาหนะเสพยาเสพติด และกำหนดให้ผู้ขับขี่ และได้กำหนดประเภทของยาเสพติด ได้แก่ แอมเฟตามีน แมทแอมเฟตามีน เอ็กซ์ตาซี แอลเอสดี มอร์ฟิน โคคาอีน ฟีนยา กัญชา ให้เป็นความผิดฐานขับขี่ยานพาหนะขณะเสพยาเสพติด¹⁰

⁸ จาก ปัญหาอาชญากรรม (น. 9), โดย กรมตำรวจ, 2537, กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ตำรวจ. ลิขสิทธิ์ 2537 โดย กรมตำรวจ.

⁹ From *Drug Impaired Driving*, by Governors Highway Safety Association, 2022, Copyright 2022 by Governors Highway Safety Association. Retrieved from <https://www.ghsa.org/state-laws/issues/drug%20impaired%20driving>.

¹⁰ From *overviews to drugs and driving*, by Legal drugs and driving, 2022, Copyright 2022 by Legal approaches to drugs and driving. Retrieved from <http://www.emcdda.europa.eu/publications/topic>.

“การบังคับใช้กฎหมายจราจรที่มีประสิทธิภาพ” เป็นปัจจัยหนึ่งที่สำคัญที่จะช่วยส่งเสริมสร้างความปลอดภัยที่อยู่บนท้องถนน ช่วยลดอุบัติเหตุ ความสูญเสียจากการบาดเจ็บและเสียชีวิต รวมทั้งการสร้างความตระหนักของประชาชนผู้ใช้รถใช้ถนนจะส่งผลต่อพฤติกรรมไปในทิศทางที่เป็นบวกนำไปสู่การลดสถิติการเกิดอุบัติเหตุจราจรบนท้องถนน เพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมายสำคัญของการบังคับใช้กฎหมายจราจรนั้นคือเพื่อเป็นการข่มขวัญยังผู้ละเมิดหรือผู้มีแนวโน้มจะละเมิดกฎหมายหรือระเบียบเกี่ยวกับการจราจร ซึ่งการบังคับใช้กฎหมายจราจรที่เหมาะสมจะทำให้ผู้ละเมิดได้เรียนรู้ที่จะหลีกเลี่ยงและลดพฤติกรรมที่เห็นแก่ประโยชน์ นอกจากนี้ก็เพื่อความปลอดภัยเป็นระเบียบเรียบร้อยของผู้ใช้รถใช้ถนนเองด้วย¹¹ เมื่อผู้ใช้สารเสพติดขับขี่ยานพาหนะตามพระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. 2522 จึงส่งผลกระทบต่อบุคคลอื่นอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ อันอาจนำมาซึ่งความสูญเสียทั้งร่างกาย ชีวิตและทรัพย์สิน และปัญหาการกระทำผิดซ้ำในประเทศไทยจึงเป็นปัญหาทั้งในทางสังคมและปัญหาจากกระบวนการยุติธรรมเอง

จากที่กล่าวมา ผู้ศึกษาเห็นว่าควรมีการกำหนดความรับผิดชอบและกำหนดอัตราโทษสำหรับการกระทำผิดซ้ำของผู้ขับขี่ยานพาหนะมีสารเสพติดในร่างกาย ให้เหมาะสมเพียงพอสำหรับความร้ายแรงของความผิดนี้ อันจะเป็นการช่วยเยียวยาผู้เสียหายได้อย่างแท้จริง และเป็นการสร้างความเกรงกลัวต่อผู้ขับขี่ยานพาหนะที่กระทำผิดซ้ำ กรณีมีสารเสพติดในร่างกายขณะขับขี่ยานพาหนะ ซึ่งการกำหนดอัตราโทษที่เหมาะสมสำหรับผู้ขับขี่ยานพาหนะจะนำไปสู่การกำหนดโทษกับบุคคลอื่นที่เกี่ยวข้องกับการขับขี่ยานพาหนะขณะมีสารเสพติดในร่างกายได้อย่างเหมาะสม และเห็นสมควรให้อำนาจเจ้าพนักงานในการตรวจสารเสพติดในร่างกายของผู้ขับขี่ยานพาหนะ เพื่อให้บังคับใช้กฎหมายได้อย่างถูกต้องและชอบธรรม และเห็นควรมีการแก้ไขเพิ่มเติมประเภทของสารเสพติดในความผิดฐานขับขี่ยานพาหนะขณะมีสารเสพติดในร่างกายเพื่อให้ได้มาซึ่งมาตรการทางกฎหมายที่เหมาะสม และให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

¹¹ จาก การศึกษาข้อเสนอในเชิงนโยบายเพื่อแก้ไขปัญหาอุบัติเหตุจราจรทางบก, โดย กฤษณพงศ์ พุตระกูล, (2564), กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม. ลิขสิทธิ์ 2564 โดย กฤษณพงศ์ พุตระกูล.

1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา

- 1.2.1 เพื่อศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และพฤติกรรมของการกระทำผิดซ้ำที่เกี่ยวกับยาเสพติด
- 1.2.2 เพื่อศึกษามาตรการทางกฎหมายของไทยเปรียบเทียบกับต่างประเทศ ที่เกี่ยวกับการกำหนดโทษของผู้ขังที่กระทำผิดซ้ำ กรณีมีสารเสพติดในร่างกายขณะขัง
- 1.2.3 เพื่อศึกษาวิเคราะห์ปัญหาการกำหนดโทษของผู้ขังที่กระทำผิดซ้ำ กรณีมีสารเสพติดอยู่ในร่างกายขณะขัง ตามพระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. 2522
- 1.2.4 เพื่อศึกษาแนวทางในการแก้ไขปัญหาการกำหนดโทษของผู้ขังที่กระทำผิดซ้ำ กรณีมีสารเสพติดอยู่ในร่างกายขณะขัง เพื่อให้ได้มาซึ่งมาตรการทางกฎหมายที่เหมาะสม และให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

1.3 สมมติฐานของการศึกษา

- 1.3.1 กำหนดโทษของผู้ขังยานพาหนะขณะมีสารเสพติดในร่างกาย ตามพระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. 2522 และที่แก้ไขเพิ่มเติม ตลอดจนกระทรวง ประกาศ คำสั่ง ข้อกำหนด และข้อบังคับต่าง ๆ ไม่เหมาะสม
- 1.3.2 การกำหนดประเภทของสารเสพติดในความผิดฐานเป็นผู้ขังขณะมีสารเสพติดในร่างกาย ซึ่งสารเสพติดที่จะเป็นความผิดในข้อหาเป็นผู้ขังแล้วเสพยาเสพติดให้โทษ คือ แอมเฟตามีนหรือเมทแอมเฟตามีนเท่านั้นยังไม่ครอบคลุมสารเสพติดประเภทอื่น ๆ
- 1.3.3 อำนาจของเจ้าพนักงานตำรวจในการตรวจค้นยานพาหนะ กรณีมีสารเสพติดในร่างกายของผู้ขัง จะต้องเป็นเจ้าหน้าที่ตำรวจในสายงานจราจรหรือพนักงานสอบสวนเท่านั้น เจ้าหน้าที่ตำรวจสายงานอื่น ๆ ไม่มีอำนาจตามพระราชบัญญัตินี้

1.4 ขอบเขตของการศึกษา

การศึกษานี้จะดำเนินการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี พฤติกรรมความผิดซ้ำ มาตรการที่เหมาะสมที่นำมาใช้ในการแก้ไขปัญหของผู้เสพยาเสพติด แนวทางในการแก้ไขปัญหาการกระทำผิดซ้ำของผู้ขังขณะมีสารเสพติดในร่างกาย ตลอดจนหลักความเป็นอาชญากรในคดียาเสพติดและการเพิ่มโทษของผู้เสพยาเสพติดขณะขัง และมาตรการทางกฎหมายของต่างประเทศ

ได้แก่ อังกฤษ สหรัฐอเมริกา และสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี เปรียบเทียบกับประเทศไทยที่เกี่ยวกับการกำหนดโทษของผู้ขี้ขี้ที่กระทำผิดซ้ำ กรณีมีสารเสพติดในร่างกายขณะขี้

1.5 วิธีดำเนินการศึกษา

การดำเนินการศึกษาวิจัยในเรื่องนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยรวบรวมจากข้อมูลการศึกษา และวิจัยทางเอกสาร การเก็บข้อมูลเอกสาร ได้แก่ คำนวณกฎหมายในรูปแบบของพระราชบัญญัติ ผลงานวิจัย หนังสือตำรา บทความ รายงานการศึกษา งานวิจัย และข้อมูลวิทยานิพนธ์ และการศึกษาหาข้อมูล ทั้งนี้โดยใช้วิธีการวิเคราะห์ เพื่อให้สอดคล้องกับประเด็นที่ได้ตั้งสมมติฐานไว้ ภายใต้แนวคิดทฤษฎี พฤติกรรมการกระทำความผิดซ้ำหลักการและมาตรการทางกฎหมายของไทยและต่างประเทศ ได้แก่ อังกฤษ สหรัฐอเมริกา และสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี แล้วนำรายละเอียดต่าง ๆ มาประมวลวิเคราะห์ปัญหา เพื่อให้ได้ข้อสรุปและข้อเสนอแนะในการแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายระเบียบ หรือข้อบังคับ นำมาใช้ในการดำเนินคดีกับผู้กระทำความผิดซ้ำฐานเป็นผู้ขี้ขี้ขณะมีสารเสพติดในร่างกายได้อย่างมีประสิทธิภาพ

1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

- 1.6.1 ทำให้ทราบแนวคิด ทฤษฎี และพฤติกรรมการกระทำความผิดซ้ำที่เกี่ยวกับยาเสพติด
- 1.6.2 ทำให้ทราบมาตรการทางกฎหมายของต่างประเทศเปรียบเทียบกับประเทศไทยที่เกี่ยวกับการกำหนดโทษของผู้ขี้ขี้ที่กระทำผิดซ้ำ กรณีมีสารเสพติดในร่างกายขณะขี้
- 1.6.3 ทำให้ทราบปัญหาการกำหนดโทษของผู้ขี้ขี้ที่กระทำผิดซ้ำ กรณีมีสารเสพติดในร่างกายขณะขี้ตามพระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. 2522
- 1.6.4 ทำให้ทราบแนวทางในการแก้ไขปัญหาการกำหนดโทษของผู้ขี้ขี้ที่กระทำผิดซ้ำ กรณีมีสารเสพติดในร่างกายขณะขี้ เพื่อให้ได้มาซึ่งมาตรการทางกฎหมายที่เหมาะสม และให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

บทที่ 2

แนวคิด ทฤษฎี และพฤติกรรมกรกระทำคามผิดซ้ำที่เกี่ยวกับยาเสพติด

การศึกษาปัญหาการกำหนดโทษของผู้จับขังที่กระทำผิดซ้ำ กรณีมีสารเสพติดในร่างกายขณะจับกุม ตามพระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. 2522 มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และพฤติกรรมกรกระทำคามผิดซ้ำที่เกี่ยวกับยาเสพติด เพื่อศึกษามาตรการทางกฎหมายของไทย เปรียบเทียบกับต่างประเทศที่เกี่ยวกับการกำหนดโทษของผู้จับขังที่กระทำผิดซ้ำ กรณีมีสารเสพติดในร่างกายขณะจับกุม เพื่อศึกษาวิเคราะห์ปัญหาการกำหนดโทษของผู้จับขังที่กระทำผิดซ้ำ กรณีมีสารเสพติดอยู่ในร่างกายขณะจับกุม ตามพระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. 2522 และเพื่อศึกษาแนวทางในการแก้ไขปัญหาการกำหนดโทษของผู้จับขังที่กระทำผิดซ้ำ กรณีมีสารเสพติดอยู่ในร่างกายขณะจับกุม เพื่อให้ได้มาซึ่งมาตรการทางกฎหมายที่เหมาะสม และให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และเอกสารที่เกี่ยวข้อง มีดังนี้

- 2.1 แนวคิดเกี่ยวกับยาเสพติด
- 2.2 สภาพปัญหาเกี่ยวกับคดียาเสพติดให้โทษ
- 2.3 แนวคิดเกี่ยวกับการแก้ปัญหายาเสพติด
- 2.4 แนวคิดทฤษฎีการบังคับใช้กฎหมายอาญา
- 2.5 แนวคิดการกำหนดโทษในทางอาญา
- 2.6 แนวคิดเกี่ยวกับการกระทำคามผิดซ้ำ
- 2.7 แนวคิดเกี่ยวกับมาตรการการบังคับกฎหมายว่าด้วยวิธีการเพื่อความปลอดภัย กรณีมีสารเสพติดในร่างกายขณะจับกุม

2.1 แนวคิดเกี่ยวกับยาเสพติด

2.1.1 ประวัติความเป็นมาของยาเสพติด

ปัญหายาเสพติดเป็นระดับชาติอยู่ในขณะนี้ มีประวัติความเป็นมาที่น่าสนใจ เพราะมนุษย์ได้เกี่ยวข้องกับยาเสพติดมาเป็นเวลายาวนาน บางตัวให้ทั้งคุณประโยชน์และโทษ บางชนิดก็มี

แต่โทษภัยเท่านั้น ซึ่งในปัจจุบันมียาเสพติดชนิดต่าง ๆ ในท้องตลาดมากกว่า 120 ชนิด อย่างไรก็ตาม ยาเสพติดชนิดแรกที่คนไทยรู้จักก็คือ ฝิ่น¹²

ประเทศไทยก็มีประวัติการเสพยาฝิ่นมาตั้งแต่สมัยสมเด็จพระรามาธิบดีที่ 1 แห่งกรุงศรีอยุธยา (พระเจ้าอู่ทอง) ประมาณ 600 ปีเศษมาแล้ว ในสมัยนั้นก็มีหลักฐานว่า พระมหากษัตริย์ทรงเสด็จเห็นโทษของการเสพยาฝิ่น และทรงลงโทษผู้เสพยาฝิ่นเช่นกัน ระหว่างสงครามกลางเมืองของสหรัฐอเมริกา (American Civil War) ค.ศ. 1861 - 1865 เริ่มมีการนำฝิ่นมาเข้าได้ฝิ่นหน้ำมาใช้ ทำให้มีผู้จำหน่ายฝิ่นมาใช้ในลักษณะยาเสพติด ต่อมาเมื่อคนรู้จักการนิดยาเข้าหลอดเลือดคาเฮโรอินซึ่งเป็น Demethylated form ของมอร์ฟีนก็ถูกนำมาใช้แทนมอร์ฟีน

ฝิ่นเข้ามาในประเทศไทยในสมัยใดนั้นยังไม่ทราบแน่ชัด เท่าที่มีหลักฐานครั้งแรกเป็น ประกาศใช้กฎหมายลักษณะโจร ในสมัยรัชสมัยสมเด็จพระรามาธิบดีที่ 1 (พระเจ้าอู่ทอง) ปฐมกษัตริย์แห่งกรุงศรีอยุธยา เมื่อ พ.ศ. 1903 หรือ ประมาณ 600 ปีล่วง มาแล้ว ตามกฎหมายฉบับนี้ได้บัญญัติการห้ามซื้อขาย เสพยาฝิ่น ไว้ว่า “ผู้สูบฝิ่น กินฝิ่น ขายฝิ่น นั้น ให้ลงพระราชอาญาจหนักหนา ธิราชบาทว์ให้สิ้นเชิง ทเวนบกสามวัน ทเวนเรือสามวัน ให้จำใส่คุกไว้จนกว่าจะอดได้ ถ้าอดได้แล้วเรียกเอาทานบนแก่ มั่นญาติพี่น้องไว้แล้ว จึงให้ปล่อยผู้สูบ ขาย กินฝิ่น ออกจากโทษ” แม้ว่าบทลงโทษจะสูง แต่การลักลอบซื้อขายและเสพยาฝิ่น ก็ยังมีต่อมาโดยตลอด กฎหมายคงใช้ได้แต่ในกรุงศรีอยุธยาเท่านั้น ส่วนหัวเมือง และ เมืองขึ้นที่ห่างพระเนตรพระกรรณ ไม่มีการเข้มงวดกวดขัน ซึ่งปรากฏว่าผู้ครองเมืองบางแห่งก็ติดฝิ่นและผูกขาดการ จำหน่ายฝิ่นเสียเองด้วย เมื่อเป็นเช่นนี้ปัญหาการขายฝิ่น เสพยาฝิ่น จึงเลิกไม่ได้ตลอด สมัยกรุงศรีอยุธยา

ต่อมาสมัยกรุงรัตนโกสินทร์ พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลก ทรงแจกกฎหมายป่าวร้องห้ามปรามผู้ขายผู้สูบฝิ่นแต่ก็ยังไม่มีผลครั้นถึงสมัยพระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย จึงได้ทรงตราพระราชกำหนดโทษให้สูงขึ้น ไปอีก โดย “ห้ามอย่าให้ผู้ใดสูบฝิ่น กินฝิ่น ซื้อฝิ่น ขายฝิ่น และเป็นผู้สมซื้อสมขาย เป็นอันขาดทีเดียวถ้ามิฟังจับได้ และมีผู้ร้องฟ้องพิจารณาเป็นสัจจะให้ลงพระอาญา ฆเียน 3 ยก ทเวนบก 3 วัน ทเวนเรือ 3 วัน ธิราชบาทว์ บุตรภรรยา และทรัพย์สิ่งของให้สิ้นเชิงให้ส่งตัว ไปตะพุ่นหญ้าช้าง ผู้รู้เห็นเป็นใจมิได้เอาความมาว่ากล่าวจะให้ลงพระอาญาฆเียน 60 ที”

¹² จาก *ยาเสพติด*, โดย สำนักงานชันสูตรสาธารณสุข, 2560, ลิขสิทธิ์ 2560 โดย สำนักงานชันสูตรสาธารณสุข, สืบค้นจาก <https://webportal.bangkok.go.th/public/lab/page/main>.

ในรัชกาลที่ 3 รัชสมัยพระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว เป็นระยะที่ตรงกับสมัยที่อังกฤษนำฝิ่นจากอินเดีย ไปบังคับขาย ให้จีนทำให้มีคณินติดฝิ่นเพิ่มขึ้น และในช่วงเวลานั้นตรงกับระยะที่คนจีนเข้ามาค้าขายในเมืองไทยมากขึ้น จึงเป็นการนำการใช้ฝิ่นและผู้ติดฝิ่นเข้ามาในเมืองไทย ตลอดจนมีการลักลอบนำฝิ่นเข้ามาในเมืองไทยด้วยเรือสินค้าต่าง ๆ มาก จึงเป็นเหตุให้การเสพฝิ่นระบาดยิ่งขึ้น พระองค์จึงได้ทรงมีบัญชาให้มีการปราบปรามอย่างเข้มงวดกวาดขันในปี พ.ศ. 2382 ทำให้การค้าฝิ่น และสิ่งอื่น ๆ ที่ผิดกฎหมายเข้าไปอยู่ในมือของกลุ่มอั้งยี่ที่เกิดขึ้นในกรุงเทพฯ และหัวเมืองชายทะเล สร้างความวุ่นวายจากการทะเลาะวิวาทระหว่างกลุ่มอั้งยี่ต่าง ๆ จนต้องทำให้ทหารปราบปราม

ในสมัยรัชกาลที่ 4 พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงเห็นว่าการปราบปรามไม่สามารถขจัดปัญหาการสูบ และขายฝิ่นได้ และก่อให้เกิดความยุ่งยากวุ่นวายขึ้น จึงทรงเปลี่ยนนโยบายใหม่ ขอมให้คนจีนเสพและขายฝิ่นได้ตามกฎหมาย แต่ต้องเสียภาษีผูกขาดมีนายภาษีเป็นผู้ดำเนินการ ปรากฏว่าภาษีฝิ่นทำรายได้ให้แก่ ประเทศไทยมาก ซึ่งสมเด็จพระยาดำรงราชานุภาพ ได้ทรงรวบรวมไว้ในหนังสือลัทธิธรรมเนียมต่าง ๆ ใน “ตำนานภาษีฝิ่น” ว่าภาษีที่ได้นั้นประมาณว่าถึงปีละ 4 แสนบาท สูงเป็นอันดับที่ 5 ของรายได้ประเภทต่าง ๆ และได้มีความพยายามห้ามคนไทย ไม่ให้เสพฝิ่น แต่ก็ไม่ได้ผลเต็มที่

ใน พ.ศ. 2501 คณะปฏิวัติซึ่งปกครองประเทศไทยอยู่ในขณะนั้นได้ พิจารณาเห็นว่าการเสพฝิ่นเป็นที่รังเกียจในวงการสังคม และเป็นอันตรายแก่สุขภาพ และอนามัยอย่างร้ายแรง ประเทศต่าง ๆ ได้พยายามเลิกการเสพฝิ่นโดยเด็ดขาดแล้ว จึงเห็นเป็นการสมควรให้เลิกการเสพฝิ่น และจำหน่ายฝิ่นในประเทศไทย จึงมีประกาศคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 37 ลงวันที่ 9 ธันวาคม 2501 ให้เลิกการเสพฝิ่น และจำหน่ายทั่วราชอาณาจักร และกำหนดดำเนินการให้เสร็จสิ้นเด็ดขาดภายในวันที่ 30 มิถุนายน 2502 โดยกำหนดการตามลำดับดังนี้¹³

- 1) ประกาศให้ผู้เสพฝิ่นขึ้นทะเบียนและรับใบอนุญาตให้เสพฝิ่นภายใน วันที่ 31 ธันวาคม 2501
- 2) ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2502 ห้ามมิให้ร้านฝิ่นจำหน่ายฝิ่นแก่ผู้ที่ไม่มีใบอนุญาต ให้สูบฝิ่น

¹³ จาก ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับยาเสพติด, โดย สำนักงานสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด กระทรวงยุติธรรม, ม.ป.ป., ลิขสิทธิ์ ม.ป.ป. โดย สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด กระทรวงยุติธรรม. สืบค้นจาก <https://www.oncb.go.th/Home/Pages/history.aspx>.

- 3) ขุดเลิกฐานจำหน่ายฝิ่นภายในวันที่ 30 มิถุนายน 2502
- 4) ให้กระทรวงสาธารณสุขและกระทรวงมหาดไทย ร่วมกันจัดตั้งสถานพยาบาลและพักฟื้นผู้อดฝิ่น
- 5) ตั้งแต่วันที่ 1 กรกฎาคม 2502 ผู้กระทำความผิดฐานเสพยาฝิ่นหรือมูฝิ่น

นอกจากนี้ยังได้แก้ไขกฎหมายว่าด้วยฝิ่น เพิ่มโทษผู้ละเมิดให้สูงขึ้น ซึ่งได้ประกาศใช้ตั้งแต่วันที่ 1 กรกฎาคม 2502 เป็นต้นมา จากประกาศของคณะปฏิวัติ ดังกล่าวข้างต้น เป็นอันว่านับแต่รุ่งอรุณ ของวันที่ 1 กรกฎาคม 2502 การเสพยา และจำหน่ายฝิ่นในประเทศไทยก็เป็นสิ่งผิดกฎหมาย นอกจากรัฐบาลจะได้จัดให้ผู้ติดยาเข้ารับการรักษา และฟื้นฟูแล้ว ปรากฏว่าการปราบปรามก็ได้กระทำเด็ดขาดยิ่งขึ้น มีการประหารชีวิตผู้ผลิต และค้ายาเสพติด แต่ปัญหายาเสพติดไม่ได้ลดลง เพียงแต่การซื้อขายมีการดำเนินการซ่อนเร้น และมีวิธีการที่ลึกลับยิ่งขึ้น นอกจากนี้ด้วยยาเสพติดได้เปลี่ยนรูปไปเป็นเฮโรอีน ซึ่งผลิตด้วยการเปลี่ยนตัวยาสำคัญในฝิ่น คือ มอร์ฟีน ด้วยวิธีทางเคมีเป็นยาเสพติดที่มีฤทธิ์ร้ายแรงกว่าฝิ่นก็กลับระบาดในเมืองไทย พบครั้งแรกราวเดือนกันยายน พ.ศ. 2502 เฮโรอีน ได้ระบาดในหมู่ติดยาอยู่เดิม เพราะสูบได้ง่ายใช้เผาในกระดวยตะกั่วแล้วสูดไอไม่ต้องมีบ้องฝิ่น และไม่มีกลิ่นเวลาสูบ การหลบหนีกฎหมายก็ทำได้ง่ายกว่าการสูบฝิ่น¹⁴

ปัจจุบันปัญหายาเสพติดที่ปรากฏอยู่ในหมู่มนไทยมีรูปแบบต่าง ๆ กันและลักษณะปัญหาแตกต่างกันออกไป ชาวไทยภูเขาที่อาศัยในภาคเหนือของประเทศไทย ส่วนหนึ่งมีอาชีพหลักในการปลูกฝิ่น และมีจำนวนไม่น้อยที่สูบและติดยาในหมู่มนไทยในชนบทพื้นราบ ก็มีการสูบฝิ่นใช้ใบกระท่อม กัญชา ยาม้าหรือยาขยันและยาแก้ปวด อยู่อย่างแพร่หลาย ปัญหาที่ร้ายแรงตามมา คือ การแพร่ระบาดของการค้ายาเสพติดหลายชนิดปนกันอยู่ในขณะนี้ทั้งในต่างจังหวัดและในเขตกรุงเทพมหานคร โดยเฉพาะยาม้าหรือยาบ้า ได้แพร่ระบาดเข้าไปในแทบทุกชุมชน และหมู่บ้านซึ่งนับว่า เป็นปัญหาใหญ่ในขณะนี้ที่ทุกคนต้องร่วมกันแก้ไข

¹⁴ จาก รายงานผลการสำรวจครัวเรือนเพื่อคาดประมาณจำนวนประชากร ผู้ใช้สารเสพติด ของประเทศไทย ปี พ.ศ. 2562, โดย มานพ คณะโต, 2562, บริษัทจรัสสินี วงศ์การพิมพ์ จำกัด, ลิขสิทธิ์ 2562 โดย มานพ คณะโต.

2.1.2 ความหมายของยาเสพติด

ประมวลกฎหมายยาเสพติด พ.ศ. 2564¹⁵ กำหนดความหมายของคำว่า ยาเสพติดให้โทษ ไว้ดังนี้ คือ สารเคมีหรือวัตถุนิติใด ๆ ซึ่งเมื่อเสพเข้าสู่ร่างกายไม่ว่าจะโดยวิธีรับประทาน ดม สูบ หรือด้วยวิธีการใด ๆ แล้วทำให้เกิดผลต่อร่างกายและจิตใจในลักษณะสำคัญ เช่น

- 1) ผู้ที่เสพยา ต้องเพิ่มขนาดการเสพติดมากขึ้นเป็นลำดับ
- 2) ผู้ที่เสพยา จะเกิดอาการถอนยา เมื่อหยุดใช้ยา หรือขาดยา
- 3) ผู้ที่เสพยา จะเกิดความต้องการเสพทั้งทางร่างกายและจิตใจอย่างรุนแรงตลอดเวลา

ตลอดเวลา

- 4) ผู้ที่เสพยา จะมีสุขภาพร่างกายที่ทรุดโทรมลง

5) หรือกล่าวได้ว่าเป็นยาหรือสารที่ออกฤทธิ์ต่อจิตประสาท ที่ผู้นั้นใช้อยู่ประจำ แล้วยาหรือสารนั้นทำให้มีความผิดปกติที่ระบบประสาทกลางซึ่งจะถือว่าผู้นั้นติดยาเสพติด ถ้ามีอาการต่อไปนี้อย่างน้อย 3 ประการคือ ผู้ป่วยจะทำทุกอย่างเพื่อให้ได้ยาหรือสารนั้นมาไว้ แม้เป็นวิธีที่ผิดกฎหมาย เช่น ลักขโมยก็จะทำ

6) ผู้ป่วยไม่สามารถปฏิบัติงานตามปกติได้ เนื่องจากมีอาการพิษหรืออาการขาดยาหรือสารนั้น

- 7) พฤติกรรมของผู้ป่วยเปลี่ยนไป เช่น หยุดงานบ่อย หรือไม่เอาใจใส่ครอบครัว

- 8) ผู้ป่วยต้องเสพยาเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ (มี Tolerance)

9) เมื่อหยุดเสพหรือลดปริมาณการเสพลงมา จะเกิดอาการขาดยาหรือสารนั้น (Withdrawal Symptom)

รวมตลอดถึงพืช หรือส่วนของพืชที่เป็นหรือให้ผลผลิตเป็นยาเสพติดให้โทษหรืออาจใช้ผลิตเป็นยาเสพติดให้โทษและสารเคมีที่ใช้ในการผลิตยาเสพติดให้โทษด้วย ทั้งนี้ ไม่หมายความว่าถึงยาสามัญประจำบ้าน บางตำรับตามกฎหมายว่าด้วยยาที่มียาเสพติดให้โทษผสมอยู่ เป็นสารเคมีหรือวัตถุนิติใด ๆ ซึ่งเมื่อเสพเข้าสู่ร่างกายไม่ว่าจะโดยวิธีรับประทาน ดม สูบ จิบ หรือด้วยประการใด ๆ แล้วทำให้เกิดผลต่อร่างกายและจิตใจในลักษณะสำคัญ เช่น ต้องเพิ่มขนาดการเสพขึ้นเป็นลำดับ มีอาการถอนยาเมื่อขาดยา มีความต้องการเสพทั้งทางร่างกายและจิตใจอย่างรุนแรงตลอดเวลา และสุขภาพโดยทั่วไปจะทรุดโทรมลง ซึ่งรวมถึงพืชหรือส่วนของพืชที่เป็นหรือให้ผลผลิตเป็นยาเสพติด

¹⁵ ประมวลกฎหมายยาเสพติด พ.ศ. 2564

ให้โทษ หรืออาจใช้ผลิต เป็นยาเสพติดให้โทษ และสารเคมีที่ใช้ในการผลิตยาเสพติดให้โทษด้วย¹⁶ เป็นวัตถุดิบใด ๆ ที่เกิดขึ้นตามธรรมชาติ หรือสังเคราะห์ขึ้น เมื่อนำเข้าสู่ร่างกายไม่ว่าจะโดยวิธีรับประทาน ดม สูบ ฉีด หรือด้วย วิธีการใด ๆ แล้ว ทำให้เกิดผลต่อร่างกายและจิตใจ นอกจากนี้ยังทำให้เกิดการเสพติดได้ หากใช้สารนั้นเป็นประจำทุกวันหรือวันละหลาย ๆ ครั้ง¹⁷

นอกจากนี้ยาเสพติด ยังหมายถึง สารใดก็ตามที่เกิดขึ้นตามธรรมชาติ หรือสารที่สังเคราะห์ขึ้นเมื่อนำเข้าสู่ร่างกายที่มีผลต่อจิตใจและระบบประสาท จะมีลักษณะออกฤทธิ์ทำให้เสพติด หรือออกฤทธิ์ สารเสพติดส่งผลกระทบต่อสมองที่เรียกว่ากระตุ้นให้คนอยากกลับมาเสพอีก หรือออกฤทธิ์ทำให้เกิดความอยากใช้ ความอยาก ความต้องการใช้สารเสพติด ทำให้เกิดผลต่อร่างกายและจิตใจ นอกจากนี้ยังจะทำให้เกิดการเสพติดได้หากใช้สารนั้นเป็นประจำทุกวัน หรือวันละหลาย ๆ ครั้ง¹⁸ และต้องการในปริมาณมากขึ้น มีลักษณะเป็นการเสพติด โดยปัจจุบันพบว่ามีผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับคดียาเสพติดให้โทษเป็นจำนวนมาก ส่งผลกระทบต่อตัวผู้เสพ ต่อสังคม และนำไปสู่ปัญหาผู้ต้องขังล้นเรือนจำ

ดังนั้น สรุปได้ว่า ยาเสพติด หมายถึง สารต่าง ๆ ที่มีการนำเข้าสู่ร่างกายโดยการรับประทาน ดม สูบ ฉีด หรือด้วยวิธีการใด ๆ แล้วทำให้เกิดผลต่อร่างกายและจิตใจ ทำให้ผู้เสพต้องเพิ่มขนาดการเสพยาอีกขึ้น จนทำให้เกิดอันตรายต่อร่างกายและจิตใจ นอกจากนี้ยังจะทำให้เกิดการเสพติดได้ หากใช้สารนั้นเป็นประจำทุกวัน หรือวันละหลาย ๆ ครั้ง

¹⁶ จาก *สาระสำคัญการควบคุมตามกฎหมาย*, โดย กองควบคุมวัตถุเสพติด, 2559, นนทบุรี : กองควบคุมวัตถุเสพติด. ลิขสิทธิ์ 2559 โดย กองควบคุมวัตถุเสพติด. ลิขสิทธิ์ 2559 โดย สำนักงาน กองควบคุมวัตถุเสพติด.

¹⁷ จาก สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด, *อ้าวแล้วเชิงอรรถที่ 13*

¹⁸ จาก “บทบาทของครอบครัวมุสลิมต่อความสำเร็จและความล้มเหลวในการบำบัดรักษาผู้ป่วย (ผู้ติดยาเสพติด) กรณีศึกษา สถานบำบัดในพื้นที่จังหวัดปัตตานี (น. 75),” โดย อับดุลคอลิก อรรอฮิมีย, 2565, *วารสารอิสลามศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์*, 13(1), 65-96. ลิขสิทธิ์ 2565 โดย อับดุลคอลิก อรรอฮิมีย.

2.1.3 ประเภทของยาเสพติด

ประมวลกฎหมายยาเสพติด พ.ศ. 2564 ได้จัดประเภทของยาเสพติดให้โทษออกเป็น 5 ประเภท ดังนี้

ประเภทที่ 1 ยาเสพติดให้โทษชนิดร้ายแรง เป็นยาที่ไม่มีการนำมาใช้ในทางการแพทย์ และทำให้เกิดการเสี่ยงต่อการติดยาของประชากรในระดับรุนแรง เช่น เฮโรอีน ยาบ้า ยาไอ เป็นต้น

ประเภทที่ 2 ยาเสพติดประเภทนี้สามารถนำมาใช้เพื่อประโยชน์ทางการแพทย์ได้ แต่ต้องใช้ภายใต้การควบคุมของแพทย์ และใช้เฉพาะกรณีที่จำเป็นเท่านั้น ได้แก่ ฝิ่น มอร์ฟีน โคลเคน หรือโคคาอิน โคลเคอิน และเมทาโดน

ประเภทที่ 3 ยาเสพติดประเภทนี้เป็นยาเสพติดให้โทษที่มียาเสพติดประเภทที่ 2 ผสมอยู่ด้วย มีประโยชน์ทางการแพทย์ การนำไปใช้เพื่อจุดประสงค์อื่น หรือเพื่อเสพติด จะมีบทลงโทษกำกับไว้ ยาเสพติดประเภทนี้ ได้แก่ ยาแก้ไอ ที่มีตัวยาโคเคอิน ยาแก้ท้องเสีย ที่มีฝิ่นผสมอยู่ด้วย ยาฉีดระงับปวดต่าง ๆ เช่น มอร์ฟีน เพทิดีน ซึ่งสกัดมาจากฝิ่น

ประเภทที่ 4 คือสารเคมีที่ใช้ในการผลิตยาเสพติดให้โทษ ประเภทที่ 1 หรือประเภทที่ 2 ยาเสพติดประเภทนี้ไม่มีการนำมาใช้ประโยชน์ในการบำบัดโรคแต่อย่างใด และมีบทลงโทษกำกับไว้ด้วย ได้แก่ น้ำยาอะเซติกแอนไฮไดรด์ และอะเซติคลอไรด์ ซึ่งใช้ในการเปลี่ยนมอร์ฟีนเป็นเฮโรอีน สารคลอซูไดโอเฟลรีน สามารถใช้ในการผลิตยาบ้าได้ และวัตถุออกฤทธิ์ต่อจิตประสาทอีก 12 ชนิด ที่สามารถนำมาผลิตยาไอและยาบ้าได้

ประเภทที่ 5 เป็นยาเสพติดให้โทษที่มีได้เข้าข่ายอยู่ในยาเสพติดประเภทที่ 1 ถึง 5 ได้แก่ ทุกส่วนของพืชกัญชา ทุกส่วนของพืช กระท่อม เห็ดขี้ควาย เป็นต้น

ยาเสพติดตามที่รัฐมนตรีประกาศ

- 1) ยาเสพติดให้โทษประเภท 1 มี 39 ชนิด
- 2) ยาเสพติดให้โทษประเภท 2 มี 102 ชนิด
- 3) ยาเสพติดให้โทษประเภท 4 มี 32 ชนิด
- 4) ยาเสพติดให้โทษประเภท 5 มี 4 ชนิด

ประเภทของยาเสพติด จำแนกตามการออกฤทธิ์ต่อระบบประสาทส่วนกลาง แบ่งเป็น 4 ประเภท ดังนี้¹⁹

1) ประเภทกดประสาท ได้แก่ ฝิ่น มอร์ฟีน เฮโรอีน ยานอนหลับ ยาระงับประสาท ยากล่อมประสาท เครื่องดื่มมึนเมาทุกชนิด รวมทั้งสารระเหย เช่น ทินเนอร์ น้ำมันเบนซิน แอลกอฮอล์ กาว เป็นต้น มักพบว่าผู้เสพติดจะมีอาการอ่อนเพลีย ฟุ้งซ่าน อารมณ์เปลี่ยนแปลงง่าย มีปฏิกิริยาตอบสนองในภาวะฉุกเฉินช้า เวลาขับรถจะเกิดอุบัติเหตุได้ง่าย

2) ประเภทกระตุ้นประสาท ได้แก่ ยาบ้า กระต่อม โคลเคน มักพบว่า ผู้เสพติดจะมีอาการหงุดหงิด กระวนกระวาย จิตใจสับสน หวาดระแวง บางครั้งมีอาการก้าวร้าว คลุ้มคลั่ง ทำในสิ่งที่คนปกติไม่กล้าทำ เช่น ทำร้ายตนเอง หรือฆ่าผู้อื่น

3) ประเภทหลอนประสาท ได้แก่ แอลเอสดี เห็ดขี้ควาย เป็นต้น ผู้เสพติดจะมีอาการประสาทหลอน ฝันเพื่อง เห็นแสงสี วิจิตรพิสดาร หรือเห็นภาพหลอนที่น่าเกลียดน่ากลัว หูแว่ว ได้ยินเสียงประหลาด ควบคุมตนเองไม่ได้ ในที่สุดมักป่วยเป็นโรคจิต

4) ประเภทออกฤทธิ์ผสมผสาน คือ ทั้งกระตุ้น กด และหลอนประสาทรวมกัน ได้แก่ กัญชา ผู้เสพติดมักมีอาการหวาดระแวง ความคิดสับสน เห็นภาพลวงตาม หูแว่ว ควบคุมตนเองไม่ได้ มีอุปนิสัยใจคอผิดเพี้ยน และสุดท้ายจะกลายเป็นโรคจิตได้

ประเภทของยาเสพติด จำแนกตามแหล่งที่มา ตามแหล่งที่เกิด ซึ่งจะแบ่งออกเป็น 2 ประเภท ดังนี้²⁰

1) ยาเสพติดธรรมชาติ (Natural Drugs) คือ ยาเสพติดที่ผลิตมาจากพืช เช่น ฝิ่น มอร์ฟีน กระต่อม กัญชา เป็นต้น

2) ยาเสพติดสังเคราะห์ (Synthetic Drugs) คือ ยาเสพติดที่ผลิตขึ้นด้วยกรรมวิธีทางเคมี เช่น เฮโรอีน แอม เฟตามีน ยาไอซ์ เอ็คตาซี เป็นต้น

¹⁹ จาก ยาเสพติด, โดย สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด, 2560, ลิขสิทธิ์ 2560 โดย สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด. สืบค้นจาก <https://webportal.bangkok.go.th/lab/page/main/2162/0/1/info/60062/ยาเสพติด>.

²⁰ จาก สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด, อ้างแล้วเชิงอรรถที่ 13

ประเภทของยาเสพติด จำแนกตามแหล่งที่เกิด ซึ่งจะแบ่งออกเป็น 2 ประเภท ดังนี้²¹

- 1) ยาเสพติดธรรมชาติ (Natural Drugs) คือยาเสพติดที่ผลิตมาจากพืช เช่น ฝิ่น กระบือ กัญชา เป็นต้น
- 2) ยาเสพติดสังเคราะห์ (Synthetic Drugs) คือยาเสพติดที่ผลิตขึ้นด้วยกรรมวิธีทางเคมี เช่น เฮโรอีน แอมเฟตามีน เป็นต้น

ประเภทของยาเสพติด จำแนกตามองค์การอนามัยโลก ซึ่งแบ่งออกได้เป็น 9 ประเภท ดังนี้²²

- 1) ประเภทฝิ่น หรือ มอร์ฟิน รวมทั้งยาที่มีฤทธิ์คล้ายมอร์ฟิน ได้แก่ ฝิ่น มอร์ฟิน เฮโรอีน เพกิดีน
- 2) ประเภทยาพิษเรท รวมทั้งยาที่มีฤทธิ์ทำนองเดียวกัน ได้แก่ เซโคบาร์บิทัล อะโมบาร์บิทัล พาราลดีไฮด์ เมโพรบาเมท ไดอาซีแพม เป็นต้น
- 3) ประเภทแอลกอฮอล์ ได้แก่ เหล้า เบียร์ วิสกี้
- 4) ประเภทแอมเฟตามีน ได้แก่ แอมเฟตามีน เมทแอมเฟตามีน
- 5) ประเภทโคเคน ได้แก่ โคเคน ใบโคคา
- 6) ประเภทกัญชา ได้แก่ ใบกัญชา ยางกัญชา
- 7) ประเภทใบกระท่อม
- 8) ประเภทหลอนประสาท ได้แก่ แอลเอสดี ดีเอ็นที เมสตาลีน เมล็ดมอนิ่งกลอรี่ ต้นลำโพง เห็ดเมฆบางชนิด
- 9) ประเภทอื่น ๆ นอกเหนือจาก 8 ประเภทข้างต้น ได้แก่ สารระเหยต่าง ๆ เช่น ทินเนอร์ เบนซิน น้ำยาล้างเล็บ ยาแก้ปวด และบุหรี่

กล่าวโดยสรุป สิ่งเสพติดไม่ว่าจะมีฤทธิ์ร้ายแรงหรือไม่ร้ายแรงก็ตาม ย่อมจะส่งผลกระทบต่อสุขภาพร่างกายและจิตใจของมนุษย์ไม่มากนักน้อย ทั้งยังส่งผลถึงเศรษฐกิจของครอบครัว บุคคลรอบข้างอีก เป็นต้น

²¹ จาก *ประเภทของยาเสพติด*, โดย สำนักงานชั้นสูตรสาธารณสุข, 2560, ลิขสิทธิ์ 2560 โดย สำนักงานชั้นสูตรสาธารณสุข. สืบค้นจาก <https://webportal.bangkok.go.th/lab/page/main/2162/0/1/info/60062/ยาเสพติด>.

²² เพ็งอ้าง

2.1.4 พฤติกรรมการใช้ยาเสพติด

การใช้สารเสพติด เป็นส่วนหนึ่งของปัญหาทางด้านสาธารณสุขของชาติ ซึ่งมีความสัมพันธ์กันระหว่างสภาพสังคมที่เปลี่ยนไปและสภาวะจิตใจของบุคคล นอกจากนั้นยังพบว่าบ่อยครั้งที่สภาวะสุขภาพอนามัย โรคทางกาย หรือแม้แต่การเสียชีวิต เกิดจากปฏิสัมพันธ์ระหว่างสารเสพติด บุคคล และสภาพการใช้สารนั้น ๆ ความสูญเสียที่เกิดขึ้นไม่สามารถประเมินได้อย่างถูกต้อง ทั้งในด้านสังคม สาธารณสุข หรือด้านเศรษฐศาสตร์ เนื่องจากความสูญเสียทางอ้อมที่ไม่อาจประเมินได้

พฤติกรรมการลองใช้สารเสพติดหรือใช้เพื่อความสนุกสนาน อาจนำไปสู่การใช้ในทางที่ผิดและติดสารได้ ซึ่งการใช้ในทางที่ผิดและติดสารเป็นพฤติกรรมที่ใกล้เคียงและต่อเนื่องกัน กล่าวคือพฤติกรรมทั้ง 2 รูปแบบเป็นการใช้ยาอย่างต่อเนื่อง ก่อให้เกิดอันตรายจากการใช้สาร (Harmful) หรือมีแนวโน้มที่จะเกิดอันตราย (Hazardous) ทั้งทางร่างกาย จิตใจ สังคม เศรษฐกิจ โดยการใช้ในทางที่ผิดจะไม่มีอาการดีดื้อและอาการขาดยาไปด้วย แต่การใช้จนติดนั้นจะเป็นการใช้ซ้ำๆ มีอาการอยากเสพ ขาดต่อการควบคุม และสารเสพติดประเภทที่มีอาการติดทางกาย จะมีอาการดีดื้อ ขาดยาได้²³ ดังนั้นในการศึกษาปัจจัยที่สัมพันธ์กับการใช้สารเสพติด ไม่ว่าจะเป็นปัจจัย สาเหตุ หรือผลของการใช้สารเสพติด ส่วนใหญ่จึงศึกษาพฤติกรรมการใช้สารในทางที่ผิดและติดสารร่วมกัน

พฤติกรรมการใช้สารเสพติดในทางที่ผิดและการติดสารก่อให้เกิดโรคทางกาย ทางจิต และเสียชีวิต เนื่องจากพิษของยา (Drug Intoxication) โดยตรง และเพิ่มความเสี่ยงต่อการเสียชีวิต ก่อนวัยอันควร จากการเกิดอุบัติเหตุการจราจรหลังการเสพ ปัญหาสุขภาพและโรคต่าง ๆ ที่เกิดจากพิษสารเสพติด เช่น โรคตับแข็ง โรคหัวใจ ความดันโลหิตสูง และการติดเชื้อไวรัสตับอักเสบบี B, C, และ HIV จากการฉีดสารเข้าสู่ร่างกาย และก่อให้เกิดปัญหาสุขภาพจิตและจิตเวช เช่น ผู้ใช้สารเสพติดมีอาการซึมเศร้าหรือวิตกกังวล และมีปัญหาการฆ่าตัวตายสูงกว่าคนปกติ²⁴ การมีปัญหาด้าน

²³ From *Lexicon of alcohol and drug terms*. Geneva: World Health Organization, by World Health Organization, (1994), Copyright 1994 by World Health Organization. Retrieved from http://www.who.int/substance_abuse/terminology/who_lexicon/en/

²⁴ From *Cannabis use and risk of psychotic or affective mental health outcomes: a systematic review*, by T.H. Moore, S. Zammit, A. Lingford-Hughes, T.R. Barnes, P.B. Jones, M. Burke, and G. Lewis, 2007, *Lancet*,

กฎหมายอันเป็นผลจากการเสพยาหรือทำผิดกฎหมาย เพื่อให้ได้ยามาเสพ เช่น อาชญากรรม ลักขโมย ปล้นจี้ชิงทรัพย์ ค้ายา และการมีพฤติกรรมก้าวร้าวรุนแรงเป็นอันตรายต่อคนในครอบครัว และสังคม

2.1.5 สาเหตุที่ทำให้คนเสพยาเสพติด

เส้นทางการติดยาเสพติดจะเริ่มจากการทดลองใช้ โดยอาจจะได้รับการเชิญชวนจากเพื่อนแล้วเกิดความรู้สึกอยากลองขึ้นมา และเมื่อใช้แล้วเกิดความรู้สึกพึงพอใจ จึงมีการเพิ่มจำนวนการใช้ขึ้นเรื่อย ๆ ระยะนี้เรียกว่าระยะการใช้สารเสพติด ยังไม่ถึงขั้นเสพยาหรือติด แต่หากมีการเพิ่มจำนวนความถี่ในการใช้เพิ่มขึ้น จะเข้าสู่ระยะการเสพยาเสพติด จนกระทั่งผู้เสพไม่สามารถควบคุมความต้องการในการเสพยาได้ ไม่ว่าจะเป็นในด้านความถี่ในการเสพยาหรือปริมาณในการเสพยา และมีความต้องการเสพยาในปริมาณที่เพิ่มมากขึ้นเรื่อย ๆ และถี่ขึ้นเรื่อย ๆ หากไม่มีสารเสพติดนั้นอยู่ก็จะพยายามหาามาเสพยาจนได้ ระยะนี้จะเรียกว่าเป็นระยะติดยาเสพติด และต้องเข้ารักษาอาการติดยาเสพติดเพื่อบำบัดอาการติดยาในโรงพยาบาล

ผู้ที่ติดยาเสพติดมักจะมีบุคลิกภาพประเภทระดับความมั่นใจต่ำ มองไม่เห็นคุณค่าในตนเอง ไม่รู้สึกว่าตัวเองมีประโยชน์ต่อผู้อื่นและสังคม หวันไหวง่าย มีจิตใจอ่อนแอ ต้องพึ่งพิงผู้อื่นอยู่เสมอ มักจะขาดความรับผิดชอบ จึงเลี่ยงปัญหาด้วยการใช้สารเสพติดด้วยพื้นฐานของจิตใจที่อ่อนแอเป็นทุนเดิม ส่วนของสาเหตุในการติดยาเสพติดนั้นแตกต่างกันออกไป ได้แก่²⁵

1) สาเหตุจากตนเอง มีความรู้สึกตนเองอยากรู้ อยากลอง โดยเฉพาะในกลุ่มวัยรุ่นที่เกิดการชักชวนเสพยาเสพติดต่อ ๆ กันไป จนเมื่อมีการใช้อย่างต่อเนื่องเป็นประจำและเพิ่มปริมาณเพิ่มขึ้น ก็เข้าสู่การติดยาเสพติดในที่สุด มีนิสัยส่วนตัวที่นำไปสู่การติดสารเสพติด เช่น ปฏิเสธไม่เป็น ชอบทำตามเพื่อน ไม่สามารถควบคุมตนเองได้ ฯลฯ

2) สาเหตุจากครอบครัว ครอบครัวที่ขาดความรักความอบอุ่นเป็นสิ่งที่ส่งเสริมให้คนใช้สารเสพติดเพื่อหลีกหนีความจริง ครอบครัวที่กดดันลูกหรือสมาชิกคนอื่น ๆ มากไป ครอบครัวที่ขาดความเข้าใจ ห่วงเหิน ไม่มีกิจกรรมในการสร้างความสัมพันธ์อันดี ทะเลาะเบาะแว้ง

370, 319-28. Copyright 2007 by T.H. Moore, S. Zammit, A. Lingford-Hughes, T.R. Barnes, P.B. Jones, M. Burke, and G. Lewis,

²⁵ จาก *เข้าใจพฤติกรรมและสาเหตุของผู้ป่วยยาเสพติด*, โดย Phufarest, 2022, ลิขสิทธิ์ 2022 โดย Phufarest. สืบค้นจาก <https://www.phufaresthome.com/blog/understand-behavior-of-patient/>.

ไม่มีความสุข ครอบครัวที่มีสมาชิกใช้สารเสพติดและไม่ได้รับวิธีการบำบัดยาเสพติดอย่างถูกวิธี มีโอกาสอย่างมากที่สมาชิกคนอื่น ๆ ในครอบครัวจะกลายเป็นผู้ติดยาเสพติดไปด้วย

3) สังคมสภาพแวดล้อมที่ยาเสพติดเป็นสิ่งที่ซื้อขายได้ง่าย มีการปล่อยปลະละเลยให้มีการจำหน่ายยาเสพติด ผู้ที่อยู่ในสังคมและสภาพแวดล้อมที่มีผู้เสพยาเสพติด เช่น ชุมชนแออัด กลุ่มผู้ใช้แรงงานที่ต้องทำงานเวลากลางคืน ฯลฯ ล้วนเป็นสิ่งที่กระตุ้นให้เกิดการใช้ยาเสพติดทั้งนั้น

4) ปัญหาค่าใช้จ่าย เศรษฐกิจในครอบครัว เมื่อผู้คนเกิดการว่างงาน รายได้ไม่เพียงพอกับค่าใช้จ่าย เกิดความเครียดจึงพึ่งพาเสพติดเพื่อบรรเทาความกดดัน เช่น ผู้นำครอบครัวที่ไม่อาจหารายได้เพียงพอสำหรับเลี้ยงดูสมาชิกในครอบครัว จึงเลือกจะดื่มเหล้าเพื่อหลีกเลี่ยงความกดดัน เมื่อนานวันไปอาจจะกลายเป็นผู้ติดเหล้าอย่างหนัก เป็นต้น หรือผู้ใช้แรงงานที่ต้องทำงานช่วงกลางคืนเพิ่มเติมเพื่อหารายได้ เลือกจะขายบ้าเพื่อกระตุ้นระบบประสาทให้ตื่นตัว ทำให้ตัวเองสามารถทำงานได้นานขึ้น จนกลายเป็นผู้ติดยาเสพติดที่ต้องเข้ารับการรักษาอาการติดยาเสพติด

สำหรับสาเหตุที่ทำให้เกิดยาเสพติด ส่วนใหญ่มี ดังนี้²⁶

1) ติดเพราะฤทธิ์ของยา เมื่อร่างกายมนุษย์ได้รับยาเสพติดเข้าไปฤทธิ์ของยาเสพติดจะทำให้ระบบต่าง ๆ ของร่างกายเปลี่ยนแปลงไป ซึ่งถ้าการใช้ยาไม่บ่อยหรือนานครั้ง ไม่ค่อยมีผลต่อร่างกาย แต่ถ้าใช้ติดต่อกันเพียงชั่วระยะเวลาหนึ่งจะทำให้มีผลต่อร่างกายและจิตใจ มีลักษณะ 4 ประการ คือ

- 1.1) มีความต้องการอย่างแรงกล้าที่จะเสพยาหรือสารนั้นอีกต่อไปเรื่อย ๆ
- 1.2) มีความโน้มเอียงที่จะเพิ่มปริมาณของยาเสพติดขึ้นทุกขณะ
- 1.3) ถ้าถึงเวลาที่เกิดความต้องการแล้วไม่ได้เสพยา จะเกิดอาการอยากยาหรืออาการขาดยา เช่น หาว อาเจียน น้ำตาน้ำมูกไหล ทรมานทุรนทุราย คุ้มคลั่ง โมโห ขาดสติ
- 1.4) ยาที่เสพนั้นจะไปทำลายสุขภาพของผู้เสพทั้งร่างกาย ทำให้สุขภาพอ่อนแอ มีโรคแทรกซ้อน และทางจิตใจ เกิดอาการทางประสาท จิตใจไม่ปกติ

2) ติดยาเสพติดเพราะสิ่งแวดล้อม

2.1) สภาพแวดล้อมภายนอกของบ้านที่อยู่อาศัย เต็มไปด้วยแหล่งค้ายาเสพติด เช่น ใกล้บริเวณศูนย์การค้าหน้าโรงงาน ซึ่งเป็นการซื้อขายยาเสพติดทุกรูปแบบ

²⁶ จาก *ยาเสพติด*, โดย งานสุศึกษาและประชาสัมพันธ์โรงพยาบาลท่าตูม, 2560, ลิขสิทธิ์ 2560 โดย งานสุศึกษาและประชาสัมพันธ์โรงพยาบาลท่าตูม. สืบค้นจาก <http://www.thatoomhsp.com/userfiles/ยาเสพติด01>.

2.2) สิ่งแวดล้อมภายในบ้านขาดความอบอุ่น รวมไปถึงปัญหาชีวิตคนในครอบครัวและฐานะทางเศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อมจะทำให้เด็กหันไปพึ่งยาเสพติด การขาดความเอาใจใส่ดูแลจากพ่อแม่ และขาดการยอมรับจากครอบครัว เด็กจะหันไปคบเพื่อนร่วมกลุ่มเพื่อต้องการความอบอุ่น สภาพของกลุ่มเพื่อน สภาพของเพื่อนบ้านใกล้เคียง

2.3) สิ่งแวดล้อมทางโรงเรียน เด็กมีปัญหาทางการเรียน เนื่องจากเรียนไม่ทันเพื่อน เบื่อครู เบื่อโรงเรียน ทำให้หนีโรงเรียนไปอยู่ในสิ่งแวดล้อมที่ตนพอใจ เป็นเหตุให้ตกเป็นเหยื่อของการติดยาเสพติด

3) คิดเพราะความผิดปกติทางร่างกายและจิตใจ

ในสังคมที่วุ่นวายสับสนเปลี่ยนแปลงรวดเร็วดังเช่นปัจจุบัน ทำให้จิตใจผิดปกติง่าย หากเป็นบุคคลที่มีบุคลิกภาพอ่อนแอในทุกด้าน ทั้งอารมณ์และสติปัญญา รวมทั้งร่างกายไม่สมบูรณ์แข็งแรงก็จะหาสิ่งยึดเหนี่ยว จะตกเป็นทาสยาเสพติดได้ง่าย ผู้ที่มีอารมณ์ความรู้สึกจะหันเข้าหายาเสพติด เพื่อระงับอารมณ์ความรู้สึกของตน เนื่องจากยาเสพติดมีคุณสมบัติในการกดประสาทและกระตุ้นประสาท ผู้มีจิตใจมั่นคง ขาดความมั่นใจ มีแนวโน้มในการใช้ยาเพื่อบรรเทาความวิตกกังวลของตนให้หมดไปและมีโอกาสติดยาได้ง่ายกว่าผู้อื่น

แนวคิดชีวิตสังคมของบุคคล สามารถอธิบายสาเหตุการติดยาเสพติด ได้ดังนี้

แนวคิดชีวิตสังคม (Bio-Psychosocial Model, BPS) ทฤษฎีชีวิตสังคมมีหลักการว่าพฤติกรรมและการเสพติดมีสาเหตุมาจากหลายปัจจัย โดยแต่ละปัจจัยมีส่วนเกี่ยวพันซึ่งกันและกัน ได้แก่ ปัจจัยทางชีววิทยา (Biological), ปัจจัยทางด้านจิตใจ (Psychological) รวมถึงปัจจัยทางด้านสังคม (Social) (ในบางตำรายังพุดรวมถึงปัจจัยทางจิตวิญญาณ (Spiritual)) ซึ่งทฤษฎีชีวิตสังคมให้ความสำคัญกับสาเหตุปัจจัยแต่ละอย่างเท่ากัน โดยอธิบายว่า บุคคลมีปัจจัยทางชีววิทยาเป็นพื้นฐานอันเป็นจุดเริ่มต้นให้เกิดความเสี่ยงในปัจจัยอื่นๆ อันได้แก่ ปัจจัยทางด้านจิตใจ และปัจจัยทางด้านสังคม สิ่งแวดล้อม เป็นปัจจัยที่สำคัญให้บุคคลผู้นั้นเข้าสู่กระบวนการเสพติด²⁷

รูปแบบการบำบัดที่มาจากแนวคิดของทฤษฎี ชีวิตสังคมจะมีลักษณะให้การรักษาพฤติกรรมเสพติด มากกว่าการลงโทษ เน้นให้ความสำคัญกับการมอง พฤติกรรมเสพติดแบบองค์รวมมีสาเหตุจากหลายปัจจัย และในการบำบัดรักษา จำเป็นต้องมองปัจจัยทุกส่วนร่วมกันเพื่อให้

²⁷ จาก ทฤษฎีของพฤติกรรมเสพติด และ ข้อถกเถียงที่มีในปัจจุบันนี้ (วิทยานิพนธ์), โดย วนิดา รัตนสุมาวงศ์, 2561, มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์. ลิขสิทธิ์ 2561 โดย วนิดา รัตนสุมาวงศ์.

การรักษาเกิดประสิทธิภาพสูงสุด การใช้ยาเพื่อช่วยรักษา หรือ Medication Assisted Treatment or Recovery (MAT or MAR) เป็นเพียงตัวช่วยในการรักษา หากแต่ปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อการรักษาอย่างมาก คือ การรักษาแบบจิตสังคมบำบัด (Psychosocial Treatment)

ดังนั้น เห็นได้ว่าสาเหตุสำคัญของการติดยาเสพติด ได้แก่ ด้วยาและฤทธิ์ยา ทำให้เป็นที่พึงพอใจของผู้เสพ ตัวผู้เสพยาอยากทดลอง จิตใจอ่อนไหว ถูกชักจูงจากเพื่อน ความอ่อนเพลีย ต้องการงานให้มากขึ้น และสิ่งแวดล้อม เช่น การอยู่ใกล้กับผู้เสพและแหล่งค้ายาเสพติด ปัญหาในครอบครัว เป็นต้น ซึ่งเมื่อเสพยาแล้วย่อมส่งผลกระทบต่อผู้เสพ ครอบครัว สังคม และประเทศชาติ การเข้าใจในพฤติกรรมและสาเหตุที่นำไปสู่การติดยาเสพติดสามารถช่วยป้องกันไม่ให้สมาชิกในครอบครัวเข้าสู่วังวนของยาเสพติด หรือสมาชิกในครอบครัวกำลังรักษาอาการติดยาเสพติด ควรมีการดูแลผู้ป่วยติดยาเสพติด เอาใจใส่ ก็จะช่วยให้สามารถช่วยป้องกันไม่ให้สมาชิกในครอบครัวหวนกลับไปหายาเสพติดได้ โดยเรียนรู้วิธีการปรับทัศนคติที่ไม่ใช่วิธีตัดสินตีคนติดยา เพื่อการรักษาอย่างยั่งยืนต่อไป

2.1.6 อาชญากรรมทางคดียาเสพติด

อาชญากรรมทางคดียาเสพติดจะมีลักษณะที่แตกต่างไปจากอาชญากรรมอื่น ๆ ดังนี้²⁸

อาชญากรรมทางคดียาเสพติดเป็นอาชญากรรมที่ปราศจากผู้เสียหาย (Victimless Crime) ซึ่งเป็นอาชญากรรมที่ทั้งสองฝ่าย (ผู้เสพยาเสพติดกับผู้ผลิต ผู้จำหน่าย) มีความสมัครใจที่จะสนองความต้องการในสิ่งของหรือบริการที่ผิดกฎหมาย เนื่องจากอาชญากรรมเกี่ยวกับยาเสพติดนั้นผู้กระทำและผู้รับผลกระทบมีความสมัครใจที่จะร่วมกันประกอบอาชญากรรมขึ้น กล่าวคือ ผู้เสพยาเสพติด ซึ่งก็คือผู้เสียหายนั้นมีความพึงพอใจที่ซื้อยาเสพติดมาเสพเพื่อสนองความต้องการของตน จะเห็นว่าแตกต่างไปจากอาชญากรรมอื่น ๆ ที่จะมีผู้เสียหาย ซึ่งผู้เสียหายมักจะนำเรื่องราวไปแจ้งหรือร้องทุกข์ต่อเจ้าหน้าที่บ้านเมือง เพื่อดำเนินการกับผู้กระทำความผิดต่อไป

ดังนั้น อาชญากรรมเกี่ยวกับยาเสพติด โอกาสที่เจ้าหน้าที่จะได้รับรายงานจึงแทบไม่มีเลย ปกติแล้วการร้องทุกข์ของผู้เสียหายนั้นถือเป็นสิ่งสำคัญของการสืบสวนสอบสวนคดีอาชญากรรม เมื่อปราศจากคำร้องทุกข์ การสืบสวนสอบสวนรวบรวมพยานหลักฐานที่จะดำเนินคดีกับผู้กระทำความผิด จึงดำเนินการได้ยากมากกว่าอาชญากรรมทางคดียาเสพติด ในกรณีผู้ผลิต นำเข้า

²⁸ จาก มาตรการทางกฎหมายในการลดทอนความเป็นอาชญากรรมทางคดียาเสพติดของประเทศไทย (วิทยานิพนธ์), โดย จุฑามาศ พฤตวิญญู, 2553, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ลิขสิทธิ์ 2553 โดย จุฑามาศ พฤตวิญญู.

จำหน่าย ซึ่งจัดเป็นการกระทำความผิดร้ายแรงมักดำเนินงานในรูปแบบองค์กร มีขอบข่ายงานที่เป็นระบบอาชญากรรมทางคดียาเสพติด ในกรณีผู้ผลิต นำเข้า จำหน่าย ให้ผลตอบแทนสูงแก่ผู้กระทำความผิด เนื่องจากการลักลอบค้ายาเสพติดผลกำไรหลายเท่าตัว จึงสามารถที่จะใช้อำนาจเงินในการสร้างบริวาร เป็นหูเป็นตา หรือใช้เงินซื้ออิทธิพลให้หลุดพ้นจากการจับกุม จึงเป็นที่ล่อใจบุคคลทั่วไปที่จะก่ออาชญากรรมเกี่ยวกับยาเสพติดได้ง่าย

ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดยาเสพติดมี ดังนี้

1) กลุ่มผู้เสพเด็กและเยาวชน, ประชาชน พบว่าในปัจจุบันยาเสพติดได้แพร่ระบาดเข้าไปในกลุ่มเยาวชนซึ่งไม่ได้รับการศึกษาเป็นจำนวนมาก นอกจากนี้ยังพบว่าแม้แต่ในสถานศึกษาบางแห่งก็มีการแพร่ระบาดของยาเสพติด สาเหตุการใช้ยาเสพติดในกลุ่มนี้เกิดจากความอยากรู้อยากลอง ค่านิยม ความเข้าใจที่ผิด ๆ ความเครียด

2) กลุ่มผู้ใช้แรงงาน แต่เดิมยาเสพติดกลุ่มแอมเฟตามีนถูกใช้เพื่อให้ทำงานได้มาก ไม่ให้ง่วง และมีแรงในการทำงาน จึงเรียกว่า ยาม้า เพราะทำงานได้ทนเหมือนม้า แต่เมื่อมีการแพร่ระบาดหนักขึ้นและได้เปลี่ยนจากวัตถุออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาทประเภท 2 ไปเป็นยาเสพติดให้โทษประเภท 1²⁹ และได้เปลี่ยนชื่อเรียก เพื่อหวังจะให้เห็นถึงพิษภัยมากกว่าประโยชน์ว่า “ยาบ้า” แต่กลับยิ่งดูเหมือนว่าการเสพยาเสพติดในกลุ่มแอมเฟตามีน ไม่ได้เสพเพื่อทำงานได้ทนอย่างเดียวแล้ว หากแต่คิดว่าเสพเพื่อให้บ้า กล่าวคือ ทำให้เกิดความรู้สึกที่ผิดแปลกจากการรับรู้โดยสภาวะปกติของร่างกายถ้าคนไม่เข้าใจก็ยิ่งอยากลองเสพและอาจเกิดการติดยามากขึ้น

3) กลุ่มผู้ค้า หรือผู้จำหน่าย ผู้ทำหน้าที่คนกลาง หรือที่เรียกว่าผู้ขนหรือผู้ลำเลียง ผู้กระทำความผิดกลุ่มนี้มิได้เป็นเจ้าของยาเสพติดหรือเจ้าของเงินที่แท้จริง แต่เข้ามามีส่วนเกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดยาเสพติด โดยกลไกทางเศรษฐกิจ คือ เป็นผู้รับ เป็นคนกลางในการติดต่อระหว่างผู้ซื้อและผู้ขาย

3.1) ผู้ค้ารายย่อย ผู้กระทำความผิดประเภทนี้จะเป็นผู้ติดต่อทั้งฝ่ายผู้ซื้อและผู้ขายจะเป็นผู้รับยาเสพติดมาจากผู้ขายโดยตนได้สำรองเงินค่ายาเสพติดจ่ายไปก่อนหรืออาจจะใช้เครดิตไว้ก่อน แล้วนำยาเสพติดมาจำหน่ายให้ผู้ซื้อ ซึ่งจะได้ผลกำไรจากผลต่างของราคายาเสพติดประมาณ 1.5-2 เท่า ของราคาที่รับมาจำหน่าย ผู้ได้รายย่อยนี้จะจำหน่ายยาเสพติดให้กับผู้เสพ หรือผู้ค้ารายย่อยต่อ ๆ ไป ซึ่งจะไม่จำกัดลูกค้า

3.2) ผู้ค้ารายใหญ่ จะมีการจำหน่ายยาเสพติดครั้งละมาก ๆ โดยปกติราคาจำหน่ายยาเสพติดของผู้ค้ารายใหญ่จะมีความแตกต่างจากราคาเมื่อถึงผู้เสพแล้วประมาณ 4 เท่าแต่เมื่อจำหน่ายในปริมาณมาก ๆ ก็จะได้ผลกำไรมหาศาล ผู้ค้ารายใหญ่ 1 ราย อาจมีผู้ค้ารายย่อยรับยา

²⁹ ประกาศกระทรวงสาธารณสุข ฉบับที่ 135 พ.ศ. 2539

เสพติดไปจำหน่ายต่อหลายสิบราย ปกติผู้ค้ารายใหญ่จะมีความระมัดระวังมากจึงมักไม่จำหน่ายยาเสพติดให้บุคคลภายนอก นอกจากลูกค้าประจำ

4) ผู้ผลิตยาเสพติด แต่เดิมต้องอาศัยความรู้ของนักวิทยาศาสตร์ แต่เมื่อมีประสบการณ์การทำงานมานานก็สามารถจดจำวิธีการผลิต และกระจายตัวออกไปเป็นกลุ่มต่าง ๆ ปัจจุบันมีการใช้เครื่องจักรที่ทันสมัยในการผลิตยาเสพติด ได้เป็นจำนวนมากในเวลาอันรวดเร็ว

5) ผู้ลำเลียงสารตั้งต้น ในการผลิตยาเสพติดแต่ละประเภท ย่อมจะต้องมีสารตั้งต้นซึ่งเป็นสารเคมี สารเคมีพวกนี้จะต้องมีการนำเข้าจากต่างประเทศ ผู้กระทำความผิดประเภทนี้ จะมีความสามารถในการติดต่อและการขนส่งนำเข้ามาสู่สถานที่ทำการผลิตยาเสพติด

6) ผู้คุ้มกัน ในขบวนการค้ายาเสพติด เป็นการกระทำที่ลักลอบและต้องหลบซ่อนจากเจ้าหน้าที่บ้านเมือง ดังนั้น ในการผลิตจึงต้องหลบเลี่ยงจากการจับกุม จึงต้องมีผู้ร่วมกระทำผิดบางส่วนที่ทำหน้าที่คอยสอดส่องดูแล ทั้งทางด้านการข่าว ระวังเจ้าหน้าที่ของรัฐ และการคุ้มกัน การผลิตและลำเลียงยาเสพติด

7) นายทุน เป็นผู้กระทำความผิดในระดับสูงสุด น้อยคนในองค์กรยาเสพติดจะเคยพบเห็นว่าเป็นผู้ใด เป็นผู้อยู่เบื้องหลังการผลิต การขนส่งสารตั้งต้น การลำเลียงยาเสพติด และเป็นผู้เก็บเกี่ยวผลประโยชน์จากเงินรายได้ที่ได้จากการจำหน่ายยาเสพติด

จากลักษณะของการกระทำความผิดยาเสพติดประกอบกับผลเสียที่เกิดจากการกระทำ ความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด นานาประเทศจึงได้มีการกำหนดให้ผู้ซึ่งเกี่ยวข้องกับยาเสพติดในกรณีต่าง ๆ มีความผิดตามกฎหมายและกำหนดโทษทางอาญาแก่ผู้กระทำความผิดนั้น ซึ่งการกระทำในลักษณะใดที่ถือเป็นความผิดและจะมีโทษประการใดนั้นก็จะต้องแตกต่างกันไปในแต่ละประเทศ โดยมักจะมีฐานความผิดฐานเสพ ครอบครอง จำหน่าย ผลิต นำเข้า หรือส่งออก ก่อให้ผู้อื่นเสพ ซึ่งยาเสพติดให้โทษ ทั้งนี้ ขึ้นอยู่กับนโยบายทางสังคม เศรษฐกิจ และความมั่นคงของประเทศนั้น ๆ ที่เป็นตัวกำหนดมาตรการทางกฎหมาย มาตรา 62 ตรี

การกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดที่ถูกกำหนดให้เป็นความผิดและกำหนดโทษทางอาญาตามกฎหมายไทย มีดังนี้

1) ความผิดฐานเสพยาเสพติดเสพติดวัตถุออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาท และใช้สารระเหยบำบัดความต้องการ

1.1) พระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. 2522 มาตรา 57 มาตรา 58

1.2) พระราชบัญญัติวัตถุที่ออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาท พ.ศ. 2518 มาตรา 62 ทวิ

2) ความผิดฐานครอบครองยาเสพติดให้โทษ

2.1) พระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. 2522 มาตรา 15 มาตรา 17 มาตรา 26

2.2) พระราชบัญญัติวัตถุที่ออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาท พ.ศ. 2518 มาตรา 62

2.3) พระราชกำหนดป้องกันการใช้สารระเหย พ.ศ. 2533 (ไม่มีกำหนดความผิดผู้ครอบครองสารระเหย)

3) ความผิดฐานครอบครองยาเสพติดเพื่อจำหน่ายหรือเพื่อขาย

3.1) พระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. 2522 มาตรา 15 มาตรา 17 มาตรา 26

3.2) พระราชบัญญัติวัตถุที่ออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาท พ.ศ. 2518 มาตรา 13 มาตรา 13 ทวิ มาตรา 16 มาตรา 36

4) ความผิดฐานจำหน่ายและขายยาเสพติด ลักษณะความผิดฐานจำหน่ายและขายกำหนดไว้ในมาตราเดียวกับความผิดฐานครอบครองเพื่อจำหน่ายหรือมีไว้เพื่อขาย โดยมีส่วนที่เพิ่มเติม คือ

4.1) พระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. 2522 มาตรา 20 มาตรา 39

4.2) พระราชกำหนดป้องกันการใช้สารระเหย พ.ศ. 2533 มาตรา 15 มาตรา 16

5) ความผิดฐานผลิตยาเสพติด

5.1) พระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. 2522 มาตรา 15 มาตรา 16 มาตรา 20 มาตรา 26 มาตรา 39

5.2) พระราชบัญญัติวัตถุที่ออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาท พ.ศ. 2518 มาตรา 13 มาตรา 13 ทวิ มาตรา 16 มาตรา 36

5.3) พระราชกำหนดป้องกันการใช้สารระเหย พ.ศ. 2533 มาตรา 13

6) ความผิดฐานนำเข้า หรือส่งออก ยาเสพติด ความผิดฐานนี้ได้บัญญัติไว้ในกฎหมายตามมาตราเดียวกันกับความผิดฐานผลิตยาเสพติด

7) ความผิดฐานนำเข้า และส่งออกยาเสพติดเพื่อจำหน่าย

8) ความผิดฐานก่อให้เกิดผู้อื่นเสพยาเสพติด

8.1) พระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. 2522 มาตรา 93 มาตรา 93 ทวิ

8.2) พระราชบัญญัติวัตถุที่ออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาท พ.ศ. 2518 มาตรา

62 จัตุรา

8.3) พระราชกำหนดป้องกันการใช้สารระเหย พ.ศ. 2533 มาตรา 18

2.2 สภาพปัญหาเกี่ยวกับคดียาเสพติดให้โทษ

2.2.1 ปัญหาผู้ต้องขังล้นเรือนจำ

“ผู้ต้องขังล้นเรือนจำหรือนักโทษล้นคุก” เป็นหนึ่งในปัญหาที่กรมราชทัณฑ์ต้องเผชิญ เมื่อเรือนจำแต่ละแห่งมีผู้ต้องขังจำนวนมากเกินกว่าความจุของเรือนจำ

ในช่วงที่ผ่านมา กระทรวงยุติธรรมและกรมราชทัณฑ์ได้ออกมาตรการที่หลากหลาย เพื่อแก้ปัญหาผู้ต้องขังล้นเรือนจำ ไม่ว่าจะเป็นมาตรการนำนักโทษออกจากคุก เช่น การขอพระราชทานอภัยโทษ การให้อาสาสมัครทำงานสาธารณะเพื่อลดวันต้องโทษ รวมถึงการผลักดัน มาตรการชะลอการฟ้องเพื่อแก้ไขปัญหาตั้งแต่ต้นสาย แต่ส่วนใหญ่ผู้ต้องขังชั้นเยี่ยมเท่านั้นที่มักจะ ได้รับโอกาสมากกว่าผู้ต้องขังชั้นอื่น ๆ

กระทรวงยุติธรรมจึงออกกฎกระทรวง ลดวันต้องโทษและพักการลงโทษ ให้แก่นักโทษเด็ดขาดตั้งแต่ชั้นกลางขึ้นไป โดยตั้งกฎการลดโทษไว้ให้ไม่เกิน 1 ใน 3 ของกำหนดโทษเดิม เพื่อบรรเทาปัญหาเรือนจำแออัดอย่างเป็นรูปธรรม และให้โอกาสแก่ “นักโทษเด็ดขาด” หรือผู้ต้องขังที่ศาลตัดสินถึงที่สุดแล้ว ซึ่งกระทำความผิดซ้ำ และเป็นนักโทษเด็ดขาดชั้นกลางที่มีความประพฤติดีและได้รับโทษจำคุกมาแล้วเป็นระยะเวลาหนึ่ง ให้มีโอกาสดังกล่าวไปใช้ชีวิตในสังคมได้เร็วขึ้น

ปัญหานักโทษล้นคุกของประเทศไทย เกิดมาจากการมองว่าคนทำผิดต้องติดคุก การตั้งโทษไว้รุนแรงจะช่วยป้องกันการกระทำผิดของมนุษย์ได้ ซึ่งกว่า 80% พบว่าเป็นผู้ต้องขังคดีเสพยา หรือมียาเสพติดไว้ครอบครอง ขณะที่นักโทษคดีอุกฉกรรจ์เป็นส่วนน้อย ดังนั้นแล้วถึงเวลาแล้ว หรือยังที่สังคมไทยจะพัฒนามาตรการโทษทางเลือก ควบคู่ไปกับการลดวันต้องโทษ

ปัญหาผู้ต้องขังล้นเรือนจำมีที่มาจากสาเหตุหลายประการ ซึ่งสาเหตุสำคัญมาจากการใช้กฎหมายอาญามากเกินความจำเป็น การใช้มาตรการทางอาญา และการบังคับใช้โทษจำคุกกับผู้กระทำความผิดที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติด และการควบคุมตัวผู้ต้องหาหรือจำเลยในระหว่างพิจารณาคดีอาญา

1) การใช้กฎหมายอาญามากเกินความจำเป็น

กฎหมายอาญา คือ กฎหมายที่บัญญัติว่าการกระทำหรือไม่กระทำการอย่างใดเป็นความผิด และกำหนดโทษที่จะลงแก่ผู้กระทำความผิดไว้ด้วย อีกทั้งยังหมายความรวมถึงกฎหมายที่บัญญัติว่าการกระทำอย่างใดจะถูกใช้บังคับวิธีการ เพื่อความปลอดภัยด้วยการใช้กฎหมายอาญามากเกินความจำเป็นหรือภาวะกฎหมายอาญาเฟ้อ (Over-Criminalization) เกิดขึ้นจากการกำหนดให้การกระทำต่าง ๆ เป็นความผิดอาญาที่ไม่เหมาะสมและมากเกินความจำเป็นด้วย ความเชื่อที่ว่าโทษทางอาญาทำให้ประชาชนเกรงกลัวไม่กล้ากระทำความผิด สามารถควบคุมพฤติกรรมที่เป็นปัญหาในการอยู่ร่วมกันของคนในสังคมได้ทุกกรณี การตรากฎหมายขึ้นใช้บังคับที่ผ่านมาจึงมักกำหนดโทษอาญาไว้ด้วย เพื่อลงโทษผู้ฝ่าฝืนกฎหมายนั้น เห็นได้จากการกำหนดโทษทางอาญาไว้ในกฎหมายอื่นอีกหลายฉบับ นอกเหนือจากประมวลกฎหมายอาญา เช่น พระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ. 2537 พระราชบัญญัติป้องกันการทารุณกรรมและการจัดสวัสดิภาพสัตว์ พ.ศ. 2557 และพระราชบัญญัติควบคุมการขอตาน พ.ศ. 2559 เป็นต้น

ภาวะกฎหมายอาญาเฟ้อยังมีสาเหตุสำคัญมาจากการที่ประเทศไทยมีกฎหมายที่มีผลใช้บังคับอยู่ในปัจจุบันมากเกินไป มีการตรากฎหมายใหม่ที่มีการกำหนดโทษอาญาขึ้นใช้บังคับ โดยไม่มีการยกเลิกหรือปรับปรุงกฎหมายเก่าที่หมดความจำเป็นหรือล้าสมัย มีการจัดกลุ่มบทลงโทษไม่เหมาะสมกับประเภทของอาชญากรรม เช่น การเสพยาเสพติด การค้าประเวณี การเล่นการพนัน ซึ่งเป็นอาชญากรรมที่ผิดต่อมาตรฐานทางศีลธรรม แต่กลับใช้วิธีการลงโทษที่มีความรุนแรงเท่ากับอาชญากรรมที่มีโทษประหารชีวิตหรือจำคุกตลอดชีวิต และการนำโทษอาญาไปบังคับคดีแพ่ง เช่น ความผิดเกี่ยวกับการใช้เชื้อ

การใช้กฎหมายอาญามากเกินความจำเป็น โดยไม่คำนึงถึงความเหมาะสมกับความร้ายแรงของการกระทำความผิด ทำให้ผู้กระทำความผิดถูกจำคุกทั้งที่กระทำความผิดไม่ร้ายแรง เกิดปัญหาผู้ต้องขังล้นเรือนจำตามมา

2) การใช้มาตรการทางอาญาและการบังคับใช้โทษจำคุกกับผู้กระทำความผิดที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติด

ปัญหา ยาเสพติดเป็นปัญหาที่มีอยู่ในประเทศไทยมาเป็นเวลานาน เป็นปัญหาสำคัญที่ส่งผลกระทบต่อสังคมโดยรวมและต่อตัวผู้ที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติดเอง จำเป็นต้องเร่งแก้ไขปราบปรามให้หมดไปจากสังคม ในช่วงปี 2539 เมื่อการระบาดของยาเสพติดในประเทศไทยรุนแรงมากขึ้น โดยเฉพาะเมทแอมเฟตามีน หรือยาบ้า/ยาขยัน ที่มีการใช้กันอย่างแพร่หลายในกลุ่มผู้ใช้แรงงาน นักเรียน นักศึกษา เนื่องจากเมื่อเสพยาเข้าสู่วงกายในระยะแรกจะออกฤทธิ์ทำให้ร่างกายตื่นตัว สามารถทำงานหรืออ่านหนังสือได้มากกว่าปกติ แต่หากเสพยาติดต่อกันต่อไปในระยะยาวจะส่งผลกระทบต่อระบบประสาท กลายเป็นโรคจิตแบบหวาดระแวง คลุ้มคลั่ง ดังที่ปรากฏให้เห็นเป็นข่าวอยู่บ่อยครั้ง ว่ามีคนเสพยาบ้าคลุ้มคลั่งจับประชาชนเป็นตัวประกัน ภาครัฐจึงให้ความสำคัญในการปราบปรามยาเสพติดชนิดนี้อย่างจริงจัง โดยเปลี่ยนชื่อจาก “ยาบ้า” เป็น “ยาบ้า” เพื่อให้ประชาชนตระหนักถึงโทษของยาบ้า และเปลี่ยนสถานะของยาเสพติดกลุ่มแอมเฟตามีนจากวัตถุออกฤทธิ์ต่อจิตประสาท ประเภท 2 ตามพระราชบัญญัติวัตถุออกฤทธิ์ต่อจิตประสาท พ.ศ. 2518 เป็นยาเสพติดให้โทษ ประเภท 1 ตามประมวลกฎหมายยาเสพติด พ.ศ. 2564 อยู่ในกลุ่มเดียวกับเฮโรอีนและยาไอ (Methylenedioxymethamphetamine: MDMA) ทำให้โทษของผู้ผลิต ผู้นำเข้าหรือส่งออกยาเสพติดกลุ่มแอมเฟตามีนเพิ่มหนักขึ้น

การที่ประมวลกฎหมายยาเสพติด พ.ศ. 2564 กำหนดข้อสันนิษฐานเด็ดขาดไว้ในกฎหมายว่า บุคคลใดซึ่งกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดให้โทษในประเภท 1 ประเภท 2 ประเภท 4 และประเภท 5 โดยมียาเสพติดเกินปริมาณที่กฎหมายกำหนดไว้ ให้ถือเป็นเด็ดขาดว่าบุคคลนั้นกระทำเพื่อจำหน่าย เป็นสาเหตุสำคัญอีกประการหนึ่งที่ทำให้เกิดปัญหาผู้ต้องขังล้นเรือนจำ เนื่องจากการที่กฎหมายกำหนดข้อสันนิษฐานเด็ดขาดไว้เช่นนี้ ทำให้จำเลยไม่สามารถนำพยานหลักฐานเข้าสืบเพื่อให้ศาลเห็นพฤติการณ์หรือเจตนาที่แท้จริง เป็นอย่างอื่นได้ ทั้งที่ตนเองมียาเสพติดไว้เพื่อเสพส่วนตัวเท่านั้น ทำให้ต้องรับโทษในฐานครอบครองเพื่อจำหน่าย ซึ่งมีโทษจำคุกในอัตราโทษสูงถึงจำคุกตลอดชีวิต (ปัจจุบันข้อสันนิษฐานเด็ดขาดนี้ได้ถูกแก้ไขโดยพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ (ฉบับที่ 6) พ.ศ. 2560 ซึ่งแก้ไขจากเดิมที่กำหนดให้การผลิต นำเข้า ส่งออก หรือมีไว้ในครอบครองซึ่งยาเสพติดให้โทษในประเภท 1 ประเภท 2 ประเภท 4 และประเภท 5 ตามปริมาณที่กำหนดไว้ “ให้ถือว่าเป็นการผลิต นำเข้า ส่งออก หรือมีไว้ในครอบครอง เพื่อจำหน่าย” เป็น “ให้สันนิษฐานว่าเป็นการผลิต นำเข้า ส่งออก หรือมีไว้ในครอบครองเพื่อจำหน่าย” จำเลยจึงสามารถสืบพยานหลักฐานพิสูจน์ เจตนาที่แท้จริงได้ และได้รับโทษที่เหมาะสมกับการกระทำความผิดที่แท้จริงได้) อีกทั้งไม่

สามารถเข้าสู่กระบวนการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดได้ เนื่องจากความผิดฐานครอบครองเพื่อจำหน่ายไม่อยู่ในเงื่อนไขความผิดที่จะเข้ารับการฟื้นฟูสมรรถภาพได้ จำเลยจึงต้องเข้าสู่กระบวนการยุติธรรมทางอาญาตามปกติ ทำให้ผู้ต้องขังเกี่ยวกับคดียาเสพติดเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว เป็นกลุ่มผู้ต้องขังส่วนใหญ่ในเรือนจำทั้งหมดทั่วประเทศ ซึ่งเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้เกิดปัญหาผู้ต้องขังล้นเรือนจำ

2.2.2 ปัญหาต่อเศรษฐกิจและสังคม

การต้องถูกจำคุกทำให้ผู้ต้องโทษขาดโอกาสในการประกอบอาชีพ จะทำให้ฐานะของผู้ต้องโทษยากจนลงเป็นการสูญเสียทางเศรษฐกิจของผู้ต้องโทษและครอบครัว หากผู้ต้องโทษเป็นหัวหน้าครอบครัวอันเป็นกำลังสำคัญในการหาเลี้ยงครอบครัว ย่อมเสมือนเป็นการลงโทษแก่บุคคลอื่นซึ่งไม่ได้กระทำความผิดด้วย³⁰ นอกจากนี้ยังกระทบต่อเศรษฐกิจของประเทศที่รัฐจะต้องเสียค่าใช้จ่ายในการสร้างเรือนจำให้เพียงพอแก่ผู้ต้องโทษ ซึ่งปัจจุบันมีจำนวนมากจนเกินมาตรฐานความจุของเรือนจำตามระบบสากล การจัดหาอุปกรณ์ การฝึกอบรม การจัดสวัสดิการต่าง ๆ ตลอดจนขาดอัตรากำลังของเจ้าหน้าที่ซึ่งมีไม่เพียงพอต่อการดูแลผู้ต้องโทษ นอกจากนี้การต้องถูกจำคุกทำให้ผู้ต้องโทษถูกตัดขาดจากสังคมภายนอก ทำให้เป็นอุปสรรคสำคัญแก่ผู้กระทำความผิดในการปรับตัวคืนสู่สังคมให้เข้ากับสิ่งแวดล้อม เมื่อผู้นั้นได้รับการปลดปล่อยเป็นอิสระ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกรณีที่ถูกจำคุกเป็นเวลานาน เนื่องจากการใช้ชีวิตอยู่ภายในเรือนจำจะไม่รู้เห็นถึงความเคลื่อนไหวและการเปลี่ยนแปลงของสังคมภายนอก เป็นผลทำให้ผู้ต้องโทษกลายเป็นคนล้าหลังไม่ทันยุคสมัยของสังคม ก่อให้เกิดความรู้สึกว่าหวาดหวั่นความมั่นใจในตนเอง และการอยู่ร่วมกันภายในเรือนจำเป็นโอกาสทำให้ต้องถูกบังคับหรือจำยอมคบหาสมาคมกับผู้กระทำความผิดติดนิสัย ทำให้ผู้ต้องโทษอาจได้รับการถ่ายทอดสิ่งที่ไม่ดีร้ายไปมากกว่าเมื่อเปรียบเทียบกับช่วงเวลาก่อนที่ผู้นั้นจะได้รับโทษจำคุก

³⁰ จาก มุมมองของศาลต่อมาตรการทางเลือกในการคุมขังผู้หญิง (น. 10), โดย ภัทศศักดิ์ วรรณแสง, 2559, เอกสารวิชาการส่วนบุคคลหลักสูตร “พลันนิติธรรมเพื่อประชาธิปไตย” รุ่นที่ 1 วิทยาลัยรัฐธรรมนูญ, สถาบันรัฐธรรมนูญศึกษา สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ, ลิขสิทธิ์ 2559 โดย ภัทศศักดิ์ วรรณแสง.

2.3 แนวคิดเกี่ยวกับการแก้ปัญหายาเสพติด

2.3.1 แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวกับการแก้ปัญหายาเสพติด

จากปัญหายาเสพติดที่มีความรุนแรงส่งผลให้เกิดความเสียหายแก่ทุกประเทศทั่วโลก ประเทศต่าง ๆ จึงได้พยายามหามาตรการ ตลอดจนวิธีแก้ปัญหายาเสพติดที่เกิดขึ้น โดยประเทศส่วนใหญ่ได้พยายามใช้นโยบายลดความผิดทางอาญาของยาเสพติดลงควบคู่กับนโยบายรักษาฟื้นฟูผู้เสพยาเสพติดไปพร้อม ๆ กัน เพื่อให้เกิดการแก้ปัญหายาเสพติดที่ยั่งยืน ในอดีตแนวคิดเกี่ยวกับกระบวนการยุติธรรมของไทย มีแนวคิดในเรื่องของการแก้แค้นทดแทน คือ การลงโทษผู้กระทำความผิดให้สาสมกับความผิดที่ได้กระทำลงไป โดยไม่แบ่งแยกพฤติกรรมและความร้ายแรงในการกระทำความผิดนั้น แม้การลงโทษในลักษณะแก้แค้นทดแทน จะสามารถควบคุมอาชญากรรมได้ในระดับหนึ่ง แต่ผู้กระทำความผิดต้องมีมลทินติดตัว (Stigma) ครอบครัว ชุมชน และสังคม ตั้งข้อรังเกียจ จึงเกิดการถ่ายโอนพฤติกรรมระหว่างนักโทษไปยังบุคคลอื่น และเมื่อจำนวนประชากรเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ ปัญหาสังคม และอาชญากรรมจึงสูงเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ สิ่งที่เกิดขึ้นคือปัญหาคนล้นคุก โดยรัฐต้องสิ้นเปลืองไปกับรายจ่ายต่าง ๆ อย่างมหาศาลในกระบวนการจัดการผู้กระทำความผิดที่ถูกคุมขังในเรือนจำแทนที่จะเอางบประมาณไปพัฒนาประเทศในด้านอื่น ๆ³¹

ผู้เสพยาเสพติดยังถือเป็นความผิดที่มีโทษทางอาญา และโทษทางอาญาที่นิยมใช้กันมาก คือ โทษจำคุก นับเป็นการใช้โทษเพื่อข่มขู่ยับยั้ง ให้คนเกรงกลัวไม่กล้าเสพยาเสพติด การปราบปรามจับกุมผู้เสพยาเสพติดอย่างจริงจังจะมีผลในการยับยั้งการแพร่ระบาดของยาเสพติด ซึ่งความเชื่อดังกล่าวได้มีการปฏิบัติติดต่อกันมาอย่างยาวนานและผลจากการปราบปราม และการประกาศนโยบายทำสงครามกับยาเสพติด ทำให้สามารถจับกุมผู้กระทำความผิดทั้งที่เป็นผู้ค้าและผู้เสพได้จำนวนมาก

การปราบปรามอย่างจริงจังที่ทำให้สามารถจับกุมผู้ค้าและผู้เสพยาเสพติดเป็นจำนวนมากดังกล่าวก่อ ทำให้จำนวนผู้ต้องขังในเรือนจำเพิ่มสูงขึ้นอย่างรวดเร็วจนล้นเรือนจำ ที่สำคัญคือผู้ต้องขังที่เป็นผู้เสพยาเสพติดมีอยู่เป็นจำนวนมาก ในขณะที่ผู้ต้องขังที่เป็นผู้ค้าก็เป็นเพียงผู้ค้ารายย่อย ทำให้ผู้เสพยาเสพติดไปคบหาสมาคมและเรียนรู้พฤติกรรมอันเป็นอาชญากรอื่น จากอาชญา

³¹ จาก มาตรการทางกฎหมายในการบำบัดฟื้นฟูผู้ติดยาเสพติด: ศึกษาเปรียบเทียบกฎหมายว่าด้วยการบำบัดฟื้นฟูผู้ติดยาเสพติดกับรูปแบบบูรณาการของศาลยาเสพติดในต่างประเทศ (วิทยานิพนธ์), โดย ณัฐดนัย สุภัทรากุล, 2548, มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต. ลิขสิทธิ์ 2548 โดย ณัฐดนัย สุภัทรากุล.

กรอาชีพในเรือนจำทำให้ข้ากลายเป็นหัวขโมยเป็นโจร หรือขายเครือข่ายลูกค้ายาในเรือนจำ และเมื่อผู้เสพติดยาเสพติดไม่ได้รับการบำบัดรักษาที่ถูกต้องตามกระบวนการ เพราะปัญหาความแออัดและการปะปนกันของผู้ต้องขังดังกล่าว ทำให้ผู้ต้องขังในคดียาเสพติดจำนวนมากกลับไปกระทำผิดซ้ำอีก หรือไปก่ออาชญากรรมอื่น ๆ และสำหรับประเทศไทยนั้น ปัจจุบันได้นำเอารูปแบบจิตวิทยา - สังคมมาใช้ในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ซึ่งเป็นการให้ความสำคัญกับคนเป็นหลัก โดยเฉพาะด้านการป้องกันยาเสพติดได้เน้นการที่จะทำให้คนมีภูมิคุ้มกันสามารถอยู่ท่ามกลางสังคมที่มียาและยาเสพติดได้ โดยไม่ไปพึ่งยาหรือติดยาเสพติดและดำเนินการพัฒนาสถาบันสิ่งแวดล้อมใกล้ตัวที่จะมีอิทธิพลต่อการผลักดันให้คนไปพึ่งยาหรือใช้ยาเสพติด เช่น บ้าน โรงเรียน ที่ทำงาน ชุมชน และพัฒนาสถาบัน สิ่งแวดล้อมที่จะส่งเสริมสั่งสอนและปลูกฝังให้คนเป็นคนที่มีจิตใจที่มั่นคง เช่น วัด มัสยิด โบสถ์ เป็นต้น การป้องกันยาเสพติดเป็นมาตรการสำคัญมาตรการหนึ่ง ซึ่งมีแนวความคิดว่าจะทำอย่างไร จึงจะทำให้คนที่ไม่ติดยาเสพติด เข้าทำนองหลักการสอนในวิถีชีวิตของสังคมไทยที่ว่า กันไว้ดีกว่าแก้ จึงเป็นที่ยอมรับโดยทั่วไปว่ามาตรการป้องกันเป็นแนวทางการแก้ปัญหายาเสพติดที่ถูกต้อง และได้ผลมากที่สุด³² จากปัญหาดังกล่าว จะเห็นได้ว่าการใช้บทลงโทษตามกฎหมายในการปราบปรามผู้เสพติดยาเสพติดซึ่งเป็นมาตรการในการข่มขู่ยับยั้งต่อผู้เสพติดยาเสพติด เพื่อให้เกิดความเกรงกลัว ไม่กล้าเสพเพราะกลัวจะถูกลงโทษนั้น อาจไม่ได้ผลเท่าที่ควร เพราะมีงานวิจัยหลายเรื่องที่แสดงให้เห็นว่าโทษจำคุกไม่สามารถยับยั้งความต้องการในการเสพยาได้ จึงได้มีนโยบายที่ชัดเจนออกมาว่า ผู้เสพติดยาเสพติดคือ ผู้ป่วยมีใช้ยาเสพติด

2.3.2 แนวคิดการบำบัดความคิดและพฤติกรรม

แนวคิดของการบำบัดความคิดและพฤติกรรมเชื่อว่า ความคิด ความรู้สึก ปฏิกริยาทางร่างกาย พฤติกรรม และสิ่งแวดล้อม มีปฏิสัมพันธ์ที่สามารถกำหนดซึ่งกันและกันได้ การเปลี่ยนแปลงในด้านใดสามารถส่งผลต่อด้านอื่น ๆ ด้วย

แนวคิดของการบำบัดความคิดและพฤติกรรมเชื่อว่า ความคิด ความรู้สึก ปฏิกริยาทางร่างกาย พฤติกรรม และสิ่งแวดล้อม มีปฏิสัมพันธ์ที่สามารถกำหนดซึ่งกันและกันได้

³² จาก แนวทางแก้ไขปัญหายาเสพติด โดยผู้นำชุมชนและประชาชนในพื้นที่ตำบลบาราเฮาะ อำเภอเมือง จังหวัดปัตตานี (สารนิพนธ์), โดย กรรณทิวา มุณีแนม, 2562, มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์. ลิขสิทธิ์ 2562 โดย กรรณทิวา มุณีแนม.

การเปลี่ยนแปลงในด้านใดสามารถส่งผลต่อด้านอื่น ๆ ด้วย³³ กล่าวถึงวงจรชั่วร้ายของพฤติกรรมที่บิดเบือน (Vicious cycle) ว่าเป็นผลจากการเชื่อมต่อกันของความคิดในทางลบส่งผลให้มีความรู้สึกที่ไม่ดี ทำให้แสดงพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม จึงพบว่าการตอบสนองของบุคคลนั้นไม่ได้เข้ากับสภาพความเป็นจริงแต่ขึ้นอยู่กับสภาพแวดล้อมที่รับรู้ ดังนั้น จึงเห็นว่าการแก้ไขปัญหาก็เกี่ยวกับพฤติกรรมแก้ไขที่ปัจจัยภายในตัวบุคคลที่เกี่ยวข้องกับความคิด ความเชื่อ การรับรู้ การตีความจึงมีความจำเป็นและเป็นสิ่งสำคัญ ทั้งนี้เพราะการเปลี่ยนแปลงความคิดได้พฤติกรรมของบุคคลนั้นย่อมเปลี่ยนแปลงไปด้วย นอกจากนี้กระบวนการทางความคิดและพฤติกรรมสามารถจัดให้มีขึ้นได้เปลี่ยนแปลงได้

วิธีการทำจิตบำบัดรูปแบบหนึ่ง โดยใช้วิธีพูดคุยกับนักจิตบำบัดหรือแพทย์เพื่อให้ผู้ป่วยเข้าใจถึงความคิด ความเชื่อ หรือการรับรู้ของตนเองที่อาจผิดเพี้ยนไปจากความจริง มีเป้าหมายเพื่อจัดการสภาวะอารมณ์และกระบวนการคิดที่เป็นปัญหา ซึ่งจะนำไปสู่การปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของผู้ป่วยให้กลับมาเป็นปกติ หรือการบำบัดความคิดและพฤติกรรม เป็นหนึ่งในวิธีจิตบำบัดที่นำมาใช้รักษาผู้ป่วยที่มีภาวะผิดปกติทางจิตหลายรูปแบบได้อย่างมีประสิทธิภาพ เช่น โรคซึมเศร้า โรควิตกกังวล โรคเครียดหลังผ่านเหตุการณ์ร้ายแรง (PTSD) โรคแพนิก (Panic Disorder) การติดสุราหรือสารเสพติด ปัญหาการกินและการนอนหลับที่ผิดปกติ และยังสามารถนำมาใช้บำบัดในกรณีอื่น ๆ เช่น การรับมือกับสถานการณ์ตึงเครียด ความเศร้าโศกจากการสูญเสียคนที่รัก ปัญหาความสัมพันธ์ของคู่รัก ปัญหาสุขภาพเรื้อรัง หรือปัญหาสุขภาพจิตอื่น ๆ ที่ไม่สามารถรักษาให้หายได้ด้วยยา เป็นต้น³⁴

ดังนั้น การบำบัดจึงมุ่งไปที่ความเชื่อพื้นฐานว่าบุคคลมีความรู้สึกนึกคิด มีการรับรู้ การตีความหมายต่อเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่มีผลต่อพฤติกรรมของตนเอง ซึ่งถ้ามีการบิดเบือนและผิดพลาดจากความจริงจึงจำเป็นต้องได้รับการแก้ไข ปรับเปลี่ยนความคิดความรู้สึก และพฤติกรรมที่มีปัญหานั้น แนวคิดนี้จึงให้ความสำคัญกับตัวแปรภายในตัวบุคคลที่ส่งผลต่อพฤติกรรมที่แสดงออก³⁵ และรวมถึงการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมด้วย โดยในระยะแรก ๆ ของการนำแนวคิดนี้มา

³³ From *Rational emotive behaviour therapy in a nutshell* (pp. 6), by N. Michael & D. Windy, 2006, New York : SAGE Publications. Copyright 2006 by Michael & D. Windy.

³⁴ จาก ฐัจจ์ *Cognitive Behavioral Therapy บำบัดจิตโดยปรับความคิดและพฤติกรรม*, โดย pobpad, 2022, ลิขสิทธิ์ 2565 โดย pobpad. สืบค้นจาก <https://www.pobpad.com/ฐัจจ์-cognitive-behavioral-therapy>.

³⁵ จาก กรรณทิพา มุณีแนม, *อ้าวแล้วเชิงอรรถที่ 32*, (น. 308)

ใช้ในการบำบัดผู้ที่มีปัญหาทางอารมณ์ต่าง ๆ เช่น อารมณ์ซึมเศร้า วิตกกังวล ต่อมาจึงพัฒนามาใช้ใน กลุ่มที่กว้างขวางมากขึ้น โดยเฉพาะผู้ที่มีปัญหาการเสพติด ผู้ให้ความหมายการบำบัด ความคิดและพฤติกรรมที่หลากหลายได้ให้ความหมายว่าเป็นระบบของการบำบัดทางจิตที่พยายาม ลดปฏิกิริยาทางอารมณ์ที่มีมากเกินไปและพฤติกรรมที่สร้างทุกข์ให้กับตัวเอง โดยปรับเปลี่ยน ความคิดที่มีความคลาดเคลื่อนบิดเบือนจากความจริง รวมทั้งความเชื่อที่ทำให้การปรับตัวไม่ เหมาะสมและเป็นสาเหตุของการแสดงออก³⁶ และการบำบัดความคิดและพฤติกรรมเป็นการบำบัดที่ ช่วยเหลือผู้ป่วยโดยอยู่บนพื้นฐานของการลดอันตรายจากการใช้ยา (Harm Reduction) โดย เปลี่ยนแปลงพฤติกรรมที่มีปัญหาไปสู่พฤติกรรมใหม่ และคงสร้างพฤติกรรมเพื่อลดการใช้ยาหรือ สามารถเลิกยาได้ การเลิกยาจึงเป็นเพียงเป้าหมายหนึ่งเท่านั้นในการบำบัด โดยเน้นความสำคัญของ รูปแบบการใช้สารเสพติดที่ทำให้เกิดปัญหาตามมา ซึ่งเป็นปัจจัยที่คอยขัดขวางไม่ให้ผู้ป่วยไปสู่ เป้าหมายได้ และเป็นกระบวนการเรียนรู้ที่ช่วยให้บุคคลลดการใช้ยา³⁷ และเป็นเสมือนการเสริมกำลัง ตนเอง เมื่อบุคคลเปลี่ยนความคิดที่นำไปสู่การเปลี่ยนแปลงการกระทำและพฤติกรรม ซึ่งมีแนวโน้ม ทำให้เกิดสภาวะที่ดี มีการเปลี่ยนแปลงของความคิดที่เข้มแข็งและส่งผลต่อพฤติกรรมที่เปลี่ยนแปลง อย่างมั่นคง นอกจากนี้ เชียร์ชัย งามทิพย์วัฒนา ได้ให้ความหมายว่า เป็นการบำบัดทางจิตใจและ พฤติกรรม อันเป็นผลมาจากกระบวนการคิดที่ผิดปกติหรือคิดในแง่ลบ โดยมีความสัมพันธ์ของ ความคิด อารมณ์ และพฤติกรรมในลักษณะที่มีผลต่อกัน การบำบัดจึงเป็นการช่วยผู้ติดสารเสพติด ให้ตระหนักถึงความคิดในแง่ลบและเปลี่ยนแปลงความคิดให้สอดคล้องกับความเป็นจริง³⁸

จากความหมายดังกล่าวสรุปได้ว่าการบำบัดความคิดและพฤติกรรมหมายถึง วิธีการ บำบัดรูปแบบหนึ่งที่ปรับเปลี่ยนความคิด ความเชื่อ การรับรู้ของบุคคลที่มีกระบวนการคิดที่ผิดปกติ บิดเบือน หรือคิดในแง่ลบ ให้มีความตรงตามความเป็นจริงและเป็นประโยชน์มากขึ้น รวมทั้งการ เปลี่ยนแปลงพฤติกรรมที่ส่งผลต่อการปรับตัวที่ไม่เหมาะสมโดยใช้เทคนิคต่าง ๆ จัดการกับความคิด และพฤติกรรมที่มีปัญหาเพื่อนำไปสู่พฤติกรรมที่ไม่ใช้สารเสพติด

³⁶ From *Cognitive therapy of depression* (pp. 27), by A.T. Beck, A.J. Rush, B.F. Shaw, G. Emery, 1993, New York: The Guilford Press. Copyright 2006 by A.T. Beck, A.J. Rush, B.F. Shaw, G. Emery.

³⁷ From “Does happiness pay? An exploration based on panel data from Russia” (pp.14), by G.A. Eggers, & Sukhtankar, 2004, *Source Journal of Economic Behavior and Organization*, 55, 319 – 342. Copyright 2004 by G.A. Eggers, & Sukhtankar.

³⁸ From “The four faces of corporate citizenship,” by A.B. Carroll, 2012, *Business and Society Review*, 100(101), 1-7. Copyright 2012 by A.B. Carroll.

2.4 แนวคิดทฤษฎีการบังคับใช้กฎหมายอาญา

แนวคิดทฤษฎีการบังคับใช้กฎหมายอาญามีความสำคัญอย่างมากต่อการวางนโยบายของรัฐในการบังคับใช้กฎหมายอาญาเพื่อเป็นการป้องกันอาชญากรรมที่เกิดขึ้น เนื่องจากอาชญากรรมที่เกิดขึ้นนั้นมีสาเหตุมาจากการกระทำของมนุษย์ ซึ่งมนุษย์มักมองว่าเป็นเจตจำนงอิสระ (Free Will) ที่คิดตัวมาตั้งแต่กำเนิด โดยมักจะทำในสิ่งที่เกิดประโยชน์กับตัวเองมากกว่าที่จะมองถึงโทษ หากเห็นว่าการกระทำใดมีโทษมากกว่าประโยชน์ที่ได้รับมนุษย์ก็จะเล็งไม่กระทำสิ่งดังกล่าว ในทางกลับกันหากมนุษย์พิจารณาแล้วว่าจะเกิดประโยชน์มากกว่าโทษที่จะได้รับและมนุษย์ไม่มีความเกรงกลัวต่อกฎหมายหรือบทลงโทษ รวมทั้งเล็งเห็นว่าบทลงโทษที่ได้รับไม่มีความรุนแรง มนุษย์ก็จะเลือกที่จะก่ออาชญากรรมมากขึ้น

2.4.1 ทฤษฎีการควบคุมอาชญากรรม

ทฤษฎีการควบคุมอาชญากรรม เป็นทฤษฎีที่มุ่งการควบคุมอาชญากรรมเป็นสำคัญ โดยจะมุ่งเน้นการดำเนินคดีอาญาที่คำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวมของสังคมให้ปลอดภัย มุ่งประสงค์ให้ผู้กระทำความผิดได้รับโทษ เป็นรูปแบบที่มุ่งจะควบคุม ระงับและปราบปรามอาชญากรรมเป็นหลัก และจับกุมตัวผู้กระทำความผิดมาลงโทษ การที่เจ้าหน้าที่ของรัฐไม่สามารถจะควบคุมและปราบปรามอาชญากรรมหรือจับกุมอาชญากรรมมาลงโทษตามกฎหมายได้ย่อมถูกประชาชนเพ่งเล็งว่าความสงบเรียบร้อยและความเป็นระเบียบของบ้านเมืองสูญสิ้นไป เสรีภาพของประชาชนผู้สุจริตจะได้รับความกระทบกระเทือน หากกระบวนการยุติธรรมไม่มีประสิทธิภาพประชาชนก็จะเสื่อมศรัทธาไม่เคารพเชื่อฟังกฎหมาย ผู้ที่เคารพกฎหมายกลับตกเป็นเหยื่อ และถูกเอาเปรียบไม่มีความมั่นคงปลอดภัย ในการดำรงชีวิตและเห็นว่ากระบวนการยุติธรรมจะต้องเป็นหลักประกันต่อสังคม โดยจะต้องมีประสิทธิภาพที่เข้มข้นในทุกขั้นตอนไม่ว่าจะเป็นขั้นสืบสวน จับกุม ฟ้องคดี การดำเนินคดี พิจารณาพิพากษา และบังคับคดีตามคำพิพากษา วัตถุประสงค์ที่สำคัญที่สุดของกระบวนการยุติธรรมจะต้องให้หลักประกันต่อสังคม

กระบวนการยุติธรรมที่มีประสิทธิภาพ จะต้องมียุติวิธีปฏิบัติที่เป็นแบบแผนตายตัว มีความรวดเร็ว และแน่นอนในการนำผู้กระทำความผิดมาลงโทษตามกฎหมาย การดำเนินงานที่มีประสิทธิภาพจะส่งผลให้รัฐสามารถพิสูจน์ความถูกต้องได้อย่างรวดเร็ว เด็ดขาด และแน่นอน อันจะทำให้สามารถใช้ดุลพินิจปล่อยตัวผู้ต้องหาที่เป็นผู้บริสุทธิ์ หรือพิพากษาลงโทษผู้กระทำความผิดที่แท้จริงได้อย่างถูกต้อง

ระบบขั้นตอนของกระบวนการยุติธรรมตามทฤษฎีนี้ เรียกว่า กระบวนการกลั่นกรอง (Screening Process) การดำเนินงานมีลักษณะเป็นการปฏิบัติงานประจำตามขั้นตอนต่าง ๆ ที่กฎหมายกำหนดไว้อย่างเป็นระบบต่อเนื่อง และสม่ำเสมอด้วยความรวดเร็ว กระบวนการส่วนใหญ่เป็นขั้นตอน ซึ่งอยู่ภายใต้กระบวนการของพนักงานสอบสวนและพนักงานอัยการเป็นสำคัญ

2.4.2 ทฤษฎีกระบวนการนิติธรรม

ทฤษฎีกระบวนการนิติธรรม เป็นระบบในอุดมคติของนักนิติศาสตร์ทั่วโลก ซึ่งให้ความสำคัญกับการใช้กฎหมายด้วยความเป็นธรรมและมีเหตุผล การดำเนินคดีอาญาต้องเป็นไปตามหลักนิติธรรมมีกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาที่ให้ความคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของประชาชนตามมาตรฐานขั้นต่ำ มีกระบวนการขั้นตอนการปฏิบัติที่ถูกต้องเป็นธรรมและเหมาะสม

การดำเนินกระบวนการยุติธรรมต้องเป็นไปตามหลักกฎหมายหรือหลักนิติธรรมเป็นสำคัญการแสวงหาข้อเท็จจริง การพิจารณาคดีหรือไต่สวนข้อกล่าวหาจะต้องกระทำโดยเปิดเผยอย่างเป็นทางการในศาลยุติธรรมต่อหน้าคณะผู้พิพากษาเป็นกลางปราศจากอคติเข้าข้างฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง การดำเนินการกระบวนการยุติธรรมที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย มีผลให้ศาลใช้ดุลพินิจยกฟ้องหรือปล่อยตัวจำเลยได้

กล่าวโดยสรุปแนวคิดทฤษฎีนี้ยึดกฎหมายเป็นหลักในการบังคับใช้กฎหมาย โดยบทกฎหมายดังกล่าวจะต้องมีความเป็นธรรมตามขั้นตอนต่าง ๆ และแนวคิดทฤษฎีนี้ยังเห็นว่าต้องจัดให้มีการพิจารณาคดีหรือไต่สวนข้อกล่าวหาอย่างเป็นทางการก่อนการดำเนินการนั้นและจะต้องกระทำโดยเปิดเผยในศาลสถิตยุติธรรม ซึ่งจะมีความผิดต่อเมื่อผู้มีอำนาจตามกฎหมายพิจารณาพิพากษาชี้ขาดแล้วที่มีความผิดจริง

2.5 แนวคิดการกำหนดโทษในทางอาญา

แนวคิดการกำหนดโทษในทางอาญา ซึ่งสังคมหนึ่ง ๆ ย่อมมีมาตรการควบคุมความประพฤติของคนในสังคม เพื่อให้สังคมนั้น ๆ มีความสงบสุข และมาตรการดังกล่าวก็คือ กฎหมายหรือกฎเกณฑ์ข้อบังคับต่าง ๆ หากผู้ใดกระทำการฝ่าฝืน ไม่ปฏิบัติตามกฎหมายหรือข้อบังคับที่กำหนดไว้ก็จะได้รับการลงโทษ การลงโทษจึงเปรียบเสมือนเป็นเครื่องมือในการควบคุม และเป็น

มาตรการที่นำมาใช้กับผู้กระทำความผิดแต่การลงโทษผู้กระทำความผิดจะต้องเป็นการลงโทษที่เหมาะสมกับตัวบุคคลแต่ละรายเพื่อให้เหมาะสมและตรงกับวัตถุประสงค์ของการลงโทษอย่างแท้จริง

กฎหมายอาญาเป็นกฎหมายที่มีโทษหรือสภาพบังคับทางอาญาที่การบังคับใช้จะมีผลกระทบต่อสิทธิ หรือเสรีภาพของประชาชนโดยตรง³⁹ ซึ่งในแต่ละประเทศจะมีรายละเอียดการดำเนินคดีที่แตกต่างกัน กล่าวคือ ในประเทศที่ใช้ระบบของคอมมอนลอว์ ซึ่งจะมีรูปแบบการดำเนินคดีอาญา แบบระบบคู่ปรปักษ์ (Adversary System) ที่มีการแยกขั้นตอนการวินิจฉัยความผิด (Guilty Stage) กับขั้นตอนการกำหนดโทษ (Sentencing Stage) ออกจากกันเป็น 2 ส่วน (Bifurcation)⁴⁰ ส่วนในประเทศที่ใช้ระบบของซีวิลลอว์นั้น จะมีรูปแบบการดำเนินคดีอาญาแบบระบบไต่สวนหาความจริง (Inquisitorial System) ซึ่งในระบบนี้ผู้พิพากษาจะเป็นผู้ดำเนินการค้นหาความจริงด้วยตนเอง

ในส่วนความหมายของ “การกำหนดโทษ” (Sentencing) นั้น สามารถแยกพิจารณาออกได้เป็น 2 ลักษณะด้วยกัน กล่าวคือ ความหมายในทางกฎหมายซึ่งหมายถึง ขั้นตอนสุดท้ายของกระบวนการยุติธรรมทางอาญา ซึ่งจำเลยจะมาปรากฏตัวต่อหน้าศาล เพื่อรับการลงโทษ และในความหมายในทางอาชญาวิทยา ซู ไททัส ริด (Sue Titus Ried) นักอาชญาวิทยาได้ให้ความหมายไว้ว่าการกำหนดโทษ หมายถึง คำตัดสินของศาลอย่างเป็นทางการที่มีต่อจำเลย ซึ่งให้การรับสารภาพหรือถูกตัดสินว่าเป็นผู้กระทำความผิด⁴¹

แนวคิดในการกำหนดโทษในปัจจุบันเป็นที่ยอมรับว่า การลงโทษผู้กระทำความผิดด้วยวัตถุประสงค์ที่จะแก้แค้น (Retribution) หรือป้องกัน (Deterrence) นั้นไม่สามารถที่จะป้องกันสังคมจากอาชญากรรมที่เกิดขึ้นได้ เพราะการลงโทษที่ดุดันจะต้องเป็นการลงโทษที่เหมาะสมกับตัวบุคคลมากกว่าความผิดโดยมุ่งที่จะแก้ไขไม่ให้ผู้กระทำความผิดหันไปกระทำความผิดซ้ำอีก และทำให้ผู้กระทำความผิดสามารถกลับคืนสู่สังคมได้อย่างแท้จริง ฉะนั้น การลงโทษผู้กระทำความผิดจึงไม่ได้ขึ้นอยู่กับแก้แค้นทดแทนเพียงอย่างเดียว ยังต้องคำนึงถึงฐานความผิดที่ได้กระทำ และโทษที่จะลงแก่ผู้กระทำความผิดด้วย ว่ามีส่วนเหมาะสมกับสิ่งที่ได้กระทำความผิดหรือไม่

³⁹ From *Crime and Criminology* (pp.434), by S.R., Titus 1982, New York: Guilford Press. Copyright 2004 by S.R. Titus.

⁴⁰ จาก “หลักเกณฑ์การกำหนดโทษอาญาในการตรากฎหมาย.” โดย เฟลิตา ดันรังสรรค์, 2561, *จุลนิติ* 15(1), 75. ลิขสิทธิ์ 2561 โดย เฟลิตา ดันรังสรรค์.

⁴¹ From S.R. Titus, *supra* note 42, (pp. 435)

2.6 แนวคิดเกี่ยวกับการกระทำความผิดซ้ำ

2.6.1 การกระทำความผิดซ้ำ

ผู้กระทำผิดติดนิสัย (Persistence Offender) โดยทั่วไป หมายถึง ผู้ที่กระทำผิดซ้ำซาก หรือ กระทำความผิดบ่อยครั้ง จนถือว่าเป็นนิสัย ซึ่งในการกระทำผิดซ้ำ (Recidivism) นับเป็นเกณฑ์ที่ได้รับการยอมรับกันโดยทั่วไปในการนำมาประเมินความสำเร็จในงานการปฏิบัติต่อผู้กระทำผิดในเรือนจำ สถานควบคุมตัว หรือผ่านมาตรการปฏิบัติในชุมชนไม่ว่าจะเป็นผู้กระทำผิดที่เป็นเด็กและเยาวชนหรือผู้กระทำผิดที่เป็นผู้ใหญ่ กล่าวอีกนัยหนึ่งเป็นการประเมินว่าผู้ผ่านการปฏิบัติในมาตรการดังกล่าวสามารถกลับสู่สังคมปรับตัวเข้ากับกฎเกณฑ์ และเงื่อนไขของสังคมได้โดยไม่กลับไปกระทำความผิดซ้ำอีก แม้ว่าการนำเกณฑ์เกี่ยวกับการไม่ไปกระทำความผิดซ้ำอีกจะมีข้อจำกัด เพราะอาจมีตัวแปรอื่นๆ ที่ไม่สามารถควบคุมได้เข้ามาแทรกซ้อนและมีผลทำให้เกิดการกระทำผิดซ้ำ แต่หากมาตรการในการปฏิบัติต่อผู้กระทำผิดดังกล่าวได้เสริมสร้างภูมิคุ้มกันที่เข้มแข็งให้กับผู้กระทำผิด ในการที่จะทนต่อสิ่งเลวร้ายของสิ่งแวดล้อมก็จะมีโอกาสไม่กลับไปกระทำความผิดซ้ำอีกซ้ำซาก⁴²

1) ผู้ต้องขังที่เป็นอาชญากรอาชีพ อาชญากรอาชีพเป็นผู้กระทำความผิดที่มีความชำนาญในการประกอบอาชญากรรมหรือประกอบอาชญากรรม โดยอาศัยทักษะหรือความชำนาญพิเศษ นอกจากนี้ยังเป็นผู้ที่มีรายได้หลักจากการประกอบอาชญากรรม

2) ผู้ต้องขังที่มีจิตบกพร่อง ผู้ต้องขังที่มีจิตบกพร่องและเป็นผู้ที่กระทำความผิดซ้ำจนถือว่าเป็นผู้ต้องขังที่กระทำความผิดติดนิสัย เป็นพวกที่มีความบกพร่องทางจิตดังกล่าว นำไปสู่การ ประกอบอาชญากรรมซ้ำซาก จึงไม่ได้เกิดจากความชั่วร้ายในจิตใจที่จะคิดทำผิด เพื่อหวังสิ่งตอบแทนทางเศรษฐกิจ

3) ผู้ต้องขังที่กระทำความผิดซ้ำในคดีเล็กน้อย ผู้ต้องขังที่กระทำความผิดติดนิสัยที่กระทำความผิดเล็กน้อยในคดีเล็กน้อยนี้แยกได้เป็น 2 ประเภทคือ พวกที่ทำผิดในคดีลักทรัพย์เล็กน้อย และพวกที่ทำผิดในคดียาเสพติด

2.6.2 พฤติกรรมการติดคุกซ้ำซาก

พฤติกรรมของผู้ติดคุกซ้ำซาก เป็นลักษณะอาชญากรติดนิสัย อาชญากรประเภทนี้ได้แก่ บุคคลที่ไม่สามารถจะปฏิบัติตนให้เข้ากับมาตรฐานของสังคมได้ ไม่เกิดความเข็ดหลาบ เมื่อต้องโทษและจะประกอบอาชญากรรมซ้ำอีกเมื่อมีโอกาส โดยไม่คำนึงว่าผลที่เกิดขึ้นนั้นจะเป็นผล

⁴² จาก สถิติการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังในประเทศไทย. โดย นัทธี จิตสว่าง, 2559, ลิขสิทธิ์ 2559 โดย นัทธี จิตสว่าง. สืบค้นจาก <http://www.nathee-chitsawang.com/สถิติการกระทำผิดซ้ำของ>.

อย่างไรจะดำรงชีวิตอยู่ด้วยการโจรกรรมไม่คิดบวกเวลาต้องโทษก็แสวงหาตัวดี พอพ้นโทษก็ทำผิดอีก มีความพอใจจะเป็นอยู่อย่างนี้ ซึ่งถือว่ามีความชั่วร้ายติดอยู่ใน บุคลิกภาพจึงเรียกว่าอาชญากรติดนิสัยหรืออาชญากรที่กระทำผิดซ้ำไม่เจ็ดหลาย⁴³ การกระทำผิดซ้ำในคดียาเสพติด หมายถึง ผู้ต้องคำพิพากษาถึงที่สุด ให้ลงโทษจำคุกสำหรับความผิดตามประมวลกฎหมายยาเสพติด พ.ศ. 2564 และได้กระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้อีกในระหว่างที่ยังต้องโทษอยู่หรือภายในเวลาห้าปีนับแต่วันพ้นโทษ

โดยสรุป พฤติกรรมการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขัง เป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยหลายประการ เช่น ปัจจัยทางสังคม เศรษฐกิจ การเมือง ซึ่งผู้ต้องขังแต่ละคนจะมีพฤติกรรมการกระทำผิดซ้ำในลักษณะต่าง ๆ กัน สรุปคือ ผู้สนับสนุนการกระทำผิด หมายถึง บุคคลที่กระทำด้วยประการใด ๆ อันเป็นการช่วยเหลือหรือให้ความสะดวกในการที่ผู้อื่นกระทำความผิดก่อนหรือขณะกระทำความผิดในฐานยาเสพติดให้โทษ หรือในฐานมียาเสพติดให้โทษไว้ในครอบครองเพื่อเสพหรือในฐานมียาเสพติดให้โทษไว้ในครอบครองเพื่อจำหน่าย

2.6.3 พฤติกรรมการกระทำความผิดซ้ำเกี่ยวกับยาเสพติด

ปัจจัยที่มีผลต่อการกลับไปเสพยาเสพติดพบว่า การกระทำผิดกลับไปติดซ้ำไว้ ดังนี้⁴⁴

- 1) การกำเริบของโรคหลังจากที่อาการดีขึ้นแล้ว
- 2) การติดซ้ำเป็นการกระทำหรือเหตุการณ์ที่ถอยหลัง เลวลง ทดลง กล่าวถึงกระบวนการติดสารเสพติดซ้ำว่า เกิดจากติดซ้ำในการฟื้นฟูสภาพการปฏิบัติตนเองติดซ้ำในการฟื้นฟูสภาพ ใช้พฤติกรรมอื่น ๆ มาทดแทนความรู้สึกละเลยกับเหตุกระตุ้นจนไม่สามารถควบคุมอารมณ์ได้ เกิดปัญหาภายในจิตใจ เกิดปัญหาพฤติกรรมภายนอก ขาดการควบคุมตนเอง ทำให้บุคคล กลับไปสู่กลุ่มผู้ติดสารเสพติดสถานที่เสพยาหรือสิ่งที่ทำให้เสพยาและใช้สารเสพติดในที่สุด และไม่สามารถควบคุมการใช้สารเสพติดที่มากเกินไปได้ ซึ่งการติดสารเสพติดซ้ำจะเกิดขึ้นเป็นกระบวนการซึ่งมิได้เริ่มจากการใช้ครั้งแรกหลังจากที่ผู้ป่วยผ่านการบำบัดรักษา และหยุดเสพยาได้ระดับหนึ่ง แต่เริ่มจากการที่ผู้เสพยาพฤติกรรมเบี่ยงเบนไปจากสังคมปกติ และเสพยาเสพติด

⁴³ จาก คำอธิบายกฎหมายลักษณะพยาน (น. 34), โดย เข็มชัย ชูติวงศ์, 2554, กรุงเทพฯ: สำนักอบรมศึกษาแห่งเนติบัณฑิตยสภา. ลิขสิทธิ์ 2554 โดย สำนักอบรมศึกษา แห่งเนติบัณฑิตยสภา.

⁴⁴ จาก การติดยาและสารเสพติดในผู้ป่วยที่เข้ารับการรักษาที่สถาบันราชกุมารเวชและศูนย์บำบัดยาเสพติดส่วนภูมิภาค 4 (น. 42), โดย กุลนรี หาญพัฒนชัยกุล และคณะ, 2550, รายงานวิจัย ศูนย์บำบัดรักษาเสพติดขอนแก่น สถาบันราชกุมารเวช กระทรวงสาธารณสุข. ลิขสิทธิ์ 2550 โดย กุลนรี หาญพัฒนชัยกุล.

ในที่สุด⁴⁵ เมื่อบุคคลผ่านการรักษาแล้วถ้าไม่ได้รับการเตรียมความพร้อมในการเผชิญกับปัญหาต่าง ๆ ในชีวิตประจำวันก็อาจก่อให้เกิดปัญหาตามมาได้ โดยเฉพาะปัญหาภายในครอบครัวที่จะต้องมีความเข้าใจบทบาทหน้าที่ของครอบครัวในการที่จะร่วมมือในการดูแลผู้ป่วยหลังจากออกจากโรงพยาบาล

พฤติกรรมการกระทำความผิดซ้ำ (Recidivism) เป็นการกระทำความผิดของผู้ต้องขังเพิ่มเติมขึ้นอีกหลังจากผู้กระทำความผิดได้ถูกจับกุมและลงโทษแล้ว นอกจากนั้น ยังหมายถึง “การละเมิดเงื่อนไขที่ผู้ได้รับการคุมประพฤติหรือผู้ที่ได้รับการพักการลงโทษกระทำขึ้น” การกระทำความผิดซ้ำนี้นับรวมถึงการกระทำผิดครั้งที่ 2 ขึ้นไป อาจเรียกได้ว่าเป็นการกระทำความผิดติดนิสัยและยากต่อการแก้ไขพฤติกรรมที่ติดเป็นนิสัยให้กลับคืนสู่สภาพปกติได้ การกระทำความผิดซ้ำยังรวมถึงการกระทำผิดในคดีอื่น ๆ ที่ไม่จำเป็นต้องเป็นคดีเดิมกับการกระทำ ความผิดครั้งแรก ยกตัวอย่างเช่น ครั้งแรกต้องคดีเกี่ยวกับบุคคล ต่อมาต้องคดีเกี่ยวกับยาเสพติด เป็นต้น เหล่านี้เราเรียกรวมว่าเป็นการกระทำความผิดซ้ำแม้จะต่างคดีก็ตาม

ลักษณะส่วนบุคคลและพฤติกรรมของผู้กระทำความผิดซ้ำในคดียาเสพติดนั้น อาจจะมีลักษณะที่แตกต่างกันออกไปในแต่ละบุคคล เพราะสภาพชีวิตและความเป็นอยู่ของผู้กระทำความผิดแต่ละคนไม่เหมือนกัน ไม่ว่าจะเป็นในเรื่องของสภาพครอบครัว สภาพชุมชน แนวคิดหรือค่านิยมในการใช้ชีวิต ที่แตกต่างกันออกไป ปัจจัยในด้านต่าง ๆ จึงแตกต่างกัน

2.6.4 ระบบคะแนนความประพฤติในการขั้บรด

สำนักงานตำรวจแห่งชาติ ได้เปิดเกณฑ์การ "ตัดแด้มใบขั้บขั้" เป็นระบบคะแนนความประพฤติในการขั้บรด เพื่อเสริมสร้างวินัยจราจร มีเป้าหมายเพื่อลดการเกิดอุบัติเหตุบนท้องถนน ซึ่งจะเริ่มบังคับใช้ในวันที่ 9 ม.ค. 2566 โดยกำหนดให้ผู้มีใบอนุญาตขั้บขั้ทุกคนมีคะแนนความประพฤติ 12 คะแนน ไม่ว่าผู้ขั้บขั้จะได้รับใบอนุญาตขั้บขั้กี่ชนิดก็ตาม หากทำผิดตามกฎหมายจราจรใน

⁴⁵ From *Relapse Prevention: Maintenance Strategies in the Treatment of Addictive Behaviors* (pp. 89). by G.A. Marlatt, and J.R. Gordon, 1995, New York: Guilford Press. Copyright 1995 by G.A. Marlatt, and J.R. Gordon.

ข้อหาที่ระบุไว้จะถูกตัดคะแนนตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่กำหนด ซึ่งรายละเอียดการตัดคะแนน จะมีการแบ่งกลุ่มความผิด 2 แบบ ดังนี้⁴⁶

แบบที่ 1 ตัดคะแนนทันทีที่ทำผิด

ตัด 1 คะแนน ใช้โทรศัพท์มือถือขณะขับรถไม่สวมหมวกกันน็อก ไม่คาดเข็มขัดนิรภัย ขับรถด้วยความเร็วเกินกำหนดขับรถบนทางเท้า ไม่หยุดให้คนข้ามทางม้าลายไม่หลบรถฉุกเฉิน ขับรถโดยประมาทน่าหวาดเสียว ขับรถไม่ติดป้ายทะเบียนหรือเปลี่ยนแปลง ปิดบัง ไม่ติดป้ายภาษี

ตัด 2 คะแนน ขับรถฝ่าไฟแดงขับรถย้อนศร ขับรถในระหว่างโดนพักใช้หรือเพิกถอนใบขับขี่

ตัด 3 คะแนน ขับรถในขณะที่อ่อนความสามารถขับผิดวิสัยคนขับรถธรรมดา ขับรถชนแล้วหนี

ตัด 4 คะแนน เช่น มาแล้วขับ แฉงรถบนถนน ขับรถในขณะที่เสพยาเสพติด

แบบที่ 2 ตัดคะแนนเมื่อไม่ชำระค่าปรับตามใบสั่ง ค้างชำระ 1 ใบสั่ง ตัด 1 คะแนน

- 1) ฝ่าฝืนเครื่องหมายจราจรในทาง
- 2) จอดในที่ห้ามจอด
- 3) ไม่แสดงใบอนุญาตขับขี่ขณะขับรถ
- 4) ขับรถไม่ชิดซ้าย

ดังนั้น หากถูกตัดคะแนนจนเหลือ 0 จะถูกพักใช้ใบขับขี่เป็นเวลา 90 วัน ฝ่าฝืนขับรถในช่วงถูกพักใบขับขี่ มีโทษจำคุก 3 เดือน และ/หรือ ปรับไม่เกิน 100,000 บาท คืบคะแนนได้ด้วยการเข้าอบรมกับกรมการขนส่งทางบกหรือรอให้ครบ 1 ปี จะได้คะแนนคืนอัตโนมัติ หากถูกพักใช้ใบขับขี่เป็นครั้งที่ 3 ภายในรอบ 3 ปี อาจถูกพักใช้ใบขับขี่มากกว่า 90 วัน และหลังจากนั้นภายใน 1 ปี หากถูกตัดคะแนนอีกจนถูกพักใช้ใบขับขี่เป็นครั้งที่ 4 อาจถูกเพิกถอนใบขับขี่ทุกประเภท

⁴⁶ จาก ระบบคะแนนความประพฤติในการขับรถหรือตัดแต้มใบขับขี่, โดย สำนักงานตำรวจแห่งชาติ, 2566, ลิขสิทธิ์ 2566 โดย สำนักงานตำรวจแห่งชาติ. สืบค้นจาก <https://www.gcc.go.th/?p=97404>

2.7 แนวคิดเกี่ยวกับมาตรการการบังคับกฎหมายว่าด้วยวิธีการเพื่อความปลอดภัย กรณีมีสารเสพติดในร่างกายขณะจับ

เจริญชัย อัส วิพิรยอนันต์ ได้เสนอวิธีการเพื่อความปลอดภัย ดังนี้⁴⁷

1) กักกัน

มาตรา 20 กักกัน คือ การควบคุมผู้กระทำความผิดติดนิสัยไว้ในเขตกำหนดเพื่อป้องกันการกระทำความผิด เพื่อคัดนิสัย และเพื่อฝึกหัดอาชีพ

“ผู้กระทำความผิดติดนิสัย” คือ บุคคลที่ระบุไว้ในมาตรา 41 กล่าวคือ ผู้ที่เคยถูกศาลพิพากษาให้กักกันมาแล้วหรือเคยถูกศาลพิพากษาให้ลงโทษจำคุกไม่ต่ำกว่าหกเดือนมาแล้วไม่น้อยกว่าสองครั้ง ในความผิดดังต่อไปนี้

- 1.1) ความสงบสุขของประชาชน
- 1.2) การก่อให้เกิดอันตรายต่อประชาชน
- 1.3) เงินตรา
- 1.4) เพศ
- 1.5) ชีวิต
- 1.6) ร่างกาย
- 1.7) เสรีภาพ
- 1.8) ทรัพย์สิน

และภายในเวลาสิบปีนับแต่วันที่ผู้นั้นได้พ้นจากการกักกัน หรือพ้นโทษ แล้วแต่กรณี ผู้นั้นได้กระทำความผิดอย่างหนึ่งอย่าง ธรรมดาที่ระบุไว้นั้นอีกจนศาลพิพากษาลงโทษจำคุกไม่ต่ำกว่าหกเดือนสำหรับการกระทำความผิดนั้น ศาลอาจถือว่าผู้นั้นเป็นผู้กระทำความผิดติดนิสัย และจะพิพากษาให้กักกันมีกำหนดเวลาไม่น้อยกว่าสามปีและไม่เกินสิบปีก็ได้ ความผิดซึ่งผู้กระทำได้กระทำในขณะที่มีอายุต่ำกว่าสิบแปดปีนั้น มิให้ถือว่าเป็นความผิดที่จะนำมาพิจารณากักกันตามมาตรานี้

การรับโทษจำคุกจนพ้นโทษนั้น ไม่จำเป็นต้องได้รับโทษจำคุกทั้งหมด กรณีที่ได้รับโทษจำคุกไปบางส่วนและได้รับอภัยโทษ ทำให้ไม่ต้องรับโทษที่เหลือต่อไป ก็ถือว่าเป็นการได้รับโทษ

⁴⁷ จาก วิธีการเพื่อความปลอดภัย, โดย เจริญชัย อัส วิพิรยอนันต์, ม.ป.ป., ลิขสิทธิ์ ม.ป.ป. โดย เจริญชัย อัส วิพิรยอนันต์. สืบค้นจาก https://www.thethaibar.or.th/thaibarweb/files/Data_web/downloads_doc/term1.

จำคุกและพ้นโทษตามความหมายของมาตรา 41 (ฎ.1083/2507) รับโทษจำคุกไม่น้อยกว่า 2 ครั้ง จะเป็นการกระทำความผิดในชั้นพยายาม หรือเป็นความผิดสำเร็จก็ผู้สนับสนุนก็ได้

ฎ.1499/2499 ผู้สมรู้ก็เป็นกระทำความผิดเมื่อความผิดนั้นๆ ต้องตามบทมาตราในพระราชบัญญัติกักกันฯ ถึงโทษกักกันผู้สมรู้นั้นได้ พระราชบัญญัติกักกันฯมิได้ประสงค์ให้ลงโทษแต่เฉพาะตัวการไม่ ความผิดทั้งสามครั้งต้องเป็นความผิดที่ระบุไว้ในมาตรา 41 อนุมาตราต่าง ๆ โดยไม่จำเป็นต้องความผิดฐานเดียวกันทั้ง 3 ครั้ง เช่น 2 ครั้งแรกฐานลักทรัพย์ตามมาตรา 41(8) ครั้งที่สามฐานข่มขืนกระทำชำเราตามมาตรา 41(4) ก็อยู่ในข่ายของการถูกกักกันแล้ว

ความผิดตามมาตรา 41 นั้น หากกระทำความผิดแต่ไม่ได้รับโทษ เพราะศาลไปลงโทษบทอื่นซึ่งเป็นบทหนัก ตามมาตรา 90 เช่นนี้ ก็ยังไม่อยู่ในเกณฑ์ของการถูกกักกัน

ฎ.642/2506 คดีที่ศาลพิพากษาว่าจำเลยมีความผิดฐานบุกรุกและพยายามลักทรัพย์ แต่ให้ลงโทษฐานบุกรุกหนักมาตราเดียวกัน จะถือว่าเป็นการลงโทษฐานพยายามลักทรัพย์ควบไปด้วยไม่ได้ จึงยังถือไม่ได้ว่า จำเลยได้ถูกศาลพิพากษาลงโทษในความผิดตามที่ระบุไว้ในประมวลกฎหมายอาญา มาตรา <1 ที่จะกักกันจำเลยได้

การกระทำความผิดครั้งหลังนี้จะต้องเกิดภายใน 10 ปี นับแต่วันที่ผู้นั้นพ้นจากการกักกันหรือพ้นโทษแล้ว หากกระทำความผิดระหว่างที่ยังต้องรับโทษคดีแรก ๆ อยู่ ก็จะกักกันไม่ได้ (แต่อาจถูกเพิ่มโทษเพราะกระทำความผิดอีกตามมาตรา 92 หรือมาตรา 93)

2) ห้ามเข้าเขตกำหนด

มาตรา 94 ห้ามเข้าเขตกำหนด คือ การห้ามมิให้เข้าไปในห้องที่หรือสถานที่ที่กำหนดไว้ในคำพิพากษา

มาตรา 45 เมื่อศาลพิพากษาให้ลงโทษผู้ใด และศาลเห็นสมควรเพื่อความปลอดภัยของประชาชน ไม่ว่าจะมิใช่คำขอหรือไม่ ศาลอาจสั่งในคำพิพากษาว่าเมื่อผู้นั้นพ้นโทษตามคำพิพากษาแล้ว ห้ามมิให้ผู้นั้นเข้าไปในเขตกำหนดเป็นเวลาไม่เกินห้าปี

การห้ามเข้าเขตกำหนดนี้ศาลจะสั่งได้ต่อเมื่อศาลพิพากษาให้ลงโทษจำเลยเท่านั้น ถ้าศาลพิพากษายกฟ้อง แม้จำเลยจะเคยมีประวัติการกระทำความผิดคดีนี้ ศาลก็จะใช้อำนาจสั่งให้ใช้วิธีการเพื่อความปลอดภัยแก่จำเลยไม่ได้

3) เรียกประกันทัณฑ์บน

มาตรา 56 ถ้าความปรากฏแก่ศาลตามข้อเสนขอของพนักงานอัยการว่าผู้ใดจะก่อเหตุร้ายให้เกิดภัยอันตรายแก่บุคคลหรือทรัพย์สินของผู้อื่น หรือจะกระทำการใดให้เกิดความเสียหายแก่สิ่งแวดล้อมหรือทรัพยากรธรรมชาติตามกฎหมายเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติ ในการพิจารณาคดีความผิดใด ไม่ว่าศาลจะลงโทษผู้ถูกฟ้องหรือไม่ก็ตาม เมื่อมีเหตุอันควรเชื่อว่าผู้ถูกฟ้องน่าจะก่อเหตุร้ายให้เกิดภัยอันตรายแก่บุคคลหรือทรัพย์สินของผู้อื่นหรือจะกระทำความผิดให้เกิดความเสียหายแก่สิ่งแวดล้อมหรือทรัพยากรธรรมชาติตามกฎหมายเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติ ให้ศาลมีอำนาจที่จะสั่งให้ผู้นั้นทำทัณฑ์บนโดยกำหนดจำนวนเงินไม่เกินกว่าห้าหมื่นบาทว่าผู้นั้นจะไม่ก่อเหตุร้ายหรือจะไม่กระทำความผิดดังกล่าวแล้ว ตลอดเวลาที่ศาลกำหนดแต่ไม่เกินสองปี และจะสั่งให้มีประกันด้วยหรือไม่ก็ได้

ถ้าผู้นั้นไม่ยอมทำทัณฑ์บนหรือหาประกันไม่ได้ ให้ศาลมีอำนาจสั่งกักขังผู้นั้นจนกว่าจะทำทัณฑ์บนหรือหาประกันได้ แต่ไม่ให้กักขังเกินกว่าหกเดือน หรือจะสั่งห้ามผู้นั้นเข้าในเขตกำหนดตามมาตรา 45 ก็ได้ การกระทำของผู้ซึ่งมีอายุต่ำกว่าสิบแปดปีมิให้อยู่ในบังคับแห่งบทบัญญัติตามมาตรานี้

มาตรา 47 ถ้าผู้ทำทัณฑ์บนตามความในมาตรา 46 กระทำผิดทัณฑ์บน ให้ศาลมีอำนาจสั่งให้ผู้นั้นชำระเงินไม่เกินจำนวนที่ได้กำหนดไว้ในทัณฑ์บน ถ้าผู้นั้นไม่ชำระให้นำบทบัญญัติในมาตรา 29 และมาตรา 30 ใช้บังคับ

การเรียกประกันทัณฑ์บนใช้ในกรณีที่บุคคลที่มีแนวโน้มจะไปกระทำความผิดโดยที่บุคคลนั้นยังมีได้ลงมือกระทำความผิดเพียงแต่มีพฤติการณ์ว่าจะก่อเหตุร้ายให้เกิดภัยอันตราย

4) การคุมตัวไว้ในสถานพยาบาล

มาตรา 48 ถ้าศาลเห็นว่าการปล่อยตัวผู้มีจิตบกพร่อง ไร้จิต หรือจิตฟั่นเฟือน ซึ่งไม่ต้องรับโทษหรือได้รับการลดโทษตามมาตรา 65 จะเป็นการไม่ปลอดภัยแก่ประชาชน ศาลจะสั่งให้ส่งไปคุมตัวไว้ในสถานพยาบาลก็ได้ และคำสั่งนี้ศาลจะเพิกถอนเสียเมื่อใดก็ได้

มาตรา 49 ในกรณีที่ศาลพิพากษาลงโทษจำคุก หรือพิพากษาว่ามีความผิดแต่รอการกำหนดโทษ หรือรอการลงโทษบุคคลใด ถ้าศาลเห็นว่าบุคคลนั้นได้กระทำความผิดเกี่ยวเนื่องกับการเสพยาเป็นอาชญา หรือการเป็นผู้ติดยาเสพติดให้โทษ ศาลจะกำหนดในคำพิพากษาว่าบุคคลนั้น

จะต้องไม่เสพสุรา ยาเสพติดให้โทษอย่างหนึ่งอย่างใด หรือทั้งสองอย่างภายในระยะเวลาไม่เกินสองปีนับแต่วันพ้นโทษ หรือวันปล่อยตัวเพราะรอการกำหนดโทษหรือรอการลงโทษก็ได้

ในกรณีที่บุคคลดังกล่าวในวรรคแรกไม่ปฏิบัติตามที่ศาลกำหนด ศาลจะสั่งให้ส่งไปคุมตัวในสถานพยาบาลเป็นเวลาไม่เกินสองปีก็ได้

5) การห้ามการประกอบอาชีพบางอย่าง

มาตรา 50 เมื่อศาลพิพากษาให้ลงโทษผู้ใด ถ้าศาลเห็นว่าผู้นั้นกระทำความผิดโดยอาศัยโอกาสจากการประกอบอาชีพหรือวิชาชีพ หรือเนื่องจากการประกอบอาชีพหรือวิชาชีพ และเห็นว่าหากผู้นั้นประกอบอาชีพหรือวิชาชีพนั้นต่อไปอาจจะกระทำความผิดเช่นนั้นขึ้นอีก ศาลจะสั่งไว้ในคำพิพากษาห้ามการ

ประกอบอาชีพหรือวิชาชีพนั้นมีการกำหนดเวลาไม่เกินห้าปีนับแต่วันพ้นโทษไปแล้วก็ได้

ฎ.6530/2556 การที่ศาลจะนำ ป.อ. มาตรา 50 มาใช้บังคับต้องได้ความว่า จำเลยประกอบอาชีพหรือวิชาชีพ และได้กระทำความผิดโดยอาศัย โอกาสจากการประกอบอาชีพหรือวิชาชีพ หรือเนื่องจากการประกอบอาชีพหรือวิชาชีพ และศาลเห็นว่าหากจำเลยประกอบอาชีพหรือวิชาชีพนั้น

ต่อไป อาจกระทำความผิดเช่นนั้นขึ้นอีก ศาลจะสั่งไว้ในคำพิพากษาห้ามประกอบอาชีพหรือวิชาชีพนั้นมีการกำหนดเวลาไม่เกินห้าปีนับแต่วันพ้นโทษไปแล้วก็ได้ แต่ความผิดของจำเลยเป็นความผิดฐานขับรถในขณะเมาสุราเป็นเหตุให้ผู้อื่นถึงแก่ความตายตาม พ.ร.บ.จราจรทางบก พ.ศ. 2522 มาตรา 160 ตรี วรรคสี่ ไม่เกี่ยวกับอาชีพหรือวิชาชีพที่จำเลยประกอบอยู่ คำพิพากษาของศาลล่างทั้งสองที่ให้เพิกถอนใบอนุญาตขับรถของจำเลย จึงหาใช่คำสั่งตาม ป.อ. มาตรา 50 ไม่ แต่เป็นกรณีที่กฎหมายบัญญัติให้ศาลสั่งเพิกถอนใบอนุญาตขับรถของจำเลย กรณีจึงไม่อาจนำ ป.อ. มาตรา 50 มาใช้บังคับได้

บทที่ 3

มาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับการกำหนดโทษของผู้ขับขี่ที่กระทำผิดซ้ำ กรณีมีสารเสพติดในร่างกายขณะขับขี่

ในบทนี้เป็นการศึกษาแนวทางในการปรับปรุง การแก้ไขกฎหมาย และบทบัญญัติกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับมาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับการกำหนดโทษของผู้ขับขี่ที่กระทำผิดซ้ำ กรณีมีสารเสพติดในร่างกายขณะขับขี่ เพื่อศึกษามาตรการทางกฎหมายของไทยเปรียบเทียบกับต่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับการกำหนดโทษของผู้ขับขี่ที่กระทำผิดซ้ำ กรณีมีสารเสพติดในร่างกายขณะขับขี่ ส่วนกฎหมายต่างประเทศจะศึกษาในส่วนของประเทศประเทศอังกฤษ สหรัฐอเมริกา และสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี ในส่วนกฎหมายไทย ซึ่งใช้ยาเสพติดให้โทษในประเภทที่ 1 และการเพิ่มโทษกรณีกระทำความผิดซ้ำตามกฎหมายประเทศไทย โดยจะนำมาศึกษาเปรียบเทียบกัน เพื่อให้เข้าใจถึงข้อดีข้อเสียของกฎหมายแต่ละประเทศ

3.1 ประเทศอังกฤษ

3.1.1 มาตรการทางกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้อง

3.1.1.1 พระราชบัญญัติจราจรทางบก ค.ศ. 1988

กฎหมายของอังกฤษตามพระราชบัญญัติการจราจรทางบกของปี 1988 มาตรา 5A(1)(a)(2) กำหนดแนวทางการลงโทษกรณีการขับขี่หรือพยายามขับขี่ขณะมียาเสพติดเกินขนาดที่กฎหมายกำหนดในร่างกาย ดังนี้⁴⁸

โทษสูงสุด: ปรับได้ไม่จำกัด และหรือจำคุก 6 เดือน พักใบอนุญาตขับขี่อย่างน้อย 12 เดือนหรือจะต้องถูกพักใบอนุญาตขับขี่เป็นเวลาอย่างน้อย 2 ปี หากผู้กระทำความผิดเคยถูกสั่งพักใบอนุญาตมากกว่าสองครั้งเป็นระยะเวลา 56 วันหรือมากกว่านั้นภายใน 3 ปีก่อนหน้านี้หรือจะต้องถูกพักใบอนุญาตขับขี่เป็นเวลาอย่างน้อย 3 ปี หากผู้กระทำความผิดถูกตัดสินว่าได้กระทำความผิดฐานขับขี่ขณะมีสารเสพติดในร่างกายในระยะเวลา 10 ปีที่ผ่านมา หากพบว่ามีความล่าช้าในการ

⁴⁸ พระราชบัญญัติจราจรทางบก ค.ศ. 1988 มาตรา 5A

พิจารณาคดีให้พิจารณาพักใบอนุญาตนั้นชั่วคราวก่อนได้ ในกรณีที่มีการกระทำความผิดในการขับขี่หรือพยายามขับขี่ถ้าไม่ก่อให้เกิดความร้ายแรงเพิ่มมากขึ้น ผู้พิพากษาสามารถพิจารณาลงโทษปรับและพักใบอนุญาตระหว่าง 12-22 เดือน ถ้าปรากฏปัจจัยที่ก่อให้เกิดความรุนแรงเพิ่มมากขึ้น ศาลสามารถพิจารณาลงโทษเพิ่มขึ้นได้ตามระดับความร้ายแรงของผลที่เกิดขึ้นได้

การขับขี่ขณะเสพยาเสพติดในประเทศอังกฤษนั้น ถูกบัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติจราจรทางบก ค.ศ. 1988 ให้ตำรวจในเครื่องแบบหรือเจ้าหน้าที่ที่มีอำนาจในการสั่งหยุดยานพาหนะ มาตรา 163⁴⁹ ดังนี้

- 1) ผู้ที่ขับรถ (รถขับเคลื่อนด้วยกลไก) บนท้องถนนต้องหยุดรถเนื่องจากตำรวจในเครื่องแบบหรือเจ้าพนักงานจราจรบังคับให้ทำเช่นนั้น
- 2) ผู้ที่ขี่จักรยานบนถนนจะต้องหยุดรอบนี้ เนื่องจากตำรวจในเครื่องแบบหรือเจ้าพนักงานจราจรบังคับให้ทำเช่นนั้น
- 3) หากบุคคลใดไม่ปฏิบัติตามมาตรานี้ผู้นั้นมีความผิด

ดังนั้นจะเห็นว่าตามพระราชบัญญัติจราจรทางบก ค.ศ. 1988 มาตรา 163 เจ้าหน้าที่ตำรวจมีอำนาจสั่งให้หยุดยานพาหนะ สามารถใช้วิธีการสุ่มตรวจได้ พระราชบัญญัติจราจรทางบก ค.ศ. 1988 มาตรา 6B การตรวจสอบผู้ขับขี่ว่ามีความบกพร่องหรืออยู่ในสภาพที่ไม่พร้อมขับขี่ (Preliminary Impairment Test)⁵⁰

- 1) การทดสอบการด้วยค่าเบี่ยงเบนเป็นขั้นตอนที่ตำรวจดำเนินการทดสอบ

(a) สังเกตบุคคลที่ดำเนินการทดสอบในการปฏิบัติงานที่ตำรวจระบุและ

(b) ทำการสังเกตอื่น ๆ เกี่ยวกับสภาพร่างกายของบุคคลดังกล่าวในขณะที่ตำรวจคิด

- 2) เลขานุการแห่งรัฐจะออก (และอาจแก้ไขเป็นครั้งคราว) หลักปฏิบัติเกี่ยวกับ

⁴⁹ Road Traffic Act 1988, Section 163

⁵⁰ Road Traffic Act 1988, Section 6B

- (a) ประเภทของงานที่อาจระบุเพื่อวัตถุประสงค์ในการทดสอบการด้วยค่าเบื้องต้น
- (b) ประเภทของการสังเกตสภาพร่างกายที่อาจทำได้ในระหว่างการทดสอบการด้วยค่า
- (c) ลักษณะที่ควรใช้ในการทดสอบการด้วยค่าเบื้องต้นและ
- (d) การอนุมานที่อาจได้มาจากการสังเกตในระหว่างการทดสอบการด้วยค่าเบื้องต้น

3) ในการออกหรือแก้ไขจรรยาบรรณรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศจะต้องตั้งเป้าหมายเพื่อให้แน่ใจว่าการทดสอบการด้วยค่าเบื้องต้นได้รับการออกแบบมาเพื่อระบุ

- (a) บุคคลนั้นไม่เหมาะที่จะขับรถหรือไม่และ
- (b) ถ้าเขาเป็นไม่ว่าเขาจะไม่เป็นพยานหรือไม่นั้นน่าจะเกิดจากการดื่มหรือยาเสพติด

4) อาจทำการทดสอบการด้วยค่าเบื้องต้น

(a) ในหรือใกล้สถานที่ ที่มีการกำหนดข้อกำหนดในการร่วมมือกับการทดสอบหรือ

(b) ถ้าตำรวจที่กำหนดข้อกำหนดคิดว่าสมควรที่สถานีตำรวจที่เขา

ระบุ

5) ตำรวจที่ทำการทดสอบการด้วยค่าเบื้องต้นต้องคำนึงถึงหลักปฏิบัติตามมาตรานี้

6) ตำรวจอาจจัดการทดสอบความบกพร่องเบื้องต้นได้ก็ต่อเมื่อได้รับการอนุมัติจากหัวหน้าเจ้าหน้าที่ตำรวจที่เขาสังกัดอยู่

- 7) หลักปฏิบัติในส่วนนี้อาจรวมถึงข้อกำหนดเกี่ยวกับ
- (a) การให้ความเห็นชอบภายใต้ส่วนย่อย (6) และ
- (b) โดยเฉพาะอย่างยิ่งประเภทของการฝึกอบรมที่ตำรวจควรได้รับหรือประเภทของคุณสมบัติที่ตำรวจควรมีก่อนที่จะได้รับการอนุมัติภายใต้ส่วนย่อยนั้น

การขับขี้นะเสพยาเสพติดในประเทศอังกฤษนั้น ถูกบัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติจราจรทางบก ค.ศ.1988 (Road Traffic Act 1988) ซึ่งรัฐบาลอังกฤษได้แก้ไขเพิ่มเติม

ในวันที่ 2 มีนาคม 2015 โดยบัญญัติให้อำนาจเจ้าพนักงานตำรวจมีอำนาจตรวจสอบน้ำลายเพื่อหาสารเสพติด

1) การบังคับใช้กฎหมายกรณีการกระทำประมาท โดยจงใจ อันมีสาเหตุมาจากอยู่ภายใต้ฤทธิ์ของยาเสพติดขณะขับรถพระราชบัญญัติจราจรทางบก ค.ศ. 1988 ให้ตำรวจในเครื่องแบบหรือเจ้าหน้าที่ ที่มีอำนาจในการสั่งหยุดยานพาหนะมาตรา 164 อำนาจของเจ้าหน้าที่ตำรวจที่สั่งให้หยุดยานพาหนะ สามารถใช้วิธีการสุ่มตรวจได้ โดยเจ้าหน้าที่ตำรวจจะต้องไม่สั่งหยุดรถอย่างกะทันหัน หรือโดยวิธีการที่ไม่เหมาะสม เจ้าหน้าที่ตำรวจสามารถสั่งให้หยุดในกรณีที่มีเหตุอันควรสงสัยว่าผู้ขับขี่มียาเสพติดหรือแอลกอฮอล์ขณะขับขี่หรือไม่ โดยสามารถทำการทดสอบเบื้องต้นได้ในกรณีมีพฤติการณ์อันควรสงสัยตามสมควร⁵¹

การทดสอบเบื้องต้น มาตรา 6C เป็นการทดสอบโดยเจ้าหน้าที่ตำรวจเพื่อให้ได้ข้อบ่งชี้ว่า ผู้ขับขี่มีแอลกอฮอล์หรือยาเสพติดในร่างกายขณะขับขี่หรือไม่ การทดสอบเบื้องต้นนำไปใช้ได้ต่อเมื่อเจ้าพนักงานตำรวจ หรือเจ้าหน้าที่จราจรมีเหตุอันควรสงสัยว่าบุคคลนั้น

1) ผู้ขับขี่ขับรถบนถนน หรือสถานที่สาธารณะโดยมียาเสพติดอยู่ในร่างกายเกินขนาด

2) ผู้ขับขี่ขับรถบนถนน หรือสถานที่สาธารณะโดยอยู่ในสภาพที่ไม่เหมาะสม กับการขับขี่เนื่องจากมียาเสพติดอยู่ในร่างกายเกินขนาด

3) ผู้ขับขี่กระทำความผิดกฎหมายจราจรขณะขับขี่ การทดสอบเบื้องต้นดังกล่าวข้างต้นนั้น เจ้าหน้าที่ตำรวจจะต้องอยู่ในระหว่างปฏิบัติการตามหน้าที่

4) กรณีเกิดอุบัติเหตุบนท้องถนน หรือสถานที่สาธารณะ และตำรวจมีข้อสงสัยว่าผู้ขับขี่เสพยาเสพติด โดยเจ้าหน้าที่ตำรวจนั้น ไม่จำเป็นต้องอยู่ระหว่างปฏิบัติการตามหน้าที่รูปแบบของการทดสอบเบื้องต้น มี 3 รูปแบบ

4.1) การทดสอบลมหายใจ

4.2) การทดสอบสารเสพติดเป็นการทดสอบเพื่อให้เจ้าหน้าที่ตำรวจทราบว่าบุคคลนั้นมีสารเสพติดในร่างกาย หรือมีสารเสพติดในร่างกายเกินกว่าปริมาณที่กฎหมายกำหนดหรือไม่อาจทดสอบจากเหงื่อ หรือน้ำลาย โดยสถานที่ที่ทำการทดสอบนั้น จะทดสอบ ณ ที่นั้น หรือสถานที่ใกล้เคียงที่ถูกกำหนดไว้ให้ทดสอบ หรือกรณีเคลือบแคลงสงสัย ก็อาจทำการทดสอบที่สถานีตำรวจก็ได้ แต่สามารถทำการทดสอบดังกล่าวได้ไม่เกิน 3 ครั้ง ตามมาตรา 6B และ 6C

⁵¹ จาก กรมตำรวจ, อ้างแล้วเชิงอรรถที่ 8, (น. 11)

4.3) การทดสอบปริมาณของสารเสพติด เป็นการทดสอบเพื่อให้ทราบว่าบุคคลนั้นอยู่ในสภาวะเหมาะสมกับการขับขีหรือไม และหากอยู่ในสภาวะที่ไม่เหมาะสมกับการขับขี มีสาเหตุมาจากแอลกอฮอล์ หรือยาเสพติด โดยให้หัวหน้าสถานีเป็นผู้ทดสอบ ตามมาตรา 6B บุคคลที่กระทำความผิดอาญา ซึ่งไม่ยอมทำการทดสอบเบื้องต้นโดยปราศจากเหตุอันควร เจ้าหน้าที่ตำรวจมีอำนาจจับกุมได้โดยไม่มีหมาย⁵²

พระราชบัญญัติจราจรทางบก ก.ศ. 1988 (พ.ศ. 2531) มาตรา 6C การทดสอบหาสารเสพติดเบื้องต้นรูปแบบของการทดสอบเบื้องต้นมี 2 รูปแบบ คือ เหยื่อหรือน้ำลาย⁵³ การทดสอบยาเบื้องต้น

- 1) การทดสอบยาเบื้องต้นเป็นขั้นตอนที่ตัวอย่างเหยื่อหรือน้ำลาย
 - (a) ได้รับและ
 - (b) ใช้เพื่อวัตถุประสงค์ในการได้รับโดยใช้อุปกรณ์ประเภทที่ได้รับการอนุมัติจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ เป็นตัวบ่งชี้ว่าบุคคลที่เข้ารับการทดสอบนั้นมียาเสพติดในร่างกายของเขาหรือไม่
 - (i) เป็นยาควบคุมที่ระบุหรือไม่
 - (ii) ถ้าเป็นเช่นนั้นสัดส่วนของมันในเลือดหรือปัสสาวะของบุคคลนั้นมีแนวโน้มที่จะเกินขีดจำกัดที่ระบุไว้สำหรับยานั้นหรือไม่
- 2) อาจทำการทดสอบยาเบื้องต้นได้
 - (a) ในหรือใกล้สถานที่ที่มีการกำหนดข้อกำหนดในการร่วมมือกับการทดสอบหรือ
 - (b) ถ้าตำรวจที่กำหนดข้อกำหนดคิดว่าสมควรที่สถานีตำรวจที่เขา

พระราชบัญญัติจราจรทางบก ก.ศ. 1988 (พ.ศ. 2531) มาตรา 6D อำนาจในการจับกุม⁵⁴

- 1) ตำรวจอาจจับกุมบุคคลโดยไม่ต้องมีหมายจับ หากเป็นผลจากการทดสอบลมหายใจเบื้องต้นหรือการทดสอบยาเบื้องต้นตำรวจผู้ต้องสงสัยตามสมควรว่า

⁵² จาก จูฑามาศ พฤตวิญญู, อ่างแล้วเชิงอรรถที่ 30, (น. 23)

⁵³ Road Traffic Act 1988, Section 6C

⁵⁴ Road Traffic Act 1988, Section 6D

(a) สักส่วนของแอลกอฮอล์ในลมหายใจหรือเลือดของบุคคลนั้น
เกินขีดจำกัดที่กำหนดไว้หรือ

(b) บุคคลนั้นมียาควบคุมที่ระบุไว้ในร่างกายและสักส่วนของยา
ในเลือดหรือปัสสาวะของบุคคลนั้นเกินขีดจำกัด ที่ระบุไว้สำหรับยานั้น

(1A) ข้อเท็จจริงที่ว่าตัวอย่างลมหายใจได้รับการจัดเตรียม
ไว้ภายใต้มาตรา 7 ของพระราชบัญญัตินี้ โดยบุคคลที่เกี่ยวข้องไม่ได้ป้องกันไม่ให้อนุมาตรา (1)
ข้างต้นมีผลบังคับใช้หากตำรวจที่กำหนดข้อกำหนดในการจัดหาสิ่งส่งตรวจนั้นมีเหตุอันสมควร เชื่อว่า
อุปกรณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ตัวอย่างไม่ได้ให้ข้อมูลที่เชื่อถือได้เกี่ยวกับสักส่วนของแอลกอฮอล์ใน
ลมหายใจของบุคคล

2) ตำรวจสามารถจับกุมบุคคลได้โดยไม่ต้องมีหมายจับหาก

(a) บุคคลนั้นไม่ร่วมมือกับการทดสอบเบื้องต้นตามข้อกำหนด
ที่กำหนดไว้ในมาตรา 6 และ

(b) ตำรวจมีเหตุอันควรสงสัยว่าบุคคลนั้นมีแอลกอฮอล์หรือสาร
เสพติดอยู่ในร่างกายหรืออยู่ภายใต้ฤทธิ์ของยา

(2A) แทนที่จะจับกุมบุคคลตามมาตรานี้หรือก่อนหน้านี้
ตำรวจอาจกักตัวบุคคลไว้ที่หรือใกล้สถานที่ที่มีการทดสอบเบื้องต้นหรือจะได้รับการจัดการ โดยมี
จุดมุ่งหมายเพื่อกำหนดให้บุคคลที่นั้น ข้อกำหนดภายใต้หัวข้อ 7

3) ห้ามจับบุคคลตามมาตรานี้ขณะที่อยู่ที่ โรงพยาบาลในฐานะผู้ป่วย

พระราชบัญญัติการจราจรทางบก ปี 1988 มาตรา 3⁵⁵

(1) หากบุคคลหนึ่งทำให้บุคคลอื่นเสียชีวิตด้วยการขับขียานพาหนะ
ที่ขับเคลื่อนด้วยเครื่องจักรบนถนนหรือสถานที่สาธารณะอื่น ๆ โดยไม่ใส่ใจและเอาใจใส่หรือไม่
คำนึงถึงบุคคลอื่นที่ใช้ถนนหรือสถานที่และ

(a) ในขณะที่เขากำลังขับรถเขาอยู่ภายใต้อิทธิพลของเครื่องดื่ม
แอลกอฮอล์หรือยาเสพติดในกรณีความผิดตามมาตรา 3(a) มีบทกำหนดโทษที่เป็นความผิดทาง
อาญา คือ จำคุก 14 ปี

จึงเห็นว่าสมควรให้มีการเพิ่มอัตราโทษในกรณีขับขียานพาหนะขณะมี
สารเสพติดในร่างกาย ตลอดจนเพิ่มอัตราโทษในกรณีเสพยาแล้วมาขับเป็นเหตุให้ผู้อื่นได้รับ
อันตรายและเสียชีวิต เพื่อเป็นการแก้ไขในเรื่องอัตราโทษให้เหมาะสมกับการกระทำความผิดให้เกิด

⁵⁵ พระราชบัญญัติการจราจรทางบก ปี 1988 มาตรา 3

ความหลาพจำ และให้เกิดความเป็นธรรมต่อผู้เสียหายตามมาตรการทางกฎหมายของประเทศอังกฤษ ซึ่งจะทำให้ประชาชนในสังคมเกิดความเกรงกลัวต่อทบบัญญัติของกฎหมายที่มีโทษหนักขึ้น และรู้จักยับยั้งชั่งใจในการที่จะกระทำการใด ๆ อันเห็นได้ว่าอาจเกิดผลร้ายต่อผู้อื่น

ตารางที่ 3.1 แสดงสารเสพติดกรณีผู้ขับขี่เสพยาเสพติดขณะขับขี่ยานพาหนะประเทศอังกฤษ

(Drug Driving Limits, Paragraph 2)⁵⁶

Specified 'illegal' Drug	Limit in Blood (µg/L)
Benzoylcegonine	50
Cocaine	10
Delta-9-tetrahydrocannabinol	2
Ketamine	20
Lysergic acid Diethylamide	1
Methylamphetamine	10
MDMA	10
6-monoacetylmorphine	5
Amphetamine	250

ที่มา: Drug Driving & The Law, 2020

ในกฎหมายอาญาประเทศอังกฤษได้บัญญัติให้การขับขี่เป็นความผิดในกรณีและผู้ขับขี่ ปริมาณที่กฎหมายกำหนด ขณะทำการขับขี่ให้ต้องมีความรับผิดชอบ ภาพตารางดังกล่าวแสดงถึงปริมาณยาเสพติดแต่ละประเภทถ้าเกินปริมาณที่กฎหมายบัญญัติ ถือเป็นความผิดฐานขับขี่ขณะมียาเสพติดในร่างกาย

2) บทลงโทษในกรณีขับขี่ขณะมียาเสพติด

บทลงโทษในกรณีขับขี่ขณะมียาเสพติด ซึ่งกฎการขับขี่ขณะมียาเสพติดมีผลบังคับใช้ วันที่ 2 มีนาคม ค.ศ. 2015 บัญญัติให้การมียาเสพติดขณะขับขี่มีความผิด ถ้าผู้ขับขี่บนท้อง

⁵⁶ From *Drug driving laws in England & Wales*, by Drug Driving & The Law, 2020, Copyright 2020 by Drug Driving & The Law. Retrieved from <https://www.drugdriving.org.uk/drug-driving-limit.php>

ถนนหรือในที่สาธารณะอื่น ๆ ขณะมียาเสพติดในร่างกายเกินขนาดที่กฎหมายกำหนด⁵⁷ ในการพิจารณาดีของผู้พิพากษาในการจับจีขณะมียาเสพติดในร่างกาย เพื่อช่วยผู้พิพากษาในการตัดสินใจคดีให้เป็นไปอย่างเหมาะสมดังแนวทาง ดังนี้

พระราชบัญญัติการจราจรทางบก ปี 1988 มาตรา 5A(1)(a)(2) กำหนดแนวทางการลงโทษกรณีการจับจีหรือพยายามจับจีขณะมียาเสพติดเกินขนาดที่กฎหมายกำหนดในร่างกาย มีโทษสูงสุด : ปรับได้ไม่ จำกัด และ/หรือจำคุก 6 เดือน พักใบอนุญาตขับขี่อย่างน้อย 12 เดือน หรือจะต้องถูกพักใบอนุญาตขับขี่เป็นเวลาอย่างน้อย 2 ปี หากผู้กระทำความผิดเคยถูกสั่งพักใบอนุญาตมากกว่าสองครั้งเป็นระยะเวลา 56 วัน หรือมากกว่านั้นภายใน 3 ปีก่อนหน้านี้ หรือจะถูกพักใบอนุญาตขับขี่เป็นเวลาอย่างน้อย 3 ปี หากผู้กระทำความผิดถูกตัดสินว่าได้กระทำความผิดฐานจับจีขณะมีสารเสพติดในร่างกายในระยะเวลา 10 ปีที่ผ่านมา หากพบว่ามีผลซ้ำในการพิจารณาดีให้พิจารณาพักใบอนุญาตนั้นชั่วคราวก่อนได้⁵⁸

ในกรณีที่มีการกระทำความผิดในการจับจีหรือพยายามจับจีถ้าไม่ก่อให้เกิดความร้ายแรงเพิ่มมากขึ้นผู้พิพากษาสามารถพิจารณาโทษปรับและพักใบอนุญาตระหว่าง 12-22 เดือน ถ้าปรากฏปัจจัยที่ก่อให้เกิดความรุนแรงเพิ่มมากขึ้น ศาลสามารถพิจารณาโทษเพิ่มขึ้นได้ตามระดับความร้ายแรงของผลที่เกิดขึ้นได้ 2 ปัจจัยที่ศาลนำมาใช้เป็นหลักฐานในการพิจารณาโทษเพิ่มขึ้น โดยอาจพิจารณาสั่งพักใบอนุญาตขับขี่ได้ระหว่าง 29-36 เดือน

พระราชบัญญัติการจราจรทางบก ปี 1988 แก้ไขจากปี 1991 มาตรา 3

(1) หากบุคคลหนึ่งทำให้บุคคลอื่นเสียชีวิต ด้วยการขับขี่ยานพาหนะที่ขับเคลื่อนด้วยเครื่องจักรบนถนนหรือสถานที่สาธารณะอื่น โดยไม่ใส่ใจและเอาใจใส่หรือไม่คำนึงถึงบุคคลอื่นที่ใช้ถนนหรือสถานที่และ

⁵⁷ จาก มาตรการทางกฎหมายในการบำบัดฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด: ศึกษาเปรียบเทียบกฎหมายว่าด้วยการบำบัดฟื้นฟูผู้ติดยาเสพติดกับรูปแบบบูรณาการของศาลาเสพติดในต่างประเทศ (วิทยานิพนธ์), โดย ณัฐดนัย สุภัทรากุล, 2548, มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต, ลิขสิทธิ์ 2548 โดย ณัฐดนัย สุภัทรากุล.

⁵⁸ จาก นโยบายระดับประเทศว่าด้วยการแก้ไขปัญหายาเสพติด, โดย พิทยา จินาวัฒน์, 2554, เอกสารประกอบการบรรยายมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, ลิขสิทธิ์ 2554 โดย พิทยา จินาวัฒน์.

(2) ในขณะที่กำลังขับรถอยู่ภายใต้อิทธิพลของเครื่องดื่มแอลกอฮอล์หรือยาเสพติดในกรณีความผิดตามมาตรา 3(a) มีบทกำหนดโทษที่เป็นความผิดทางอาญาคือ จำคุก 14 ปี⁵⁹

กล่าวโดยสรุปได้ว่า ตามกฎหมายของประเทศอังกฤษพระราชบัญญัติจราจรทางบก ค.ศ.1988 ได้มีการกำหนดปริมาณของสารเสพติดในร่างกายขณะขับรถไว้อย่างชัดเจนว่า หากเจ้าหน้าที่ตรวจสอบแล้วพบว่า มีปริมาณของสารเสพติดในร่างกายเกินกว่าที่กฎหมายกำหนดจะต้องรับโทษตามพระราชบัญญัติการจราจรทางบก ปี 1988 มาตรา 5A(1)(a)(2) และหากการกระทำดังกล่าวเป็นเหตุให้ผู้อื่นเสียชีวิตก็จะต้องได้รับโทษจำคุกสถานหนักเป็นการเฉพาะ คือ จำคุก 14 ปี ซึ่งเป็นอัตราโทษที่แตกต่างจากการกระทำความผิดฐานประมาทโดยทั่วไป ซึ่งกฎหมายไทยยังไม่มีบทลงโทษที่เป็นการเฉพาะในกรณีดังกล่าว ตามพระราชบัญญัติจราจรทางบก มาตรา 157/วรรคห้าและบทกำหนดโทษกรณีประมาทเป็นเหตุให้ผู้อื่นถึงแก่ความตายตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 291 ก็ตาม แต่ก็หาได้ทำให้ผู้เสพเกรงกลัวต่อความผิดที่ตนเองจะได้รับหรือไม่ เนื่องจากตามระบบกฎหมายไทย การกระทำที่เป็นกรรมเดียวแต่ผิดต่อกฎหมาย หมายถึงให้ลงโทษผู้กระทำความผิดโดยใช้อัตราโทษที่สูงที่สุดเพียงโทษเดียว ตามบทบัญญัติของประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 90 และอาจมีเหตุบรรเทาโทษหรือลดโทษผู้กระทำความผิด หากจำเลยให้การรับสารภาพหรือให้การที่เป็นประโยชน์ตามมาตรา 78 จึงทำให้ผู้กระทำความผิดไม่เกรงกลัวต่อโทษที่ตนเองจะได้รับ เพราะอัตราโทษที่จะได้รับไม่สูงมากพอ

จากกฎหมายดังกล่าวข้างต้น จะเห็นได้ว่า อัตราโทษในกรณีขับรถโดยประมาทเป็นเหตุให้ผู้อื่นเสียชีวิต อันมีสาเหตุมาจากการเสพยาเสพติด อาจไม่สูงมากพอ ซึ่งไม่เหมาะสมกับความเสียหายที่ผู้กระทำความผิดได้กระทำขึ้น อันเป็นเหตุร้ายแรงทำให้ผู้อื่นได้รับความเสียหายต่อทรัพย์สินและเสียชีวิตจากการกระทำโดยประมาทของตน เห็นควรนำมาตรการทางกฎหมายของประเทศอังกฤษมาปรับใช้

3.1.1.2 พระราชบัญญัติว่าด้วยการจราจร ค.ศ. 1997

พระราชบัญญัติว่าด้วยการจราจร ค.ศ. 1997 ซึ่งกรมอาชญาบัตรตามข้อบังคับโดยขึ้นอยู่กับกฏเกณฑ์ที่กำหนดไว้⁶⁰

⁵⁹ จาก ทฤษฎีจิตวิเคราะห์ Sigmund Freud, โดย ไพฑูรย์ แสงท่อม, ม.ป.ป., กรุงเทพฯ: ศูนย์วิชาการด้านยาเสพติดสำนักพัฒนาการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด, ลิขสิทธิ์ ม.ป.ป. โดย ไพฑูรย์ แสงท่อม.

⁶⁰ พระราชบัญญัติว่าด้วยการจราจร ค.ศ.1997

(a) บุคคลที่เป็นผู้ขับขี่หรือมีอำนาจควบคุมหรือควบคุมยานพาหนะใด ๆ ที่กำหนดไว้ในชั้นเรียนหรือคำอธิบายเพื่อนำติดตัวหรือทำให้เกิดการพกพาอุปกรณ์เตือนภัยที่กำหนดไว้ในหรือบนรถนั้นขณะที่กำลังขับหรือใช้บนถนน และ

(b) ผู้ขับขี่หรือผู้ดูแลยานพาหนะ ระบุไว้ในวรรค (a) เพื่อวางอุปกรณ์เตือนดังกล่าวบนท้องถนนใกล้เคียงกับยานพาหนะนั้นในสภาพแวดล้อมเช่นนี้ และในช่วงเวลาดังที่กำหนดไว้รูปแบบใดในชุดรูปแบบสามารถหยุดและตรวจสอบยานพาหนะใด ๆ เพื่อตรวจสอบว่ามีกรปฏิบัติตามหรือปฏิบัติตามกำระเบียบใด ๆ ตามวรรค 2 (a) หรือไม่ ผู้ใดฝ่าฝืนข้อกำหนดตามวรรคสอง (2) มีความผิดอาญา

หลักเกณฑ์การเพิ่มโทษ เนื่องจากการกระทำความผิดซ้ำของประเทศอังกฤษ ในประเทศอังกฤษ ศาลมีความคิดว่าผู้ที่กระทำความผิดอีกนั้นเป็นผู้ที่กระทำความผิดคิดเป็นนิสัย ศาลสามารถลงโทษผู้กระทำความผิดได้อีกถึง 5 ปี สำหรับความผิดฐานลักทรัพย์โดยมีอาวุธปืนไปด้วย ซึ่งในความผิดนี้ โดยปกติแล้วจะมีการลงโทษสูงสุดเพียง 3 ปีเท่านั้น หลักเกณฑ์ในการเพิ่มโทษผู้กระทำความผิดซ้ำ เป็นไปตามมาตรา 25 ของ Powers of Criminal Courts Act 1973 ซึ่งมีหลักเกณฑ์ ดังนี้

1) จำเลยได้เคยถูกพิพากษาให้ลงโทษจำคุกมาแล้ว ในความผิดที่มีโทษจำคุก 2 ปี หรือมากกว่า 2 ปี

2) บุคคลผู้นั้นจะต้องเป็นผู้กระทำความผิดคิดเป็นนิสัย

3) ศาลจะเพิ่มโทษต่อเมื่อเห็นว่าเป็นมาตรการที่จะป้องกันสาธารณชนจากผู้กระทำความผิดเปรียบเทียบการเพิ่มโทษเนื่องจากการกระทำความผิดซ้ำของประเทศอังกฤษกับประเทศไทย หลักเกณฑ์ในการเพิ่มโทษผู้กระทำความผิดซ้ำของประเทศอังกฤษมีความแตกต่างไปจากของไทย กล่าวคือ จะต้องมีการวินิจฉัยก่อนว่าผู้กระทำความผิดที่จะถูกเพิ่มโทษนั้นจะต้องเป็นผู้กระทำความผิดคิดเป็นนิสัยเสียก่อน ซึ่งของประเทศไทยนั้นไม่มี แต่ของประเทศไทยนั้นจะมีการพ้นโทษภายใน 3 ปีหรือ 5 ปี หลังจากพ้น โทษในคดีก่อน ไปแล้วตามมาตรา 92 และมาตรา 93 ซึ่งเป็นเหตุที่จะเพิ่มโทษได้

3.1.1.3 หลักเกณฑ์ของการกระทำความผิดซ้ำ

หลักเกณฑ์การเพิ่มโทษ เนื่องจากการกระทำความผิดซ้ำของประเทศอังกฤษ ศาลมีความคิดว่าผู้ที่กระทำความผิดอีกนั้นเป็นผู้ที่กระทำความผิดคิดเป็นนิสัย ซึ่งหลักเกณฑ์ในการ

เพิ่มโทษผู้กระทำความผิดซ้ำ เป็นไปตามมาตรา 25 ของ Powers of Criminal Courts Act 1973 ซึ่งมีหลักเกณฑ์ ดังนี้

- 1) จำเลยได้เคยถูกพิพากษาให้ลงโทษจำคุกมาแล้วในความผิดที่มีโทษจำคุก 2 ปี หรือมากกว่า 2 ปี
- 2) บุคคลผู้นั้นจะต้องเป็นผู้กระทำความผิดซ้ำ
- 3) ศาลจะเพิ่มโทษต่อเมื่อเห็นว่าเป็นมาตรการที่จะป้องกันสาธารณชนจากผู้กระทำความผิด

หลักเกณฑ์ในการเพิ่มโทษผู้กระทำความผิดซ้ำของประเทศอังกฤษมีความแตกต่างไปจากของไทย กล่าวคือจะต้องมีการวินิจฉัยก่อนว่าผู้กระทำความผิดที่จะถูกเพิ่มโทษนั้นจะต้องเป็นผู้กระทำความผิดซ้ำเสียก่อน หลักเกณฑ์การพิจารณาพิพากษาคดีของผู้พิพากษา ขับ ขี้ยานพาหนะในขณะเมาสุราหรือเสพยาเสพติด เป็นความผิดทางอาญา และบทลงโทษสำหรับการเมาแล้วขับและความผิดที่เกี่ยวข้องในสหราชอาณาจักรนั้นรุนแรง ปัจจัยที่สำคัญที่สุดประการหนึ่งที่กำหนดความรุนแรงของประ โยคที่ผู้พิพากษาจะกำหนดสำหรับความผิดฐานเมาแล้วขับ คือระดับของแอลกอฮอล์ในระบบของผู้กระทำความผิด ณ เวลาที่กระทำความผิดก่อนที่ผู้พิพากษาจะตัดสินใจเลือกบทลงโทษที่เหมาะสม ผู้พิพากษาจะต้องพิจารณาถึงคำพิพากษาที่เกี่ยวข้องก่อนหน้านี้ ตลอดจนปัจจัยที่ทำให้รุนแรงขึ้นและ/หรือบรรเทา ลง ในแต่ละกรณีจะคำนึงถึงระดับของอันตรายที่ผู้กระทำความผิดก่อหรืออาจเกิดขึ้นในขณะที่กระทำความผิดอาจใช้เครื่องคำนวณโทษเมาแล้วขับ

ความผิดฐานขับขี่ยานพาหนะในขณะเมาสุราหรือเสพยาเสพติด

หมวด 1 – การกำหนดประเภทความผิด

ประเภทที่ 1 - ความผิดที่สูงขึ้นและอันตรายที่มากขึ้น

ประเภทที่ 2 - ความผิดสูงกว่าและอันตรายน้อยกว่า หรือความผิดต่ำกว่าและอันตรายมากกว่า

ประเภทที่ 3 – ความผิดต่ำกว่าและอันตรายน้อยกว่า

ศาลควรตัดสินความผิดของผู้กระทำความผิดและอันตรายที่เกิดขึ้น ในกรณีที่ความผิดไม่ได้จัดอยู่ในประเภทใดประเภทหนึ่ง ปัจจัยแต่ละอย่างอาจต้องมีการให้น้ำหนักในระดับหนึ่งก่อนที่จะทำการประเมินโดยรวมและกำหนดประเภทความผิดที่เหมาะสม

เมื่อพิจารณาหมวดที่หนึ่งแล้ว ศาลรับรองและตัดสินเป็นเวลาอย่างน้อย 12 เดือน และจะต้องถูกตัดสินเป็นเวลาอย่างน้อย 2 ปี หากผู้กระทำความผิดขาดคุณสมบัติตั้งแต่ 2 ครั้งขึ้นไปเป็นเวลา 56 วันขึ้นไปในช่วง 3 ปีที่ผ่านมา จะต้องตัดสินเป็นเวลาอย่างน้อย 3 ปี หากผู้กระทำความผิดถูกตัดสินว่ามีความผิดที่เกี่ยวข้องในช่วง 10 ปีที่ผ่านมา ขยายการตัดสินและควบคุมตัวทันทีหากมีการพิจารณาคดีซ้ำหลังการตัดสิน ให้พิจารณาตัดสินชั่วคราว

จุดเริ่มต้นที่ใช้บังคับกับผู้กระทำความผิดทั้งหมดโดยไม่คำนึงถึงหรือข้ออ้างหรือความเชื่อมั่นก่อนหน้านี้⁶¹

ระดับความรุนแรง: หมวดที่ 1

จุดเริ่มต้น: การควบคุมตัว 12 สัปดาห์

Range: คำสั่งชุมชนระดับสูงถึงการควบคุมตัว 26 สัปดาห์

การตัดสิน: 29 - 36 เดือน (ขยายเวลาหากมีการควบคุมตัวทันที)

การตัดสิน (ความผิดครั้งที่ 2 ภายใน 10 ปี): 36 - 60 เดือน (ขยายเวลาหากมีการควบคุมตัวทันที)

ระดับความรุนแรง: หมวดที่ 2

จุดเริ่มต้น: ระเบียบชุมชนระดับกลาง

Range: คำสั่งชุมชนระดับต่ำถึงคำสั่งชุมชนระดับสูง

การตัดสิน: 17 - 28 เดือน ถูกตัดสิน (กระทำความผิดครั้งที่ 2 ภายใน 10 ปี): 36 - 52 เดือน

ระดับความรุนแรง: หมวดที่ 3

จุดเริ่มต้น: Band C Fine

Range: ระดับต่ำ

การตัดสิน: 12 - 16 เดือน ถูกตัดสิน (กระทำความผิดครั้งที่ 2 ภายใน 10 ปี): 36 - 40 เดือน

ศาลพิจารณาปรับเปลี่ยนสำหรับปัจจัยใด ๆ ที่ทำให้รุนแรงขึ้นหรือบรรเทาลงต่อไปนี้เป็นรายการที่ไม่ครบถ้วนสมบูรณ์ขององค์ประกอบข้อเท็จจริงเพิ่มเติมที่ให้บริบทของ

⁶¹ From *Magistrates Sentencing Guidelines Unfit Through Drink or Drugs (drive/attempt to drive)*, by Drink Driving, 2022, Copyright 2020 by Drink Driving. Retrieved from https://www.drinkdriving.org/drink_driving_sentencing_guidelines.php#unfitdrink/drugs/drive

ความผิดและปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับผู้กระทำความผิด ระบุว่า การรวมกันของสิ่งเหล่านี้หรือปัจจัยที่เกี่ยวข้องอื่น ๆ ควรส่งผลให้เกิดการปรับขึ้นหรือลงจากประโยคที่มาถึงปัจจัยที่เพิ่มความร้ายแรงของการกระทำความผิด ปัจจัยที่ทำให้รุนแรงขึ้นตามกฎหมายความผิดก่อนหน้านี้ โดยคำนึงถึง ก) ลักษณะของความผิดที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดและความเกี่ยวข้องกับความผิดในปัจจุบัน; และ ข) เวลาที่ผ่านไปนับตั้งแต่มีการลงโทษ ความผิดที่เกิดขึ้นขณะประกันตัว ปัจจัยอื่น ๆ ที่ทำให้รุนแรงขึ้น ไม่ปฏิบัติตามคำสั่งศาลในปัจจุบัน ความผิดเกี่ยวกับใบอนุญาตหรือการควบคุมหลังประโยค

ผู้พิพากษาสามารถกำหนดสำหรับข้อหาฆาตกรรมในขณะเมาสุราหรือเสพยาเสพติด : การห้ามขับขี่/การตัดสิทธิ์ จำคุกปรับ และจำคุก ซึ่งการจำคุกมักใช้กับความผิดร้ายแรงและผู้กระทำความผิดซ้ำ ความร้ายแรงของความผิดขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายประการ รวมถึงแต่ไม่จำกัดเพียงระดับแอลกอฮอล์ในร่างกายของจำเลยในขณะกระทำความผิดไม่ว่าจะมีอุบัติเหตุเกิดขึ้นหรือไม่ก็ตาม ไม่ว่าจะมีทรัพย์สินเสียหายหรือไม่ก็ตาม ไม่ว่าจะมีใครได้รับบาดเจ็บหรือไม่ก็ตาม และไม่ว่าผู้กระทำความผิดจะเคยต้องโทษมาก่อนหรือไม่ก็ตาม

กระทรวงยุติธรรมของประเทศไทย ระบุว่า กระทรวงเตรียมที่จะเพิ่มโทษผู้ที่ขับรถชนโดยประมาทจนทำให้ผู้อื่นเสียชีวิตเป็นโทษจำคุกตลอดชีวิต โดยเฉพาะในกรณีที่พิสูจน์ได้ว่าผู้กระทำความผิดเมาเหล้าหรือใช้สารเสพติดระหว่างขับรถชนจนเกิดอุบัติเหตุ เพื่อเป็นการชดเชยให้กับความสูญเสียอันใหญ่หลวงของครอบครัวเหยื่อ บทลงโทษสูงสุดของผู้กระทำความผิดในข้อหานี้ ถือว่าเทียบเท่ากับบทลงโทษผู้ที่ฆ่าคนอื่นโดยไม่เจตนาเลยทีเดียว ซึ่งการเตรียมบังคับใช้บทลงโทษดังกล่าว ได้ผ่านการรับฟังความเห็นประชาชนมากกว่า 9,000 รายแล้ว โดย 70% ของผู้ที่ร่วมแสดงความคิดเห็นสนับสนุนแนวคิดนี้⁶²

กรณีผู้ใหญ่ถูกตัดสินว่ามีความผิดในข้อหาเมาแล้วขับ (เมาสุราหรือเสพยาเสพติด) และถูกตัดสิทธิ์เป็นเวลา 18 เดือน (ระยะเวลาพักฟื้น 18 เดือน) และถูกปรับ (ระยะเวลาพักฟื้น 12 เดือน) พวกเขาจะได้รับการรับรองใบขับขี่ DR10 (ระยะเวลาการฟื้นฟู 5 ปี) ระยะเวลาการฟื้นฟูโดยรวมสำหรับบุคคลนี้คือ 5 ปี นับจากวันที่มีความผิด ในกรณีที่บุคคลได้รับการลงโทษหลายครั้ง

⁶² จาก อังกฤษเตรียมเพิ่มโทษจำคุกตลอดชีวิต หากขับขี่โดยประมาทจนทำให้ผู้อื่นเสียชีวิต, โดย bbc, the guardian, 2017, ลิขสิทธิ์ 2017 โดย bbc, the guardian. <https://www.headlightmag.com/news-uk-is-going-to-punish-life-sentence-the-wreckless-driver/>

ระยะเวลาการฟื้นฟูสมรรถภาพจะเป็นระยะเวลาที่ยาวนานที่สุดที่ใช้เสมอ นอกจากนี้ยังมีความผิดฐานเมาสุราหรือเสพยาเสพติดแล้วขับซึ่งมีระยะเวลาการตัดสิทธิ์อย่างน้อย 3 ปี สำหรับการกระทำความผิดซ้ำภายในระยะเวลา 10 ปี 7 ความผิดอื่น ๆ ภายใต้ Road Traffic Act 1988 ได้แก่:

1) ขับรถหรือควบคุมยานพาหนะในขณะที่ไม่เหมาะที่จะขับรถด้วยการดื่มหรือเสพยา

2) ขับออกหากเกินกำหนด ปัจจุบัน 80 มก. ในเลือด 100 มล.

3) ปฏิเสธที่จะทดสอบลมหายใจ และ

4) ปฏิเสธที่จะส่งตัวอย่างลมหายใจ เลือด หรือปัสสาวะสำหรับการ

ทดสอบ

ตารางที่ 3.2 บทลงโทษสำหรับความผิดเหล่านี้แสดงไว้ในตารางต่อไปนี้

การกระทำผิด	มาตราของ พ.ร.บ. 1988	ขั้นสูงสุด	ระดับ	การตัด สิทธิ์	คะแนน การลงโทษ
ขับรถโดยประมาท เป็นเหตุให้ผู้อื่นถึงแก่ความตาย	3a	14 ปี	ไม่จำกัด	ภาคบังคับ (ขั้นต่ำ 2 ปี)	3-11
จับจีหรือพยายามจับจีในขณะที่ไม่เหมาะสม	4(1)	6 เดือน	ระดับ 5	ภาคบังคับ	3-11
รับผิดชอบในขณะที่ไม่เหมาะสม	4(2)	3 เดือน	ระดับ 4	ดุลยพินิจ	10
ขับรถหรือพยายามขับรถโดยมีปริมาณแอลกอฮอล์เกิน	5(1)(a)	6 เดือน	ระดับ 5	ภาคบังคับ	3-11
รับผิดชอบกับแอลกอฮอล์ส่วนเกิน	5(1)(b)	3 เดือน	ระดับ 4	ดุลยพินิจ	10
ไม่ให้ความร่วมมือกับการทดสอบเบื้องต้น	6(6)		ระดับ 3	ดุลยพินิจ	4

ตารางที่ 3.2 บทลงโทษสำหรับความผิดเหล่านี้แสดงไว้ในตารางต่อไปนี้ (ต่อ)

การกระทำผิด	มาตราของ พ.ร.บ. 1988	ขั้นสูงสุด	ระดับ	การตัด สิทธิ์	คะแนน การลงโทษ
ล้มเหลวหรือปฏิเสธที่จะให้ตัวอย่างหลักฐานเมื่อขับรถหรือพยายามที่จะขับรถ	7(6)	3 เดือน	ระดับ 4	สูญเสียเงิน	10
ไม่อนุญาตให้ส่งตัวอย่างทดสอบในห้องปฏิบัติการเมื่อขับหรือพยายามขับ	7A	6 เดือน	ระดับ 5	ภาคบังคับ	3-11
การไม่อนุญาตให้ส่งตัวอย่างทดสอบในห้องปฏิบัติการเมื่อไม่ได้ขับหรือพยายามขับ	7A	3 เดือน	ระดับ 4	สูญเสียเงิน	10
* จะไม่มีการให้คะแนนเมื่อผู้กระทำความผิดถูกตัดสิน + ในระดับมาตรฐาน ค่าปรับระดับ 3 คือ 1,000 ยูโร ระดับ 4 คือ 2,500 ยูโร และระดับ 5 คือ 5,000 ยูโร					

ที่มา: David, 2008

จากการวิเคราะห์การนำมาตรการทางปกครองมาบังคับใช้แก่ผู้กระทำความผิดซ้ำที่มีการพิจารณาตัดสินแล้ว และผู้กระทำความผิดกลับมากระทำความผิดซ้ำอีก ให้มีการนำมาตรการทางปกครองมาบังคับใช้ เป็นมาตรการหนึ่งที่น่ามาใช้บังคับแก่ผู้กระทำความผิด เพื่อผู้กระทำความผิดนั้นสำนึกในการบทลงโทษที่ตนได้กระทำความผิดของตน⁶³ แต่เมื่อมีการบังคับใช้ก็ได้ผลที่น้อยเกินไปไม่มีความเคร่งครัดที่จะสามารถมาบังคับต่อผู้กระทำความผิดซ้ำได้ ก็อาจหามาตรการในทางปกครองที่เข้มงวดมากยิ่งขึ้นที่จะนำมาบังคับใช้แก่ผู้กระทำความผิดซ้ำตามกฎหมาย

⁶³ From *The Professional LGV Driver's Handbook: A Complete Guide to the Driver CPC* (pp. 141-142), by L. David, 2008, (2nd ed.), London: Kogan Page Lt. Copyright 2008 by L. David.

ว่าด้วยการจราจรทางบก เพื่อให้ผู้ที่กระทำความผิดนั้นตระหนักสำนึกในการกระทำความผิดของตน และไม่ใช่สร้างความเดือดร้อนต่อประชาชน สังคม หรือความสงบเรียบร้อยต่อไป

บทลงโทษเหล่านี้จะรุนแรงยิ่งขึ้นสำหรับผู้ที่กระทำผิดซ้ำ หากเป็นความผิดครั้งที่สอง ของภายใน 10 ปี แสดงว่ามีโทษรุนแรงเพิ่มขึ้นอย่างมาก ในกรณีที่ร้ายแรงกว่านั้น มีความเป็นไปได้จริงที่จะถูกตัดสินจำคุกและอย่างดีที่สุดจะถูกตัดสิทธิอย่างน้อย 3 ปี สำหรับความผิดฐานเมาแล้วขับ ครั้งที่สอง ศาลจะอ้างถึงแนวทางการพิจารณาคดีเพื่อตัดสินลงโทษที่เหมาะสม สถานการณ์กรณีที่เลวร้ายที่สุดคือ โทษจำคุก โดยโทษจำคุกสูงสุดที่ศาลผู้พิพากษาสามารถกำหนดได้คือ หกเดือน⁶⁴

หากถูกพิจารณาว่าเป็น “ผู้กระทำความผิดซ้ำ” ดังนั้น ประโยคที่กำหนดจะรุนแรงกว่าสิ่งนี้ไม่เพียงแต่ใช้บังคับกับความผิดในข้อหาเมาแล้วขับในครั้งก่อนๆ เท่านั้น แต่ยังรวมถึงความผิดในครั้งก่อนๆ ที่มีลักษณะคล้ายคลึงกันด้วย ศาลจะใช้แนวทางการพิจารณาเพื่อกำหนดประโยคที่เหมาะสมเพื่อให้มั่นใจว่าทุกกรณีจะได้รับการจัดการอย่างยุติธรรม แนวทางการพิจารณาคดีของจำเลยที่ถูกจับได้ว่าเมาแล้วขับ และเคยต้องโทษที่มีลักษณะคล้ายคลึงกันนั้นแตกต่างอย่างมากกับแนวทางการพิจารณาคดีของจำเลยที่ถูกจับได้ว่าเมาแล้วขับและไม่เคยต้องโทษในลักษณะเดียวกันมาก่อน ดังนั้นเมื่อพิจารณาคำแนะนำเกี่ยวกับระยะเวลาของการตัดสิทธิในกรณีที่มีการกระทำความผิดครั้งที่สอง ระยะเวลาที่กำหนดในแต่ละกรณีจะขึ้นอยู่กับประเมินสถานการณ์ที่เกี่ยวข้องทั้งหมด รวมถึงระยะเวลาตั้งแต่การห้ามก่อนหน้านี้ถูกบังคับใช้ และความร้ายแรงของความผิดในปัจจุบัน แต่การตัดสิทธิจะต้องเป็นเวลาน้อยกว่าสามปี

3.1.2 การบังคับใช้บทลงโทษกฎหมายจราจรทางบก

ประเทศอังกฤษ เป็นประเทศซึ่งใช้ระบบกฎหมายจารีตประเพณี (Common Law) โดยเป็นระบบที่มีวิวัฒนาการมาจากคำพิพากษาของศาลพระมหากษัตริย์ หรือศาลหลวง (King's Court) อันเนื่องมาจากเดิมการพิจารณาคดีของศาลในแคว้นต่าง ๆ มีการพิจารณาคดีตามจารีตประเพณีของแคว้นหรือชนเผ่าตนเอง ทำให้เกิดปัญหาขึ้นในกรณีที่มีการกระทำความผิดหรือมีข้อเท็จจริงอย่างเดียวกันเกิดขึ้นต่างแคว้นกัน ซึ่งก่อให้เกิดความไม่เป็นธรรมในการตัดสินคดีของศาล ดังนั้น จึงได้มีการจัดตั้งศาลพระมหากษัตริย์ขึ้น โดยกำหนดให้การพิจารณาคดีใช้ระบบได้ส่วนแทนการพิจารณาคดีแบบเดิม และเมื่อศาลหลวงมีคำพิพากษาแล้ว ศาลอื่นก็ต้องถูกผูกพันตามคำพิพากษาคดีตามศาลหลวงดังกล่าว

⁶⁴ From *Drink Driving Repeat Offenders (Drink or Drugs)*, by Olliers Motor Law, 2020, Copyright 2020 by Olliers Motor Law. Retrieved from <https://www.themotoringlaw.uk/drink-driving-solicitors/repeat>.

ต่อมารัฐสภาอังกฤษมีอำนาจมากขึ้น จึงได้มีการตรากฎหมายลายลักษณ์อักษร (Statutory Law) ขึ้นใช้บังคับอย่างแพร่หลาย โดยถือว่าเป็นกฎหมายเฉพาะเรื่องและเป็นข้อยกเว้นของกฎหมายระบบจารีตประเพณี (Common Law) ซึ่งเป็นหลักทั่วไป⁶⁵ ทั้งนี้พระราชบัญญัติจราจรทางบก (Road Traffic Act 1988) ถือเป็นกฎหมายลายลักษณ์อักษรที่ถูกกำหนดลักษณะของการกระทำความผิดในการขับขี่ยานพาหนะไว้ โดยมีบทลงโทษก่อนข้างรุนแรง เนื่องจากประเทศอังกฤษมีวัตถุประสงค์ให้ผู้ขับขี่ใช้ความระมัดระวังอย่างสูงในการขับขี่ยานพาหนะ เพื่อไม่ก่อให้เกิดความเสียหายแก่บุคคลอื่น การกระทำความผิดกฎจราจรเป็นเรื่องที่มีขอบเขตค่อนข้างกว้าง โดยเริ่มตั้งแต่การไม่หยุดเมื่อมีสัญญาณไฟสีแดง จนกระทั่งถึงการขับขี่ยานพาหนะด้วยอัตราเร็วเกินกว่าที่กฎหมายกำหนด การขับขี่โดยมีปริมาณแอลกอฮอล์ในร่างกายเกินอัตราที่กฎหมายกำหนด การขับขี่ขณะมีสารเสพติดในร่างกาย และอีกหลายฐานความผิด ซึ่งเกิดบนท้องถนนในประเทศอังกฤษ ซึ่งบางฐานความผิดสามารถลงโทษได้โดยการตัดสินในใบอนุญาตขับขี่ของผู้กระทำความผิด ส่วนการพักใช้ใบอนุญาตขับขี่นั้น ศาลมีอำนาจพิจารณาให้พักใช้หรือไม่ก็ได้ เนื่องจากศาลอาจจะรวบรวมองค์ประกอบในหลาย ๆ ส่วนมาประกอบการพิจารณา เช่น ผู้กระทำความผิดเคยกระทำความผิดมาก่อนหรือไม่ ลักษณะความรุนแรงของการกระทำความผิดข้อใดข้อหนึ่งของผู้กระทำความผิด เช่น ผู้กระทำความผิดอ้างว่าเขาจะต้องประสบความลำบากหากถูกพักใช้ใบขับขี่ เนื่องจากเขาอาจถูกเลิกจ้างงาน การถูกพักใช้ใบอนุญาตขับขี่มีผลกระทบต่อความเป็นอยู่ของเขาและครอบครัว เนื่องจากญาติผู้ใหญ่จะต้องไปโรงพยาบาลตามนัดเอง ซึ่งโดยปกติเขาจะต้องเป็นผู้พาไป เป็นต้น ซึ่งองค์ประกอบต่าง ๆ ล้วนแต่มีผลให้ศาลพิจารณาได้ว่าผู้กระทำความผิดมีเหตุในการกระทำ อย่างไรก็ดี หากศาลเห็นว่าควรให้ผู้กระทำความผิดถูกพักใช้ใบอนุญาตขับขี่ ถ้าสิ่งดังกล่าวย่อมมีผลทันที⁶⁶

อย่างไรก็ตาม สำหรับบางฐานความผิดอาจถูกลงโทษโดยการตัดสินและปรับ ซึ่งศาลอาจพิจารณาลงโทษให้พักใช้ใบอนุญาตขับขี่ได้ หากศาลเห็นว่าเป็นการขับขี่โดยประมาทปราศจากความระมัดระวัง หรือขับขี่โดยไม่มีประกันภัย หรือเป็นการกระทำความผิดเกี่ยวกับสัญญาณไฟจราจร เช่น ไม่หยุดรถเมื่อมีสัญญาณไฟแดงหรือขับขี่ โดยประกันภัยหมดอายุ หรือ

⁶⁵ จาก *ระบบกฎหมายของโลก*, โดย ทศพร มูลรัตน์, 2555, ลิขสิทธิ์ 2555 โดย ทศพร มูลรัตน์. สืบค้นจาก <http://panyathai.or.th>.

⁶⁶ From *Crown Prosecution Service Annual Report and Accounts 2012–2013*, by the House of Commons, 2013, Copyright 2013 by the House of Commons. Retrieved from <https://assets.publishing.service.gov.uk/government/uploads/system>.

ความผิดเกี่ยวกับการขับขี่ด้วยความเร็วเกินอัตราที่กฎหมายกำหนดหรือขับขี่ในขณะที่ถูกพักใช้ใบขับขี่ หรือไม่หยุดยานพาหนะหรือรายงานเหตุเมื่อเกิดอุบัติเหตุ เป็นต้น

การกำหนดโทษปรับประเทศอังกฤษถูกกำหนดไว้ 5 ระดับ โดยเริ่มจากการปรับ 200 ปอนด์ ในระดับ 1 จนถึง 5,000 ปอนด์ ในระดับ 5 โดยความผิดซึ่งจะถูกปรับในระดับ 5 นั้น ได้แก่ การขับรถในลักษณะที่อันตราย หรือไม่หยุดยานพาหนะหรือรายงานเหตุเมื่อเกิดอุบัติเหตุขับรถในขณะที่มีเมา ใช้ยานพาหนะที่มีสภาพไม่สมบูรณ์ บรรทุกน้ำหนักเกินอัตราที่กำหนด และใช้ยานพาหนะ โดยไม่มีประกันภัย เป็นต้น ส่วนระบบการตัดคะแนนนั้น จะเริ่มตัดจาก 2 คะแนน ไปจนถึง 10 คะแนน ซึ่งการตัดคะแนนในแต่ละครั้งจะถูกสลักหลังไว้ที่ใบอนุญาตขับขี่ของผู้กระทำความผิด หากผู้กระทำความผิดถูกตัดครบ 12 คะแนน ภายในระยะเวลา 3 ปี นับแต่วันที่กระทำความผิดครั้งแรกจนถึงวันที่กระทำความผิดครั้งสุดท้าย ผู้กระทำความผิดจะถูกพักใช้ใบอนุญาตขับขี่อย่างน้อย 6 เดือน โดยอัตโนมัติ นอกจากนี้อาจมีการสลักหลังตัดคะแนนได้เมื่อผู้ขับขี่กระทำความผิดกฎจราจร และเมื่อศาลตัดสินว่าการพักใช้ใบอนุญาตขับขี่ไม่เหมาะสมและมีเหตุผลอันสมควร ศาลอาจสั่งให้ตัดคะแนน 4 คะแนน แทนการพักใช้ใบขับขี่ได้ อนึ่ง เมื่อผู้ขับขี่กระทำความผิดมากกว่าหนึ่งฐานความผิดในการพิจารณาของศาลครั้งเดียวกัน การตัดคะแนนจะใช้วิธีตัดคะแนนในข้อหาที่หนักที่สุด⁶⁷

กรณีชนและขับรถ ต้องมีข้อหา “ล้มเหลวในการหยุดการเกิดการบาดเจ็บร้ายแรงหรือร้ายแรง” นี้จะไม่ได้มีความต้องการที่จะพิสูจน์คนขับที่ล้มเหลวที่จะหยุดการเกิดความผิดพลาดใด ๆ เนื่องจากสามารถมีสมมติฐานว่าถ้าพวกเขาหนีไปพวกเขาก่อให้เกิดมันนี้เป็นสิ่งจำเป็น เพราะในปัจจุบันกฎหมายของสหราชอาณาจักรอังกฤษ ทำหน้าที่เป็นแรงจูงใจให้กับผู้ขับขี่ที่ผิดกฎหมายที่เลวร้ายที่สุดในการหนี ความผิดพลาดหากพวกเขาฆ่าคน ถ้าเครื่องดื่มหรือยาเสพติดฆ่าคนและยังคงอยู่ในที่เกิดเหตุ พวกเขามีแนวโน้มที่จะได้รับการทดสอบสำหรับเครื่องดื่มแอลกอฮอล์หรือยาเสพติด ดำเนินคดีสำหรับก่อให้เกิดความตายโดยการขับรถประมาท เมื่ออยู่ภายใต้อิทธิพลของเครื่องดื่มแอลกอฮอล์หรือยาเสพติด และใบหน้าได้ถึง 14 ปี การจำคุก แต่ถ้าพวกเขาวิ่งหนีและเจ็บบขี้นและไม่มีหลักฐานอื่น ๆ เกี่ยวกับการขับขี่ที่ไม่ประมาทหรืออันตรายพวกเขาสามารถถูกดำเนินคดีได้เพียงเพื่อความปลอดภัยเล็กน้อยในการ “ไม่สามารถหยุดหรือรายงานอุบัติเหตุ” ซึ่งมีโทษสูงสุดไม่เกินหกเดือน ถ้ามีใครขโมยรถฆ่าคนและยังคงอยู่ในที่เกิดเหตุพวกเขาจะถูกประณามโดยตำรวจขณะจับ

⁶⁷ From *The Professional LGV Driver's Handbook: A Complete Guide to the Driver CPC* (pp. 141-142), by L. David, 2008, (2nd ed.), London: Kogan Page Lt. Copyright 2008 by L. David.

รถที่ถูกโจรกรรม พวกเขาสามารถถูกดำเนินคดีในข้อหา “ข่มขู่ยานพาหนะที่ได้รับ” และต้องถูกจำคุกสูงสุด 14 ปี ดีกว่าที่จะหนีออกจากคลอรถและหวังว่าจะไม่ได้รับการระบุคนขับรถที่ดีและวิ่งเป็นคนที่น่ารังเกียจ : เพื่อหลีกเลี่ยงกฎหมายที่พวกเขาปล่อยให้ความทุกข์ทรมานและความตายที่ตกเป็นเหยื่อในความต้องการของการรักษาพยาบาลเร่งด่วน ต้องเปลี่ยนกฎหมายเพื่อเอาแรงจูงใจนี้ออกไป

สำหรับลักษณะของกฎหมายจราจร กฎหมายจราจรเป็นกฎหมายที่บัญญัติมาเพื่อให้เกิดความสะดวกและความปลอดภัยในการใช้รถใช้ถนน เป็นกฎเกณฑ์ตั้งขึ้นเพื่อใช้บังคับการจราจรเทียบการจราจรให้ทันกับการพัฒนาเทคโนโลยียานยนต์และสภาพการใช้รถใช้ถนน ดังนั้นกฎหมายจราจรจึงไม่ใช่กฎหมายที่ถูกบัญญัติขึ้นด้วยทางเหตุผลทางศีลธรรม แต่ได้ถูกบัญญัติไว้ด้วยเหตุผลทางเทคนิค การกระทำผิดจึงเป็นการกระทำผิดตามกฎหมายบัญญัติว่าเป็นความผิดและกำหนดโทษไว้ หรือกล่าวได้ว่ากฎหมายว่าด้วยการจราจรเป็นความผิดที่ถูกจัดอยู่ในประเภทที่ตามธรรมชาติของการกระทำไม่ถือว่าเป็นความผิดอาญาโดยแท้ (Toe Crime) และมีความผิดลักษณะเล็กน้อยเกินกว่าเพื่อให้เกิดความสะดวกในการจราจร จึงมีลักษณะความผิดของการกระทำที่ไม่เป็นความผิดในตัวเอง แต่มีลักษณะเป็นกฎระเบียบที่ต้องปฏิบัติตาม มิฉะนั้นจะต้องรับผิด เรียกลักษณะของความผิดนี้ว่า ความผิดมีกฎระเบียบ (Regulatory Offence)⁶⁸ ส่วนความผิดที่บัญญัติขึ้นมาเพื่อความปลอดภัยในการจราจรจะมีลักษณะของการกระทำที่อาจก่อให้เกิดความเสียหายและอันตราย กฎหมายจึงต้องบัญญัติให้เป็นความผิดที่อาจก่อให้เกิดความเสียหายและอันตราย กฎหมายจึงต้องบัญญัติให้เป็นความผิดเพื่อปกป้องอันตรายที่อาจจะเกิดขึ้นต่อสังคมได้ ซึ่งเราเรียกลักษณะของความผิดนี้ว่า ความผิดที่เป็นก่ออันตราย (A Crime Causing Danger or a Crime of Danger)⁶⁹

การกำหนดโทษปรับในประเทศอังกฤษ ถูกกำหนดไว้ 5 ระดับ โดยเริ่มจากการปรับ 200 ปอนด์ ในระดับ 1 จนถึง 5,000 ปอนด์ ในระดับ 5 โดยความผิด ซึ่งจะถูกปรับในระดับ 5 นั้น ได้แก่ การขับรถในลักษณะที่อันตราย หรือไม่หยุดยานพาหนะหรือรายงานเหตุเมื่อเกิดอุบัติเหตุ ขับรถในขณะที่เมินเมาใช้ยานพาหนะที่มีสภาพไม่สมบูรณ์ บรรทุกน้ำหนักเกินอัตราที่กำหนดที่กำหนดและใช้ยานพาหนะโดยไม่มีประกันภัย เป็นต้น ส่วนระบบการตัดคะแนนนั้นจะเริ่มตัดจาก 2 คะแนน ไปจนถึง 10 คะแนน ซึ่งการตัดคะแนนในแต่ละครั้งจะถูกสลักหลังไว้ที่ใบอนุญาตขับขี่ของ

⁶⁸ จาก ปัญหาทางกฎหมายเกี่ยวกับการสอบสวนในคดีจราจร (วิทยานิพนธ์), โดย จุมพล จันสังข์, 2555, มหาวิทยาลัยศรีปทุม วิทยาเขตชลบุรี, ลิขสิทธิ์ 2555 โดย จุมพล จันสังข์.

⁶⁹ จาก จุมพล จันสังข์, อ่างแล้วเชิงอรรถที่ 68

ผู้กระทำความผิด หากผู้กระทำความผิดถูกตัดครบ 12 คะแนน ภายในระยะเวลา 3 ปี นับแต่วันที่กระทำความผิดครั้งแรกจนถึงวันที่กระทำความผิดครั้งสุดท้าย ผู้กระทำความผิดจะถูกพักใช้ใบอนุญาตขับขี่อย่างน้อย 6 เดือนโดยอัตโนมัติ นอกจากนี้อาจมีการสลักหลังตัดคะแนนได้ เมื่อผู้ขับขี่กระทำความผิดกฎจราจร และเมื่อศาลตัดสินว่าการพักใช้ใบอนุญาตขับขี่ไม่เหมาะสมและมีเหตุผลอันสมควร ศาลอาจสั่งให้ตัดคะแนน 4 คะแนน แทนการพักใช้ใบอนุญาตขับขี่ได้อีก ทั้งนี้ เมื่อผู้ขับขี่กระทำความผิดมากกว่าหนึ่งฐานความผิดในการพิจารณาของศาลครั้งเดียวกัน การตัดคะแนนจะใช้วิธีตัดคะแนนในข้อหาที่หนักที่สุด ซึ่งขั้บรดโดยประมาณ เนื่องจากคิมของมีนเมาหรือเสพยาเสพติดจนเป็นเหตุให้ผู้อื่นถึงแก่ความตาย มีบทกำหนดโทษจำคุก 14 ปี/ปรับไม่จำกัด/พักใช้ใบอนุญาตขับขี่อย่างน้อย 2 ปี คะแนนที่ถูกตัด 3-11 คะแนน (กรณีศาลตัดสินไม่พักใช้ใบอนุญาตขับขี่) และขั้บรดในขณะที่มีนเมา เนื่องจากคิมแอลกอฮอล์ หรือเสพยาเสพติดหรือมีปริมาณแอลกอฮอล์ เกินกว่าที่กฎหมายกำหนด จำคุก 6 เดือน / ปรับ 5,000 ปอนด์ / พักใช้ใบอนุญาตขับขี่ 3 - 11 คะแนน (กรณีศาลตัดสินไม่พักใช้ใบอนุญาตขับขี่)

3.2 สหรัฐอเมริกา

ในสหรัฐอเมริกาการขับขี่ยานพาหนะขณะมีนเมาไม่ว่าจะด้วยฤทธิ์ของแอลกอฮอล์หรือยาเสพติดถูกกำหนดให้เป็นความผิดในทุกมลรัฐ โดยการขับขี่ยานพาหนะในขณะที่รู้ตัวกัน โดยทั่วไปในฐานความผิด Driving Under the Influence หรือ (DUI) หรือในบางมลรัฐกำหนดว่า Driving While Intoxicated (DWI) หรือ Operating While Impaired (OWI) หรือ Operating a Vehicle Under the Influence (OVI) การกระทำความผิดฐานขับขี่ยานพาหนะนี้ในแต่ละมลรัฐ ก็จะมีการกำหนดระดับแอลกอฮอล์ในเลือดแตกต่างกัน โดยผู้ขับขี่ที่มีปริมาณแอลกอฮอล์หรือยาเสพติดในเลือดเกินปริมาณที่กฎหมายกำหนดก็ต้องรับโทษสำหรับความผิดดังกล่าว โดยการจะพิสูจน์ว่าผู้ขับขี่มีปริมาณแอลกอฮอล์หรือยาเสพติดในปริมาณที่เกินกว่าที่กฎหมายกำหนดหรือไม่นั้น ในแต่ละมลรัฐก็จะมีวิธี ในการดำเนินการที่แตกต่างกันออกไป

ข้อกำหนดการประเมินผลและจำแนกประเภทของยาเสพติด The Drug Evaluation and Classification Program (DEC) ข้อกำหนดนี้ดำเนินการโดยหน่วยงานบังคับใช้กฎหมายหลายพันแห่งในท้องถิ่นรัฐและระดับรัฐบาลกลางในสหรัฐอเมริกา ได้กำหนดขั้นตอนในการตรวจว่าเจ้าหน้าที่ตำรวจมีสิทธิในการหยุดยานพาหนะเรียกตรวจสอบสารเสพติดในขั้นตอนเบื้องต้น และส่งต่อ

ให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจร่างกายโดยละเอียด หากมีข้อสงสัยในการตั้งข้อหา โดยประกอบไปด้วย 12 ขั้นตอน ดังนี้⁷⁰

- 1) ตรวจลมหายใจ (Breath Alcohol Test)
- 2) สัมภาษณ์ โดยเจ้าหน้าที่ผู้จับ (Interview of the Arresting Officer)
- 3) ตรวจร่างกายเบื้องต้น (Preliminary Examination and First Pulse)
- 4) ตรวจสอบม่านตา (Eye Examination)
- 5) ตรวจสอบทางจิตเบื้องต้น (Divided Attention Psychophysical Tests)
- 6) ตรวจสัญญาณชีพจร (Vital Signs and Second Pulse)
- 7) ทำการทดสอบในห้องมืด (Dark Room Examinations)
- 8) ทดสอบกล้ามเนื้อ (Examination for Muscle Tone)
- 9) ตรวจสอบร่องรอยการเสฟ (Check for Injection Sites and Third Pulse)
- 10) ตั้งคำถามให้ตอบ (Subject's Statements and Other Observations)
- 11) ขอความเห็นจากผู้ประเมิน (ผู้เชี่ยวชาญ) (Analysis and Opinions of the Evaluator)
- 12) ทดสอบทางพิษวิทยา (Toxicological Examination)

3.2.1 มาตรการทางกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้อง

- 1) การจัดหมวดหมู่ (Classification) ของประเภทยาเสพติด

การจัดหมวดหมู่ (Classification) ของประเภทยาเสพติดในสหรัฐอเมริกา แพทย์ยอมรับมานานแล้วว่ายาประเภทต่าง ๆ มีผลต่อคนแตกต่างกัน อย่างไรก็ตามยาเสพติดอาจแบ่งประเภทหรือจัดประเภทตามอาการหรือผลกระทบร่วมกันกระบวนการจัดหมวดหมู่ คือ ตั้งอยู่บนข้อเท็จจริงที่เป็นที่ยอมรับทางการแพทย์ที่มีมานานเหล่านี้ จัดประเภทยาเป็น 1 ใน 7 ประเภท ยาเสพติดระบบประสาทส่วนกลาง (CNS) สารกระตุ้นระบบประสาทส่วนกลาง ยาหลอนประสาท Phencyclidine (PCP) และแอนะล็อกยาแก้ปวดยาเสพติดยาเสพติดและกัญชา ยาเสพติดจากแต่ละหมวดหมู่เหล่านี้อาจส่งผลกระทบต่อระบบประสาทส่วนกลางของบุคคล และทำให้ระบบการทำงานของบุคคลแยกลงรวมถึงความสามารถของบุคคลในการขับชีพาหนะอย่างปลอดภัย จัดหมวดหมู่ได้ 7 ชนิด⁷¹

⁷⁰ From *The drug evaluation and classification (DEC) program : Saving lives and preventing crashes* (pp. 14-18), by T. Steve, C. Hayes, & T. Kimball, 2018, Arlington, VA: National District Attorneys Association. Copyright 2018 by T. Steve, C. Hayes, & T. Kimball.

⁷¹ From T. Steve, C. Hayes, & T. Kimball., *ibid*, footnote 70, (pp. 19-21)

1.1) CNS Depressants สารกดประสาทระบบประสาทส่วนกลาง “ชะลอ” สมองและระบบประสาทส่วนกลางของบุคคลแอลกอฮอล์เป็นระบบประสาทส่วนกลางที่โคเคนต่ำที่สุด ชีเมรี สารกดประสาทส่วนกลางที่เป็นที่นิยมอื่น ๆ ได้แก่ ยากล่อมประสาทด้านความวิตกกังวล ยาต้านอาการซึมเศร้า ยาต้านโรคจิต ยากล่อมประสาท และอนุพันธ์ต่าง ๆ ของกรดบาร์บิโทริก ดูเหมือนเป็นความผิดปกติที่จะจัดประเภท “ยาต้านอาการซึมเศร้า” เป็นโรคซึมเศร้า อย่างไรก็ตาม โดยทั่วไปแล้วแพทย์ผู้เชี่ยวชาญด้านพิษวิทยา จะแบ่งประเภทยาตามผลของยาต่อสมองและร่างกาย ไม่ใช่ผลต่ออารมณ์ ยาเฉพาะ ได้แก่ Xanax Valium Rohypnol Halcion, Soma และ GHB

1.2) สารกระตุ้นระบบประสาทส่วนกลาง “เร่ง” จิตใจและระบบประสาทส่วนกลางของคน โคลเคนและเมทแอมเฟตามีนเป็นสารกระตุ้นที่ถูกทำร้ายมากที่สุดสองชนิด Ritalin Cyclor Ephedrine และคาเฟอีนเป็นสารกระตุ้นที่รู้จักกันดี

1.3) ยาหลอนประสาททำให้ผู้ใช้ไม่สามารถรับรู้ความเป็นจริง โดยบิดเบือนการรับรู้ของเสียง การสัมผัสและกลิ่นเหล่านี้อาจทำให้เกิดอาการ “ซินเนสเทเซีย” ซึ่งเป็นปรากฏการณ์ที่คนเรา “ผสม” กัน ตัวอย่างเช่น ไฟล์บุคคลอาจ “เห็น” เสียงหรือ “ได้ยิน” สีหมวดหมู่นี้รวมถึงสารธรรมชาติ เช่น peyote psilocybin และเมล็ดผักนึ่งเช่นเดียวกับสารสังเคราะห์ เช่น กรดไลเซอริก (LSD) และ Ecstasy (MDMA)

1.4) PCP และอะนาโลอกรวมทั้งสเตมเป็น “ยาชาที่ทำให้เกิดการสลายตัว” เป็นอันตรายอย่างยิ่ง คนภายใต้อิทธิพลของ PCP อาจมีความรุนแรงมาก

1.5) ยาแก้ปวดประเภทยาเสพติด ได้แก่ ยากลุ่ม opiate และยาสังเคราะห์ที่คล้ายคลึงกัน ยาแก้ปวดตามใบสั่งแพทย์ส่วนใหญ่เป็นยา

1.6) สารเสพติด ยาเสพติดเป็นสารเคมีที่ระคายเคืองได้ซึ่งได้รับการตั้งชื่อตามวิธีการหลักในการกลืนกิน ได้แก่ ตัวทำละลายที่ระเหยได้ก๊าซขับเคลื่อนหรือละอองลอยและก๊าซยาเสพติดบางชนิด กลุ่มนี้ ได้แก่ กาวน้ำมันเบนซิน ทินเนอร์ สีเปรย์ฉีดผม ยาน้ำแมลงไนตรัสออกไซด์ (ก๊าซหัวเราะ อะมิโนไนไตรต์และอีเธอร์ ตัวทำละลายบางชนิด เช่น ละอองลอยและก๊าซยาเสพติด มีฤทธิ์เร็วมากสารที่มีระยะเวลาสั้นในขณะที่สารอื่น ๆ รวมถึงตัวทำละลายที่ระเหยได้อาจให้ผลเป็นเวลาหลายชั่วโมง

1.7) กัญชา กัญชาเป็นชื่อวิทยาศาสตร์ ของกัญชาและรูปแบบต่าง ๆ สารออกฤทธิ์ในกัญชาคือ Delta-9 Tetrahydrocannabinol หรือ THC หมวดหมู่นี้รวมถึง Cannabinoids และสารสังเคราะห์ เช่น Dronabinol

ระบบกฎหมายของสหรัฐอเมริกาซึ่งเป็นระบบกฎหมายแบบจารีตประเพณี (Common Law System) ที่ได้รับมาจากประเทศอังกฤษ จะให้อำนาจแก่รัฐในการตรากฎหมายภายในซึ่งเรียกว่ารัฐบัญญัติ กล่าวคือ แต่ละรัฐจะมีอิสระในการบัญญัติกฎหมายของตนเอง โดยรัฐบาลกลางแห่งสหรัฐอเมริกา (Federal Government of The United States) จะไม่แทรกแซงในเรื่องของการกำหนดว่าการกระทำใดจะเป็นความผิดอาญาหรือไม่ อย่างไร และมีหลักเกณฑ์ในการกำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับวิธีพิจารณาความอย่างไร แต่ต่อมาเพื่อให้กฎหมายของแต่ละมลรัฐไม่มีความแตกต่างกันมาก รัฐบาลจึงออกกฎหมายในลักษณะกฎหมายต้นแบบ (Model Law) มาใช้บังคับเป็นแบบอย่าง

ในส่วนของกฎหมายจราจรนั้น แต่ละรัฐเป็นผู้บัญญัติกฎหมายในรัฐของตน โดยกฎหมายจราจรถือเป็นกฎหมายมหาชน เนื่องจากเป็นกฎหมายที่ได้บัญญัติความผิดและโทษทางอาญาเอาไว้ ดังนั้น โทษกักขังที่นำมาใช้กับรัฐบัญญัติจราจรทางบกนั้น ก็จะต้องพิจารณาโดยคำนึงถึงกฎหมายจราจรของแต่ละรัฐเป็นหลัก เนื่องจากกฎหมายจราจรของแต่ละรัฐนั้นได้บัญญัติความผิดและโทษทางอาญาเกี่ยวกับการจราจรเอาไว้ ซึ่งกฎหมายจราจรของรัฐที่จะหยิบยกมาเป็นตัวอย่าง มีดังต่อไปนี้

กฎหมายจราจรของรัฐวอชิงตัน (Washington State Law : Rule of The Road)⁷²
ในบทที่ 46.61 Rules of The Road หมวด Reckless Driving, Driving Under The Influence Vehicular Homicide and Assault

มาตรา 46.61.502 ได้วางหลักเกณฑ์การขับรถภายใต้อิทธิพลของสุราหรือยาเสพติด ดังนี้⁷³

1) บุคคลมีความผิดฐานควบคุมยานพาหนะภายใต้อิทธิพลสุราหรือยาเสพติดใด ๆ หากผู้ขับขี่มีการควบคุมยานพาหนะในรัฐนี้

⁷² From *Washington state law: Rule of the road*. by Washington state legislature, 2020, Copyright 2020 by Washington state legislature. Retrieved from <https://app.leg.wa.gov/RCW/default.aspx?cite=46.61>.

⁷³ จาก การนำเอาโทษกักขังมาใช้บังคับกับผู้กระทำความผิดตามพระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. 2522 (วิทยานิพนธ์), โดย พลพิพัฒน์ วรชินากมน, 2553, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ลิขสิทธิ์ 2553 โดย พลพิพัฒน์ วรชินากมน.

1.1) เป็นบุคคลซึ่งมีความเข้มข้นของแอลกอฮอล์ในกระแสเลือดย้อยละ 0.08 หรือสูงกว่าตามที่แสดงโดยการวิเคราะห์ทางลมหายใจของบุคคลหรือเลือดที่ทำการขึ้นตาม RCW 46.61.506 ภายในสองชั่วโมงหลังจากที่ขับรถ หรือ

1.2) ในขณะที่บุคคลอยู่ภายใต้อิทธิพลหรือรับผลกระทบจากสุราหรือยาเสพติดใด ๆ ที่ทำให้มีเมามา หรือ

1.3) ในขณะที่คนอยู่ภายใต้อิทธิพลร่วมจากสุราและยาเสพติดใด ๆ ที่ทำให้มีเมามา

มาตรา 46.61.504 ความผิดฐานควบคุมยานพาหนะภายใต้อิทธิพลสุราหรือยาเสพติด ดังนี้⁷⁴

1) บุคคลมีความผิดฐานควบคุมยานพาหนะภายใต้อิทธิพลสุราหรือยาเสพติดใด ๆ หากผู้ขับขี่มีการควบคุมยานพาหนะในรัฐนี้

1.1) เป็นบุคคลซึ่งมีความเข้มข้นของแอลกอฮอล์ในกระแสเลือดย้อยละ 0.08 หรือสูงกว่าตามที่แสดงโดยการวิเคราะห์ลมหายใจของบุคคลหรือเลือดที่ทำการขึ้นตาม RCW 46.61.506 ภายในสองชั่วโมงหลังจากควบคุมยานพาหนะ หรือ

1.2) ในขณะที่บุคคลอยู่ภายใต้อิทธิพลหรือรับผลกระทบจากสุราหรือยาเสพติดใด ๆ ที่ทำให้มีเมามา หรือ

1.3) ในขณะที่คนอยู่ภายใต้อิทธิพลร่วมจากสุราและยาเสพติดใด ๆ ที่ทำให้มีเมามา

2) โครงสร้างความคิดทางอาญาของประเทศสหรัฐอเมริกา

กฎหมายอาญาของสหรัฐอเมริกามีรากฐานพัฒนาการมาจากกฎหมายคอมมอนลอว์ของประเทศอังกฤษ แต่ในปัจจุบันการกำหนดความผิดอาญาถูกกำหนดไว้เป็นลายลักษณ์อักษรภายใต้หลักกฎหมายที่ว่า “ไม่มีกฎหมาย ไม่มีความผิด ไม่มีโทษ” (There can be no Crime and no Punishment Without the Law) การที่บุคคลจะกระทำการใดอันเป็นความผิดทางอาญาได้นั้นจะต้องมีองค์ประกอบที่ครบทั้ง 2 ประการ คือ องค์ประกอบภายใน (Men's Rea) และองค์ประกอบภายนอก

2.1) องค์ประกอบภายใน (Men's Rea) เป็นเรื่องเจตนาร้าย กล่าวคือผู้กระทำความผิดอาญาต้องกระทำการนั้น ๆ ด้วยเจตนาร้าย (Men's Rea or Bad Intent) เพราะหากบุคคลกระทำการใดไปโดยไม่มีเจตนาร้ายการลงโทษบุคคลนั้นก็ไม่ได้ทำให้เกิดประโยชน์แต่อย่าง

⁷⁴ จาก พลพิพัฒน์ วรจินากรณ์, อ้างแล้วเชิงอรรถที่ 73

ใด อีกทั้งผู้ที่กระทำการไปโดยขาดเจตนาร้ายก็สมควรได้รับการลงโทษ สำหรับการแบ่งองค์ประกอบภายในของการกระทำความผิดอาญา แบ่งออกเป็น 4 ประเภทด้วยกัน ได้แก่

2.1.1) ประสงค์ต่อผล (Purpose) คือ เจตนาที่ผู้กระทำประสงค์ต่อผลอย่างหนึ่งอย่างใด ซึ่งเป็นเจตนาในระดับสูงสุด (Highest Level of Intent) เช่น ยกปืนขึ้นยิงแล้วยิงไปยังบุคคล

2.1.2) ข่อมเล็งเห็นผล (Knowledge) คือ เจตนาที่ผู้กระทำแม้ไม่ได้ประสงค์จะให้เกิดผลอย่างหนึ่งอย่างใดเป็นการเฉพาะ แต่ตระหนักว่าจะเกิดผลอย่างหนึ่งอย่างใดได้ เช่น ยกปืนเข้าไปในกลุ่มฝูงชน แม้ไม่ได้มีเจตนาประสงค์ต่อผลให้เกิดขึ้นกับบุคคลใดบุคคลหนึ่ง แต่กรณีนี้ถือว่ามีเจตนาข่อมเล็งเห็นผลได้ว่า การกระทำความผิดจะก่อให้เกิดความเสียหายขึ้นได้

2.1.3) สะเพร่า (Recklessness) คือ การไม่เอาใจใส่หรือเพิกเฉยในความเสี่ยงอย่างไม่เหมาะสมอันก่อให้เกิดผลใด ๆ จากการกระทำนั้น เช่น กรณียิงปืนขึ้นทำ แล้วกระสุนตกใส่บุคคลอื่นเสียชีวิต

2.1.4) ประมาท (Negligence) คือ การไม่กระทำการใดอันสมควรอย่างเหมาะสมภายใต้สถานการณ์ใดสถานการณ์หนึ่ง เช่น กรณีเช็ดทำความสะอาดปืนแต่ลืมตรวจดูกระสุนปืนในรังเพลิง เป็นเหตุทำให้ปืนลั่นไปถูกบุคคลอื่นถึงแก่ความตาย เช่นนี้ถือว่าเป็นการกระทำโดยประมาทต้องรับผิดชอบตามกฎหมาย

2.2) องค์ประกอบภายนอก (Actus Arcus) เป็นเรื่องการกระทำครบลักษณะที่กฎหมายกำหนดไว้ กล่าวคือ ผู้กระทำความผิดอาญาได้กระทำหรือปฏิบัติการที่ครบเงื่อนไขที่กฎหมายกำหนดไว้ให้เป็นความผิด (Actus Reus or Bad Behavior)

ในประเทศสหรัฐอเมริกา บุคคลต้องรับผิดชอบทางอาญาเมื่อได้กระทำการใด ๆ ที่กฎหมายกำหนดให้การกระทำนั้นเป็นความผิด ทั้งนี้การกระทำนั้นอาจไม่จำเป็นต้องก่อให้เกิดอันตรายกับบุคคลใด ๆ ก็ได้ เช่น ความผิดฐานครอบครองอาวุธปืนโดยไม่ได้รับอนุญาตความผิดสำเร็จ เมื่อมีการครอบครองอาวุธปืนโดยไม่ได้รับอนุญาต โดยมีพิกัดต้องมีการใช้อาวุธปืนนั้นทำร้ายบุคคลใด

ความสัมพันธ์ระหว่างการกระทำและผล (Causation) การกระทำของบุคคลที่ครบทั้งองค์ประกอบภายนอกและองค์ประกอบภายใน จะยังไม่ส่งผลให้บุคคลนั้นต้องรับผิดชอบทางอาญา ในกรณีที่ความผิดฐานนั้นเป็นความผิดที่ต้องการผล หากแต่บุคคลนั้นจะต้องรับผิดชอบทางอาญาต่อเมื่อมีความสัมพันธ์ระหว่างการกระทำและผล กล่าวอีกนัยหนึ่งคือผลที่เกิดขึ้นต้องเกิดจากการ

กระทำของผู้กระทำ โดยทฤษฎีหรือแนวคิดในเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างการกระทำและผลที่สำคัญมี 2 แนวคิด ได้แก่⁷⁵

1) ผลโดยตรง (Actual Cause) บุคคลไม่ต้องรับผิดชอบในทางอาญา เว้นแต่ความเสียหายที่เกิดขึ้นนั้นเป็นผลโดยตรงของการกระทำของบุคคลดังกล่าว

2) ผลใกล้เคียง (Proximate Cause) บุคคลที่กระทำการใดและส่งผลโดยตรงให้เกิดผลอย่างใด จะไม่ต้องรับผิดชอบสำหรับการกระทำนั้น เว้นแต่การกระทำนั้นจะเป็นเหตุใกล้เคียงที่ก่อให้เกิดผลเช่นนั้น

การกระทำโดยประมาทในประเทศสหรัฐอเมริกา ได้แยกความประมาทงใจ ออกมาอย่างชัดเจนจากเจตนาเล็งเห็นผลและประมาท โดยให้ความหมายว่า ประมาทโดยจงใจ (Recklessness) หมายถึง ผู้ใดที่ตระหนักว่าการกระทำของเขาอาจก่อให้เกิดผล แมว่ามันจะไม่แน่นอนว่าผลจะเกิดขึ้น โดยความแตกต่างระหว่างเจตนาเล็งเห็นผล (Indirect Intent) กับประมาทโดยจงใจ (Recklessness) นั้นพิจารณาได้จากเจตนาเล็งเห็นผล คือ การคาดเห็นผลในระดับเกือบแน่นอนว่าจะเกิดขึ้น (Indirect Intent Require Consciousness of Almost - Certainty) ในขณะที่ประมาทโดยจงใจ (Recklessness) คือ การคาดเห็นผลในระดับความเป็นไปได้ว่าผลจะเกิดขึ้น (Indirect Intent Require Consciousness of Probability) เช่น บุคคลที่ขับรถพุ่งเข้าไปในเขตที่ชุมชนหนาแน่นถือว่ากระทำโดยประมาทโดยจงใจแม้ว่าโอกาสชนเพียงแค้อยู่ 50⁷⁶

สหรัฐอเมริกา มีกระบวนการดำเนินคดีและบทลงโทษ รวมทั้งการป้องกันและบำบัดรักษาการติดยาเสพติดของประเทศได้ปรับเปลี่ยนไปมาก โดยเป็นไปในแนวทางลดทอนความเข้มข้นของการลงโทษผู้เสพยาเสพติดลงและมุ่งเน้นไปเป็นการใช้วิธีการทางการแพทย์ เพราะหลังจากมีการศึกษาวิจัย และจากประสบการณ์ในการแก้ปัญหา ยาเสพติดต่างมีความเห็นสอดคล้องต้องกันว่าการใช้สารเสพติดเป็นปัญหาด้านสาธารณสุข⁷⁷ ในปลายศตวรรษที่ 80 ศาลจำนวนมากใน

⁷⁵ จาก ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับกฎหมายสหรัฐอเมริกา (น. 183-186), โดย มานิตย์ จุมปา, 2553, กรุงเทพฯ: วิทยุชน. ลิขสิทธิ์ 2553 โดย มานิตย์ จุมปา.

⁷⁶ จาก กฎหมายอาญาชั้นสูง (น. 139-140), โดย ปกป้อง ศรีสนิท, 2559, กรุงเทพฯ: วิทยุชน. ลิขสิทธิ์ 2559 โดย ปกป้อง ศรีสนิท.

⁷⁷ จาก การศึกษากฎหมายยาเสพติดในต่างประเทศ: ศึกษาเฉพาะกรณีประเทศญี่ปุ่น ฝรั่งเศส สวิตเซอร์แลนด์ เยอรมัน โปรตุเกส อังกฤษ และสหรัฐอเมริกา (น. 297), โดย ศักดิชัย เลิศพานิชพันธุ์, 2556, กรุงเทพฯ: สำนักกิจการในพระดำริพระเจ้าหลานเธอพระองค์เจ้าพัชรกิติยาภา สำนักงานปลัดกระทรวงยุติธรรม กระทรวงยุติธรรม. ลิขสิทธิ์ 2556 โดย ศักดิชัย เลิศพานิชพันธุ์.

สหรัฐอเมริกา อาทิเช่น มลรัฐฟลอริดา ไมอามี ต่างประสบปัญหาคนล้นคุกอันเนื่องมาจากการเพิ่มขึ้นอย่างท่วมท้นของคดียาเสพติดและอาชญากรรมอื่นที่มีความเกี่ยวพันคดีกับยาเสพติด (Drug Involved Case) เนื่องจากมหันตภัยจากยาเสพติดนี้เอง มลรัฐฟลอริดา ไมอามี จึงริเริ่มในการนำผู้เสพยาเสพติดที่เกี่ยวข้องกับอาชญากรรมอื่นเข้าสู่โปรแกรมการบำบัดฟื้นฟูแบบเข้มงวด (Intensive Drug Treatment Program) เพื่อเป็นทางเลือกในการเบนเข็มผู้กระทำความผิดออกจากเรือนจำ โดยการออกกฎหมายในมลรัฐและใช้ชื่อโปรแกรมที่ว่า “Drug Court” หรือ “ศาลยาเสพติด”

ศาลยาเสพติด (Drug Court Model) ประสบความสำเร็จเป็นอย่างมากและกระจายไปทั่วทุกพื้นที่ของสหรัฐอเมริกา นอกจากนี้ยังแผ่ขยายไปใช้กับเยาวชนด้วย ในกรณีที่น่าประหลาดกว่าบิดา มารดาหรือผู้ปกครองปล่อยปละละเลยไม่เลี้ยงดูบุตรหลาน อันทำให้ต้องติดยาเสพติด ศาลอาจมีคำสั่งให้ระงับการใช้อำนาจปกครองดูแลบุตรเป็นการชั่วคราว และอาจมี Drug Court model อื่น ๆ อีกก็ได้ อาทิ Minnesota California San Diego แต่โดยหลักการศาลยาเสพติดจะไม่นำไปใช้กับผู้กระทำความผิดที่กระทำความผิดร้ายแรง (Violence Offender) และเหมาะที่จะนำมาใช้กับการกระทำความผิดเกี่ยวกับทรัพย์สิน เพราะผู้ติดยาเสพติดส่วนใหญ่จะมีพฤติกรรมในการลักขโมยทรัพย์สิน เพื่อที่จะได้เงินมาเสพยาเสพติด โดยกฎหมายของสหรัฐอเมริกาได้บัญญัติให้บุคคล ซึ่งกระทำความผิดอาญาครั้งแรก หมายความว่ารวมถึงผู้กระทำความผิดที่แม้จะเคยกระทำความผิดอาญา และศาลพิพากษาลงโทษแล้ว แต่หากเป็นการกระทำความผิดอาญาลักษณะน้อย เช่น ความผิดฐานขับรถขณะเสพยาเสพติด และต่อมาได้กระทำความผิดซ้ำอีก โดยถูกตั้งข้อหาว่ากระทำความผิดอาญาลักษณะน้อยหรือกระทำความผิดอาญาร้ายแรงระดับสาม (Third Degree Felony) สามารถเข้าสู่กระบวนการของศาลยาเสพติดได้ในเงื่อนไขที่กำหนด ซึ่งสหรัฐอเมริกามีนโยบายลดทอนความผิดคดียาเสพติด (Decriminalization) หรือการลดทอนบทลงโทษ เช่น การครอบครองและเสพกัญชาเฉพาะตัวในปริมาณเล็กน้อย อาจเพียงแค่เตือนให้ทำงานบริการสังคมหรือปรับเป็นนโยบายในการผ่อนปรนจากที่เคยเน้นการปราบปราม ทั้งผู้ขายและผู้เสพอย่างเข้มงวด ก็เริ่มที่จะมาใช้นโยบายลดทอนความผิดคดียาเสพติด (Decriminalization) มากขึ้น⁷⁸

3) พระราชบัญญัติการขนส่งทางบก พ.ศ. 2556 (The Road Transport Act 2013)

การขับรถขณะมึนเมาสุราหรือสารเสพติด (DUI)⁷⁹ เป็นความผิดตามมาตรา 112 แห่งพระราชบัญญัติการขนส่งทางบก พ.ศ. 2556 (NSW) The Road Transport Act 2013)

⁷⁸ จาก ศักดิชัย เลิศพาณิชย์พันธุ์, อ่างแล้วจึงอรรถที่ 79, (น. 311)

⁷⁹ Driving under the influence (DUI)

“การขับรถภายใต้อิทธิพล” หมายถึง การขับยานพาหนะในขณะที่เมาสุรา สารเสพติดอื่น ๆ รวมทั้งกัญชา (กัญชา) ที่กำหนดขึ้นเพื่อวัตถุประสงค์ทางการแพทย์ สารที่ทำให้มีเมามา และ/หรือเมทแอมเฟตามีน ผู้ขับจะถูกรับพิจารณาตามกฎหมายว่าอยู่ภายใต้อิทธิพล หากพวกเขามีปริมาณแอลกอฮอล์ในเลือด (BAC) เท่ากับ .08 หรือมากกว่า ความเข้มข้นของเตตระไฮโดรแคนนาบินอล (กัญชา) (THC) อย่างใดอย่างหนึ่ง 5 นาโนกรัมหรือมากกว่าต่อมิลลิตรของเลือดครบส่วน หรือ 10 นาโนกรัมหรือมากกว่าต่อมิลลิตรของสารในร่างกายอื่น เคยใช้สารควบคุมอื่นใด หรือมีความบกพร่องจากการใช้ยา⁸⁰

การขับรถขณะเมาสุราหรือสารเสพติดไม่ใช่ข้อหาทั่วไป เนื่องจากตำรวจต้องพิสูจน์ว่ามีผู้ได้รับผลกระทบจากสารเสพติดนี้เห็นได้ชัด ตำรวจต้องแสดงหลักฐานว่าการขับที่กำพุด พฤติกรรม ลักษณะการเดิน การไถ่กลิ้ง หรือรูปลักษณะหรือพฤติกรรมอื่นใดของบุคคลนั้นบ่งชี้ว่าพวกเขาอยู่ภายใต้อิทธิพลของสารเสพติด หากถูกตั้งข้อหาขับรถภายใต้อิทธิพล ตำรวจสามารถพักใช้และยึดภายใน 48 ชั่วโมงหลังจากแจ้งข้อหาหรือแจ้งโทษ การระงับจะยังคงอยู่จนกว่าศาลจะพิจารณาความผิด หากใบอนุญาตถูกตัดสิทธิ์โดยศาล ผู้พิพากษาจะพิจารณาการระงับใบอนุญาตเพื่อตัดสินระยะเวลาการตัดสิทธิ์ ทั้งการพักใช้ใบอนุญาตและตัดสิทธิ์ห้ามไม่ให้ขับรถตามระยะเวลาที่กำหนด แม้ว่า RMS หรือ NSW Police สามารถสั่งระงับใบอนุญาตได้โดยไม่มีการลงโทษอย่างเป็นทางการสำหรับความผิดดังกล่าว แต่ศาลจะกำหนดให้มีการตัดสิทธิ์ใบอนุญาตซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของบทลงโทษสำหรับความผิดอย่างเป็นทางการ ซึ่งมีบทลงโทษของการขับรถขณะมีเมามาหรือสารเสพติด (DUI) แห่งพระราชบัญญัติการขนส่งทางบก พ.ศ. 2556 (NSW) หากถูกตั้งข้อหาขับรถภายใต้อิทธิพลใน NSW บทลงโทษที่อาจเกิดขึ้น ดังตารางต่อไปนี้⁸¹

ตารางที่ 3.3 บทลงโทษการขับรถขณะมีเมามาหรือสารเสพติด

การลงโทษ	ความผิดครั้งแรก	ความผิดครั้งที่สอง
ปรับสูงสุด	\$3,300	\$5,500
โทษจำคุกสูงสุด	18 เดือน	2 ปี
การตัดสิทธิ์ขั้นต่ำ	12 เดือน	2 ปี

⁸⁰ From *Driving Under the Influence (D.U.I.)*, by Palos Heights Police Department, 2018, Copyright 2018 by Palos Heights Police Department. Retrieved from <https://ngm.com.au/driving-under-the-influence-dui>.

⁸¹ From *Driving Under the Influence (DUI)*, by N.G. Miralis, 2021, Copyright 2021 by N.G. Miralis. Retrieved from <https://ngm.com.au/driving-under-the-influence-dui>.

ตารางที่ 3.3 บทลงโทษการข่มขืนมีนเมาสุราหรือสารเสพติด (ต่อ)

การลงโทษ	ความผิดครั้งแรก	ความผิดครั้งที่สอง
การตัดสิทธิ์สูงสุด	ไม่จำกัด	ไม่จำกัด
การตัดสิทธิ์โดยอัตโนมัติ	3 ปี	5 ปี

ที่มา: Miralis, 2021,

หากถูกตัดสินว่ามีความผิดฐานข่มขืนมีนเมาสุราหรือสารเสพติด จะถูกบันทึกความผิดนี้ไว้ในประวัติอาชญากรรมและถูกตัดสิทธิ์ในใบอนุญาต ระยะเวลาการตัดสิทธิ์อัตโนมัติจะมีผลบังคับใช้ เว้นแต่ศาลจะมีคำสั่งเป็นการเฉพาะ ศาลสามารถตัดสิทธิ์ใบอนุญาตเป็นระยะเวลาเท่าใดก็ได้ภายในระยะเวลาขั้นต่ำและสูงสุดตามรายการด้านบน หากถูกตัดสินว่าข่มขืนมีนเมาสุราหรือสารเสพติด จะต้องเข้าร่วมในโปรแกรมล็อกแอลกอฮอล์หรือสารเสพติดด้วย และอุปกรณ์ล็อกจะติดตั้งเข้ากับรถ ผลที่ตามมาเหล่านี้สามารถหลีกเลี่ยงได้หากศาลใช้มาตรา 10 ของพระราชบัญญัติอาชญากรรม (วิธีพิจารณาคดี) ปี 1999

บทลงโทษสำหรับการข่มขืนมีนเมาสุราหรือสารเสพติด คือ จำคุกไม่เกิน 1 ปี และ/หรือปรับตั้งแต่ 5,000 ถึง 20,000 บาท อีกทั้งพักใช้ใบอนุญาตข่มขืนอย่างน้อย 6 เดือนหรือเพิกถอนใบอนุญาต ถ้าการกระทำนั้นเป็นเหตุให้ผู้อื่นได้รับบาดเจ็บแก่ร่างกายหรือจิตใจ ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ 1 ถึง 5 ปี และปรับตั้งแต่ 20,000 ถึง 100,000 บาท และพักใช้ใบอนุญาตข่มขืนเป็นเวลาไม่น้อยกว่า เกิน 1 ปี หรือถูกเพิกถอนใบอนุญาต เป็นเหตุให้ผู้อื่นได้รับบาดเจ็บสาหัส ผู้กระทำต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ 2 ถึง 6 ปี และปรับตั้งแต่ 40,000 ถึง 120,000 บาท และพักใช้ใบอนุญาตข่มขืนเป็นเวลาไม่น้อยกว่า 2 ปี หรือเพิกถอนใบอนุญาต ถ้าการกระทำมีความผิดเป็นเหตุให้ผู้อื่นถึงแก่ความตาย ผู้กระทำต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ 3 ถึง 10 ปี และปรับตั้งแต่ 60,000 ถึง 200,000 บาท และให้ศาลสั่งเพิกถอนใบอนุญาต นอกเหนือจากบทลงโทษที่กล่าวถึงข้างต้นแล้ว เจ้าหน้าที่ยังอาจกำหนดให้มีการบริการชุมชน หากผู้ขับขี่เป็นชาวต่างชาติอาจเสี่ยงต่อการถูกเนรเทศ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความรุนแรงของคดี หากกระทำผิดซ้ำภายใน 2 ปี นับแต่วันที่กระทำความผิดครั้งแรก อัตราโทษเพิ่มเป็นจำคุกไม่เกิน 2 ปี และปรับตั้งแต่ 50,000 ถึง 100,000 บาท อีกทั้งศาลจะสั่งพักใช้ใบอนุญาตข่มขืนไม่น้อยกว่า 1 ปี หรือเพิกถอนใบอนุญาตข่มขืน

3.2.2 การบังคับใช้บทลงโทษกฎหมายจราจรทางบก

ในประเทศสหรัฐอเมริกาการออกใบอนุญาตขับรถให้ประชาชนนั้น เป็นอำนาจของแต่ละรัฐ โดยปกติแล้วผู้ขับขี่จำเป็นจะต้องได้รับใบอนุญาตขับรถจากรัฐที่ตนเองอยู่และรัฐทุกรัฐจะยอมรับใบอนุญาตขับรถของคนจากรัฐอื่นที่เข้ามาเป็นการชั่วคราว การดำเนินคดีจราจรและการบังคับใช้กฎหมายจราจรของประเทศสหรัฐอเมริกานั้นในแต่ละรัฐ จะมีการบัญญัติกฎหมายจราจรของมลรัฐ ให้เป็นไปตามกฎหมายต้นแบบเรียกว่า Model Traffic Ordinance ตามที่คณะกรรมการจัดวางแนวทางกฎหมายจราจรแห่งชาติ (The Nation Committee on Uniform Traffic Law and Ordinance) ซึ่งเป็นหน่วยงานเอกชนที่ไม่แสวงหากำไรและมีหน้าที่ในการวางแนวทางกฎหมายจราจรในประเทศสหรัฐอเมริกาคำหนดไว้เพื่อให้กฎหมายจราจรในแต่ละมลรัฐมีความเป็นเอกภาพและเป็นไปในแนวทางเดียวกัน กฎหมายต้นแบบดังกล่าว ได้กำหนดประเภทความผิดเกี่ยวกับการจราจรเป็น 2 ประเภท⁸² คือ

1) ความผิดที่ไม่เกี่ยวข้องกับการขับเคลื่อนรถ ส่วนใหญ่ความผิดเกี่ยวกับการจอด (Parking Violations) เช่น จอดในที่ห้ามจอด จอดเกินเวลาที่ชำระค่าจอดหรือจอดไม่ชอบด้วยกฎหมาย หรือฝ่าฝืนคำสั่งของเจ้าพนักงาน เป็นต้น ความผิดประเภทนี้เป็นความผิดที่มีโทษปรับสถานเดียว หากผู้กระทำความผิดรับสารภาพว่ากระทำความผิดและไม่ประสงค์ที่จะสู้คดีก็สามารถนำเงินไปชำระค่าปรับได้ที่ศาลที่มีเขตอำนาจ หรือนำไปชำระที่ Traffic Violations Bureau โดยทั่วไป จะมีสำนักงานตั้งอยู่ที่บริเวณสถานีตำรวจ หรือจะส่งเงินค่าปรับทางไปรษณีย์ก็ได้ โดยด้านหลังใบสั่งจะมีจำนวนค่าปรับซึ่งกฎหมายกำหนดไว้อยู่ด้านหลังว่าทำผิดมาตราใด และมีโทษเท่าใด กรณีผู้กระทำความผิดประสงค์จะสู้คดี หรือไม่ประสงค์ที่จะชำระเงินตามจำนวนที่กฎหมายกำหนดก็ต้องไปศาล เพื่อสู้คดี หรือให้ศาลกำหนดค่าปรับให้⁸³

2) ความผิดเกี่ยวกับการขับเคลื่อนรถ (Moving Violations) เช่น ขับรถด้วยความเร็วเกินอัตราที่กฎหมายกำหนด ขับรถฝ่าฝืนสัญญาณ ขับรถโดยไม่มีใบขับขี่ หรือขับรถในขณะเมาสุรา เป็นต้น ความผิดประเภทนี้ นอกจากจะเป็นความผิดที่มีโทษปรับที่อาจจะสูงที่สุดถึง

⁸² จาก “ประสิทธิผลและความคุ้มค่าทางเศรษฐศาสตร์ของมาตรการคัดกรองสุขภาพเพื่อป้องกันอุบัติเหตุจราจรทางถนน,” โดย ชุตินา คำดี และคณะ, 2556, วารสารวิจัยระบบสาธารณสุข, 7(4), 494. ลิขสิทธิ์ 2556 โดย ชุตินา คำดี และคณะ.

⁸³ จาก อุบัติเหตุและการบริหารงานด้านอุบัติเหตุ, โดย เทวินทร์ วาริศรี, 2562, ลิขสิทธิ์ 2562 โดย เทวินทร์ วาริศรี. สืบค้นจาก <http://tewin.org/UploadImage/0b40b45c-b3b5-4e36-976a-48e62cc8dce0.pdf>.

25,000 บาทแล้ว ยังเป็นความผิดที่มีโทษจำคุกไม่เกิน 6 เดือนอีกด้วย ซึ่งจัดว่าเป็นความผิดประเภท Misdemeanor สำหรับความผิดประเภทนี้ เมื่อเจ้าพนักงานจราจรพบการกระทำความผิดก็จะดำเนินการจับกุมผู้กระทำความผิด และออกใบสั่ง Traffic Citation บันทึกหมายเลขใบขับขี่และลักษณะการกระทำความผิด รวมถึงวันและเวลาที่กำหนดให้ผู้ต้องหาไปศาล เมื่อถึงวันนัดพิจารณาครั้งแรก ศาลจะอ่านและอธิบายฟ้องให้จำเลยฟัง ถ้าจำเลยให้การรับสารภาพศาลก็จะตัดสินคดีไปเลยโดยไม่ต้องสืบพยาน ซึ่งศาลอาจเพียงแต่ลงโทษปรับหรือให้รอการลงโทษจำคุกไว้ หรืออาจจะลงโทษจำคุกแล้วแต่ความหนักเบาของการกระทำความผิดกฎหมายจราจรของจำเลย⁸⁴ ความผิดเกี่ยวกับการขับเคลื่อนรถ (Moving Violations) ที่ผู้กระทำความผิดต้องไปแสดงตัวที่ศาล ได้แก่ ความผิดฐานขับขี่ยานพาหนะระหว่างมีนเมา หรือเสพยาเสพติดขณะขับรถ ความผิดฐานขับขีรถประมาททำให้เกิดอุบัติเหตุ ความผิดฐานหลบหนีหลังจากเกิดอุบัติเหตุความผิดฐานขับขี่ยานพาหนะขณะถูกยึดใบอนุญาตขับขี่ ความผิดฐานขับรถเร็วเกินกว่าอัตราที่กฎหมายกำหนด เป็นต้น

เนื่องจากประเทศสหรัฐอเมริกาเป็นประเทศที่ใหญ่ประกอบไปด้วยมลรัฐต่าง ๆ 50 รัฐ วิธีพิจารณาความอาชญากรรมแตกต่างกันออกไป เช่น การพิจารณาคดีของศาลในมลรัฐทางตะวันตก ดำรวจไม่ต้องมาศาลวันแต่จะถูกเรียกมาเป็นพยาน ส่วนทางมลรัฐตะวันออก ตำรวจต้องมาในการพิจารณาคดีโดยทั่วไปในการกระทำผิดกฎหมายจราจรหากเป็นความผิดเพียงเล็กน้อย ผู้กระทำความผิดไม่จำเป็นต้องไปแสดงตัวที่ศาล วันแต่เป็นความผิดบางประเภทที่ผู้กระทำความผิดต้องมาปรากฏตัวที่ศาลในการพิจารณาคดี คือ

- 1) ขับขี่ยานพาหนะระหว่างมีนเมาหรือมีปริมาณแอลกอฮอล์ในเลือดมากกว่า 0.01% หรือเสพยาเสพติดขณะขับรถ
- 2) ขับขีรถประมาทจนเกิดอุบัติเหตุ หลบหนีหลังจากเกิดอุบัติเหตุ
- 3) ขับขี่ยานพาหนะขณะถูกยึดใบอนุญาตขับขี่ ขับรถเร็วเกินกว่าอัตราที่กฎหมายกำหนด ในกรณีโทษปรับผู้กระทำความผิดสามารถชำระค่าปรับด้วยเงินสดหรือเช็คและในกรณีที่ไม่สามารถชำระค่าปรับได้ในคราวเดียว ศาลอาจอนุญาตให้ผ่อนชำระค่าปรับได้ หรืออาจให้ทำกิจกรรมบริการสังคมได้ (Community Services) เพื่อหักใช้หนี้ค่าปรับในอัตราชั่วโมงละ 5 เหรียญ สหรัฐก็ได้ และการลงโทษการกระทำความผิดครั้งแรก สำหรับความผิดที่มีอัตราโทษอย่างสูงให้จำคุกไม่เกิน 6 เดือน หรือปรับไม่เกิน 600 เหรียญสหรัฐ หรือทั้งจำทั้งปรับ ศาลมักจะใช้วิธีการคุมประพฤติแทนการลงโทษจำคุกโดยมีระยะเวลาคุมประพฤติประมาณ 5 ปี และให้เข้าโรงเรียนฝึก

⁸⁴ จาก รายงานการวิจัยเรื่องการกำหนดชั้นโทษการนำไปปรับใช้ในประมวลกฎหมายอาญา, โดย ณรงค์ ใจหาญ, 2551, กรุงเทพฯ: สำนักงานกิจการยุติธรรม. ลิขสิทธิ์ 2551 โดย ณรงค์ ใจหาญ.

สอบกฎจราจรหรือวางข้อจำกัดในการขับขี่ เช่น ให้ขับรถได้เฉพาะไปที่ทำงาน และขับรถกลับบ้าน เท่านั้นเป็นระยะเวลา 1 ปี

ในรัฐ Alabama มาตรา 32 เกี่ยวกับยานยนต์และการจราจร มาตรา 32-5A-190 (การขับขี่โดยประมาท): การขับขี่โดยประมาทหรือการย้ายอื่น ๆ การละเมิดภายใต้บทนี้เป็นการกระทำที่ผิดศีลธรรมภายใต้การควบคุมการขับขี่ภายใต้อิทธิพลของแอลกอฮอล์หรือยาเสพติดจะต้องถูกลงโทษ เมื่อการลงโทษครั้งแรก โดยจำคุกไม่น้อยกว่าห้าวันและไม่เกิน 90 วันหรือปรับไม่น้อยกว่า 25.00 ดอลลาร์ หรือมากกว่า 500.00 ดอลลาร์ หรือทั้งจำทั้งปรับและจำคุก และเมื่อความเชื่อมั่นครั้งที่สองหรือต่อมาจะเป็นต้องระวางโทษจำคุกไม่น้อยกว่าสิบวัน และไม่เกินหกเดือนหรือปรับไม่น้อยกว่า 50.00 เหรียญหรือเกินกว่า 500.00 เหรียญ หรือทั้งจำทั้งปรับและจำคุก และศาลอาจห้ามมิให้ผู้ถูกตัดสินลงโทษในการขับขี่รถยนต์ยานพาหนะบน Public ของรัฐนี้เป็นระยะเวลาไม่เกินหกเดือน และใบอนุญาตของบุคคลดังกล่าวจะถูกระงับการในช่วงเวลาดังกล่าว โดยผู้อำนวยการด้านความปลอดภัยสาธารณะ ตามมาตรา 32-5A-195

3.3 สหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี

3.3.1 มาตรการทางกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้อง

1) รัฐบัญญัติจราจรทางบก ค.ศ. 2003

รัฐบัญญัติจราจรทางบก ค.ศ. 2003 (พ.ศ. 2546)⁸⁵

1.1) ผู้ซึ่งขับขี่ยานพาหนะในการจราจรบนท้องถนนไม่ว่าเขาจะมีแอลกอฮอล์ 0.25 มก.ลิตรหรือมากกว่านั้นในอากาศหายใจหรือ 0.5 หรือแอลกอฮอล์ในเลือดหรือปริมาณแอลกอฮอล์ในร่างกายที่ส่งผลให้เกิดโรคทางเดินหายใจ หรือนำไปสู่ความเข้มข้นของแอลกอฮอล์ในเลือด

1.2) การกระทำที่ผิดปกติถือเป็นบุคคลที่ซึ่งอยู่ภายใต้อิทธิพลของสารมีนเมาที่ระบุไว้ในข้อบังคับนี้ ขับขี่ยานพาหนะในการจราจรบนถนนผลกระทบดังกล่าวจะเกิดขึ้นเมื่อตรวจพบสารที่กล่าวถึงในพินนี้ในเลือด ประโยคที่ 1 ใช้ไม่ได้หากสารได้มาจากการบริโภคยาที่กำหนดไว้สำหรับกรณีเจ็บป่วยเฉพาะ

⁸⁵ From *Promille-Grenze (StraBenverkehrsgesetz: (StVG), 24a*, by *StraBenverkehrsgesetz (StVG)*, 2003, Retrieved from <https://www.gesetze-im-internet.de/stvg/BJNR004370909.html>. Copyright 2003 by *StraBenverkehrsgesetz (StVG)*.

1.3) ความผิดปกติดังใช้กับผู้กระทำโดยประมาท

1.4) ความผิดปกติดังสามารถเพิ่มขึ้นได้โดยมีค่าปรับสูงถึงสามพันยูโร

1.5) กระทรวงคมนาคมและโครงสร้างพื้นฐานดิจิทัลของรัฐบาลกลางได้รับอนุญาตตามข้อบังคับกับทางกฎหมายที่ตกลงกับกระทรวงสาธารณสุขและกระทรวงยุติธรรมของรัฐบาลกลาง และเพื่อการคุ้มครองผู้บริโภคโดยความเห็นชอบของสภากลางรายชื่อสารพิษและสารที่เกี่ยวข้องกับพระราชบัญญัตินี้ เพื่อเสริมหากจำเป็นต้องใช้ตามความรู้ทางวิทยาศาสตร์ในแง่ของความปลอดภัยในการจราจรบนท้องถนน

ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ค.ศ.1987 (พ.ศ. 2530) (Strafprozeßordnung: (S.PO) 1987) มาตรา 102 ถึงมาตรา 110 ผู้มีอำนาจจับกุมและตรวจค้นเบื้องต้นคือ เจ้าหน้าที่ตำรวจ ซึ่งต้องทำตามกระบวนการดังต่อไปนี้⁸⁶

- 1) จับกุม (Festnahme)
- 2) ตรวจร่างกายเบื้องต้น (Durchsuchung)
- 3) เก็บหลักฐานเบื้องต้น เช่น ถ่ายภาพ (Ermittlungsverfahren)
- 4) ยึดและตรวจสอบใบขับขี่ (Mitteilung an die Fuhrerscheind)
- 5) ตรวจค้นที่พักอาศัย (Durchsuchung der Wohnung)
- 6) ส่งตัวผู้ต้องสงสัยพบแพทย์ (Ärtliche Befunden)

ตรวจสอบทางการแพทย์ เช่น ตรวจเลือดตรวจปัสสาวะ (Ergebnisse Einensish Toxikr for Edogischen Untersuchung) หลังจากครบตามกระบวนการแล้ว เมื่อพบสารเสพติดจึงจะสามารถลงโทษได้ โดยการลงโทษเป็นการลงโทษตามคำพิพากษาของศาลชั้นต้น ซึ่งโทษมีดังนี้

ตารางที่ 3.4 แสดงการลงโทษเมื่อตรวจพบสารเสพติดกรณีผู้ขับขี่เสพยาเสพติดขณะขับขี่ยานพาหนะสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี

บทกำหนดโทษ	โทษปรับ	ห้ามขับ	โทษจำคุก
การกระทำความผิดครั้งแรก	500 ยูโร	1 เดือน	-
การกระทำความผิดครั้งสอง	1000 ยูโร	3 เดือน	-
การกระทำความผิดครั้งสาม	1500 ยูโร	3 เดือน	-

⁸⁶ From *Strafprozeßordnung: (S.PO) 1987*, by Strafprozeßordnung (StPO), 2020, Retrieved from <https://www.gesetze-im-internet.de/stpo/>. Copyright 2020 by Strafprozeßordnung (StPO),

ตารางที่ 3.4 แสดงการลงโทษเมื่อตรวจพบสารเสพติดกรณีผู้จับกุมผู้เสพยาเสพติดขณะจับกุมยานพาหนะ
สหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี (ต่อ)

บทกำหนดโทษ	โทษปรับ	ห้ามขับ	โทษจำคุก
การกระทำความผิดและทำให้เกิด อันตรายภายใต้อิทธิพลของยาเสพติด	-	ถอนใบขับขี่	จำคุก

ที่มา: Strafprozessordnung, 2020

เจ้าหน้าที่ตำรวจสามารถทดสอบผู้เสพยาเสพติดได้โดยวัดความเข้มข้นของสาร
ในปัสสาวะหรือน้ำลายเป็นความสมัครใจ ถ้ากรณีของผู้ต้องสงสัยเบื้องต้นไม่สมัครใจ ผู้พิพากษา
สามารถจัดให้มีการตรวจเลือดได้

ชนิดของสารเสพติดในกรณีผู้จับกุมผู้เสพยาเสพติดขณะจับกุมยานพาหนะสหพันธ์
สาธารณรัฐเยอรมนี ดังนี้

- 1) Amphetamine
- 2) Methamphetamine
- 3) Benzoyllecgonine
- 4) Cocaine
- 5) Cannabis
- 6) MDMA (ecstasy)
- 7) MDMA
- 8) Heroin
- 9) Morphine

3.3.2 การบังคับใช้บทลงโทษกฎหมายจราจรทางบก

กฎหมายจราจรทางบกในต่างประเทศ ได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่องก่อนกฎหมาย
จราจรทางบกของประเทศไทย อันเนื่องจากการพัฒนาทางด้านเศรษฐกิจและสังคมที่ก้าวหน้าส่งผล
ให้มีการสัญจรทางบกโดยประชาชนและในภาคธุรกิจขนส่งต่าง ๆ เป็นปริมาณหนาแน่นก่อให้เกิด
ปัญหาทางการจัดการจราจรต่าง ๆ เพิ่มขึ้น ซึ่งส่งผลทั้งด้านความเดือดร้อนรำคาญของประชาชน
และด้านความไม่เป็นระเบียบในสังคมจนอาจเกิดความไม่สงบเรียบร้อยขึ้นได้ รัฐในการออก
กฎระเบียบออกมากำหนดให้ประชาชนต้องมียานพาหนะที่กระทำตาม โดยเพื่อควมมีประสิทธิภาพของ

กฎหมาย ก็ได้มีการบัญญัติถึงสภาพบังคับของกฎหมายที่จะบังคับให้ประชาชนปฏิบัติตาม โดยในการลงโทษผู้กระทำการฝ่าฝืนกฎหมายจราจรที่มีลักษณะเป็นความผิดต่อกฎระเบียบมักปรากฏมาตรการหลัก 2 อย่าง ที่นำมาใช้ คือ มาตรการลงโทษทางอาญาและมาตรการอย่างอื่น ซึ่งในกฎหมายจราจรทางบกของสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี มีการบัญญัติรูปแบบของสภาพบังคับของกฎหมายจราจรทางบกเอาไว้ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

การบังคับใช้บทลงโทษกฎหมายจราจรทางบกของสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี โดยการนำมาตรการบังคับลงโทษมาใช้กฎหมายของประเทศเยอรมนี โดยเฉพาะอย่างยิ่งโทษปรับได้ถูกนำมาใช้ในประมวลกฎหมายอาญา ค.ศ.1871 โดยให้โทษปรับใช้ลงแก่ผู้กระทำความผิดเล็กน้อยหรือความผิดลหุโทษ (Ubertretungen) เนื่องจากเห็นว่าการกระทำความผิดเล็กน้อยไม่ควรร้องรับโทษที่รุนแรงเกินไป⁸⁷ โดยในช่วงแรกนั้น ประมวลกฎหมายอาญาเยอรมัน ค.ศ. 1891 ได้แบ่งความผิดทางอาญาออกเป็น 3 ประเภท⁸⁸ คือ

- 1) Verbrechen คือ ความผิดที่มีระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีขึ้นไป
- 2) Vergehen คือ ความผิดที่ต้องระวางโทษจำคุกที่เบากว่านั้นหรือความผิดที่ต้องระวางโทษปรับ
- 3) Ubertretungen คือ ความผิดที่ระวางโทษจำคุกไม่เกินหกสัปดาห์หรือปรับไม่เกิน 500DM (ดอยช์มาร์ก)

ต่อมาได้มีการบัญญัติความผิดลหุโทษขึ้นเป็นจำนวนมากจนเกิดการฟ้องร้องคดีทางอาญากรรมในปริมาณที่เพิ่มมากขึ้น กระทั่งช่วงหลังสงครามโลกครั้งที่ 2 เป็นต้นมา ใน ค.ศ. 1968 จึงได้มีแนวคิดยกเลิกความผิดอาญาที่ไม่ใช่ความผิดอาญาโดยแท้ ซึ่งมักเป็นความผิดเล็กน้อยหรือความผิดลหุโทษที่ไม่เป็นประโยชน์ไปเสีย เพราะการใช้กฎหมายอาญาของเยอรมันยังเห็นว่าควรจะมีไว้เพราะคุ้มครอง “นิติสมบัติ (Geuter)” บางประการที่กฎหมายกำหนดเอาไว้เท่านั้น เช่น ชีวิต ร่างกาย ทรัพย์สิน หรือชื่อเสียง เพื่อให้เกิดความสงบเรียบร้อยขึ้นในสังคม แต่ขณะเดียวกันยัง

⁸⁷ จาก การปรับเปลี่ยนความผิดลหุโทษที่ไม่มีลักษณะเป็นความผิดอาญาโดยแท้ เป็นความผิดต่อกฎระเบียบของสังคม : ศึกษาเฉพาะความผิดลหุโทษในประมวลกฎหมายอาญา (น. 61), โดย เกษมาวดี สุภักญ์โง่งงศ์, 2549, กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต. ลิขสิทธิ์ 2549 โดย เกษมาวดี สุภักญ์โง่งงศ์.

⁸⁸ จาก การบังคับใช้โทษทางปกครองแทนโทษทางอาญาตามพระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ.2522 (วิทยานิพนธ์), โดย ชิงชัย โปษยานุวัตร, 2556, มหาวิทยาลัยศรีปทุม วิทยาเขตชลบุรี. ลิขสิทธิ์ 2556 โดย ชิงชัย โปษยานุวัตร.

เห็นด้วยว่า กฎหมายอาญาไม่ใช่มาตรการที่จำเป็นเสมอไปในกฎหมายในการบรรลุเป้าหมายด้านความสงบเรียบร้อยนั้น แต่เป็นเพียงมาตรการการเสริมมาตรการหนึ่ง ที่ไม่เพียงพอแก่การคุ้มครองสิ่งที่กฎหมายประสงค์จะคุ้มครองอย่างได้ผล ด้วยเหตุนี้ กฎหมายอาญานั้นจึงมีผลกระทบต่อสิทธิเสรีภาพของประชาชนมากที่สุด การใช้กฎหมายอาญาโดยไม่มีความจำเป็นอย่างยิ่ง จึงเป็นการขัดต่อหลักความได้สัดส่วนอันเป็นรากฐานของหลักนิติรัฐ ดังนั้น การกระทำที่เป็นแต่การละเมิดกฎระเบียบ จึงไม่ถือเป็นความผิดอาญา เนื่องจากกฎหมายอาญามีไว้คุ้มครองสิทธิเสรีภาพของปัจเจกชนที่มีอยู่ก่อนจะมีรัฐแล้ว กล่าวคือ เป็นนิติสมบัติที่กฎหมายมุ่งคุ้มครอง แต่การละเมิดกฎต่าง ๆ ของรัฐที่เป็นเพียงการกระทำที่ละเมิดต่อระเบียบการจัดการความสงบเรียบร้อยภายในรัฐที่ไม่ใช่นิติสมบัติไม่ควรนำกฎหมายอาญามาลงโทษ ในท้ายที่สุดได้มีการปรับเปลี่ยนไปเป็นการกระทำผิดในทางปกครองหรือการกระทำที่ฝ่าฝืนกฎระเบียบ (Ordnungswidrigkeit) โดยใช้การลงโทษปรับทางปกครองแทนต่อการกระทำผิดละเมิดโทษและความผิดต่อกฎระเบียบอื่นในกฎหมายเฉพาะ เรียกว่า รัฐบัญญัติว่าด้วยการละเมิดต่อกฎระเบียบ ค.ศ. 1978 (OWiG) และได้กำหนดลักษณะของการกระทำผิดทางปกครองหรือต่อกฎระเบียบตามกฎหมาย OWiG นั้น มีคำนิยามอยู่ในมาตราหนึ่ง หมายถึง การกระทำผิดกฎหมายที่ต้องระวางโทษทางเงินหรือโทษปรับ (Geldbasse) แสดงให้เห็นว่าโทษทางปกครองของสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี ได้เฉพาะโทษปรับทางเงินเท่านั้น และจะต้องเป็นการกระทำโดยเจตนาเท่านั้น เว้นแต่กฎหมายบัญญัติเอาไว้ชัดแจ้งว่า การกระทำผิดโดยประมาทนั้นเป็นการกระทำทางปกครองได้ ตามมาตรา 10

สำหรับกฎหมายจราจรนั้น เป็นกฎหมายที่รัฐออกมาเพื่อจัดระเบียบสังคมด้านการจราจร โดยเฉพาะอย่างยิ่งการจราจรทางบกที่มีปริมาณเพิ่มมากขึ้นทุกวัน โดยในส่วนที่เป็นกฎระเบียบที่รัฐออกมา เช่น กฎจราจร หรือข้อกำหนดต่าง ๆ ที่บังคับให้ประชาชนต้องปฏิบัติตามเพื่อความเรียบร้อย มักจะเป็นการกระทำผิดต่อกฎหมายจราจรโดยแท้ ที่ไม่ได้เกี่ยวเนื่องก่อให้เกิดผลเสียหายต่อบุคคลอื่นในทางกฎหมายอาญาและมีการลงโทษเพื่อเป็นการมุ่งคุ้มครองต่อประโยชน์ของส่วนรวม หรือเป็นการลงโทษด้วยเหตุที่ไม่ปฏิบัติตามคำสั่งทางปกครองทำให้รัฐดำเนินการด้านการจราจรได้ล่าช้า และไม่สะดวก อย่างการไม่เชื่อฟังหรือขัดขวางเจ้าหน้าที่ตำรวจจราจรมากกว่าเป็นการมุ่งลงโทษในความน่าตำหนิหรือความเป็นอาชญากรรมของการกระทำอย่างการกระทำผิดกฎจราจรเล็กน้อย การไม่ติดป้ายทะเบียนรถ หรือแม้แต่การขับขี้อย่างเมามัวที่ขณะถูกจับนั้น ยังมีได้ก่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้อื่น ในความรู้สึกของสังคมก็ไม่ได้เห็นว่าเป็นเรื่องรุนแรงถึงขนาดที่ว่าจะต้องลงโทษอย่างสาสม ดังนั้น กฎหมายจราจรทางบกในส่วนที่เป็นกฎระเบียบหรือการใช้คำสั่ง

ทางปกครองภายใต้อำนาจรัฐเพื่อประโยชน์สาธารณะโดยแท้นั้น ก็ไม่เข้าข่ายจำเป็นต้องใช้โทษทางอาญามาบังคับ

กฎหมายจราจรทางบกของสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี เรียกว่า รัฐบัญญัติว่าด้วยการจราจรทางบก StrBenverkehrsgesetz : StVG เป็นกฎหมายแม่บทด้านจราจร ซึ่งมีเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับกฎระเบียบที่ใช้บังคับแก่ประชาชน ได้แก่ ส่วนที่ 1 กฎระเบียบจราจร (Venkhrsvorschriften) มาตรา 1 - 6e ส่วนที่ 2 ความรับผิดชอบในกฎหมายจราจร (Haftpflicht) มาตรา 7 - 20 และส่วนที่ 3 บทกำหนดโทษทางอาญาและโทษทางปกครอง (Strafund BuBgeldvorschriften) มาตรา 21 - 27 ซึ่งในการบังคับใช้กฎหมายจราจรส่วนที่ 3 นี้เอง จะมีการบัญญัติกำหนดว่าการกระทำผิดลักษณะใด ใช้การลงโทษทางอาญาตามประมวลกฎหมายอาญา หรือลงโทษทางปกครองภายใต้กฎหมาย OWiG

นอกจากนี้กฎหมายจราจรทางบก StVG ยังได้มีกฎหมายระดับรองที่ออกโดยรัฐมนตรี ซึ่งมักเป็นการบัญญัติกำหนดเนื้อหาในรายละเอียด โดยกฎระเบียบที่สำคัญ คือ กฎว่าด้วยการจราจร StrBenverkehrsgesetz : StVG ซึ่งกำหนดกฎจราจร สัญญาณ ป้ายจราจร และมีบทลงโทษทางปกครองแก่ผู้กระทำผิดในกฎต่าง ๆ เหล่านั้นอยู่ในมาตรา 49 วิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการลงโทษทางปกครองในรัฐบัญญัติว่าด้วยการละเมิดต่อกฎระเบียบ ค.ศ.1978 (กฎหมาย OWiG) กฎหมายจราจรของสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนีในส่วนที่เป็นความผิดต่อกฎระเบียบโดยแท้นั้น อยู่ใต้การบังคับของกฎหมาย OWiG

3.4 ประเทศไทย

3.4.1 มาตรการทางกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้อง

1) พระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. 2522

เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ เนื่องจากการคมนาคมและขนส่งทางบกได้เจริญก้าวหน้าขยายตัวไปทั่วประเทศและเชื่อมโยงไปยังประเทศใกล้เคียง และจำนวนยานพาหนะในท้องถนนและทางหลวงได้ทวีจำนวนขึ้นเป็นลำดับ ประกอบกับประเทศไทยได้เข้าเป็นภาคีในอนุสัญญาว่าด้วยการจราจรทางถนนและพิธีสารว่าด้วยเครื่องหมายและสัญญาณตามถนน สมควรปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยการจราจรทางบกซึ่งได้ใช้บังคับมามากว่าสี่สิบปี ให้

เหมาะสมกับสภาพการจราจรและจำนวนยานพาหนะที่เพิ่มขึ้น และเพื่อความปลอดภัยแก่ชีวิตร่างกาย และทรัพย์สินของประชาชน จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัติขึ้น

มาตรา 43 ทวิ บัญญัติว่า “ห้ามมิให้ผู้ขับขี่เสพยาเสพติดให้โทษตามกฎหมายว่าด้วยยาเสพติดให้โทษหรือเสพวัตถุที่ออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาทตามกฎหมายว่าด้วย วัตถุที่ออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาท ทั้งนี้ ตามที่อธิบดีกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา” แม้บทบัญญัติดังกล่าวจะบัญญัติไว้ในลักษณะ 3 ว่าด้วยการใช้ทางเดินรถ แต่ก็ไม่ได้บัญญัติว่าผู้ขับขี่ซึ่งเสพยาเสพติดให้โทษอันจะเป็นความผิดตามมาตรา 43 ทวิ ต้องขับรถในทางเดินรถด้วย และเห็นได้ว่าบทบัญญัติดังกล่าวประสงค์ที่จะเอาผิดและลงโทษผู้ขับขี่ที่เสพยาเสพติดให้โทษเข้าร่างกาย เนื่องจากฤทธิ์ของยาเสพติดให้โทษทำให้เกิดปฏิกิริยาต่อสมองซึ่งควบคุมระบบประสาทของผู้ขับขี่ ซึ่งจะทำให้สมรรถภาพในการควบคุมยานพาหนะด้อยประสิทธิภาพลง อันอาจก่อให้เกิดอันตรายแก่ชีวิตและทรัพย์สินของบุคคลอื่นได้ ดังนี้ จึงต้องพิจารณาเพียงว่าผู้เสพยาเสพติดให้โทษเป็นผู้ปฏิบัติหน้าที่ขับรถหรือไม่ หากผู้เสพยาเสพติดให้โทษเป็นผู้ขับรถไม่ว่าจะเสพในขณะขับรถหรือก่อนหน้านั้น ผู้นั้นก็ได้กระทำความผิดในข้อหาดังกล่าวแล้ว คดีนี้โจทก์บรรยายฟ้องว่า จำเลยขับรถจักรยานยนต์ในขณะที่จำเลยเสพเมทแอมเฟตามีนอันเป็นยาเสพติดให้โทษในประเภท 1 ปริมาณไม่ปรากฏชัด โดยวิธีสูดดมควันเข้าสู่ร่างกาย อันเป็นการฝ่าฝืนต่อกฎหมาย ฟ้องโจทก์จึงครบองค์ประกอบความผิดตาม พ.ร.บ.จราจรทางบก พ.ศ. 2522 มาตรา 43 ทวิ ชอบด้วย ป.วิ.อ. มาตรา 158 (5) แล้ว ตามที่ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษาให้หัวหน้าเจ้าพนักงานจราจร พนักงานสอบสวน เจ้าพนักงานจราจร หรือผู้ตรวจการมีอำนาจจัดให้มีการตรวจสอบผู้ขับขี่รถบางประเภทตามที่ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติกำหนด โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษาว่า ได้เสพยาเสพติดให้โทษหรือเสพวัตถุที่ออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาทตามวรรคหนึ่งหรือไม่ และหากผลการตรวจสอบในเบื้องต้นปรากฏว่าผู้ขับขี่นั้นไม่ได้เสพก็ให้ผู้ขับขี่นั้นขับรถต่อไปได้

บทบัญญัติมาตรา 43 ทวิ วรรคหนึ่ง (เดิม) ถูกเพิ่มขึ้นโดยพระราชบัญญัติจราจรทางบก (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2535⁸⁹ ตามมาตรา 8 มีความว่า ห้ามมิให้ผู้ขับขี่เสพหรือรับเข้าร่างกายไม่ว่าด้วยวิธีใด ๆ ซึ่งวัตถุที่ออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาทกลุ่มแอมเฟตามีนหรือวัตถุที่ออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาทอย่างอื่นที่อธิบดีกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษามีผลใช้บังคับวันที่ 7 เมษายน 2535 เห็นได้ชัดว่าบทบัญญัติมาตรานี้มีวัตถุประสงค์ห้ามมิให้ผู้ขับขี่เสพหรือรับเข้าร่างกายเฉพาะ

⁸⁹ พระราชบัญญัติจราจรทางบก (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2535

วัตถุที่ออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาท โดยบัญญัติให้อธิบติ⁹⁰ มีอำนาจประกาศกำหนดชื่อวัตถุที่ออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาทที่ห้ามไม่ให้ผู้ขบขี้เสพหรือรับเข้าร่างกายไว้ด้วย ต่อมาอธิบดีกรมตำรวจ⁹¹ จึงได้ออกประกาศเป็นข้อกำหนดกรมตำรวจ เรื่อง กำหนดชื่อและประเภทของวัตถุที่ออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาทและประเภทของรถที่ใช้เจ้าพนักงานมีอำนาจตรวจสอบผู้ขบขี้ โดยอาศัยอำนาจตาม มาตรา 43 ทวิ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติจราจรทางบก (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2535 กำหนดให้แอมเฟตามีนและเมทแอมเฟตามีนเป็นวัตถุที่ออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาทที่ห้ามมิให้ผู้ขบขี้เสพหรือรับเข้าร่างกาย

แต่ต่อมา รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุขได้ออกประกาศ ฉบับที่ 97 (พ.ศ. 2539) ให้ยกเลิกประกาศต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับตัวยาบางประเภท โดยเฉพาะแอมเฟตามีนและเมทแอมเฟตามีนและออกประกาศ ฉบับที่ 135 (พ.ศ. 2539) เรื่อง ระบุชื่อและยาเสพติดให้โทษตามประมวลกฎหมายยาเสพติด พ.ศ. 2564 กำหนดให้แอมเฟตามีนและเมทแอมเฟตามีนเป็นยาเสพติดให้โทษในประเภท 1 ซึ่งมีผลใช้บังคับในวันที่ 16 ตุลาคม 2539 ประกาศทั้งสองฉบับดังกล่าวย่อมมีผลทางกฎหมายไม่ถือว่าแอมเฟตามีนและเมทแอมเฟตามีนเป็นวัตถุออกฤทธิ์อีกต่อไป อันกระทบโดยตรงต่อหลักการของบทบัญญัติมาตรา 43 ทวิ วรรคหนึ่ง และมีผลไปถึงกฎหมายฉบับอื่น ๆ ที่ได้รับไว้เป็นการทั่ว ๆ ไปของคำว่าวัตถุที่ออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาทไปด้วย⁹² รวมถึงส่งผลให้ข้อกำหนดของอธิบดีกรมตำรวจ ฉบับลงวันที่ 13 กรกฎาคม 2537 ที่ประกาศโดยอาศัยบทบัญญัติมาตรา 43 ทวิ วรรคหนึ่ง เป็นอันใช้ไม่ได้ไปด้วยการเปลี่ยนแปลงนี้ยังส่งผลให้คำวินิจฉัยของศาลในคดีขบขี้เสพเมทแอมเฟตามีนที่การกระทำมีความผิดเกิดขึ้นหลังมีประกาศของกระทรวงสาธารณสุขดังกล่าวเปลี่ยนแปลงไป โดยศาลฎีกาได้มีคำวินิจฉัยไว้ตอนหนึ่งว่า ข้อหาความผิดฐานเป็นผู้ขบขี้เสพวัตถุที่ออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาทกลุ่มเมทแอมเฟตามีนโดยฝ่าฝืนต่อกฎหมายตามพระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. 2522 มาตรา 43 ทวิ วรรคหนึ่ง, 157 ทวิ วรรคหนึ่ง นั้น เมื่อภายหลังการทำความผิดเมทแอมเฟตามีนไม่เป็นวัตถุที่ออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาท แต่ได้เปลี่ยนเป็นยาเสพติดให้โทษในประเภท 1 ตามประกาศกระทรวงสาธารณสุขฉบับที่ 135 (พ.ศ. 2539) ดังกล่าว และพระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. 2522 ไม่มีบทบัญญัติลงโทษผู้ขบขี้เสพยาเสพติดให้โทษตามกฎหมายว่าด้วยยาเสพติดให้โทษ ดังเช่นพระราชบัญญัติการขนส่งทางบก พ.ศ. 2522 แล้ว จำเลยจึงไม่มีความผิดตาม

⁹⁰ ภายหลังมีพระราชบัญญัติจราจรทางบก (ฉบับที่ 11) พ.ศ. 2559 มาตรา 4 แก้ไขเพิ่มเติมคำว่า อธิบติ ในพระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. 2522 และที่แก้ไขเพิ่มเติม เป็นคำว่า ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ ทุกแห่ง.

⁹¹ ตำแหน่งขณะออกประกาศข้อกำหนด

⁹² คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 6413/2541.

บทกฎหมายดังกล่าว⁹³ กับมีคำวินิจฉัยแสดงถึง แนวทางการบังคับใช้กฎหมายไว้ชัดเจนด้วยว่า ประกาศกระทรวงสาธารณสุข ฉบับที่ 97 (พ.ศ. 2539) ซึ่งออกตามความในพระราชบัญญัติวัตถุที่ออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาท พ.ศ. 2518 และประกาศกระทรวงสาธารณสุข ฉบับที่ 135 (พ.ศ. 2539) ซึ่งออกตามความในพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. 2522 มีผลเป็นเพียงให้เมทแอมเฟตามีนถูกเพิกถอนจากการเป็นวัตถุออกฤทธิ์ในประเภท 2 มาเป็นยาเสพติดให้โทษในประเภท 1⁹⁴ ขณะที่พระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. 2522 มาตรา 43 ทวิ วรรคหนึ่ง มุ่งประสงค์จะเอาผิดและลงโทษผู้ขับขี่ที่เสพหรือรับวัตถุออกฤทธิ์เข้าร่างกายเท่านั้น มิได้ประสงค์ที่จะเอาผิด และลงโทษผู้ขับขี่ที่เสพหรือรับยาเสพติดให้โทษในประเภท 1 เข้าร่างกาย

เมื่อผู้ขับรถเมทแอมเฟตามีนภายหลังมีประกาศกระทรวงสาธารณสุข ฉบับที่ 135 (พ.ศ. 2539) ออกมาใช้บังคับที่มีผลทำให้เมทแอมเฟตามีนเป็นยาเสพติดให้โทษในประเภท 1 การกระทำของผู้ขับรถจึงไม่ครบองค์ประกอบความผิดตามพระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. 2522 มาตรา 43 ทวิ วรรคหนึ่ง จึงไม่อาจพิพากษาว่าผู้ขับรถมีความผิดและลงโทษตามบทบัญญัติมาตราดังกล่าวได้ และกรณีไม่ใช่เป็นเรื่องที่ประกาศกระทรวงสาธารณสุขทั้งสองฉบับยกเลิกความผิดตามพระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. 2522 มาตรา 43 ทวิ วรรคหนึ่ง กล่าวคือ ผู้ขับขี่ที่เสพหรือรับเข้าร่างกายซึ่งวัตถุออกฤทธิ์กลุ่มแอมเฟตามีนอื่น นอกจากเมทแอมเฟตามีนหรือวัตถุออกฤทธิ์อย่างอื่นที่อธิบดี⁹⁵ กำหนดยังคงต้องมีความผิดตามบทบัญญัติดังกล่าว⁹⁶ และแสดงให้เห็นว่าประกาศกระทรวงสาธารณสุขทั้งสองฉบับมีวัตถุประสงค์ที่จะลงโทษผู้เสพเมทแอมเฟตามีนให้หนักขึ้น ไม่ว่าผู้เสพจะเป็นผู้ขับรถหรือไม่ก็ตาม อีกทั้งทำให้เห็นชัดขึ้นว่าประกาศกระทรวงสาธารณสุขทั้งสองฉบับดังกล่าว ไม่มีวัตถุประสงค์ที่จะให้การเสพเมทแอมเฟตามีนยังคงเป็นความผิดต่อไปตามพระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. 2522 มาตรา 43 ทวิ วรรคหนึ่ง⁹⁷ จึงกล่าวได้ว่านับแต่กระทรวงสาธารณสุขได้ออกประกาศ ฉบับที่ 97 (พ.ศ. 2539) และฉบับที่ 135 (พ.ศ. 2539) มาต่อไป ผลที่เกิดขึ้นจากการกระทำ ความผิดต่อยาเสพติดให้โทษชนิดเมทแอมเฟตามีนและแอมเฟตามีนย่อมมีวิธีการและขั้นตอนของกฎหมายเปลี่ยนแปลงไปจากเดิม⁹⁸ จากแนวคำวินิจฉัยของศาลฎีกาดังที่กล่าวมา แสดงให้เห็นว่าเมื่อ

⁹³ คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 6964/2540

⁹⁴ คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 6987/2540

⁹⁵ อ้างถึงตามคำในคำพิพากษาศาลฎีกา

⁹⁶ คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 4173/2541

⁹⁷ คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 4073/2541

⁹⁸ คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 6413/2541

แอมเฟตามีนและเมทแอมเฟตามีนถูกประกาศให้เป็นยาเสพติดให้โทษในประเภท 1 แล้ว แม้ผู้จับรัถจะเสพเมทแอมเฟตามีนการกระทำก็ไม่เป็นความผิดตามพระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. 2522 มาตรา 43 ทวิ วรรคหนึ่ง อีกต่อไป ถึงจะยังคงมีประกาศข้อกำหนดของอธิบดีกรมตำรวจอยู่ก็ตาม ซึ่งก็น่าจะด้วยเหตุผลว่าขณะออกประกาศข้อกำหนดนั้นแอมเฟตามีนและเมทแอมเฟตามีนยังคงเป็นสารเสพติดประเภทวัตถุออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาทนั่นเอง

ในกรณีที่ผู้ขับขี่ตามวรรคสองไม่ยอมให้ตรวจสอบ ให้หัวหน้าเจ้าพนักงานจราจร พนักงานสอบสวน เจ้าพนักงานจราจร หรือผู้ตรวจการมีอำนาจกักตัวผู้นั้นไว้เพื่อดำเนินการตรวจสอบได้ภายในระยะเวลาเท่าที่จำเป็นแห่งกรณีเพื่อให้การตรวจสอบเสร็จสิ้นไปโดยเร็ว และเมื่อผู้นั้นยอมรับการตรวจสอบแล้ว หากผลการตรวจสอบในเบื้องต้นปรากฏว่าไม่ได้เสพ ก็ให้ปล่อยตัวไปทันที การตรวจสอบตามมาตรานี้ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง มาตรา 43 จัตวา ในกรณีที่ผู้ตรวจการพบว่าผู้ขับขี่ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา 43 (1) หรือ (2) หรือมาตรา 43 ทวิ วรรคหนึ่ง ให้ผู้ตรวจการส่งตัวผู้นั้นพร้อมพยานหลักฐานในเบื้องต้นแก่พนักงานสอบสวนผู้มีอำนาจโดยเร็ว แต่ต้องไม่เกินหกชั่วโมงนับแต่เวลาที่พบการกระทำความผิดดังกล่าว เพื่อดำเนินคดีต่อไป

มาตรา 157/1 ผู้ขับขี่ผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของหัวหน้าเจ้าพนักงานจราจร พนักงานสอบสวน เจ้าพนักงานจราจร หรือผู้ตรวจการที่ให้มีการตรวจสอบผู้ขับขี่ตามมาตรา 43 ทวิ หรือฝ่าฝืน หรือไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของผู้ตรวจการที่ให้มีการทดสอบผู้ขับขี่ตามมาตรา 43 ตรี ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท

ผู้ขับขี่ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา 43 ทวิ วรรคหนึ่ง ต้องระวางโทษสูงกว่าที่กำหนดไว้ในกฎหมายว่าด้วยยาเสพติดให้โทษหรือกฎหมายว่าด้วยวัตถุที่ออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาทอีกหนึ่งในสาม และให้ศาลสั่งพักใช้ใบอนุญาตขับขี่ของผู้นั้นมีกำหนดไม่น้อยกว่าหกเดือน หรือเพิกถอนใบอนุญาตขับขี่ ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคสองเป็นเหตุให้ผู้อื่นได้รับอันตรายแก่กายหรือจิตใจ ผู้กระทำความผิดต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงห้าปี และปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงหนึ่งแสนบาท และให้ศาลสั่งพักใช้ใบอนุญาตขับขี่ของผู้นั้นมีกำหนดไม่น้อยกว่าหนึ่งปี หรือเพิกถอนใบอนุญาตขับขี่ ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคสองเป็นเหตุให้ผู้อื่นได้รับอันตรายสาหัส ผู้กระทำความผิดต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สองปีถึงหกปี และปรับตั้งแต่สี่หมื่นบาทถึงหนึ่งแสนสองหมื่นบาท และให้ศาลสั่งพักใช้ใบอนุญาตขับขี่ของผู้นั้นมีกำหนดไม่น้อยกว่าสองปี หรือเพิกถอนใบอนุญาตขับขี่ และถ้าการกระทำความผิดตามวรรคสองเป็นเหตุให้ผู้อื่นถึงแก่ความตาย ผู้กระทำความผิดต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สาม

ปีถึงสิบปี และปรับตั้งแต่หกหมื่นบาทถึงสองแสนบาท และให้ศาลสั่งเพิกถอนใบอนุญาตฉบับนี้ตามพระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. 2522 จะเห็นได้ว่าเป็นกฎหมายที่กำหนดขึ้นมาเพื่อควบคุมการใช้ถนนหรือทางของผู้ขับขี่ให้มีความระมัดระวังให้ต้องปฏิบัติตามกฎหมายเพื่อสงวน หรือเพื่อให้เกิดความปลอดภัยแก่ชีวิต ร่างกาย และทรัพย์สินของบุคคลที่ใช้ทางร่วมกัน หรือซึ่งในประเด็นที่มุ่งเน้นผู้ขับขี่ซึ่งเมาสุราหรือของเมาอย่างอื่น หรือเสพวัตถุที่ออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาทกลุ่มแอมเฟตามีน ในขณะที่บรรลให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และทำให้เกิดความปลอดภัยในท้องถนนมากยิ่งขึ้น

ดังนั้น ผู้ขับขี่เสพสารเสพติดขณะขับรถจะมีความผิดตาม พ.ร.บ.จราจรทางบก ที่ห้ามมิให้ผู้ขับขี่เสพยาเสพติดให้โทษตามกฎหมายว่าด้วยยาเสพติดให้โทษ หรือเสพวัตถุที่ออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาทตามกฎหมายว่าด้วยวัตถุที่ออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาท

กฎกระทรวง ได้กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการตรวจสอบผู้ขับขี่ ซึ่งได้เสพยาเสพติดให้โทษในประเภท 1 เฉพาะแอมเฟตามีนหรือเมทแอมเฟตามีน พ.ศ. 2548 อาศัยอำนาจตามความในมาตรา แห่งพระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. 2522 และมาตรา 43 ทวิ วรรคสี่ แห่งพระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. 2522 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติจราจรทางบก (ฉบับที่ 6) พ.ศ. 2542 อันเป็นพระราชบัญญัติที่มีบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคล ซึ่งมาตรา 24 ประกอบกับมาตรา 31 มาตรา 36 และมาตรา 48 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้กระทำได้โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยออกกฎกระทรวงไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ 1 ให้เจ้าพนักงานจราจร พนักงานสอบสวน พนักงานเจ้าหน้าที่ หรือผู้ตรวจการจัให้มีตรวจสอบผู้ขับขี่รถบางประเภทตามที่ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติประกาศกำหนดในราชกิจจานุเบกษาว่าได้เสพยาเสพติดให้โทษในประเภท 2 เฉพาะแอมเฟตามีนหรือเมทแอมเฟตามีนหรือไม่ โดยตรวจจากปัสสาวะของผู้ขับขี่ด้วยวิธีการตามลำดับ ดังต่อไปนี้

(1) การตรวจสอบเบื้องต้น ให้ใช้วิธีการทดสอบปฏิกิริยาการเกิดสี (Color Test) หรือการทดสอบปฏิกิริยาภูมิคุ้มกันวิทยา (Immunoassays) โดยปฏิบัติตามขั้นตอนในข้อ 2 และข้อ 3

(2) การตรวจยืนยันผล ให้ใช้วิธีการตรวจสอบสารเสพติดโดยแยกสารผสมออกจากกัน (Chromatography) เพื่อยืนยันผลการตรวจพิสูจน์ตาม (1) เพื่อให้การทดสอบตาม (1) เป็นไปโดยถูกต้องและเหมาะสมตามหลักวิชาการแพทย์ยิ่งขึ้นให้ผู้มีความรู้ความชำนาญจาก

หน่วยงานหนึ่งหน่วยงานใดตามที่ระบุไว้ในข้อ 4 ปฏิบัติหน้าที่ร่วมกับเจ้าพนักงานจราจร พนักงานสอบสวน พนักงานเจ้าหน้าที่ หรือผู้ตรวจการด้วยทุกครั้ง ในกรณีจำเป็นเร่งด่วนซึ่งมีเหตุอันควรที่ไม่อาจรอนุคคลตามข้อ 4 เข้าร่วมปฏิบัติหน้าที่ได้ เจ้าพนักงานจราจร พนักงานสอบสวน พนักงานเจ้าหน้าที่ หรือผู้ตรวจการจะดำเนินการตาม (2) โดยไม่รอนุคคลดังกล่าวก็ได้ แต่ต้องบันทึกเหตุที่ไม่อาจรอนุคคลดังกล่าวไว้ด้วย

ข้อ 2 วิธีการทดสอบปฏิกิริยาการเกิดสี (Color Test) หรือการทดสอบปฏิกิริยาภูมิคุ้มกันวิทยา (Immunoassays) เพื่อตรวจคัดกรองปริมาณสารเสพติด ซึ่งเป็นการทดสอบหรือการตรวจสอบตามข้อ 1 ให้ปฏิบัติดังนี้

(1) อุปกรณ์สำหรับเก็บปัสสาวะให้ใช้ขวดแก้วหรือขวดพลาสติกปากกว้าง พร้อมฝาขนาดบรรจุขวดประมาณ 60 มิลลิลิตร โดยขวดที่นำมาใช้ต้องสะอาดแห้ง และมีการฉาบผิวเพื่อใช้สำหรับปิดผนึกขวดเก็บปัสสาวะด้วย

(2) วิธีการในการเก็บปัสสาวะให้ปฏิบัติดังนี้

(ก) จัดให้มีการควบคุมการถ่ายปัสสาวะของผู้รับการตรวจทุกครั้ง ทั้งนี้ เพื่อป้องกันมิให้มีการกระทำใด ๆ ที่ทำให้ปัสสาวะนั้นเกิดการเจือจางหรือสับเปลี่ยนตัวอย่าง

(ข) บันทึกหมายเลขประจำขวด ชื่อ นามสกุล อายุ ที่อยู่ของผู้รับการตรวจ และวันเวลาที่ทำการเก็บปัสสาวะบนฉลากปิดขวดเก็บปัสสาวะ

(ค) มอบขวดให้แก่ผู้รับการตรวจนำไปถ่ายปัสสาวะจำนวนประมาณ 30 มิลลิลิตรหรือครึ่งขวด และให้ผู้รับการตรวจลงลายมือชื่อกำกับบนฉลากปิดขวดเก็บปัสสาวะ

(3) การทดสอบปฏิกิริยาการเกิดสี (Color Test) หรือการทดสอบปฏิกิริยาภูมิคุ้มกันวิทยา (Immunoassays) ตามข้อ 1 (1) ให้ถือปฏิบัติตามคำแนะนำในคู่มือวิธีการตรวจสอบของเครื่องมือแต่ละชนิด

ข้อ 3 เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้ทำการทดสอบตามข้อ 1 (1) จะต้องเป็นผู้มีความรู้ความชำนาญหรือผ่านการอบรมในเรื่องการตรวจหรือทดสอบสารเสพติดจากหน่วยงานในข้อ 4 มาแล้ว เมื่อปรากฏผลการทดสอบในเบื้องต้นตามข้อ 1 (1) ว่าอาจมีสารเสพติด ให้เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้ทำการทดสอบปิดขวดเก็บปัสสาวะที่เหลือของผู้รับการตรวจให้สนิท พร้อมทั้งผนึกทับปากขวดด้วยแถบขาว โดยมีลายมือชื่อของเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้ทำการทดสอบและผู้รับการตรวจกำกับไว้แล้ว

ให้รีบจัดส่งขวดเก็บปัสสาวะดังกล่าวในสภาพแช่เย็นไปยังหน่วยงานใดหน่วยงานหนึ่งตามข้อ 1 โดยเร็ว เพื่อตรวจยืนยันผลและความถูกต้องโดยใช้วิธีการตามข้อ 1 (2)

ข้อ 4 ให้หน่วยงานใดหน่วยงานหนึ่งดังต่อไปนี้ มีอำนาจตรวจยืนยันผลและความถูกต้องว่าตัวอย่างปัสสาวะของผู้ขับขี่มียาเสพติดให้โทษตามข้อ 1 (2) หรือไม่

- (1) สถาบันนิติเวชวิทยา กองพิสูจน์หลักฐาน หรือกองกำกับการวิทยาการเขต สำนักงานตำรวจแห่งชาติ
- (2) สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด
- (3) โรงพยาบาลของรัฐ หรือสำนักยาและวัตถุเสพติดหรือศูนย์วิทยาศาสตร์การแพทย์ ของกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ กระทรวงสาธารณสุข
- (4) หน่วยงานอื่นของรัฐหรือสถาบันอื่นที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยประกาศกำหนดในราชกิจจานุเบกษา ทั้งนี้ โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด

ข้อ 5 ถ้าผลการตรวจสอบตามข้อ 1 (1) ปรากฏว่ามีปริมาณของสารเสพติดตั้งแต่ 1 ไมโครกรัมต่อมิลลิกรัมขึ้นไป และผลการตรวจยืนยันตามข้อ 1 (2) ปรากฏว่ามีชนิดของสารเสพติด

ข้อ 6 ในปัสสาวะของผู้รับการตรวจ ให้ถือว่าผู้รับการตรวจเป็นผู้เสพยาเสพติดให้โทษดังกล่าว

หลักเกณฑ์และวิธีการตรวจพิสูจน์การมีสารเสพติดหรือวัตถุที่ออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาทในร่างกายของผู้ขับขี่ หรือบุคคลที่อาจเป็นผู้ขับขี่ ซึ่งอยู่ในภาวะหมดสติ หรือได้รับอันตรายแก่กายจนไม่สามารถให้ความยินยอมได้ กรณีที่มีอุบัติเหตุเกิดขึ้น พ.ศ. 2565 เนื้อหาระบุว่า โดยที่เป็นการสมควรกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการสำหรับพนักงานสอบสวนในการขอให้แพทย์ทำการตรวจพิสูจน์การมีสารเสพติดหรือวัตถุที่ออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาท ตามกฎหมายว่าด้วยยาเสพติดในร่างกายของผู้ขับขี่หรือบุคคลที่อาจเป็นผู้ขับขี่ อันเป็นการฝ่าฝืนมาตรา 43 ทวิ วรรคหนึ่งในกรณีที่มีอุบัติเหตุเกิดขึ้น และบุคคลดังกล่าวอยู่ในภาวะหมดสติหรือได้รับอันตรายแก่กายจนไม่สามารถให้ความยินยอมในการทดสอบการมีสารอยู่ในร่างกายตามมาตรา 43 ทวิ วรรคสองได้ เพื่อให้การบังคับใช้กฎหมายเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และเกิดความปลอดภัยในการใช้รถใช้ถนน อาศัย

อำนาจตามความในมาตรา 43 ทวิ/1 แห่ง พ.ร.บ. จราจรทางบก พ.ศ. 2522 ซึ่งเพิ่มเติม โดย พ.ร.บ. จราจรทางบก (ฉบับที่ 13) พ.ศ. 2565 ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ จึงออกระเบียบไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ 1 ระเบียบนี้เรียกว่า “ระเบียบสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการตรวจพิสูจน์การมีสารเสพติดหรือวัตถุที่ออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาทในร่างกายของผู้ขับขี่ หรือบุคคลที่อาจเป็นผู้ขับขี่ซึ่งอยู่ในภาวะหมดสติหรือได้รับอันตรายแก่กายจนไม่สามารถให้ความยินยอมได้กรณีที่มีอุบัติเหตุเกิดขึ้น พ.ศ. 2565”

ข้อ 2 ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนด 30 วัน นับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษา เป็นต้นไป

ข้อ 3 ในกรณีที่มีอุบัติเหตุเกิดขึ้นและมีเหตุอันเชื่อได้ว่า ผู้ขับขี่หรือบุคคลที่อาจเป็นผู้ขับขี่ได้กระทำการฝ่าฝืนตามมาตรา 43 ทวิ วรรคหนึ่ง และบุคคลดังกล่าวอยู่ในภาวะหมดสติ หรือได้รับอันตรายแก่กายจนอาจให้ความยินยอมในการทดสอบการมีสารอยู่ในร่างกายตามมาตรา 43 ทวิ วรรคสอง ให้พนักงานสอบสวนพิสูจน์ทราบข้อเท็จจริงว่าผู้ขับขี่หรือบุคคลที่อาจเป็นผู้ขับขี่นั้นกระทำการฝ่าฝืนกฎหมายตามมาตราดังกล่าวข้างต้นหรือไม่ทุกกรณี โดยให้ปฏิบัติตามวิธีการและขั้นตอนดังต่อไปนี้

(1) ให้พนักงานสอบสวนส่งตัวผู้ขับขี่หรือบุคคลที่อาจเป็นผู้ขับขี่ไปยังโรงพยาบาลที่ใกล้ที่สุด และแจ้งเป็นหนังสือขอให้แพทย์ที่เกี่ยวข้องทำการตรวจพิสูจน์การมีสารเสพติดของยาเสพติดให้โทษประเภทที่ 1 ชนิดร้ายแรง แอมเฟตามีน (Amphetamine หรือ Amphetamine) และเมทแอมเฟตามีน (Methamphetamine หรือ Methamphetamine) วัตถุที่ออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาทในร่างกายของบุคคลดังกล่าว ภายในสามชั่วโมงนับแต่เวลาที่พนักงานสอบสวนได้รับแจ้งถึงเหตุดังกล่าวข้างต้น หากไม่สามารถแจ้งเป็นหนังสือได้ ให้พนักงานสอบสวนแจ้งด้วยวาจาหรือด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ หรือวิธีการอื่นใดเพื่อให้แพทย์ที่เกี่ยวข้องทราบและทำการตรวจพิสูจน์ จากนั้นให้พนักงานสอบสวนแจ้งเป็นหนังสือภายในยี่สิบชั่วโมง นับแต่เวลาที่พนักงานสอบสวนได้รับแจ้งถึงเหตุดังกล่าวข้างต้น

(2) เมื่อได้รับการแจ้งจากพนักงานสอบสวนตามข้อ (1) ให้แพทย์ที่เกี่ยวข้องทำการตรวจพิสูจน์การมีสารเสพติดหรือวัตถุที่ออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาทในร่างกายของบุคคลดังกล่าว โดยเก็บตัวอย่างจากเลือด ปัสสาวะหรือของเสียอย่างอื่นจากร่างกายของบุคคลดังกล่าวด้วยวิธีการทางแพทย์และใช้วิธีการที่ก่อให้เกิดความเจ็บปวดน้อยที่สุดเท่าที่จะกระทำได้

ทั้งจะต้องไม่เป็นอันตรายอย่างอื่นต่อร่างกาย หรืออนามัยของบุคคลนั้น และให้แพทย์ออกหลักฐานเป็นหนังสือแสดงผลการตรวจพิสูจน์โดยเร็ว กรณีที่แพทย์ไม่สามารถทำการตรวจพิสูจน์ตามที่พนักงานสอบสวนแจ้งได้ ให้บันทึกเหตุผลความจำเป็นไว้เป็นหลักฐาน

(3) ให้พนักงานสอบสวนนำหลักฐานแสดงผลการตรวจพิสูจน์หรือบันทึกเหตุผลที่แพทย์ไม่อาจตรวจพิสูจน์ได้ ตามข้อ (2) รวมในสำนวนการสอบสวนเพื่อประกอบการพิจารณาทำความเห็นทางคดีทุกกรณี

ข้อ 4 ระดับปริมาณสารเสพติดหรือวัตถุที่ออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาทในร่างกายที่ถือว่าผู้ขับขี่เสพยาเสพติดให้โทษหรือเสพวัตถุที่ออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาท ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวงที่ออกตามความในมาตรา 43 ทวิ วรรคสี่ แห่ง พ.ร.บ. จราจรทางบก พ.ศ. 2522

ข้อ 5 หนังสือขอให้แพทย์ที่เกี่ยวข้องทำการตรวจพิสูจน์การมีสารเสพติดหรือวัตถุที่ออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาทในร่างกาย ตามข้อ 3 (1) ให้เป็นไปตามแบบที่สำนักงานตำรวจแห่งชาติกำหนดท้ายระเบียบนี้

ข้อ 6 ค่าใช้จ่ายในการในการตรวจพิสูจน์ตามระเบียบนี้ ให้ส่งจ่ายจากงบประมาณตามระเบียบที่สำนักงานตำรวจแห่งชาติกำหนด

2) ประมวลกฎหมายยาเสพติด พ.ศ. 2564

กฎหมายฉบับนี้มีหลักการสำคัญ คือ การรวบรวมบทบัญญัติของกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติดที่เดิมมีอยู่หลายฉบับและกระจายอยู่ในความรับผิดชอบของหลายหน่วยงาน โดยนำมารวบรวมไว้เป็นหมวดหมู่ในรูปแบบประมวลกฎหมาย ซึ่งจะทำการแก้ไขปัญหาเสพติดมีความประสานสอดคล้องเป็นเอกภาพ อีกทั้งยังจะทำให้ประชาชนสามารถเข้าใจและเข้าถึงกฎหมายยาเสพติดได้สะดวกยิ่งขึ้น ซึ่งพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายยาเสพติด พ.ศ. 2564 มีผลบังคับใช้ในวันที่ 9 พฤศจิกายน 2564 โดยประกอบไปด้วย 24 มาตรา ภายใต้พระราชบัญญัติฉบับนี้มีการประกาศให้ใช้ประมวลกฎหมายยาเสพติด พ.ศ. 2564 โดยให้เริ่มมีผลบังคับใช้เมื่อวันที่ 9 ธันวาคม 2564 นับว่าเป็นประมวลกฎหมายลำดับที่ 8 ของประเทศไทย ซึ่งได้รวบรวมเอากฎหมาย

เสพติดที่เดิมกระจายอยู่หลายฉบับ ให้บูรณาการอยู่ในกฎหมายฉบับเดียวกัน โดยประมวลกฎหมายดังกล่าวประกอบไปด้วย 186 มาตรา แบ่งเนื้อหาออกเป็น 3 ภาค ได้แก่

ภาค 1: การป้องกันปราบปราม และควบคุมยาเสพติด

ภาค 2: การบำบัดรักษาและการฟื้นฟูสภาพทางสังคมแก่ผู้ติดยาเสพติด

ภาค 3: บทกำหนดโทษ

นอกจากนี้ กฎหมายเกี่ยวกับยาเสพติดอีกฉบับหนึ่งที่ยังออกมาคู่กันคือ พระราชบัญญัติวิธีพิจารณาความยาเสพติด (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2564 ซึ่งเป็นการแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วยวิธีพิจารณาความยาเสพติดเดิม ให้เหมาะสมกับสภาพการณ์ปัจจุบัน รวมทั้งให้สอดคล้องกับประมวลกฎหมายยาเสพติด โดยพระราชบัญญัตินี้ประกอบไปด้วย 10 มาตรา และมีผลบังคับใช้ไปเมื่อ 9 ธันวาคม 2564

ตามที่รัฐบาลมีนโยบายที่จะปรับปรุงและพัฒนากฎหมายที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติดให้มีความทันสมัยสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติและแผนการปฏิรูปประเทศ และปรับปรุงบทบัญญัติให้สอดคล้องกับผลการประชุมสมัชชาสหประชาชาติสมัยพิเศษว่าด้วยปัญหายาเสพติดโลก (United Nations General Assembly Special Session on the World Drug Problem - UNGASS 2016) ตลอดจนปรับปรุงแก้ไขกฎหมายที่เป็นอุปสรรคหรือการดำรงชีวิตของประชาชนกระทรวงยุติธรรม โดยสำนักงาน ป.ป.ส. และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง จึงได้ดำเนินการผลักดันในการเสนอและปรับปรุงกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติด จนได้รับความเห็นชอบจากที่ประชุมร่วมกันของรัฐสภา และได้ผ่านขั้นตอนกระบวนการทางนิติบัญญัติ ออกมาเป็นกฎหมายจำนวน 2 ฉบับ คือ 1) พระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายยาเสพติด พ.ศ. 2564 โดยมีประมวลกฎหมายยาเสพติดแนบท้าย และ 2) พระราชบัญญัติวิธีพิจารณาความยาเสพติด (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2564 ซึ่งกฎหมายทั้ง 2 ฉบับดังกล่าว ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ 8 พฤศจิกายน 2564 และจะมีผลใช้บังคับ ดังนี้

1) พระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายยาเสพติด พ.ศ. 2564 มีผลใช้บังคับในวันที่ 9 พฤศจิกายน 2564 ทั้งนี้ประมวลกฎหมายยาเสพติดซึ่งอยู่แนบท้ายพระราชบัญญัติดังกล่าว มีผลใช้บังคับ ในวันที่ 9 ธันวาคม 2564 ซึ่งเป็นวันที่ยกเลิกกฎหมายยาเสพติดเดิมและให้ใช้ประมวลกฎหมายยาเสพติดแทน

2) พระราชบัญญัติวิธีพิจารณาความยาเสพติด (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2564 มีผลใช้บังคับในวันที่ 8 ธันวาคม 2564

กฎหมายฉบับนี้จะเป็นการกำหนดกลไกการแก้ไขปัญหายาเสพติด การควบคุม และใช้ประโยชน์จากยาเสพติด การปราบปรามการลักลอบค้ายาเสพติด การดูแลบำบัดรักษาผู้เสพติด ยาเสพติด ตลอดจนกำหนดมาตรการที่เกี่ยวข้องให้มีความสอดคล้องกับอนุสัญญาระหว่างประเทศด้านยาเสพติด และผลการประชุมสมัชชาสหประชาชาติสมัยพิเศษว่าด้วยปัญหายาเสพติด โลก โดยมีสาระสำคัญ ดังนี้

- 1) กำหนดวันใช้บังคับของกฎหมาย โดยให้มีผลใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศ ในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป และประมวลกฎหมายยาเสพติดท้ายพระราชบัญญัตินี้มีผลใช้บังคับ เมื่อพ้นกำหนด 30 วัน นับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป
- 2) ให้ยกเลิกกฎหมายเกี่ยวกับยาเสพติด รวม 24 ฉบับ และให้ใช้ประมวลกฎหมาย ยาเสพติดซึ่งอยู่แนบท้ายพระราชบัญญัติฉบับนี้แทน
- 3) กำหนดบทเฉพาะกาลเพื่อรองรับการบังคับใช้ประมวลกฎหมายยาเสพติด
- 4) กำหนดให้ข้าราชการของสำนักงาน ป.ป.ส. ที่ได้รับการแต่งตั้งเป็นเจ้าพนักงาน ป.ป.ส. และผ่านการอบรมเป็นตำแหน่งที่มีเหตุพิเศษและมีสิทธิได้รับเงินเพิ่ม
- 5) กำหนดรัฐมนตรีผู้รักษาการ ได้แก่ ประธานศาลฎีกา รัฐมนตรีว่าการกระทรวง ยุติธรรม รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงอุตสาหกรรม

3) ประมวลกฎหมายอาญา

ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ในมาตรา 59 ศาลจะออกคำสั่งหรือหมายจับ หมายค้น หรือหมายขัง ตามที่ศาลเห็นสมควรหรือโดยมีผู้ร้องขอก็ได้ ในกรณีที่ผู้ร้องขอเป็นพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจต้องเป็นพนักงานฝ่ายปกครอง ตั้งแต่ระดับสามหรือตำรวจซึ่งมียศตั้งแต่ชั้นร้อยตำรวจตรีหรือเทียบเท่าขึ้นไป ในกรณีจำเป็นเร่งด่วนซึ่งมีเหตุอันควรโดยผู้ร้องขอไม่อาจไปพบศาลได้ ผู้ร้องขออาจร้องขอต่อศาลทางโทรศัพท์ โทรสาร สื่ออิเล็กทรอนิกส์ หรือสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศประเภทอื่นที่เหมาะสมเพื่อขอให้ศาลออกหมายจับหรือหมายค้นก็ได้

ในกรณีเช่นว่านี้เมื่อศาลสอบถามจนปรากฏว่ามีเหตุที่จะออกหมายจับหรือหมายค้นได้ตามมาตรา 59/1 และมีคำสั่งให้ออกหมายนั้นแล้ว ให้จัดส่งสำเนาหมายเช่นว่านี้ไปยังผู้ร้องขอโดยทางโทรสาร สื่ออิเล็กทรอนิกส์ หรือสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศประเภทอื่น ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในข้อบังคับของประธานศาลฎีกาเมื่อได้มีการออกหมายตามวรรคสามแล้ว ให้ศาลดำเนินการให้ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการขอหมายมาพบศาลเพื่อสาบานตัว โดยไม่ชักช้า โดยฉบับบันทึก

ถ้อยคำของบุคคลดังกล่าวและลงลายมือชื่อของศาลผู้ออกหมายไว้ หรือจะใช้เครื่องบันทึกเสียงก็ได้ โดยจัดให้มีการถอดเสียงเป็นหนังสือ และลงลายมือชื่อของศาลผู้ออกหมาย บันทึกที่มีการลงลายมือชื่อรับรองดังกล่าวแล้ว ให้เก็บไว้ในสารบบของศาล หากความปรากฏต่อศาลในภายหลังว่าได้มีการออกหมายไป โดยฝ่าฝืนต่อบทบัญญัติแห่งกฎหมาย ศาลอาจมีคำสั่งให้เพิกถอนหรือแก้ไขเปลี่ยนแปลงหมายเช่นนั้นได้ ทั้งนี้ศาลจะมีคำสั่งให้ผู้ร้องขอจัดการแก้ไขเพื่อเยียวยาความเสียหายที่เกิดขึ้นแก่บุคคลที่เกี่ยวข้องตามที่เห็นสมควรก็ได้

4) กฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการตรวจสอบผู้ขบขี้ ซึ่งใช้ยาเสพติดให้โทษ ในประเภทที่ 1

กฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการตรวจสอบผู้ขบขี้ซึ่งได้ใช้ยาเสพติดให้โทษในประเภท 1 เฉพาะแอมเฟตามีนหรือเมทแอมเฟตามีน กฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการตรวจสอบผู้ขบขี้ ซึ่งได้ใช้ยาเสพติดให้โทษในประเภท 1 เฉพาะแอมเฟตามีนหรือเมทแอมเฟตามีน พ.ศ. 2548 อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 5 แห่งพระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. 2522 และมาตรา 43 ทวิ วรรคสี่ แห่งพระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. 2522 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติม โดยพระราชบัญญัติจราจรทางบก (ฉบับที่ 6 พ.ศ. 2542 อันเป็นพระราชบัญญัติที่มีบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคล ซึ่งมาตรา 29 ประกอบกับมาตรา 31 มาตรา 36 และมาตรา 48 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 บัญญัติให้กระทำได้โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยออกกฎกระทรวงไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ 1 ให้เจ้าพนักงานจราจร พนักงานสอบสวน พนักงานเจ้าหน้าที่ หรือผู้ตรวจการ จัดให้มีการตรวจสอบผู้ขบขี้รถบางประเภทตามที่ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติประกาศกำหนดในราชกิจจานุเบกษาว่าได้เสพยาเสพติดให้โทษในประเภท 1 เฉพาะแอมเฟตามีนหรือเมทแอมเฟตามีนหรือไม่ โดยตรวจจากปัสสาวะของผู้ขบขี้ด้วยวิธีการตามลำดับดังต่อไปนี้

(1) การตรวจสอบเบื้องต้น ให้ใช้วิธีการทดสอบปฏิกิริยาการเกิดสี (Color Test) หรือการทดสอบปฏิกิริยาภูมิคุ้มกันวิทยา (Immunoassays) โดยปฏิบัติตามขั้นตอนในข้อ 2 และข้อ 3

(2) การตรวจยืนยันผลให้ใช้วิธีการตรวจสอบสารเสพติดโดยแยกสารผสมออกจากกัน (Chromato Graphy) เพื่อยืนยันผลการตรวจพิสูจน์ตาม (1) เพื่อให้การทดสอบตาม (1) เป็นไปโดยถูกต้องและเหมาะสมตามหลักวิชาการแพทยยิ่งขึ้น ให้ผู้มีความรู้ความชำนาญจาก

หน่วยงานหนึ่งหน่วยงานใดตามที่ระบุไว้ในข้อ 4 ปฏิบัติหน่วยงานที่ร่วมกับเจ้าพนักงานจราจร พนักงานสอบสวน พนักงานเจ้าหน้าที่ หรือผู้ตรวจการ ด้วยทุกครั้งในกรณีจำเป็นเร่งด่วนซึ่งมีเหตุอันควรที่ไม่อาจรอนุคคลตามข้อ 4 เข้าร่วมปฏิบัติหน้าที่ได้ เจ้าพนักงานจราจร พนักงานสอบสวน พนักงานเจ้าหน้าที่ หรือผู้ตรวจการ จะดำเนินการตาม (1) โดยไม่รอนุคคลดังกล่าวก็ได้แต่ต้องบันทึกเหตุที่ไม่อาจรอนุคคลดังกล่าวไว้ด้วย

ข้อ 2 วิธีการทดสอบปฏิกิริยาการเกิดสี (Color Test) หรือการทดสอบปฏิกิริยาภูมิคุ้มกันวิทยา (Immunoassays) เพื่อตรวจคัดกรองปริมาณสารเสพติด ซึ่งเป็นการทดสอบหรือการตรวจสอบตามข้อ 1 ให้ปฏิบัติดังนี้

(1) อุปกรณ์สำหรับเก็บปัสสาวะให้ใช้ขวดแก้วหรือขวดพลาสติกปากกว้าง พร้อมฝาปิดขนาดบรรจุขวดประมาณ 60 มิลลิลิตร โดยขวดที่นำมาใช้ ต้องสะอาดแห้ง และมีฉลากและกระดาษกาวเพื่อใช้สำหรับปิดผนึกขวดเก็บปัสสาวะด้วย

(2) วิธีการในการเก็บปัสสาวะให้ปฏิบัติดังนี้

(ก) จัดให้มีการควบคุมการถ่ายปัสสาวะของผู้รับการตรวจทุกครั้ง ทั้งนี้ เพื่อป้องกันมิให้มีการกระทำใด ๆ ที่ทำให้ปัสสาวะนั้นเกิดการเจือจางหรือสับเปลี่ยนตัวอย่าง

(ข) บันทึกหมายเลขประจำขวด ชื่อ นามสกุล อายุ ที่อยู่ของผู้รับการตรวจ และวัน เวลา ที่ทำการเก็บปัสสาวะบนฉลากปิดขวดเก็บปัสสาวะ

(ค) มอบขวดให้แก่ผู้รับการตรวจนำไปถ่ายปัสสาวะจำนวนประมาณ 30 มิลลิลิตร หรือครึ่งขวด และให้ผู้รับการตรวจลงลายมือชื่อกำกับบนฉลากปิดขวดเก็บปัสสาวะ

(3) การทดสอบปฏิกิริยาการเกิดสี (Color Test) หรือการทดสอบปฏิกิริยาภูมิคุ้มกัน วิทยา (Immunoassays) ตามข้อ 1 (1) ให้ถือปฏิบัติตามคำแนะนำในคู่มือวิธีการตรวจสอบของเครื่องมือแต่ละชนิด

ข้อ 3 เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้ทำการทดสอบตามข้อ 1 (1) จะต้องเป็นผู้มีความรู้ความชำนาญหรือผ่านการอบรมในเรื่องการตรวจหรือทดสอบสารเสพติดจากหน่วยงานในข้อ 4 มาเมื่อปรากฏผลการทดสอบในเบื้องต้นตามข้อ 1 (1) ว่าอาจมีสารเสพติด ให้เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้ทำการทดสอบปิดขวดเก็บปัสสาวะที่เหลือของผู้รับการตรวจให้สนิท พร้อมทั้งผนึกทับปากขวดด้วยแถบกาว โดยมีลายมือชื่อของเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้ทำการทดสอบและผู้รับการตรวจกำกับไว้แล้วให้รับ

จัดส่งขวดเก็บปัสสาวะดังกล่าวในสภาพแช่เย็นไปยังหน่วยงานใดหน่วยงานหนึ่งตามข้อ 4 โดยเร็ว เพื่อตรวจยืนยันผลและความถูกต้องโดยใช้วิธีการตามข้อ 1 (2)

ข้อ 4 ให้นำหน่วยงานใดหน่วยงานหนึ่งดังต่อไปนี้ มีอำนาจตรวจยืนยันผลและความถูกต้องว่าตัวอย่างปัสสาวะของผู้ขับขี่มียาเสพติดให้โทษตามข้อ 1 (2) หรือไม่

(1) สถาบันนิติเวชวิทยา กองพิสูจน์หลักฐาน หรือกองกำกับการวิทยาการสำนักงานตำรวจแห่งชาติ

(2) สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด

(3) โรงพยาบาลของรัฐ หรือสำนักยาและวัตถุเสพติดหรือศูนย์วิทยาศาสตร์ การแพทย์ ของกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ กระทรวงสาธารณสุข

(4) หน่วยงานอื่นของรัฐหรือสถาบันอื่นที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย ประกาศกำหนดในราชกิจจานุเบกษา ทั้งนี้ โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด

ข้อ 5 ถ้าผลการตรวจสอบตามข้อ 1 (1) ปรากฏว่ามีปริมาณของสารเสพติดตั้งแต่ 1 ไมโครกรัมต่อมิลลิกรัม ขึ้นไป และผลการตรวจยืนยันตามข้อ 1 (2) ปรากฏว่ามีชนิดของสารเสพติดตามข้อ 1 ในปัสสาวะของผู้รับการตรวจ ให้ถือว่าผู้รับการตรวจเป็นผู้เสพยาเสพติดให้โทษดังกล่าว

ถ้าหากผลการตรวจสอบพบว่าผู้ขับขี่เสพยาเสพติดชนิดอื่น เช่น เฮโรอีน มอร์ฟิน โคคาอีน โคเคน ผีน กัญชา พิษกระท่อม ผู้ขับขี่ดังกล่าวจะไม่มีผลในข้อหาเสพติดตาม มาตรา 43 ทวิ 157/1 นี้ แต่อย่างไรก็ตาม จะมีความผิดตามประมวลกฎหมายยาเสพติด พ.ศ. 2564 โดย จะต้องส่งผู้ขับขี่ดังกล่าวเข้ารับการบำบัดฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดต่อไป

กฎกระทรวงฉบับนี้กำหนดถึงขั้นตอนในส่วนของวิธีปฏิบัติให้หน่วยงานที่มีอำนาจตรวจยืนยันผลและความถูกต้องว่าผู้ขับขี่เสพยาเสพติดที่เป็นความตามกฎหมายหรือไม่

5) การเพิ่มโทษกรณีกระทำความผิดซ้ำตามกฎหมายประเทศไทย

มาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับการบังคับใช้กฎหมายเกี่ยวกับมาตรการเพิ่มโทษ ผู้กระทำความผิดซ้ำในพระราชบัญญัติจราจรทางบกในประเทศไทย เนื่องด้วยพระราชบัญญัติได้มีการบัญญัติเพิ่มโทษที่กระทำความผิดแต่ไม่มีการบัญญัติกฎหมายถึงกรณีผู้กระทำความผิดซ้ำในกฎหมาย โดยในกฎหมายอาญาได้มีบทบัญญัติให้สามารถนำกฎหมายอื่นที่ใช้กับการกระทำความผิดที่กฎหมายอาญาบัญญัติมาบังคับใช้กฎหมายอาญาได้ บัญญัติไว้ว่า “บัญญัติในภาค 1 แห่งประมวล

กฎหมายนี้ให้ใช้ในกรณีแห่งความผิดตามกฎหมายอื่นด้วย เว้นแต่กฎหมายนั้น ๆ จะได้บัญญัติไว้เป็นอย่างอื่น” ไม่ว่ากฎหมายที่เป็นบททั่วไปและความผิดลหุโทษ เมื่อมีการกระทำความผิดซ้ำในกฎหมายตามพระราชบัญญัติว่าด้วย

การจราจรทางบก พ.ศ.2522 ก็ได้กฎหมายอาญามาเปรียบเทียบกับบังคับใช้ แต่ในคดีเล็กน้อยก็ไม่มีการนำมาบังคับใช้โดยกฎหมายอาญาได้มีบทบัญญัติถึงการกระทำความผิดซ้ำไว้ การเพิ่มโทษกรณีกระทำความผิดซ้ำตามกฎหมายประเทศไทย ที่ได้กล่าวมา กฎหมายอาญาได้บัญญัติให้กฎหมายอื่นสามารถนำบทบัญญัติในภาค 1 มาใช้บังคับได้

ในการเพิ่มโทษผู้กระทำความผิดซ้ำก็ได้มีการบัญญัติไว้ในมาตรา 92 และมาตรา 93 เนื่องด้วยพระราชบัญญัติว่าด้วยการจราจรทางบก ได้มีการบัญญัติเพียงโทษที่กระทำผิด แต่ไม่มีการบัญญัติกฎหมายถึงกรณีผู้กระทำความผิดซ้ำในกฎหมาย โดยในกฎหมายอาญาได้มีบทบัญญัติให้สามารถนำกฎหมายอื่นที่เข้ากับการกระทำความผิดที่กฎหมายอาญาบัญญัติมาบังคับใช้กฎหมาย 94 อาญาได้

มาตรา 17 บัญญัติไว้ว่า “บัญญัติในภาค 1 แห่งประมวลกฎหมายนี้ให้ใช้ในกรณีแห่งความผิดตามกฎหมายอื่นด้วย เว้นแต่กฎหมายนั้น ๆ จะได้บัญญัติไว้เป็นอย่างอื่น” ไม่ว่ากฎหมายที่เป็นบททั่วไปและความผิดลหุโทษ เมื่อมีการกระทำความผิดซ้ำในกฎหมายตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการจราจรทางบก พ.ศ. 2522 ก็ได้ กฎหมายอาญามาเปรียบเทียบกับบังคับใช้ แต่ในคดีเล็กน้อยก็ไม่มีการนำมาบังคับใช้โดยกฎหมายอาญาได้มีบทบัญญัติถึงการกระทำความผิดซ้ำไว้

มาตรา 92 บัญญัติไว้ว่า “ผู้ใดต้องคำพิพากษาถึงที่สุดให้ลงโทษจำคุก ถ้าและได้กระทำความผิดใด ๆ อีกในระหว่างที่ยังจะต้องรับโทษอยู่ก็ดี ภายในเวลาห้าปีนับแต่วันพ้นโทษก็ดี หากศาลจะพิพากษาลงโทษครั้งหลังถึงจำคุก ก็ให้เพิ่มโทษที่จะลงแก่ผู้นั้นหนึ่งในสามของโทษที่ศาลกำหนดสำหรับความผิดครั้งหลัง”

ในประมวลกฎหมายอาญามาตรา 92 เป็นการเพิ่มโทษ 1 ใน 3 ของการกระทำความผิดแต่การกระทำความผิดนั้น ต้องเข้ากับที่บัญญัติไว้ในกฎหมายอาญา แต่ในกฎหมายจราจรไม่ได้มีการบัญญัติไว้ จึงได้มีการมาเทียบเคียงกันเท่านั้น

- 1) ต้องคำพิพากษาถึงที่สุดให้ลงโทษจำคุก
- 2) กระทำความผิดใด ๆ ในระหว่างที่ยังต้องรับโทษอยู่ หรือภายใน 5 ปี นับแต่วัน

แรก

- 3) ศาลพิพากษาลงโทษครั้งแรกถึงจำคุก ให้ศาลคิดหลังเพิ่มโทษที่จะลงแก่ผู้นั้น 1 ใน 3 ของโทษที่ศาลกำหนดสำหรับความผิดครั้งแรก

เมื่อกล่าวถึงมาตรา 93 เป็นมาตราที่มีการบัญญัติถึงการกระทำความผิดซ้ำในอนุมาตราเดียวกัน และเมื่อมีการพ้นโทษไปแล้วภายในระยะเวลาที่กำหนดก็มีการกระทำผิดซ้ำอีก การกระทำผิดที่พระราชบัญญัติว่าด้วยการจรจรทางบก พ.ศ. 2522 นั้น เมื่อมีการกระทำผิดที่เข้ามาเกี่ยวกับคดีอาญาส่วนใหญ่จะเป็นความผิดเกี่ยวกับชีวิต ร่างกาย มาตรา 93 (11) และทรัพย์สินของบุคคลอื่น

มาตรา 93 (13) วางหลักไว้ว่า “ผู้ใดต้องคำพิพากษาถึงที่สุดให้ลงโทษจำคุก ถ้าได้กระทำความผิดอย่างหนึ่งอย่างใดที่จำแนกไว้ในอนุมาตราต่อไปนี้ซ้ำในอนุมาตราเดียวกันอีกในระหว่างที่ยังจะต้องรับโทษอยู่ก็ดี ภายในเวลาสามปีนับแต่วันพ้นโทษก็ดี ถ้าความผิดครั้งแรกเป็นความผิด ซึ่งศาลพิพากษาลงโทษจำคุกไม่น้อยกว่าหกเดือน หากศาลจะพิพากษาลงโทษครั้งหลังถึงจำคุก ก็ให้เพิ่มโทษที่จะลงแก่ผู้นั้นถึงหนึ่งของโทษที่ศาลกำหนดสำหรับความผิดครั้งแรกหลังพ้นโทษ”

3.4.2 การบังคับใช้บทลงโทษกฎหมายจราจรทางบก

แนวทางการบังคับใช้พระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. 2522 ได้มีการแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วยจราจรทางบก ตามพระราชบัญญัติจราจรทางบก (ฉบับที่ 6) พ.ศ. 2542 โดยมาตรา 4 ให้ยกเลิกความในมาตรา 43 ทวิ แห่งพระราชบัญญัติจราจรทางบก (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2535 และให้ใช้ข้อความใหม่ว่า ห้ามมิให้ ผู้ขับขี่เสพยาเสพติดให้โทษตามกฎหมายว่าด้วยยาเสพติดให้โทษ หรือเสพวัตถุที่ออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาทตามกฎหมายว่าด้วยวัตถุที่ออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาท ทั้งนี้ ตามที่ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา ซึ่งจะเห็นได้ว่า กฎหมายที่แก้ไขใหม่มีการเพิ่มเติมให้ผู้ขับขี่ที่เสพยาเสพติดให้โทษตามกฎหมายว่าด้วยยาเสพติดให้โทษมีความผิดตามพระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. 2522 ด้วย สอดคล้องกับประกาศกระทรวงสาธารณสุขที่เพิกถอนแอมเฟตามีนและเมทแอมเฟตามีนจากการเป็นวัตถุออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาทมาเป็นยาเสพติดให้โทษในประเภท 1 แต่อย่างไรก็ดี บทบัญญัติส่วนที่ห้ามมิให้ผู้ขับขี่เสพวัตถุที่ออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาทตามกฎหมายว่าด้วยวัตถุที่ออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาท นั้น จะเห็นได้ว่ากฎหมายยังคงบัญญัติให้ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติมีอำนาจประกาศกำหนดชื่อและ

ประเภทของวัตถุที่ออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาทที่ต้องห้ามมิให้ผู้ขบขี้เสพหรือรับเข้าร่างกายโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษาเช่นเดียวกับหลักการของกฎหมายฉบับเดิม ซึ่งเมื่อกฎหมายที่แก้ไขเพิ่มเติมใหม่มีผลใช้บังคับ คำวินิจฉัยของศาลฎีกาในคดีความผิดตามมาตรา 43 ทวิ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. 2522 ก็เปลี่ยนแปลงไปเป็นว่า เมื่อผู้ขบขี้เสพเมทแอมเฟตามีนอันเป็นยาเสพติดให้โทษในประเภท 1 ขณะปฏิบัติหน้าที่เป็นผู้ขบขี้ จึงเป็นการกระทำที่ฝ่าฝืนมาตรา 43 ทวิ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. 2522 ⁹⁹ โดยอธิบายว่า พระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. 2522 มาตรา 43 ทวิ วรรคหนึ่ง นั้น กฎหมายมีเจตนารมณ์ที่จะห้าม มิให้ผู้ขบขี้เสพยาเสพติดให้โทษตามกฎหมายว่าด้วยยาเสพติดให้โทษ เนื่องจากฤทธิ์ของยาเสพติดให้โทษทำให้เกิดปฏิกิริยาต่อสมองซึ่งควบคุมระบบประสาทของผู้ขบขี้ ทำให้สมรรถภาพในการควบคุมยานพาหนะด้อยประสิทธิภาพลงอันอาจเกิดอันตรายแก่ชีวิตและทรัพย์สินของบุคคลอื่นได้¹⁰⁰ คำวินิจฉัยดังกล่าวแสดงให้เห็นชัดว่ามุ่งพิเคราะห์ที่ตัวสารเสพติดที่ผู้ขบขี้เสพเป็นสำคัญว่าเมทแอมเฟตามีนเป็นยาเสพติดให้โทษในประเภท 1 ตามกฎหมายว่าด้วยยาเสพติดให้โทษในการพิจารณาว่าการกระทำของผู้ขบขี้เป็นความผิดตามมาตรา 43 ทวิ วรรคหนึ่ง หรือไม่ โดยไม่ได้คำนึงถึงข้อกำหนดของอธิบดีกรมตำรวจแต่อย่างใด และแนวคำวินิจฉัยของศาลฎีกาดังกล่าวมีผลเป็นบรรทัดฐานในการพิจารณาพิพากษาคดีความผิดฐานดังกล่าวมาจนถึงปัจจุบัน

จากแนวทางการบังคับใช้กฎหมายที่มีการเปลี่ยนแปลงเป็นลำดับมาดังกล่าว อาจทำให้สรุปได้ว่า การวินิจฉัยว่าผู้ขบขี้ที่เสพเมทแอมเฟตามีนอันเป็นยาเสพติดให้โทษในประเภท 1 จะมีความผิดตามพระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. 2522 มาตรา 43 ทวิ วรรคหนึ่ง หรือไม่นั้น จะพิจารณาจากบทกฎหมายที่บัญญัติห้ามมิให้ผู้ขบขี้เสพยาเสพติดให้โทษตามกฎหมายว่าด้วยยาเสพติดให้โทษเป็นสำคัญ โดยมิได้พิจารณาจากข้อกำหนดของอธิบดีกรมตำรวจที่ประกาศไว้แต่อย่างใด ด้วยเหตุผลข้างต้นที่กล่าวมา แม้ผู้ขบขี้จะเสพยาเสพติดให้โทษตามกฎหมายว่าด้วยยาเสพติดให้โทษชนิดอื่นนอกจากแอมเฟตามีนและเมทแอมเฟตามีนแล้วการกระทำย่อมเข้าองค์ประกอบและเป็นความผิดตามบทบัญญัติมาตรา 43 ทวิ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. 2522 ด้วยเช่นกัน

⁹⁹ คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 4900/2547

¹⁰⁰ คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 2977/2548

3.5 การเปรียบเทียบมาตรการทางกฎหมายของไทยกับต่างประเทศ

การเปรียบเทียบมาตรการทางกฎหมายของไทยเปรียบเทียบกับต่างประเทศ ที่เกี่ยวกับการกำหนดโทษของผู้จับที่กระทำความผิดซ้ำ กรณีมีสารเสพติดในร่างกายขณะจับ ส่วนกฎหมายต่างประเทศจะศึกษาในส่วนของประเทศประเทศอังกฤษ สหรัฐอเมริกา และสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี ดังตารางที่ 3.5 ตารางที่ 3.5 การเปรียบเทียบมาตรการทางกฎหมายของไทยกับต่างประเทศ

ประเด็น	ประเทศอังกฤษ	สหรัฐอเมริกา	สหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี	ประเทศไทย
1. ประเภทสารเสพติดในฐานความผิดผู้จับที่กรณีมีสารเสพติดในร่างกายขณะจับ	1) Benzoyllecgonine 2) Cocaine 3) Delta-9-tetrahydrocannabinol (Cannabis) 4) Ketamine 5) Lysergic acid Diethylamide (LSD) 6) Methylamphetamine (Crystal Meth) 7) MDMA (Ecstasy) 8) Monoacetylmorphine (Heroin) 9) Amphetamine (e.g. Dexamphetamine or Selegiline)	1) Amphetamine 2) Methamphetamine 3) Benzoyllecgonine 4) Cocaine 5) Cannabis 6) Ketamine 7) LSD 8) MDMA (ecstasy) 9) CNS Depressants	1) Amphetamine 2) Methamphetamine 3) Benzoyllecgonine 4) Cocaine 5) Cannabis 6) MDMA (ecstasy) 7) MDMA 8) heroin 9) Morphine	1) Amphetamine 2) Methamphetamine

ตารางที่ 3.5 การเปรียบเทียบมาตรการทางกฎหมายของไทยกับต่างประเทศ (ต่อ)

ประเด็น	ประเทศอังกฤษ	สหรัฐอเมริกา	สหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี	ประเทศไทย
2. ปริมาณสารเสพติดใน ฐานความผิดผู้ขับขี่ กรณีมี สารเสพติดในร่างกายขณะ ขับขี่	Limit in Blood 1) Benzoylecgonine = 50µg/L 2) Cocaine = 10µg/L 3) Delta-9-tetrahydrocannabinol (Cannabis) = 2µg/L 4) Ketamine = 20µg/L 5) Lysergic acid Diethylamide (LSD) = 1µg/L 6) Methylamphetamine (Crystal Meth) = 10µg/L 7) MDMA (Ecstasy) = 10µg/L 8) Monoacetylmorphine (Heroin) = 5µg/L 9) Amphetamine (e.g. Dexamphetamine or Selegiline) = 250µg/L	สารที่ทำให้มึนเมา และ/หรือ เมทแอมเฟตามีน ผู้ขับขี่จะถูก พิจารณาตามกฎหมายว่าอยู่ ภายใต้อิทธิพล หากพวกเขามี ความเข้มข้นของเตตระ ไฮโดรแคนนาบินอล (กัญชา) (THC) อย่างใดอย่างหนึ่ง 5 นาโนกรัมหรือมากกว่าต่อ มิลลิลิตรของเลือดครบส่วน หรือ 10 นาโนกรัมหรือ มากกว่าต่อมิลลิลิตรของยา เสพติดในร่างกาย	กำหนดให้ผู้ขับขี่สามารถ ตรวจพบสารได้ไม่เกิน 1 ng/mL แต่จะตรวจเฉพาะ ในเลือดส่วนเซรัม (Blood Serum) เท่านั้น และได้ กำหนดประเภทของยาเสพติด ได้แก่ แอมเฟตามีน เมท แอมเฟตามีน เอ็กซ์ตาซี แอล เอ ส ดี ม อ ร ี ฟิ น โคคาอิน ผื่นยา กัญชา ให้เป็น ความผิดฐานขับขี่ยานพาหนะ ขณะเสพยาเสพติด	กฎกระทรวง กำหนด ปริมาณยาเสพติดที่พบใน ร่างกายต้องพบ 1 ไมโครกรัมต่อปริมาณ ปัสสาวะ 1 มิลลิลิตร กล่าว คือ สารเสพติดในปริมาณ ไม่น้อยกว่า 1,000 นาโน กรัม/มิลลิลิตร ซึ่ง 1,000 นาโน = 1 ไมโครกรัม

ตารางที่ 3.5 การเปรียบเทียบมาตรการทางกฎหมายของไทยกับต่างประเทศ (ต่อ)

ประเด็น	ประเทศอังกฤษ	สหรัฐอเมริกา	สหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี	ประเทศไทย
3. เจ้าหน้าที่ที่มีอำนาจในการตรวจหรือทดสอบว่าบุคคลใดมีสารเสพติดอยู่ในร่างกายขณะจับขังยานพาหนะ	เจ้าพนักงานตำรวจ ทุกสายงาน มีอำนาจตรวจผู้จับขังยานพาหนะเสฟ ยาเสพติด	เจ้าพนักงานตำรวจ ทุกสายงาน มีอำนาจตรวจผู้จับขังยานพาหนะเสฟ ยาเสพติด	เจ้าพนักงานตำรวจ ทุกสายงาน มีอำนาจตรวจผู้จับขังยานพาหนะเสฟ ยาเสพติด	1) พนักงานสอบสวน 2) เจ้าพนักงานจราจร
4. วิธีการตรวจหรือทดสอบว่าบุคคลใดมีสารเสพติดอยู่ในร่างกายขณะจับขังยานพาหนะ	เจ้าพนักงานตำรวจ มีอำนาจตรวจสอบน้ำลายเพื่อหาสารเสพติด การทดสอบเบื้องต้นมาตรา 6C เป็นการทดสอบโดยเจ้าหน้าที่ตำรวจเพื่อให้ได้ข้อบ่งชี้ว่า ผู้จับขังมีแอลกอฮอล์หรือยาเสพติดในร่างกายขณะจับขัง กรณีเกิดอุบัติเหตุบนท้องถนนหรือสถานที่สาธารณะ และตำรวจมีข้อสงสัยว่าผู้จับขังเสฟยาเสพติด โดยเจ้าหน้าที่ตำรวจนั้น	1. ตรวจลมหายใจ (Breath Alcohol Test) 2. สัมภาษณ์ โดยเจ้าหน้าที่ผู้จับ (Interview of the Arresting Officer) 3. ตรวจร่างกายเบื้องต้น (Preliminary Examination and First Pulse) 4. ตรวจสอบม่านตา (Eye Examination)	1. จับกุม (Festnahme) 2. ตรวจร่างกายเบื้องต้น (Durchsuchung) 3. เก็บหลักฐานเบื้องต้น เช่น ภาพถ่าย (Ermitlungsverfahren) 4. ยึดและตรวจสอบใบขับขี่ (Mitteilung an die fuhrrerscheind)	ในกรณีที่มีอุบัติเหตุเกิดขึ้น และมีเหตุอันเชื่อได้ว่า ผู้จับขังหรือบุคคลที่อาจเป็นผู้จับขัง ได้กระทำการฝ่าฝืนตามมาตรา 43 ทวิ วรรคหนึ่ง

ตารางที่ 3.5 การเปรียบเทียบมาตรการทางกฎหมายของไทยกับต่างประเทศ (ต่อ)

ประเด็น	ประเทศอังกฤษ	สหรัฐอเมริกา	สหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี	ประเทศไทย
4. วิธีการตรวจหรือทดสอบว่าบุคคลใดมีสารเสพติดอยู่ในร่างกายขณะขับขี่ยานพาหนะ (ต่อ)	ไม่จำเป็นต้องอยู่ระหว่างปฏิบัติการตามหน้าที่รูปแบบของการทดสอบเบื้องต้น มี 3 รูปแบบ (1) การทดสอบลมหายใจ (2) การทดสอบสารเสพติด อาจทดสอบจากเหงื่อ หรือน้ำลาย โดยสถานที่ที่ทำการทดสอบนั้น จะทดสอบ ณ ที่นั้น หรือสถานที่ใกล้เคียงที่ถูกกำหนดไว้ให้ทดสอบ หรือกรณีเคลื่อนเคลื่อนส่งสัย ก็อาจทำการทดสอบที่สถานีตำรวจก็ได้ แต่สามารถทำการทดสอบดังกล่าวได้ไม่เกิน 3 ครั้ง ตามมาตรา 6B และ 6C (3) การทดสอบปริมาณของสารเสพติด ว่ามีสาเหตุมาจากแอลกอฮอล์ หรือยาเสพติด	5. ตรวจสอบทางจิตเบื้องต้น (Divided attention Psychophysical tests) 6. ตรวจสัญญาณชีพจร (Vital signs and second pulse) 7. ทำการทดสอบในห้องมืด (Dark Room Examinations) 8. ทดสอบกล้ามเนื้อ (Examination for Muscle Tone) 9. ตรวจสอบร่องรอยการเสพยา (Check for Injection Sites and Third Pulse) 10. ตั้งคำถามให้ตอบ (Subject's Statements and Other Observations)	5. ตรวจค้นที่พำนักอาศัย (Durchsuchung Der Wohnung) 6. ส่งตัวผู้ต้องสงสัยพบแพทย์ (Ärztliche Befunden) ตรวจสอบทางการแพทย์ เช่น ตรวจเลือดตรวจปัสสาวะ	1. ให้พนักงานสอบสวนส่งตัวผู้ขับขี่ หรือบุคคลที่อาจเป็นผู้ขับขี่ไปยังโรงพยาบาลที่ใกล้ที่สุด และแจ้งเป็นหนังสือขอให้แพทย์ที่เกี่ยวข้องทำการตรวจพิสูจน์การมีสารเสพติดของยาเสพติดให้โทษประเภทที่ 1 2. เมื่อได้รับการแจ้งจากพนักงานสอบสวนตามข้อ 1 โดยเก็บตัวอย่างจากเลือด ปัสสาวะหรือของเสียอย่างอื่นจากร่างกาย 3. ให้บันทึกในสำนวนเพื่อพิจารณาคดี

ตารางที่ 3.5 การเปรียบเทียบมาตรการทางกฎหมายของไทยกับต่างประเทศ (ต่อ)

ประเด็น	ประเทศอังกฤษ	สหรัฐอเมริกา	สหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี	ประเทศไทย
4. วิธีการตรวจหรือทดสอบว่าบุคคลใดมีสารเสพติดอยู่ในร่างกายขณะขับขี่ยานพาหนะ (ต่อ)	โดยให้หัวหน้าสถานีเป็นผู้ทดสอบตามมาตรา 6B บุคคลที่กระทำความผิดอาญา ซึ่งไม่ยอมทำการทดสอบเบื้องต้นโดยปราศจากเหตุอันควร เจ้าหน้าที่ตำรวจมีอำนาจจับกุมได้โดยไม่มีหมาย	11. ขอความเห็นจากผู้ประเมิน (ผู้เชี่ยวชาญ) (Analysis and Opinions of the Evaluator) 12. ทดสอบทางพิษวิทยา (Toxicological Examination)		
5. การกำหนดโทษของผู้ขับขี่ กรณีมีสารเสพติดในร่างกายขณะขับขี่	พระราชบัญญัติจราจรทางบก ค.ศ. 1988 มาตรา 5A(1)(a)(2) บทลงโทษ ปรับได้ไม่จำกัด และ/หรือ จำคุก 6 เดือน พักใบอนุญาตขับขี่อย่างน้อย 12 เดือน หรือจะต้องถูกพักใบอนุญาตขับขี่เป็นเวลาอย่างน้อย 2 ปี หากผู้กระทำความผิดเคยถูกสั่งพักใบอนุญาตมากกว่าสองครั้ง	พระราชบัญญัติการขนส่งทางบก ปี ค.ศ. 2013 (NSW) มาตรา 112 <u>บทลงโทษ</u> - จำคุกไม่เกิน 1 ปี และ/หรือ ปรับตั้งแต่ 5,000 ถึง 20,000 บาท อีกทั้งพักใช้ใบอนุญาตขับรถอย่างน้อย 6 เดือนหรือเพิกถอนใบอนุญาต	ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ค.ศ.1987 (พ.ศ. 2530) <u>บทลงโทษ</u> การลงโทษเป็นการลงโทษตามคำพิพากษาของศาลชั้นต้น ซึ่งการกระทำ ความผิด	พระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. 2522 มาตรา 43 ทวิ ชอบด้วย ป.วิ.อ. มาตรา 158 (5) <u>บทลงโทษ</u> ผู้ขับขี่ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา 43 ทวิ วรรคหนึ่ง ต้องระวางโทษสูงกว่าที่กำหนดไว้ในกฎหมายว่าด้วยยาเสพติดให้โทษ

ตารางที่ 3.5 การเปรียบเทียบมาตรการทางกฎหมายของไทยกับต่างประเทศ (ต่อ)

ประเด็น	ประเทศอังกฤษ	สหรัฐอเมริกา	สหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี	ประเทศไทย
5. การกำหนดโทษของผู้ขับขี่ กรณีมีสารเสพติดในร่างกายขณะขับขี่ (ต่อ)	เป็นระยะเวลา 56 วันหรือมากกว่านั้นภายใน 3 ปีก่อนหน้านี้หรือจะต้องถูกพักใบอนุญาตขับขี่เป็นเวลาอย่างน้อย 3 ปี หากผู้กระทำความผิดถูกตัดสินว่าได้กระทำความผิดฐานขับขี่ขณะมีสารเสพติดในร่างกายในระยะเวลา 10 ปี (1) หากบุคคลหนึ่งทำให้ บุคคลอื่นเสียชีวิตด้วยการขับขี่ยานพาหนะที่ขับเคลื่อนด้วยเครื่องจักรบนถนนหรือสถานที่สาธารณะอื่น ๆ โดยไม่ได้ตั้งใจและเอาใจใส่หรือไม่ คำนึงถึงบุคคลอื่นที่ใช้ถนน หรือสถานที่และ (a) ในขณะที่เขากำลังขับรถเขาอยู่ภายใต้อิทธิพลของเครื่องดื่มแอลกอฮอล์หรือยาเสพติด	- ถ้าการกระทำนั้นเป็นเหตุให้ผู้อื่นได้รับบาดเจ็บแก่ร่างกายหรือจิตใจ ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ 1 ถึง 5 ปี และปรับตั้งแต่ 20,000 ถึง 100,000 บาท และพักใช้ใบอนุญาตขับรถเป็นเวลาไม่น้อยกว่า 1 ปี หรือถูกเพิกถอนใบอนุญาต - ถ้าการกระทำนั้นเป็นเหตุให้ผู้อื่นได้รับบาดเจ็บสาหัสผู้กระทำ ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ 2 ถึง 6 ปี และปรับตั้งแต่ 40,000 ถึง 120,000 บาท และพักใช้ใบอนุญาตขับรถ	และทำให้เกิดอันตรายภายใต้อิทธิพลของยาเสพติด ต้องถอนใบขับขี่และจำคุก	หรืออีกหนึ่งในสาม และให้ศาลสั่งพักใช้ใบอนุญาตขับขี่ของผู้นั้นมีกำหนดไม่น้อยกว่าหกเดือน หรือเพิกถอนใบอนุญาตขับขี่ - ถ้าการกระทำความผิดเป็นเหตุให้ผู้อื่นได้รับอันตรายแก่กายหรือจิตใจผู้กระทำต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ 1 - 5 ปี และปรับตั้งแต่ 20,000 - 100,000 บาท และให้ศาลสั่งพักใช้ใบอนุญาตขับขี่ของผู้นั้นมีกำหนดไม่น้อยกว่า 1 ปี หรือเพิกถอนใบอนุญาตขับขี่

ตารางที่ 3.5 การเปรียบเทียบมาตรการทางกฎหมายของไทยกับต่างประเทศ (ต่อ)

ประเด็น	ประเทศอังกฤษ	สหรัฐอเมริกา	สหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี	ประเทศไทย
5. การกำหนดโทษของผู้ ซ้ำจี้ กรณีมีสารเสพติดใน ร่างกายขณะจับจี้ (ต่อ)	ในกรณีความผิดตามมาตรา 3 (a) มีบทกำหนดโทษที่เป็นความผิด ทางอาญา คือ จำคุก 14 ปี	เป็นเวลา ไม่น้อยกว่า 2 ปี หรือเพิก ถอนใบอนุญาต - ถ้าการกระทำความผิดเป็น เหตุให้ผู้อื่นถึงแก่ความตาย ผู้กระทำ ต้องระวางโทษ จำคุกตั้งแต่ 3 ถึง 10 ปี และ ปรับตั้งแต่ 60,000 ถึง 200,000 บาท และให้ศาลสั่ง เพิกถอนใบอนุญาต	และทำให้เกิดอันตรายภายใต้ อิทธิพลของยาเสพติด ต้อง ถอนใบจับจี้และจำคุก	- เป็นเหตุให้ผู้อื่นได้รับ อันตรายสาหัส ผู้กระทำ ต้องระวางโทษจำคุก ตั้งแต่ 2 – 6 ปี และปรับตั้ง แต่ 40,000 – 120,000 บาท และให้ศาลสั่งพักใช้ ใบอนุญาตจับจี้ของผู้นั้น มีกำหนดไม่น้อยกว่า 2 ปี หรือเพิกถอนใบอนุญาต จับจี้ - เป็นเหตุให้ผู้อื่นถึงแก่ ความตาย ผู้กระทำผิดต้อง ระวางโทษจำคุกตั้งแต่ 3 – 10 ปี และปรับตั้งแต่ 60,000 - 200,000 บาท และให้ศาลสั่งเพิกถอน ใบอนุญาตจับจี้

ตารางที่ 3.5 การเปรียบเทียบมาตรการทางกฎหมายของไทยกับต่างประเทศ (ต่อ)

ประเด็น	ประเทศอังกฤษ	สหรัฐอเมริกา	สหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี	ประเทศไทย
6. การกำหนดโทษของผู้ขับขี่ที่กระทำผิดซ้ำ กรณีมีสารเสพติดในร่างกายขณะขับขี่	ผู้กระทำความผิดกลับมากกระทำผิดซ้ำอีก ให้มีการนำมาตรการทางปกครองมาบังคับใช้ เป็นมาตรการหนึ่งที่น่ามาใช้บังคับแก่ผู้กระทำความผิด เพื่อผู้กระทำความผิดนั้นสำนึกในการบทลงโทษที่ตนได้กระทำความผิดของตน สำหรับการกระทำความผิดซ้ำ ให้ตัดสิทธิ์ใบอนุญาตขับขี่ภายในระยะเวลา 10 ปี หากเป็นความผิดครั้งที่สองของภายใน 10 ปี แสดงว่ามีโทษรุนแรงเพิ่มขึ้นอย่างมาก ในกรณีที่ร้ายแรงกว่านั้น มีความเป็นไปได้จริงที่จะถูกตัดสิทธิจำคุกและอย่างดีที่สุดจะถูกตัดสิทธิ์อย่างน้อย 3 ปี	<u>ความผิดครั้งแรก</u> ปรับสูงสุด \$3,300 โทษจำคุกสูงสุด 18 เดือน การตัดสิทธิ์ขั้นต่ำ 12 เดือน การตัดสิทธิ์สูงสุดไม่จำกัดและมีการตัดสิทธิ์โดยอัตโนมัติ 3 ปี <u>ความผิดครั้งที่สอง</u> ปรับสูงสุด \$5,500 โทษจำคุกสูงสุด 2 ปี การตัดสิทธิ์ขั้นต่ำ 2 ปี การตัดสิทธิ์สูงสุด ไม่จำกัดและมีการตัดสิทธิ์โดยอัตโนมัติ 5 ปี หากกระทำผิดซ้ำภายใน 2 ปี อัตราโทษเพิ่มเป็นจำคุกไม่เกิน 2 ปี และปรับตั้งแต่ 50,000 ถึง 100,000 บาท	การกระทำความผิดและทำให้เกิดอันตรายภายใต้อิทธิพลของยาเสพติด ต้องถอนใบขับขี่และจำคุก <u>ครั้งที่ 1</u> มีโทษปรับ 500 ยูโร (18,277.50 บาท) ห้ามขับ 1 เดือน <u>ครั้งที่ 2</u> มีโทษปรับ 1,000 ยูโร (36,555.00 บาท) ห้ามขับ 3 เดือน <u>ครั้งที่ 3</u> มีโทษปรับ 1,000 ยูโร (36,555.00 บาท) ห้ามขับ 3 เดือน การกระทำความผิดและทำให้เกิดอันตรายภายใต้อิทธิพลของยาเสพติด ถอนใบขับขี่ มีโทษจำคุก	พระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. 2522 ไม่มีบทบัญญัติที่เป็นบทลงโทษแก่ผู้กระทำความผิดซ้ำ

ตารางที่ 3.5 การเปรียบเทียบมาตรการทางกฎหมายของไทยกับต่างประเทศ (ต่อ)

ประเด็น	ประเทศอังกฤษ	สหรัฐอเมริกา	สหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี	ประเทศไทย
7. การกำหนดโทษเรื่องการตัดคะแนนของผู้ขับขี่ กรณีมีสารเสพติดในร่างกายขณะขับขี่	3 - 11 คะแนน (กรณีศาล ตัดสินไม่พักใช้ใบอนุญาตขับขี่)	ไม่มี	ไม่มี	ตัดคะแนนทันทีที่ทำผิด 4 คะแนน กรณีขับรถ ในขณะเสพยาเสพติด

จากการศึกษาข้างต้น สรุปได้ว่าปัญหาการกำหนดโทษของผู้ขับขี่ที่กระทำผิดซ้ำ กรณีมีสารเสพติดในร่างกายขณะขับขี่ โดยที่ 1) ปัญหาบทกำหนดโทษของผู้ขับขี่ขณะมีสารเสพติดในร่างกาย ประกอบกับบรรทัดฐาน ควรให้มีการกำหนดอัตราโทษในกระทำความผิดกรณีดังกล่าวให้มีอัตราโทษที่สูงกว่าเดิมและให้มีบทบัญญัติของการลงโทษในกรณีเช่นนั้นเป็นการเฉพาะ ไม่ให้รับผิดอยู่ในฐานความผิดเดียวกันกับประมาทโดยทั่วไป เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพและสอดคล้อง ในการบังคับใช้ต่อไป 2) ปัญหาการกำหนดประเภทของสารเสพติดในความผิดฐานเป็นผู้ขับขี่ขณะมีสารเสพติดในร่างกาย จากประเภทของสารเสพติด จะเห็นได้ว่าต่างประเทศมีสารเสพติดหลายชนิดที่เป็นความผิดกรณีมีสารเสพติดในร่างกายขณะขับขี่ ซึ่งประเทศไทยมีสารเสพติดเพียง 2 ชนิดที่เป็นความผิดกรณีมีสารเสพติดในร่างกายขณะขับขี่ การกำหนดให้อำนาจเจ้าพนักงานตำรวจทุกสายงานและฝ่ายปกครอง มีอำนาจตรวจผู้ขับขี่รถทุกประเภทเสพยาเสพติดชนิดอื่น เป็นความผิดฐานขับขี่ยานพาหนะเสพยาเสพติดจะเหมาะสมที่สุดในการแก้ไขปัญหาเสพยา 3) ปัญหาเกี่ยวกับอำนาจของเจ้าพนักงานตำรวจในการตรวจค้นยานพาหนะ กรณีมีสารเสพติดในร่างกายของผู้ขับขี่ จากอำนาจในการตรวจสอบสารเสพติดของประเทศอังกฤษ สหรัฐอเมริกา และสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี ให้อำนาจเจ้าพนักงานตำรวจตรวจสอบสารเสพติดกรณีผู้ขับขี่มีสารเสพติดในร่างกายขณะขับขี่ โดยตำรวจไม่จำกัดสายงานแต่อย่างใด ส่วนประเทศไทยให้อำนาจเจ้าพนักงานตำรวจสายงานจราจรในการตรวจหาสารเสพติดจากผู้ขับขี่ยานพาหนะ เป็นการจำกัดอำนาจพนักงานตำรวจสายงานอื่นไม่มีอำนาจกระทำการตรวจหาสารเสพติดจากผู้ขับขี่ยานพาหนะ การเพิ่มอำนาจให้พนักงานตำรวจสายงานอื่น และเจ้าพนักงานฝ่ายปกครอง

บทที่ 4

วิเคราะห์ปัญหาการกำหนดโทษของผู้ขังที่กระทำผิดซ้ำ กรณีมีสารเสพติดอยู่ในร่างกายขณะขัง จำคุก ตามพระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. 2522

จากการศึกษาเรื่อง ปัญหาการกำหนดโทษของผู้ขังที่กระทำผิดซ้ำ กรณีมีสารเสพติดในร่างกายขณะขัง จำคุก ตามพระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. 2522 ดังนั้นในบทนี้จึงได้วิเคราะห์ปัญหาการกำหนดโทษของผู้ขังที่กระทำผิดซ้ำ กรณีมีสารเสพติดอยู่ในร่างกายขณะขัง จำคุก ตามพระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. 2522 และหาแนวทางในการแก้ไขปัญหาการกำหนดโทษของผู้ขังที่กระทำผิดซ้ำ กรณีมีสารเสพติดอยู่ในร่างกายขณะขัง เพื่อให้ได้มาซึ่งมาตรการทางกฎหมายที่เหมาะสม และให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น โดยอาศัยข้อมูลที่ได้จากการทบทวนวรรณกรรมข้างต้นที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำไปสู่ข้อเสนอแนะที่จะกล่าวต่อไป โดยแบ่งปัญหาออกเป็นประเด็นต่าง ๆ ดังนี้

- 1) ปัญหาบทกำหนดโทษของผู้ขังที่มีสารเสพติดในร่างกาย
- 2) ปัญหาการกำหนดประเภทของสารเสพติดในความผิดฐานเป็นผู้ขังที่มีสารเสพติดในร่างกาย
- 3) ปัญหาเกี่ยวกับอำนาจของเจ้าพนักงานตำรวจในการตรวจค้นยานพาหนะ กรณีมีสารเสพติดในร่างกายของผู้ขัง

4.1 ปัญหาบทกำหนดโทษของผู้ขังที่มีสารเสพติดในร่างกาย

ในประเทศอังกฤษได้มีการบัญญัติกฎหมายเกี่ยวกับการขังขังเฉพาะคดีไว้ โดยมี ผู้ขังที่มีปริมาณสารเสพติดในร่างกายเกินกว่ามาตรฐานที่กฎหมายกำหนด และโทษจะหนักขึ้นหากการขังโดยสาเหตุดังกล่าว ซึ่งเจ้าหน้าที่ตำรวจมีอำนาจหน้าที่สั่งให้หยุดยานพาหนะได้ สามารถใช้วิธีการสุ่มตรวจได้ สามารถสั่งให้หยุดในกรณีที่มีเหตุอันควรสงสัยว่าผู้ขังมียาเสพติดหรือแอลกอฮอล์ขณะขังหรือไม่ สำหรับสหรัฐอเมริกา ได้จัดการกับปัญหาการขังขังยานพาหนะขณะมีสารเสพติดในร่างกายกับปัญหาแอลกอฮอล์ ภายใต้อิทธิพลของแอลกอฮอล์หรือสารเสพติด ซึ่งข้อกำหนดในแต่ละรัฐจะแตกต่างกันไป รวมถึงบทลงโทษ และหากกระทำผิดซ้ำบทลงโทษจะเพิ่มขึ้น ในบางรัฐอาจยึดยานพาหนะ และบางรัฐหากมีผู้โดยสารที่มีอายุต่ำกว่า 16 ปี หรือมีการใช้

ร่วมกับแอลกอฮอล์ หรือยา/สารที่ออกฤทธิ์ต่อจิตประสาท บทลงโทษจะเพิ่มขึ้น รวมถึงข้อกฎหมาย และสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี มีการบังคับใช้บทลงโทษกฎหมายจราจรทางบก และได้กำหนด ประมวลกฎหมายอาญาเยอรมัน ค.ศ. 1891 โดยแบ่งความผิดทางอาญาออกเป็น 3 ประเภท คือ

- 1) Verbrechen คือ ความผิดที่มีระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีขึ้นไป
- 2) Vergehen คือ ความผิดที่ต้องระวางโทษจำคุกที่เบากว่านั้นหรือความผิดที่ต้องระวางโทษปรับ
- 3) Ubertretungen คือ ความผิดที่ระวางโทษจำคุกไม่เกินหกสัปดาห์หรือปรับไม่เกิน 500DM (ดอยช์มาร์ก)

ในประเด็นนี้การที่พระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. 2522 มาตรา 43 ทวิวรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “ห้ามมิให้ผู้ขับขี่เสพยาเสพติดให้โทษตามกฎหมายว่าด้วยยาเสพติดให้โทษ หรือเสพวัตถุที่ออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาท ตามกฎหมายว่าด้วยวัตถุที่ออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาท” ปัญหาบทกำหนดโทษของผู้ขับขี่ขณะมีสารเสพติดในร่างกายตามพระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. 2522 มาตรา 157/1 วรรคสอง ประกอบกับวรรคห้า และบทกำหนดโทษกรณีกระทำโดยประมาทและการกระทำนั้นเป็นเหตุให้ผู้อื่นถึงแก่ความตายตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 291 ตามระบบกฎหมายไทย การกระทำที่เป็นกรรมเดียว แต่ผิดต่อกฎหมาย หมายถึงให้ลงโทษผู้กระทำความผิด โดยใช้อัตราโทษที่สูงที่สุดเพียงโทษเดียวตามบทบัญญัติของประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 90 และอาจมีเหตุบรรเทาโทษหรือลดโทษผู้กระทำความผิด หากจำเลยให้การรับสารภาพหรือให้การที่เป็นประโยชน์ตามมาตรา 78 จึงทำให้ผู้กระทำความผิดไม่เกรงกลัวต่อโทษที่ตนเองจะได้รับเพราะอัตราโทษที่จะได้รับไม่สูงมากพอ จะเห็นได้ว่าอัตราโทษในกรณีขับรถโดยประมาทเป็นเหตุให้ผู้อื่นเสียชีวิต อันมีสาเหตุมาจากการเสพยาเสพติดอาจไม่สูงมากพอ ซึ่งไม่เหมาะสมกับความเสียหายที่ผู้กระทำความผิดได้กระทำให้ อันเป็นเหตุร้ายแรงทำให้ผู้อื่นได้รับความเสียหายต่อทรัพย์สินและเสียชีวิตจากการกระทำโดยประมาทของตน

ผู้กระทำความผิดที่จะถูกเพิ่มโทษนั้นจะต้องเป็นผู้กระทำความผิดคดีนี้เสียก่อน ซึ่งของประเทศไทยนั้นไม่มี แต่ของประเทศไทยนั้นจะมีการเพิ่มโทษภายใน 3 ปีหรือ 5 ปี หลังจากพ้นโทษในคดีก่อน ไปแล้วตามมาตรา 92 และมาตรา 93 ซึ่งเป็นเหตุที่จะเพิ่มโทษได้ ซึ่งในการเพิ่มโทษผู้กระทำความผิดซ้ำได้มีการบัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 92 และมาตรา 93 เนื่องด้วยพระราชบัญญัติว่าด้วยการจราจรทางบกได้มีการบัญญัติเพียงโทษที่กระทำผิด แต่ไม่มีการบัญญัติ

กฎหมายถึงกรณีผู้กระทำความผิดซ้ำในกฎหมาย โดยในกฎหมายอาญาได้มีบทบัญญัติให้สามารถนำกฎหมายอื่นที่เข้ากับการกระทำความผิดที่กฎหมายอาญาบัญญัติมาบังคับใช้กฎหมาย 94 อาญาได้

โดยหากจะให้การกระทำความผิดดังกล่าวรับโทษให้สาสมเป็นไปตามเงื่อนไขของทฤษฎีการลงโทษแบบแก้แค้นทดแทน หรือในประมวลกฎหมายอาญามาตรา 92 เพื่อให้เกิดความเหมาะสมต่อโทษที่สมควรจะต้องได้รับและเป็นการชดใช้ต่อผู้เสียชีวิต รวมทั้งครอบครัวของผู้เสียชีวิตจะต้องมีการกำหนดอัตราโทษในการกระทำความผิดครั้งดังกล่าว สมควรให้มีการเพิ่มอัตราโทษในกรณีซ้ำซึ่งขณะมีสารเสพติดในร่างกาย ตลอดจนเพิ่มอัตราโทษในกรณีเสพยาแล้วมาขับเป็นเหตุให้ผู้อื่นได้รับอันตรายและเสียชีวิต เพื่อเป็นการแก้ไขในเรื่องอัตราโทษให้เหมาะสมกับการกระทำความผิดให้เกิดความหลาบจำและให้เกิดความเป็นธรรมต่อผู้เสียหาย และที่สำคัญเพื่อยับยั้งตัวผู้กระทำความผิดที่ถูกลงโทษไม่ให้กระทำความผิดซ้ำอีก

การลงโทษทางอาญาเป็นส่วนหนึ่งของหลักการดำเนินคดีอาญาที่มีหลักการลงโทษในความรับผิดชอบที่กระทำตามที่กฎหมายนั้นได้บังคับไว้ โดยวัตถุประสงค์เพื่อข่มขู่ยับยั้ง มีแนวคิดว่าการลงโทษนั้น สามารถข่มขู่และยับยั้งตัวผู้กระทำความผิดที่ได้รับโทษและบุคคลอื่นที่เห็นตัวอย่าง ทำให้เกิดความเกรงกลัวโทษ จนไม่กล้ากระทำความผิด และที่สำคัญเพื่อยับยั้งตัวผู้กระทำความผิดที่ถูกลงโทษไม่ให้กระทำความผิดซ้ำอีกเพื่อโอกาสในการกระทำความผิดขึ้นอีก ทั้งนี้ตามพระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. 2522 แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติจราจรทางบก (ฉบับที่ 7 พ.ศ. 2550 มาตรา 157/1 วรรคสอง บัญญัติว่า “ผู้ขับขี่ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา 43 ทวิ วรรคหนึ่ง ต้องระวางโทษสูงกว่าที่กำหนดไว้ในกฎหมายว่าด้วยยาเสพติดให้โทษหรือกฎหมายว่าด้วยวัตถุที่ออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาทอีกหนึ่งในสาม และให้ศาลสั่งพักใช้ใบอนุญาตขับขี่ของผู้นั้นมีกำหนดไม่น้อยกว่าหกเดือน หรือเพิกถอนใบอนุญาตขับขี่” ประกอบกับวรรคห้า ที่บัญญัติว่า “ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคสองเป็นเหตุให้ผู้อื่นถึงแก่ความตาย ผู้กระทำต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สามปีถึงสิบปี และปรับตั้งแต่หกหมื่นบาทถึงสองแสนบาท และให้ศาลสั่งเพิกถอนใบอนุญาตขับขี่” ซึ่งจากมาตรา 157/1 ทั้ง 2 วรรคนี้ จะเห็นได้ว่าเป็นการกำหนดโทษในฐานะความผิดที่ผู้ขับขี่เสพยาเสพติดให้โทษตามกฎหมายว่าด้วยยาเสพติดให้โทษ หรือเสพวัตถุที่ออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาทตามกฎหมายว่าด้วยวัตถุที่ออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาททั้งนี้ในกรณีตามที่กฎหมายจราจรทางบกได้บัญญัติไว้ในมาตรา 157/1 วรรคสอง และวรรคห้า นั้นเป็นการกำหนดโทษในฐานะความผิดในกรณีของวรรคห้า แล้วนั้น การกระทำของผู้ฝ่าฝืนกฎหมายเป็นเหตุถึงขั้นแก่ความตายของบุคคลอื่น แต่กลับมีโทษเพียงจำคุกตั้งแต่สามปีถึงสิบปี และปรับตั้งแต่หกหมื่นบาทถึงสองแสนบาท และให้ศาลสั่งเพิกถอนใบอนุญาตขับขี่ ทั้งที่ความเสียหายที่เกิดขึ้น

นั้นไม่สามารถเรียกคืนมาได้ อีก การที่กฎหมายกำหนดอัตราโทษไว้เพียงเท่านี้ อาจไม่ก่อให้เกิดความเป็นธรรมแก่ครอบครัวผู้เสียหายได้ ทั้งนี้เพื่อให้ความเป็นธรรมแก่ครอบครัวผู้เสียหาย จึงสมควรได้รับโทษให้สาสม เพื่อให้เกิดความเหมาะสมต่อโทษที่ควรจะต้องได้รับ และเป็นการชดใช้ต่อผู้เสียชีวิต รวมทั้งครอบครัวของผู้เสียชีวิตอีกด้วย

การนำบทบัญญัติของกฎหมายที่เกี่ยวกับการกระทำความผิดตามกฎหมายจราจรของต่างประเทศอันเป็นความรับผิดชอบทางอาญานามาปรับใช้กับกฎหมายไทย เพื่อให้เกิดความเหมาะสมต่อโทษที่ผู้กระทำความผิดสมควรจะได้รับ โดยการเพิ่มโทษจำคุกและโทษปรับให้หนักขึ้น ดังนั้นจึงเห็นควรต้องมีการกำหนดอัตราโทษในกระทำความผิดกรณีดังกล่าวให้มีอัตราโทษที่สูงกว่าเดิมและให้มีบทบัญญัติของการลงโทษในกรณีเช่นว่านั้นเป็นการเฉพาะ ไม่ให้รับผิดอยู่ในฐานความผิดเดียวกันกับประมาทโดยทั่วไป ทั้งนี้จากการเสนอแก้ไขปรับปรุงเพิ่มโทษกรณีความผิดดังกล่าว จะทำให้การพิจารณาโทษตามฐานความผิดอยู่ในดุลพินิจของชั้นศาลส่งผลให้การบังคับใช้กฎหมายมีมาตรฐานเพิ่มมากขึ้น ซึ่งจะทำให้ผู้ขับรถตระหนักรู้และปฏิบัติตามกฎจราจรมากขึ้น อย่างไรก็ตามการเพิ่มความเข้มข้นในการบังคับใช้กฎหมายเป็นเครื่องมือหนึ่งเท่านั้น ส่วนสำคัญอยู่ที่ผู้ขับรถ ซึ่งต้องตระหนักถึงความปลอดภัย และนำไปปฏิบัติอย่างจริงจัง

4.2 ปัญหาการกำหนดประเภทของสารเสพติดในความผิดฐานเป็นผู้ขับขี่ขณะมีสารเสพติดในร่างกาย

จากการศึกษากฎหมายต่างประเทศ พบว่า มาตรการทางกฎหมายของประเทศอังกฤษตามพระราชบัญญัติการจราจรทางบกปี ค.ศ. 1988 ได้กำหนดประเภทของสารเสพติดในความผิดฐานเป็นผู้ขับขี่ขณะมีสารเสพติดในร่างกาย ดังนี้

- 1) Benzoylecgonine
- 2) Cocaine
- 3) Delta-9-tetrahydrocannabinol (Cannabis)
- 4) Ketamine
- 5) Lysergic acid Diethylamide (LSD)
- 6) Methylamphetamine (Crystal Meth)
- 7) MDMA (Ecstasy)
- 8) Monoacetylmorphine (Heroin)

9) Amphetamine (e.g. Dexamphetamine or Selegiline)

มาตรการทางกฎหมายของสหรัฐอเมริกา เป็นระบบกฎหมายของสหรัฐอเมริกา ซึ่งเป็นระบบกฎหมายแบบจารีตประเพณี (Common Law System) ที่ได้รับมาจากประเทศอังกฤษ จะให้อำนาจแก่รัฐในการตรากฎหมายภายในซึ่งเรียกว่ารัฐบัญญัติ กล่าวคือ แต่ละรัฐจะมีอิสระในการบัญญัติกฎหมายอาญาของตนเอง โดยรัฐบาลกลางแห่งสหรัฐอเมริกา (Federal Government of The United States) และในพระราชบัญญัติการขนส่งทางบก พ.ศ. 2556 (NSW) (the Road Transport Act 2013) ได้กำหนดประเภทของสารเสพติดในความผิดฐานเป็นผู้ขับขี่ขณะมีสารเสพติดในร่างกาย ดังนี้

- 1) Amphetamine
- 2) Methamphetamine
- 3) Benzoylcegonine
- 4) Cocaine
- 5) Cannabis
- 6) Ketamine
- 7) LSD
- 8) MDMA (Ecstasy)
- 9) CNS Depressants

มาตรการทางกฎหมายของสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี ตามรัฐบัญญัติจราจรทางบก ค.ศ. 2003 ได้กำหนดประเภทของสารเสพติดในความผิดฐานเป็นผู้ขับขี่ขณะมีสารเสพติดในร่างกาย ดังนี้

- 1) Amphetamine
- 2) Methamphetamine
- 3) Benzoylcegonine
- 4) Cocaine
- 5) Cannabis
- 6) MDMA (Ecstasy)
- 7) MDMA
- 8) Heroin
- 9) Morphine

จากที่ได้ศึกษามาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับประเภทสารเสพติดที่เป็นความผิดฐานความผิดฐานมีสารเสพติดในร่างกายขณะขับขี่ยานพาหนะของประเทศอังกฤษ สหรัฐอเมริกา และสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี จะเห็นได้ว่าต่างประเทศมีสารเสพติดหลายชนิดที่เป็นความผิดขับขี่ที่กระทำผิด กรณีมีสารเสพติดในร่างกายขณะขับขี่

สำหรับมาตรการทางกฎหมายประเทศไทยมีสารเสพติดเพียง 2 ชนิดที่เป็นความผิดขับขี่ยานพาหนะเสพติด คือ แอมเฟตามีน หรือเมทแอมเฟตามีน ตามพระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ.2522 มาตรา 43 ทวิ วรรคหนึ่ง ประกอบข้อกำหนดกรมตำรวจ (ปัจจุบันสำนักงานตำรวจแห่งชาติ) ประกาศ ณ วันที่ 13 กรกฎาคม 2537 ให้อำนาจเจ้าหน้าที่ตำรวจกระทำการตรวจสอบผู้ขับขี่ รถยนต์สาธารณะ รถยนต์บริการ และรถตามกฎหมายว่าด้วยการขนส่งทางบกแล้วพบว่า ผู้ขับขี่เสพติดประเภทที่ 1 คือ แอมเฟตามีน หรือเมทแอมเฟตามีน และมีปริมาณตั้งแต่ 1 ไมโครกรัมต่อมิลลิตรขึ้นไป จึงจะมีอำนาจดำเนินคดีในข้อหาเป็นผู้ขับขี่รถเสพติดโดย ผ่า ผืนกฎหมาย ซึ่งหากผลการตรวจสอบพบว่า ผู้ขับขี่สารเสพติดชนิดอื่น เช่น เฮโรอีน มอร์ฟิน โคคาอีน ผีนกัณฐา พืชกระท่อม ผู้ขับขี่ดังกล่าวจะไม่มีผิดในข้อหาเป็นผู้ขับขี่ยานพาหนะเสพติด ตามพระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. 2522 มาตรา 43 ทวิ วรรคหนึ่ง และมาตรา 157/1 วรรคสอง (ตามคำพิพากษาศาลฎีกาที่ 519/2558 คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 8862/2559 คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 12151/2558 และคำพิพากษาศาลฎีกาที่ 4502/2558) แต่จะเป็นความผิดตามประมวลกฎหมายยาเสพติด พ.ศ. 2564 ที่จะต้องให้ผู้ขับขี่ยานพาหนะเสพติดเข้ารับการบำบัดฟื้นฟูสมรรถภาพตามที่กฎหมายกำหนด ซึ่งกรณีดังกล่าวเป็นช่องว่างของกฎหมายทำให้ผู้ขับขี่ที่เสพติดประเภทอื่นที่ไม่ใช่ประเภท 1 นั้น ไม่มีความผิดตามพระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. 2522 จะเห็นได้ว่ายาเสพติดให้โทษไม่ว่าจะเป็นสารเสพติดประเภทใดต่างก็ทำให้มีผลกระทบต่อสมองซึ่งควบคุมระบบประสาทของผู้ขับขี่ ทำให้สมรรถภาพในขับขี่ยานพาหนะลดลง และผลเสียที่ตามมาคืออาจจะก่อให้เกิดอันตรายแก่ชีวิตและทรัพย์สินของตนเองและบุคคลอื่นได้ หรือกล่าวได้ว่าปัญหาในการกำหนดประเภทของสารเสพติดในความผิดฐานมีสารเสพติดในร่างกายขณะขับขี่ เห็นควรว่า ควรเพิ่มประเภทของสารเสพติดในความผิดฐานขับขี่ยานพาหนะเสพติด เพราะว่ายาเสพติดทุกชนิดจะมีผลกระทบต่อจิตประสาทเหมือนกัน อาจจะทำให้ผู้ขับขี่ไม่มีความระมัดระวังอย่างเพียงพอหรือเกิดจากความประมาทหรือว่าเกิดสติปัญญาอ่อนอาจจะทำให้เกิดอุบัติเหตุได้เช่นเดียวกับแอมเฟตามีนและเมทแอมเฟตามีน เมื่อเสพติดแล้วก็ทำให้ความสามารถในการขับขี่ลดลงไม่ใช่เฉพาะประเภทแอมเฟตามีน เมทแอมเฟตามีนเพียงอย่างเดียว ตัวอย่างเช่น คีบอส อยู่วิทยา ที่พบว่า มีการเสพยาเค หรือ โคเคน แต่เจ้าหน้าที่ตำรวจไม่สามารถตั้งข้อหาเสพยาโคเคนขณะขับขี่ได้ เพราะกฎหมายดังกล่าวมิได้กำหนดให้การเสพยาเสพติด

ประเภทอื่น ซึ่งเป็นความผิดฐานขบขี้ยานพาหนะเสพยาเสพติด ซึ่งเป็นช่องโหว่ของกฎหมายที่ควรได้รับการแก้ไข โดยการแก้กฎหมาย นอกจากนี้ เห็นควรเพิ่มประเภทของสารเสพติดในความผิดฐานขบขี้ยานพาหนะเสพยาเสพติด เพราะยาเสพติดประเภทอื่น การเสพยาเสพติดทุกอย่างไม่ว่าจะเป็น กัญชา เฮโรอีน พืชกระท่อม เข้าไปในร่างกาย ย่อมส่งผลทำให้จิตประสาทในการสั่งการของผู้เสพ ทำให้ประสิทธิภาพลดน้อยลง เมื่อผู้เสพแล้วไปขบขี้อาจทำให้เกิดอุบัติเหตุขึ้น ซึ่งปัจจุบันนี้มีสาเหตุการเกิดอุบัติเหตุ จากเหตุเสพยาเสพติดขบขี้ยานพาหนะเป็นจำนวนมากในสภาวะปัจจุบัน

การแก้ไขเพิ่มเติมการกำหนดประเภทของสารเสพติดในความผิดฐานขบขี้ยานพาหนะเสพยาเสพติดตามพระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ.2522 มาตรา 43 ทวิ สามารถเทียบเคียงได้จากประมวลกฎหมายยาเสพติด พ.ศ. 2564 ห้ามมิให้ผู้ใดเสพยาเสพติดให้โทษในประเภท 1 หรือประเภท 2 มาตรา 58 ห้ามมิให้ผู้ใดเสพยาเสพติดให้โทษในประเภท 2 เว้นแต่การเสพนั่นเป็นการเสพเพื่อการรักษาโรคตามคำสั่งของผู้ประกอบวิชาชีพเวชกรรมหรือผู้ประกอบโรคศิลปะแผนปัจจุบันชั้นหนึ่งในสาขาทันตกรรมที่ได้รับใบอนุญาตตามมาตรา 17 จะเห็นได้ว่าประมวลกฎหมายยาเสพติด พ.ศ. 2564 ห้ามมิให้ผู้ใดเสพยาเสพติดให้โทษในประเภท 1 (ถึงประเภท 5 และห้ามมิให้ผู้ใดเสพยาเสพติดให้โทษในประเภท 2 เว้นแต่การเสพนั่นเป็นการเสพเพื่อการรักษาโรค ซึ่งถ้าเสพยาเสพติดประเภทดังกล่าวจะส่งผลเสียต่อจิตประสาทควบคุมตนเองไม่ได้ขาดสติอาจจะทำให้เกิดผลเสียต่อตนเองและผู้อื่น จึงเห็นว่าควรนำหลักประมวลกฎหมายยาเสพติด พ.ศ. 2564 มาเป็นแนวทางในการแก้ไขเพิ่มเติมให้ยาเสพติดให้โทษในประเภท 1 หรือประเภท 5 และเสพยาเสพติดให้โทษในประเภท 2 เว้นแต่การเสพนั่นเป็นการเสพเพื่อการรักษาโรค เป็นความผิดฐานขบขี้ยานพาหนะเสพยาเสพติดตามพระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. 2522 มาตรา 43 ทวิ

จากปัญหาดังที่กล่าวมาผู้วิจัยเห็นว่าควรมีการยกเลิกข้อกำหนดกรมตำรวจ ประกาศ ณ วันที่ 13 กรกฎาคม 2537 ให้อำนาจเจ้าหน้าที่ตำรวจกระทำการตรวจสอบผู้ขับขี่รถยนต์สาธารณะ รถยนต์บริการ และรถตามกฎหมายว่าด้วยการขนส่งทางบกแล้วพบว่า ผู้ขับขี่เสพยาเสพติดประเภทที่ 1 คือ แอมเฟตามีน หรือเมทแอมเฟตามีน และแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. 2522 มาตรา 43 ทวิ ให้ยาเสพติดที่มีสารเสพติดหรือวัตถุที่ออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาททุกชนิด เป็นความผิดฐานขบขี้ยานพาหนะเสพยาเสพติด เพื่อทำให้เกิดความยุติธรรมในการดำเนินคดีตามกฎหมายในความผิดฐานขบขี้ยานพาหนะเสพยาเสพติดและเป็นการป้องกันปราบปรามอาชญากรรมอย่างมีประสิทธิภาพ ส่งผลให้เป็นการลดอุบัติเหตุบนท้องถนน

4.3 ปัญหาเกี่ยวกับอำนาจของเจ้าพนักงานตำรวจในการตรวจค้นยานพาหนะ กรณีมีสารเสพติดในร่างกายของผู้ขับขี่

กฎหมายต่างประเทศ พบว่า มาตรการทางกฎหมายของประเทศอังกฤษตามพระราชบัญญัติการจราจรทางบกปี ค.ศ. 1988 เจ้าพนักงานตำรวจทุกสายงานมีอำนาจในการตรวจหรือทดสอบว่าบุคคลใดมีสารเสพติดอยู่ในร่างกายขณะขับขี่ยานพาหนะ หรือให้ตำรวจในเครื่องแบบหรือเจ้าหน้าที่ที่มีอำนาจในการสั่งหยุดยานพาหนะ มาตรา 163 พระราชบัญญัติการจราจรทางบก ค.ศ. 1988 มาตรา 6 B การตรวจสอบผู้ขับขี่ว่ามีความบกพร่องหรืออยู่ในสภาพที่ไม่พร้อมขับขี่

1) ผู้ที่ขับรถ (รถขับเคลื่อนด้วยกลไกบนท้องถนนต้องหยุดรถเนื่องจากตำรวจในเครื่องแบบหรือเจ้าพนักงานจราจรบังคับให้ทำเช่นนั้น)

2) ผู้ที่ขี่จักรยานบนถนนจะต้องหยุดรอบนี้เนื่องจากตำรวจในเครื่องแบบหรือเจ้าพนักงานจราจรบังคับให้ทำเช่นนั้น

3) หากบุคคลใดไม่ปฏิบัติตามมาตรานี้ผู้นั้นมีความผิดในความผิด ดังนั้น จะเห็นว่าตามพระราชบัญญัติการจราจรทางบก ค.ศ. 1988 มาตรา 163 เจ้าหน้าที่ตำรวจมีอำนาจสั่งให้หยุดยานพาหนะสามารถใช้วิธีการสุ่มตรวจได้

ในมาตรการทางกฎหมายของสหรัฐอเมริกา ได้การประเมินผลและจำแนกประเภทของยาเสพติด The Drug E and Classification Program (DEC) โดยข้อกำหนดนี้ดำเนินการโดยหน่วยงานบังคับใช้กฎหมายหลายพันแห่งในท้องถิ่นรัฐและระดับรัฐบาลกลางในสหรัฐอเมริกา ได้กำหนดขั้นตอนในการตรวจว่าเจ้าหน้าที่ตำรวจมีสิทธิในการหยุดยานพาหนะเรียกตรวจสารเสพติดในขั้นตอนเบื้องต้น และส่งต่อไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจร่างกายโดยละเอียด หากมีข้อสงสัยในการตั้งข้อหาโดยประกอบไปด้วย 12 ขั้นตอน ดังนี้

- 1) ตรวจลมหายใจ (Breath Alcohol Test)
- 2) สัมภาษณ์ โดยเจ้าหน้าที่ผู้จับ (Interview of the Arresting Officer)
- 3) ตรวจร่างกายเบื้องต้น (Preliminary Examination and First Pulse)
- 4) ตรวจสอบม่านตา (Eye Examination)
- 5) ตรวจสอบทางจิตเบื้องต้น (Divided Attention Psychophysical Tests)
- 6) ตรวจสัญญาณชีพจร (Vital Signs and Second Pulse)
- 7) ทำการทดสอบในห้องมืด (Dark Room Examinations)
- 8) ทดสอบกล้ามเนื้อ (Examination for Muscle Tone)

- 9) ตรวจสอบร่องรอยการเสฟ (Check for Injection sites and Third Pulse)
- 10) ตั้งคำถามให้ตอบ (Subject's Statements and Other Observations)
- 11) ขอความเห็นจากผู้ประเมิน (ผู้เชี่ยวชาญ) (Analysis and Opinions of the Evaluator)
- 12) ทดสอบทางพิษวิทยา (Toxicological Examination)

ส่วนมาตรการทางกฎหมายของสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (Strafprozessordnung: (SIPO)1987) (พ.ศ. 2530) มาตรา 102 ถึงมาตรา 110 ผู้มีอำนาจจับกุมและตรวจค้นเบื้องต้น คือ เจ้าหน้าที่ตำรวจ ซึ่งต้องทำตามกระบวนการดังต่อไปนี้

- 1) จับกุม (Festnahme)
- 2) ตรวจร่างกายเบื้องต้น (Durchsuchung)
- 3) เก็บหลักฐานเบื้องต้น เช่น ภาพถ่าย (Emniltungsverfahren)
- 4) ยึดและตรวจสอบใบขับขี่ (Mitteilung an die Fuhrerscheind)
- 5) ตรวจค้นที่พักอาศัย (Durchsuchug der Wohnung)
- 6) ส่งตัวผู้ต้องสงสัยพบแพทย์ (Artliche Befunden)
- 7) ตรวจสอบทางการแพทย์ เช่น ตรวจเลือดตรวจปัสสาวะ (Ergebnisse Einensish Toxikr for Edogischen Untersuchung) หลังจากครบตามกระบวนการแล้ว เมื่อพบสารเสพติดจึงจะสามารถลงโทษได้ โดยการลงโทษเป็นการลงโทษตามคำพิพากษาของศาลชั้นต้น

จากที่ได้ศึกษามาตรการทางกฎหมายของต่างประเทศ ได้แก่ ประเทศอังกฤษ สหรัฐอเมริกา และสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี ที่กล่าวมาข้างต้น กำหนดให้เจ้าพนักงานที่มีอำนาจในการตรวจสอบสารเสพติด โดยเจ้าพนักงานตำรวจทุกสายงาน มีอำนาจตรวจผู้ขับขี่ยานพาหนะเสฟยาเสพติด

จะเห็นว่า ประเทศไทยตามพระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ.2522 มาตรา 43 ทวิ วรรคสอง บัญญัติให้ผู้มีอำนาจตรวจสอบหาสารเสพติดในขณะขับขี่เป็นเพียงเจ้าพนักงานเฉพาะหัวหน้าเจ้าพนักงานจราจร พนักงานสอบสวน และเจ้าพนักงานจราจรเท่านั้น จึงเกิดปัญหาในการปฏิบัติหน้าที่ในการตรวจสอบ เนื่องจากพนักงานตำรวจสายงานอื่น เช่น พนักงานตำรวจสายงานป้องกันปราบปรามหรือเจ้าพนักงานตำรวจสายงานสืบสวน ไม่มีอำนาจตามพระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. 2522 มาตรา 43 ทวิ แต่ในปัจจุบันยังมีเจ้าพนักงานตำรวจสายงานอื่นที่ทำการตรวจผู้ขับขี่ยานพาหนะเสฟยาเสพติด ซึ่งจริง ๆ แล้วถ้าตีความตามตัวกฎหมายเจ้าหน้าที่ตำรวจสายงานอื่นไม่

มีอำนาจตรวจ จะเห็นได้ว่ากฎหมายยังไม่ครอบคลุมเหมือนประเทศอังกฤษ สหรัฐอเมริกา และ สหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี ซึ่งอาจจะทำให้เจ้าพนักงานตำรวจปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบด้วยกฎหมาย และเจ้าพนักงานตำรวจอาจจะถูกดำเนินคดีส่งผลเสียต่อหน้าที่การงาน และในปัจจุบันมีผู้ใช้รถใช้ถนนเป็นจำนวนมากขึ้นเสี่ยงต่อการเกิดอุบัติเหตุ จึงมีความจำเป็นที่จะต้องมีการแก้ไขกฎหมาย เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการปฏิบัติหน้าที่ ดังนั้น เห็นควรให้อำนาจตำรวจทุกสายงานในการปฏิบัติหน้าที่ตรวจสอบสารเสพติดกรณีจับขี้นาพหนะเสพยาเสพติด โดยไม่จำกัดเฉพาะหัวหน้าจราจร พนักงานสอบสวน หรือเจ้าพนักงานจราจร และการที่เจ้าหน้าที่ตำรวจทุกสายงานมีอำนาจในการตรวจสอบสารเสพติดในกรณีจับขี้นาพหนะเสพยาเสพติด เป็นการแบ่งเบาหน้าที่หัวหน้าจราจร พนักงานสอบสวน หรือเจ้าพนักงานจราจร ทำให้เจ้าพนักงานปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพเพื่อเป็นการป้องกันอุบัติเหตุทางถนนที่จะเกิดผลเสียต่อชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน

ตามที่ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษาให้หัวหน้าเจ้าพนักงานจราจร พนักงานสอบสวน เจ้าพนักงานจราจร หรือผู้ตรวจการมีอำนาจจัดให้มีการตรวจสอบผู้ขับขี่รถบางประเภทตามที่ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติกำหนด โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษาว่าได้เสพยาเสพติดให้โทษหรือเสพวัตถุที่ออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาทตามวรรคหนึ่งหรือไม่ และหากผลการตรวจสอบในเบื้องต้นปรากฏว่าผู้ขับขี่นั้นไม่ได้เสพก็ให้ผู้ขับขี่นั้นขับรถต่อไปได้ ในกรณีที่ผู้ขับขี่ตามวรรคสองไม่ยอมให้ตรวจสอบ ให้หัวหน้าเจ้าพนักงานจราจร พนักงานสอบสวน เจ้าพนักงานจราจร หรือผู้ตรวจการมีอำนาจกักตัวผู้นั้นไว้ เพื่อดำเนินการตรวจสอบได้ภายในระยะเวลาเท่าที่จำเป็นแห่งกรณีเพื่อให้การตรวจสอบเสร็จสิ้นไปโดยเร็ว และเมื่อผู้นั้นยอมรับการตรวจสอบแล้ว หากผลการตรวจสอบในเบื้องต้นปรากฏว่าไม่ได้เสพ ก็ให้ปล่อยตัวไปทันที เจ้าพนักงานที่ทำการตรวจสอบตามมาตรานี้ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวงพระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. 2522 ได้กำหนดบทนิยามของหัวหน้าเจ้าพนักงานจราจร เจ้าพนักงานจราจร หรือผู้ตรวจการ ดังนี้

จากปัญหาดังที่กล่าวมาผู้ศึกษาเห็นว่าควรมีการแก้ไขเพิ่มเติมเจ้าพนักงานที่มีอำนาจในการตรวจสอบผู้ขับขี่รถบางประเภทเพิ่มขึ้นจากที่มีอยู่เดิมซึ่งจะเป็นการทำให้ประสิทธิภาพในการตรวจจับผู้เสพยาเสพติดให้โทษหรือเสพวัตถุที่ออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาทในขณะจับขี้นาพหนะตามพระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. 2522 มาตรา 43 ทวิ วรรคสอง ได้อย่างแท้จริง ควรให้พนักงานฝ่ายปกครอง ตำรวจ หรือผู้ตรวจการ มีอำนาจจัดให้มีการตรวจสอบผู้ขับขี่รถว่าได้เสพ

เสพติดให้โทษหรือเสพวัตถุที่ออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาทตามวรรคหนึ่งและวรรคสองหรือไม่ และหากผลการตรวจสอบในเบื้องต้นปรากฏว่าผู้ขับขี่นั้นไม่ได้เสพก็ให้ผู้ขับขี่นั้นขับรถต่อไปได้ในกรณีที่ผู้ขับขี่ตามวรรคสามไม่ยอมให้ตรวจสอบให้พนักงานฝ่ายปกครอง ตำรวจ หรือผู้ตรวจการมีอำนาจกักตัวผู้นั้นไว้ เพื่อดำเนินการตรวจสอบได้ภายในระยะเวลาเท่าที่จำเป็นแห่งกรณีเพื่อให้การตรวจสอบเสร็จสิ้นไปโดยเร็ว และเมื่อผู้นั้นยอมรับการตรวจสอบแล้ว หากผลการตรวจสอบในเบื้องต้นปรากฏว่าไม่ได้เสพก็ให้ปล่อยตัวไปทันที

4.4 มาตรการทางกฎหมายของไทยเปรียบเทียบกับต่างประเทศ ที่เกี่ยวกับการกำหนดโทษของผู้ขับขี่ที่กระทำผิดซ้ำ กรณีมีสารเสพติดในร่างกายขณะขับขี่

ตารางที่ 4.1 แสดงการเปรียบเทียบปัญหาระหว่างมาตรการทางกฎหมายของไทยกับต่างประเทศที่เกี่ยวกับการกำหนดโทษของผู้ขับขี่ที่กระทำผิดซ้ำ กรณีมีสารเสพติดในร่างกายขณะขับขี่

ประเด็น	ประเทศอังกฤษ	สหรัฐอเมริกา	สหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี	ประเทศไทย
1. บทกำหนดโทษของผู้ขับขี่ขณะมีสารเสพติดในร่างกาย	พระราชบัญญัติจราจรทางบก ค.ศ. 1988 มาตรา 5A(1)(a)(2) บทลงโทษ ปรับได้ไม่จำกัด และ/หรือ จำคุก 6 เดือน พักใบอนุญาตขับขี่อย่างน้อย 12 เดือน หรือจะต้องถูกพักใบอนุญาตขับขี่เป็นเวลาอย่างน้อย 2 ปี หากผู้กระทำความผิดเคยถูกสั่งพักใบอนุญาตมากกว่าสองครั้ง เป็นระยะเวลา 56 วันหรือมากกว่านั้นภายใน 3 ปีก่อนหน้านี้	พระราชบัญญัติการขนส่งทางบก ปี ค.ศ. 2013 (NSW) มาตรา 112 บทลงโทษ จำคุกไม่เกิน 1 ปี และ/หรือปรับตั้งแต่ 5,000 ถึง 20,000 บาท อีกทั้งพักใช้ใบอนุญาตขับรถอย่างน้อย 6 เดือนหรือเพิกถอนใบอนุญาต 1) ถ้าการกระทำนั้นเป็นเหตุให้ผู้อื่นได้รับบาดเจ็บแก่ร่างกายหรือจิตใจ ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ 1 ถึง 5 ปี	ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ค.ศ.1987 (พ.ศ. 2530) บทลงโทษ การลงโทษเป็นการลงโทษตามคำพิพากษาของศาลชั้นต้น ซึ่งการกระทำ ความผิดและทำให้เกิดอันตรายภายใต้อิทธิพลของยาเสพติด ต้องถอนใบขับขี่และจำคุก	พระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. 2522 มาตรา 43 ทวิ ชอบด้วย ป.วิ.อ. มาตรา 158 (5) บทลงโทษ ผู้ขับขี่ผู้ใดฝ่าฝืน มาตรา 43 ทวิ วรรคหนึ่ง ต้องระวางโทษสูงกว่าที่กำหนดไว้ในกฎหมายว่าด้วยยาเสพติดให้โทษหรือกฎหมายว่าด้วยวัตถุที่ออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาท

ตารางที่ 4.1 แสดงการเปรียบเทียบปัญหาระหว่างมาตรการทางกฎหมายของไทยกับต่างประเทศที่เกี่ยวกับการกำหนดโทษของผู้ขับขี่ที่กระทำผิดซ้ำ กรณีมีสารเสพติดในร่างกายขณะขับขี่ (ต่อ)

ประเด็น	ประเทศอังกฤษ	สหรัฐอเมริกา	สหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี	ประเทศไทย
1. บทกำหนดโทษของผู้ขับขี่ขณะมีสารเสพติดในร่างกาย (ต่อ)	หรือจะต้องถูกพักใบอนุญาตขับขี่เป็นเวลาอย่างน้อย 3 ปี หากผู้กระทำผิดถูกตัดสินว่าได้กระทำความผิดฐานขับขี่ขณะมีสารเสพติดในร่างกายในระยะเวลา 10 ปี (1) หากบุคคลหนึ่งทำให้ บุคคลอื่นเสียชีวิตด้วยการขับขี่ยานพาหนะที่ขับเคลื่อนด้วย เครื่องจักรบนถนน หรือสถานที่สาธารณะอื่น ๆ โดยไม่ได้ตั้งใจและเอาใจใส่หรือไม่คำนึงถึงบุคคลอื่นที่ใช้ถนน หรือสถานที่และ (a) ในขณะที่เขากำลังขับรถเขาอยู่ภายใต้อิทธิพลของเครื่องดื่มแอลกอฮอล์หรือยาเสพติด ในกรณีความผิดตามมาตรา 3 (a) มีบทกำหนดโทษที่เป็นความผิดทางอาญา คือ จำคุก 14 ปี	และปรับตั้งแต่ 20,000 ถึง 100,000 บาท และพักใช้ใบอนุญาตขับรถเป็นเวลาไม่น้อยกว่า 1 ปี หรือถูกเพิกถอนใบอนุญาต 2) ถ้าการกระทำนั้นเป็นเหตุให้ผู้อื่นได้รับบาดเจ็บสาหัส ผู้กระทำต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ 2 ถึง 6 ปี และปรับตั้งแต่ 40,000 ถึง 120,000 บาท และพักใช้ใบอนุญาตขับรถเป็นเวลาไม่น้อยกว่า 2 ปี หรือเพิกถอนใบอนุญาต 3) ถ้าการกระทำ ความผิดเป็นเหตุให้ผู้อื่นถึงแก่ความตาย ผู้กระทำ ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ 3 ถึง 10 ปี และปรับตั้งแต่ 60,000 ถึง 200,000 บาท และให้ศาลสั่งเพิกถอนใบอนุญาต		อีกหนึ่งในสาม และให้ศาลสั่งพักใช้ใบอนุญาตขับขี่ของผู้ นั้นมีกำหนดไม่น้อยกว่าหกเดือน หรือเพิกถอนใบอนุญาตขับขี่ 1) ถ้าการกระทำ ความผิดเป็นเหตุให้ผู้อื่นได้รับอันตรายแก่กายหรือจิตใจ ผู้กระทำต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ 1 - 5 ปี และปรับตั้งแต่ 20,000 - 100,000 บาท และให้ศาลสั่งพักใช้ใบอนุญาตขับขี่ของผู้ นั้นมีกำหนดไม่น้อยกว่า 1 ปี หรือเพิกถอนใบอนุญาตขับขี่ 2) ถ้าการกระทำ ความผิดเป็นเหตุให้ผู้อื่นได้รับอันตรายสาหัส ผู้กระทำต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ 2 - 6 ปี และปรับตั้งแต่ 40,000 - 120,000 บาท

ตารางที่ 4.1 แสดงการเปรียบเทียบปัญหาระหว่างมาตรการทางกฎหมายของไทยกับต่างประเทศที่เกี่ยวกับการกำหนดโทษของผู้จับที่กระทำความผิดซ้ำ กรณีมีสารเสพติดในร่างกายขณะจับ (ต่อ)

ประเด็น	ประเทศอังกฤษ	สหรัฐอเมริกา	สหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี	ประเทศไทย
1. บทกำหนดโทษของผู้จับที่ขณะมีสารเสพติดในร่างกาย (ต่อ)				และให้ศาลสั่งพักใช้ใบอนุญาตจับไม่น้อยกว่า 2 ปี หรือเพิกถอนใบอนุญาตจับ 3) ถ้าการกระทำ ความผิดเป็นเหตุให้ผู้อื่นถึงแก่ความตาย ผู้กระทำความผิดต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ 3 – 10 ปี และปรับตั้งแต่ 60,000 - 200,000 บาท
2. การกำหนดประเภทของสารเสพติดในความผิดฐานเป็นผู้จับที่ขณะมีสารเสพติดในร่างกาย	1) Benzoyllecgonine 2) Cocaine 3) Delta-9-tetrahydrocannabinol (Cannabis) 4) Ketamine 5) Lysergic acid Diethylamide (LSD) 6) Methylamphetamin (Crystal Meth) 7) MDMA (Ecstasy) 8) monoacetyl morphine (Heroin) 9) Amphetamine	1) Amphetamine 2) Methamphetamine 3) Benzoyllecgonine 4) Cocaine 5) Cannabis 6) Ketamine 7) LSD 8) MDMA (ecstasy) 9) CNS Depressants	1) Amphetamine 2) Methamphetamine 3) Benzoyllecgonine 4) Cocaine 5) Cannabis 6) MDMA (ecstasy) 7) MDMA 8) Hroin 9) Morphine	1) Amphetamine 2) Methamphetamine

ตารางที่ 4.1 แสดงการเปรียบเทียบปัญหาระหว่างมาตรการทางกฎหมายของไทยกับต่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับการกำหนดโทษของผู้ขับขี่ที่กระทำความผิดซ้ำ กรณีมีสารเสพติดในร่างกายขณะขับขี่ (ต่อ)

ประเด็น	ประเทศอังกฤษ	สหรัฐอเมริกา	สหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี	ประเทศไทย
3. อำนาจของเจ้าพนักงานตำรวจ	เจ้าพนักงานตำรวจทุกสาขาน มีอำนาจตรวจผู้ขับขี่ยานพาหนะเสพยาเสพติด	เจ้าพนักงานตำรวจทุกสาขาน มีอำนาจตรวจผู้ขับขี่ยานพาหนะเสพยาเสพติด	เจ้าพนักงานตำรวจทุกสาขาน มีอำนาจตรวจผู้ขับขี่ยานพาหนะเสพยาเสพติด	1) พนักงานสอบสวน 2) เจ้าพนักงานจราจร
4. การกำหนดโทษของผู้ขับขี่ที่กระทำความผิดซ้ำ กรณีมีสารเสพติดในร่างกายขณะขับขี่	ผู้กระทำความผิดกลับมากระทำความผิดซ้ำอีก ให้มีการนำมาตรการทางปกครองมาบังคับใช้เป็นมาตรการหนึ่งที่น่ามาใช้บังคับแก่ผู้กระทำความผิด เพื่อผู้กระทำความผิดนั้นสำนึกในการบทลงโทษที่ตนได้กระทำความผิดของตน - สำหรับการกระทำความผิดซ้ำให้ตัดสิทธิ์ใบอนุญาตขับขี่ภายในระยะเวลา 10 ปี หากเป็นความผิดครั้งที่สองของภายใน 10 ปี แสดงว่ามีโทษรุนแรงเพิ่มขึ้นอย่างมาก ในกรณีที่ร้ายแรงกว่านั้น มีความเป็นไปได้จริงที่จะถูกตัดสินจำคุกและอย่างดีที่สุดจะถูกตัดสิทธิ์อย่างน้อย 3 ปี	<u>ความผิดครั้งแรก</u> ปรับสูงสุด \$3,300 โทษจำคุกสูงสุด 18 เดือน การตัดสิทธิ์ขั้นต่ำ 12 เดือน การตัดสิทธิ์สูงสุด ไม่จำกัด และมีการตัดสิทธิ์โดยอัตโนมัติ 3 ปี <u>ความผิดครั้งที่สอง</u> ปรับสูงสุด \$5,500 โทษจำคุกสูงสุด 2 ปี การตัดสิทธิ์ขั้นต่ำ 2 ปี การตัดสิทธิ์สูงสุด ไม่จำกัด และมีการตัดสิทธิ์โดยอัตโนมัติ 5 ปี หากกระทำความผิดซ้ำภายใน 2 ปี นับแต่วันที่กระทำความผิดครั้งแรก อัตราโทษเพิ่มเป็นจำคุกไม่เกิน 2 ปี และปรับตั้งแต่ 50,000 ถึง 100,000 บาท อีกทั้งใบอนุญาตขับรถไม่น้อยกว่า 1 ปี หรือเพิกถอนใบอนุญาตขับรถ	การกระทำความผิดและทำ ให้ เกิดอันตรายภายใต้อิทธิพลของยาเสพติดต้องถอนใบขับขี่และจำคุกครั้งที่ 1 มีโทษปรับ 500 ยูโร (18,277.50 บาท) ห้ามขับ 1 เดือน ครั้งที่ 2 มีโทษปรับ 1,000 ยูโร (36,555.00 บาท) ห้ามขับ 3 เดือน ครั้งที่ 3 มีโทษปรับ 1,000 ยูโร (36,555.00 บาท) ห้ามขับ 3 เดือน การกระทำความผิดและทำ ให้ เกิดอันตรายภายใต้อิทธิพลของยาเสพติด ถอนใบขับขี่ มีโทษจำคุก	พระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. 2522 ไม่มีบทบัญญัติที่เป็นบทลงโทษแก่ผู้กระทำความผิดซ้ำ

บทที่ 5

บทสรุป และข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาปัญหาการกำหนดโทษของผู้ขับขี่ที่กระทำผิดซ้ำ กรณีมีสารเสพติดในร่างกาย ขณะขับขี่ ตามพระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. 2522 มีบทสรุป และข้อเสนอแนะ ดังนี้

5.1 บทสรุป

การกำหนดความรับผิดชอบและกำหนดอัตราโทษสำหรับการกระทำผิดซ้ำของผู้ขับขี่ขณะมีสารเสพติดในร่างกาย ให้เหมาะสมเพียงพอสำหรับความร้ายแรงของความผิดนี้ที่อาจก่อให้เกิดความเสียหายกับผู้อื่น อันจะเป็นการช่วยเยียวยาผู้เสียหายได้อย่างแท้จริง และเป็นการสร้างความเกรงกลัวต่อผู้ขับขี่ที่กระทำผิดซ้ำ กรณีมีสารเสพติดในร่างกายขณะขับขี่ด้วย ซึ่งการกำหนดอัตราโทษที่เหมาะสมสำหรับผู้ขับขี่จะนำไปสู่การกำหนดโทษกับบุคคลอื่นที่เกี่ยวข้องกับการขับขี่ยานพาหนะขณะมีสารเสพติดในร่างกายได้อย่างเหมาะสม และเห็นสมควรให้อำนาจเจ้าพนักงานในการตรวจสอบสารเสพติดในร่างกายของผู้ขับขี่ เพื่อให้บังคับใช้กฎหมายได้อย่างถูกต้องและชอบธรรม และเห็นควรให้มีการแก้ไขเพิ่มเติมประเภทของสารเสพติดในความผิดฐานขับขี่ยานพาหนะขณะมีสารเสพติดในร่างกาย เพื่อให้ได้มาซึ่งมาตรการทางกฎหมายที่เหมาะสม และให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

ดังนั้นผู้วิจัยสรุปปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นเกี่ยวกับปัญหาการกำหนดโทษของผู้ขับขี่ที่กระทำผิดซ้ำ กรณีมีสารเสพติดในร่างกายขณะขับขี่ ตามพระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. 2522 โดยผู้ศึกษาจึงได้ทำการวิเคราะห์ปัญหาการกำหนดโทษของผู้ขับขี่ที่กระทำผิดซ้ำ กรณีมีสารเสพติดอยู่ในร่างกายขณะขับขี่ ตามพระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. 2522 ตามที่ได้ทำการศึกษามาแล้ว เพื่อนำมาวิเคราะห์เปรียบเทียบกับมาตรการทางกฎหมายของไทยเปรียบเทียบกับต่างประเทศ ได้แก่ ประเทศอังกฤษ สหรัฐอเมริกา และสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี ที่เกี่ยวกับการกำหนดโทษของผู้ขับขี่ที่กระทำผิดซ้ำ กรณีมีสารเสพติดในร่างกายขณะขับขี่ และหาข้อดีและข้อเสียมาปรับปรุงพัฒนาการกำหนดโทษของผู้ขับขี่ที่กระทำผิดซ้ำ กรณีมีสารเสพติดในร่างกายขณะขับขี่อันเป็นหลักสากล โดยแบ่งปัญหาออกเป็นประเด็นต่าง ๆ ดังนี้

1) ปัญหาบทกำหนดโทษของผู้ข่มขืนมีสารเสพติดในร่างกาย

ปัญหาบทกำหนดโทษของผู้ข่มขืนมีสารเสพติดในร่างกายตามพระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. 2522 มาตรา 157/1 วรรคสอง ประกอบกับวรรคห้า และบทกำหนดโทษกรณีกระทำโดยประมาทและการกระทำนั้นเป็นเหตุให้ผู้อื่นถึงแก่ความตายตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 291 ตามระบบกฎหมายไทย การกระทำที่เป็นกรรมเดียว แต่ผิดต่อกฎหมาย หมายบทให้ลงโทษผู้กระทำความผิด โดยใช้อัตราโทษที่สูงที่สุดเพียงโทษเดียวตามบทบัญญัติของประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 90 และอาจมีเหตุบรรเทาโทษหรือลดโทษผู้กระทำความผิด หากจำเลยให้การรับสารภาพหรือให้การที่เป็นประโยชน์ตามมาตรา 78 จึงทำให้ผู้กระทำความผิดไม่เกรงกลัวต่อโทษที่ตนเองจะได้รับเพราะอัตราโทษที่จะได้รับไม่สูงมากพอ จะเห็นได้ว่าอัตราโทษในกรณีข่มขืนโดยประมาทเป็นเหตุให้ผู้อื่นเสียชีวิต อันมีสาเหตุมาจากการเสพยาเสพติด อาจไม่สูงมากพอ ซึ่งไม่เหมาะสมกับความเสียหายที่ผู้กระทำความผิดได้กระทำให้ขึ้น อันเป็นเหตุร้ายแรงทำให้ผู้อื่นได้รับความเสียหายต่อทรัพย์สินและเสียชีวิตจากการกระทำโดยประมาทของตน โดยหากจะให้การกระทำความผิดดังกล่าวรับโทษให้สาสมเป็นไปตามเจตนารมณ์ของทฤษฎีการลงโทษแบบแก้แค้นทดแทนเพื่อให้เกิดความเหมาะสมต่อโทษที่สมควรจะต้องได้รับและเป็นการชดเชยต่อผู้เสียชีวิต รวมทั้งครอบครัวของผู้เสียชีวิตจะต้องมีการกำหนดอัตราโทษในการกระทำความผิดกรณีดังกล่าว สมควรให้มีการเพิ่มอัตราโทษในกรณีข่มขืนมีสารเสพติดในร่างกาย ตลอดจนเพิ่มอัตราโทษในกรณีเสพยาแล้วมาข่มขืนเป็นเหตุให้ผู้อื่นได้รับอันตรายและเสียชีวิต เพื่อเป็นการแก้ไขในเรื่องอัตราโทษให้เหมาะสมกับการกระทำความผิดให้เกิดความเหลื่อมล้ำและให้เกิดความเป็นธรรมต่อผู้เสียหาย และที่สำคัญเพื่อยับยั้งตัวผู้กระทำผิดที่ถูกลงโทษไม่ให้กระทำผิดซ้ำอีก

2) ปัญหาการกำหนดประเภทของสารเสพติดในความผิดฐานเป็นผู้ข่มขืนมีสารเสพติดในร่างกาย

ปัญหาการกำหนดประเภทของสารเสพติดในความผิดฐานเป็นผู้ข่มขืนมีสารเสพติดในร่างกายตามพระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. 2522 มาตรา 43 ทวิวรรคหนึ่งและมาตรา 157/1 วรรคสอง ตามพ.ร.บ. จราจรทางบก พ.ศ. 2522 มาตรา 43 ทวิ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “ห้ามมิให้ผู้ข่มขืนเสพยาเสพติดให้โทษตามกฎหมายว่าด้วยยาเสพติดให้โทษ หรือเสพวัตถุที่ออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาท ตามกฎหมายว่าด้วยวัตถุที่ออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาท” ทั้งนี้มีใช้ครอบคลุมเฉพาะการเสพวัตถุที่ออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาทตามกฎหมายว่าด้วยวัตถุที่ออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาทเท่านั้นเมื่ออธิบดีกรมตำรวจออกข้อกำหนด ห้ามมิให้ผู้ข่มขืนหรือรับเข้าร่างกายไม่ว่าด้วยวิธีใด ๆ ซึ่งยาเสพติดให้โทษในประเภทที่ 1 คือ แอมเฟตามีนและเมทแอมเฟตามีน ตามข้อกำหนดกรมตำรวจ (ปัจจุบัน

สำนักงานตำรวจแห่งชาติ) เรื่อง กำหนดชื่อและประเภทของวัตถุที่ออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาทและ โดยยังไม่ได้ออกข้อกำหนดห้ามมิให้ผู้ขบี่เสพกัญชา ซึ่งเป็นยาเสพติดให้โทษตามกฎหมายว่าด้วย ยาเสพติดให้โทษ การกระทำของจำเลยจึงไม่เป็นความผิดฐานผู้ขบี่เสพยาเสพติดให้โทษตาม พ.ร.บ.จราจรทางบก พ.ศ. 2522 มาตรา 43 ทวิ วรรคหนึ่ง, 157/1 วรรคสอง จากคำพิพากษาดังกล่าว จึงมีปัญหว่าหากผลการตรวจสอบพบว่า ผู้ขบี่เสพสารเสพติดชนิดอื่น เช่น เฮโรอีน มอร์ฟีน โคคา อิน ฟีน กัญชา พืชกระท่อม ผู้ขบี่ดังกล่าวกจะไม่มีผิดในข้อหาเป็นผู้ขบี่แล้วเสพยาเสพติดให้ โทษตามพระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. 2522 มาตรา 43 ทวิ วรรคหนึ่ง และมาตรา 157/1 วรรค สอง

3) ปัญหาเกี่ยวกับอำนาจของเจ้าพนักงานตำรวจในการตรวจค้นยานพาหนะ กรณีมีสาร เสพติดในร่างกายของผู้ขบี่

ปัญหาเกี่ยวกับอำนาจของเจ้าพนักงานตำรวจในการตรวจค้นยานพาหนะ กรณีมี สารเสพติดในร่างกายของผู้ขบี่ ตามพระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. 2522 มาตรา 43 ทวิ วรรค สอง การตรวจสอบว่าบุคคลใดมีสารเสพติดอยู่ในร่างกายขณะขบี่ ตามพระราชบัญญัติจราจรทาง บก พ.ศ. 2522 มาตรา 43 ทวิ วรรคสอง กำหนดให้ หัวหน้าเจ้าพนักงานจราจร พนักงานสอบสวน เจ้าพนักงานจราจร หรือผู้ตรวจการมีอำนาจจัดให้มีการตรวจสอบผู้ขบี่รถบางประเภท ว่าผู้นั้นได้ เสพยาเสพติดให้โทษหรือเสพวัตถุที่ออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาทหรือไม่ ถ้าตีความตามตัวบท กฎหมายจะเห็นได้ว่ากฎหมายกำหนดให้เจ้าหน้าที่ตำรวจผู้มีอำนาจตรวจหาสารเสพติดในตัวผู้ขบี่ กรณีนี้ต้องเป็นเจ้าหน้าที่ตำรวจในสายงานจราจรหรือพนักงานสอบสวนเท่านั้น เจ้าหน้าที่ตำรวจสาย งานอื่น ๆ ไม่มีอำนาจตามพระราชบัญญัตินี้

5.2 ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาปัญหาการกำหนดโทษของผู้ขบี่ที่กระทำผิดซ้ำ กรณีมีสารเสพติดในร่างกาย ขณะขบี่ ตามพระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. 2522 ผู้วิจัยพบว่ามีข้อเสนอแนะ ดังนี้

5.2.1 บทกำหนดโทษของผู้ขบี่ซึ่งมีสารเสพติดในร่างกายตามพระราชบัญญัติจราจรทาง บก พ.ศ. 2522 มาตรา 157/1 วรรคห้า บัญญัติว่า “ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคสองเป็นเหตุให้ ผู้นั้นถึงแก่ความตาย ผู้กระทำต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สามปีถึงสิบปี และปรับตั้งแต่หกหมื่นบาท ถึงสองแสนบาท และให้ศาลสั่งเพิกถอนใบอนุญาตขบี่” แก้ไขเป็น “ถ้าการกระทำความผิดตาม

วรรคสองเป็นเหตุให้ผู้อื่นถึงแก่ความตาย ผู้กระทำความผิดต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ 5 ปี ถึง 10 ปี และปรับตั้งแต่ 80,000 บาท ถึง 200,000 บาท และให้ศาลสั่งเพิกถอนใบอนุญาตขับขี่” ทั้งนี้เพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์จึงสมควรได้รับโทษให้สาสม เพื่อให้เกิดความเหมาะสมต่อโทษที่ควรจะต้องได้รับ ดังนั้นจึงจะต้องมีการกำหนดอัตราโทษในกระทำความผิดกรณีดังกล่าวให้มีอัตราโทษที่สูงกว่าเดิมและให้มีบทบัญญัติของการลงโทษในกรณีเช่นว่านั้นเป็นการเฉพาะ ไม่ให้รับผิดอยู่ในฐานความผิดเดียวกันกับประมาทโดยทั่วไป

5.2.2 พระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. 2522 มาตรา 43 ทวิวรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “ห้ามมิให้ผู้ขับขี่เสพยาเสพติดให้โทษตามกฎหมายว่าด้วยยาเสพติดให้โทษ หรือเสพวัตถุที่ออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาท ตามกฎหมายว่าด้วยวัตถุที่ออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาท” แก้ไขเป็น “ห้ามมิให้ผู้ขับขี่เสพยาเสพติดที่มีสารเสพติดหรือวัตถุที่ออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาททุกชนิด” ทั้งนี้เนื่องจากสารเสพติดทุกชนิดมีทั้งฤทธิ์กดประสาท ฤทธิ์กระตุ้นประสาท รวมถึงทำให้เกิดอาการหลอนประสาท ทำให้ผู้ขับขี่ไม่สามารถควบคุมตนเองได้ ดังนั้นจึงควรให้ผู้ขับขี่ที่เสพสารเสพติดหรือวัตถุที่ออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาททุกชนิด เป็นผู้ที่กระทำความผิด เพื่อเป็นการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมและป้องกันอุบัติเหตุบนท้องถนน

5.2.3 พระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. 2522 มาตรา 43 ทวิ วรรคสอง บัญญัติว่า “ให้เจ้าพนักงานจราจร พนักงานสอบสวน พนักงานเจ้าหน้าที่ หรือผู้ตรวจการมีอำนาจจัดให้มีการตรวจสอบผู้ขับขี่รถบางประเภทตามที่อธิบดีกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษาว่าได้เสพยาเสพติดให้โทษหรือเสพวัตถุที่ออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาทตามวรรคหนึ่งหรือไม่ และหากผลการตรวจสอบในเบื้องต้นปรากฏว่าผู้ขับขี่นั้นไม่ได้เสพก็ให้ผู้ขับขี่นั้นขับรถต่อไปได้” แก้ไขเป็น “ให้เจ้าหน้าที่ตำรวจ พนักงานฝ่ายปกครอง หรือผู้ตรวจการ มีอำนาจจัดให้มีการตรวจสอบผู้ขับขี่รถว่าได้เสพยาเสพติดให้โทษหรือเสพวัตถุที่ออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาททุกชนิด และมีอำนาจจับกุมผู้ขับขี่ยานพาหนะทุกประเภทเสพยาเสพติดให้โทษ เว้นแต่การเสพนั้นเป็นการเสพเพื่อการรักษาโรคตามคำสั่งของผู้ประกอบวิชาชีพเวชกรรมหรือผู้ประกอบโรคศิลปะแผนปัจจุบันชั้นหนึ่งในสาขาทันตกรรมกฎหมายว่าด้วยยาเสพติด และหากผลการตรวจสอบในเบื้องต้นปรากฏว่าผู้ขับขี่นั้นไม่ได้เสพก็ให้ผู้ขับขี่นั้นขับรถต่อไปได้ ในกรณีที่ผู้ขับขี่ตามวรรคสามไม่ยอมให้ตรวจสอบให้พนักงานฝ่ายปกครอง ตำรวจ หรือผู้ตรวจการมีอำนาจกักตัวผู้นั้นไว้ เพื่อดำเนินการตรวจสอบได้ภายในระยะเวลาเท่าที่จำเป็น แห่งกรณีเพื่อให้การตรวจสอบเสร็จสิ้นไปโดยเร็ว

5.3 ข้อเสนอแนะอื่น ๆ

การกำหนดโทษของผู้ขับขี่ที่กระทำความผิดซ้ำ กรณีมีสารเสพติดในร่างกายขณะขับขี่ ควรมีการนำกฎหมายอาญามาบังคับใช้กับผู้กระทำความผิดซ้ำ ตามกฎหมายว่าด้วยการจราจรทางบก เพื่อเป็นการป้องกันปัญหาในการที่ไม่ให้เกิดผู้กระทำความผิดซ้ำ และให้ผู้กระทำความผิด เกรงกลัวต่อกฎหมาย ผู้ศึกษาเห็นว่า ควรมีการบัญญัติกฎหมายในการเพิ่มโทษแก่ผู้กระทำความผิดซ้ำ โดยบทบัญญัติใหม่ไว้ในบทกำหนดโทษแก่ผู้กระทำความผิดอย่างชัดเจน “มาตรา 164 ผู้ใดกระทำความผิดต้องกระทำความผิดตามกฎหมายนี้ และเมื่อมีกระทำความผิดซ้ำอีกให้เพิ่มโทษแก่ผู้กระทำความผิดหนึ่งในสามของโทษที่กระทำความผิดครั้งหลัง หากเกิดการกระทำภายในหนึ่งปี การกระทำผิดอีกให้เพิ่มโทษผู้กระทำความผิดเป็นหนึ่งในสองของโทษที่กระทำความผิดครั้งหลัง”

บรรณานุกรม

- กรมตำรวจ. (2537). *ปัญหาอาชญากรรม*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ตำรวจ.
- กรรณทิวา มุณีแนม. (2562). *แนวทางแก้ไขปัญหาอาชญากรรมโดยผู้นำชุมชนและประชาชนในพื้นที่ตำบลบาราเฮาะ อำเภอเมือง จังหวัดปัตตานี* (Unpublished Master's thesis). มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์, สงขลา.
- กฤษณพงศ์ พุตระกูล. (2564). *การศึกษาข้อเสนอในเชิงนโยบายเพื่อแก้ไขปัญหาอุบัติเหตุจราจรทางบก*. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม.
- กองควบคุมวัตถุเสพติด. (2559). *สาระสำคัญการควบคุมตามกฎหมาย*. นนทบุรี: ผู้แต่ง.
- กุลนรี หาญพัฒนชัยกุล. (2550). *รายงานการวิจัยเรื่องการติดยาและสารเสพติดในผู้ป่วยที่เข้ารับการรักษาที่สถาบันรัชฎายุทธ และศูนย์บำบัดยาเสพติดส่วนภูมิภาค 4*. กรุงเทพฯ : ศูนย์บำบัดรักษาเสพติดขอนแก่น สถาบันรัชฎายุทธ กระทรวงสาธารณสุข.
- เกษมวดี ศุภกัญญาพงศ์. (2549). *การปรับเปลี่ยนความผิดกฎหมายที่ไม่มีลักษณะเป็นความผิดอาญาโดยแท้ เป็นความผิดต่อกฎระเบียบของสังคม : ศึกษาเฉพาะความผิดกฎหมายในประมวลกฎหมายอาญา* (Unpublished Master's thesis). มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต, กรุงเทพฯ.
- เจิมชัย ชูติวงศ์. (2554). *คำอธิบายกฎหมายลักษณะพยาน*. กรุงเทพฯ: สำนักอบรมศึกษาแห่งเนติบัณฑิตยสภา.
- งานสุขศึกษาและประชาสัมพันธ์ โรงพยาบาลท่าตูม. (2560). *ยาเสพติด*. สืบค้นจาก <http://www.thatoomhsp.com/userfiles/ยาเสพติด01>.
- จุฑามาศ พลธิวิญญู. (2553). *มาตรการทางกฎหมายในการลดทอนความเป็นอาชญากรรมทางคดียาเสพติดของประเทศไทย* (Unpublished Master's thesis). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพฯ.
- จุมพล จันสังข์. (2555). *ปัญหาทางกฎหมายเกี่ยวกับการสอบสวนในคดีจราจร* (Unpublished Master's thesis). มหาวิทยาลัยศรีปทุม วิทยาเขตชลบุรี, ชลบุรี.
- เจริญชัย อัส วิพิรยอนันต์. (ม.ป.ป.). *วิธีการเพื่อความปลอดภัย*. สืบค้นจาก https://www.thethaibar.or.th/thaibarweb/files/Data_web/downloads_doc/term1.
- ชิงชัย โปษยานุวัตร. (2556). *การบังคับใช้โทษทางปกครองแทนโทษทางอาญาตามพระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ.2522* (Unpublished Master's thesis). มหาวิทยาลัยศรีปทุม วิทยาเขตชลบุรี, ชลบุรี.

บรรณานุกรม (ต่อ)

- ชิงชัย โปษยานุวัตร์. (2556). การบังคับใช้โทษทางปกครองแทนโทษทางอาญาตามพระราชบัญญัติ
จรรยาบรรณ พ.ศ.2522 (Unpublished Master's thesis). มหาวิทยาลัยศรีปทุม วิทยาเขต
ชลบุรี, ชลบุรี.
- ชุดิมา คำดี. (2556). ประสิทธิภาพและความคุ้มค่าทางเศรษฐศาสตร์ของมาตรการคัดกรองสุขภาพเพื่อ
ป้องกันอุบัติเหตุจราจรทางถนน. วารสารวิจัยระบบสาธารณสุข, 7(4), 494.
- ณรงค์ ใจหาญ. (2551). รายงานการวิจัยเรื่องการกำหนดชั้นโทษการนำไปปรับใช้ในประมวล
กฎหมายอาญา. กรุงเทพฯ: สำนักงานกิจการยุติธรรม.
- ณัฐคนัย สุภัทรากุล. (2548). มาตรการทางกฎหมายในการบำบัดฟื้นฟูผู้ติดยาเสพติด: ศึกษา
เปรียบเทียบกฎหมายว่าด้วยการบำบัดฟื้นฟูผู้ติดยาเสพติดกับรูปแบบบูรณาการของศาลยา
เสพติดในต่างประเทศ (Unpublished Master's thesis). มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต,
กรุงเทพฯ.
- ทศพร มุลรัตน์. (2555). ระบบกฎหมายของโลก. สืบค้นจาก <http://panyathai.or.th>.
- เทวินทร์ วาริศรี. (2562). อุบัติเหตุและการบริหารงานด้านอุบัติเหตุ. สืบค้นจาก
<http://tewin.org/UploadImage/0b40b45c-b3b5-4e36-976a-48e62cc8dce0.pdf>.
- นัทธี จิตสว่าง. (2559). สถิติการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังในประเทศไทย. สืบค้นจาก
<http://www.nathee-chitsawang.com/สถิติการกระทำผิดซ้ำของ>
- ปกป้อง ศรีสนิท. (2559). กฎหมายอาญาชั้นสูง. กรุงเทพฯ: วิญญูชน.
- ประกาศกระทรวงสาธารณสุข พ.ศ. 2539, เล่มที่ 113 ตอนพิเศษ 23 ง หน้า 1 (2539).
- ประมวลกฎหมายอาญา พ.ศ. 2564, เล่มที่ 138 ตอน 73 ก หน้า 5 (2564).
- พระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. 2522, เล่มที่ 96 ตอน 8 ก หน้า 40 (2522).
- พระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. 2535, เล่มที่ 109 ตอน 39 หน้า 44 (2535).
- พระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. 2559, เล่มที่ 133 ตอน 71 ก หน้า 8 (2559).
- พลพิพัฒน์ วรชนาคมน. (2553). การนำเอาโทษกักขังมาใช้บังคับกับผู้กระทำความผิดตาม
พระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. 2522 (Unpublished Master's thesis). จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย, กรุงเทพฯ.
- พิทยา จินาวัฒน์. (2554). นโยบายระดับประเทศว่าด้วยการแก้ไขปัญหายาเสพติด (Unpublished
Master's thesis). มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, กรุงเทพฯ.

บรรณานุกรม (ต่อ)

- เพลินตา ตันรังสรรค์. (2561). หลักเกณฑ์การกำหนดโทษอาญาในการตรากฎหมาย. *จุลนิติ* 15(1), 75.
- ไพฑูรย์ แสงท่อม. (ม.ป.ป.). *ทฤษฎีจิตวิเคราะห์ Sigmund Freud*. กรุงเทพฯ: ศูนย์วิชาการด้านยาเสพติด สำนักพัฒนาการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติด.
- ภัทรศักดิ์ วรรณแสง. (2559). มุมมองของศาลต่อมาตรการทางเลือกในการคุมขังผู้หญิง. เอกสารวิชาการส่วนบุคคลหลักสูตร “พลักนิติธรรมเพื่อประชาธิปไตย” รุ่นที่ 1. วิทยาลัยรัฐธรรมนูญ. สถาบันรัฐธรรมนูญศึกษา สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ.
- ภัทรานิษฐ์ จิตสำรวย. (2559). เด็กและเยาวชนกระทำความผิดในคดียาเสพติดมากเป็นอันดับหนึ่ง. สืบค้นจาก <http://prachatai.com/journal/2016/03/64731>.
- มานพ คณะโต. (2562). รายงานผลการสำรวจครัวเรือนเพื่อคาดประมาณจำนวนประชากร ผู้ใช้สารเสพติด ของประเทศไทย ปี พ.ศ. 2562. กรุงเทพฯ: บริษัทจรัสสินทวงศ์การพิมพ์ จำกัด.
- มานิตย์ จุมปา. (2553). *ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับกฎหมายสหรัฐอเมริกา*. กรุงเทพฯ: วิทยุชน.
- ระบบสืบค้นคำพิพากษา คำสั่ง คำร้อง และวินิจฉัยศาลฎีกา. (2540). คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 6964. สืบค้นจาก <https://deka.in.th/view-55360.html>
- ระบบสืบค้นคำพิพากษา คำสั่ง คำร้อง และวินิจฉัยศาลฎีกา. (2540). คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 6987. สืบค้นจาก <https://thaideka.com/deka/6987-2540-2.html>
- ระบบสืบค้นคำพิพากษา คำสั่ง คำร้อง และวินิจฉัยศาลฎีกา. (2541). คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 4073. สืบค้นจาก <https://deka.in.th/view-12976.html>
- ระบบสืบค้นคำพิพากษา คำสั่ง คำร้อง และวินิจฉัยศาลฎีกา. (2541). คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 6413. สืบค้นจาก <https://deka.in.th/view-13345.html>
- ระบบสืบค้นคำพิพากษา คำสั่ง คำร้อง และวินิจฉัยศาลฎีกา. (2547). คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 4900. สืบค้นจาก <https://deka.in.th/view-411428.html>
- ระบบสืบค้นคำพิพากษา คำสั่ง คำร้อง และวินิจฉัยศาลฎีกา. (2548). คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 2977. สืบค้นจาก <https://deka.in.th/view-113304.html>
- วนิดา รัตนสุมาวงศ์. (2561). *ทฤษฎีของพฤติกรรมเสพติด และ ข้อถกเถียงที่มีในปัจจุบัน*. วารสารสมาคมจิตแพทย์แห่งประเทศไทย, 63(3), 295-306.

บรรณานุกรม (ต่อ)

- ศักดิ์ชัย เลิศพานิชพันธุ์. (2556). การศึกษากฎหมายยาเสพติดในต่างประเทศ: ศึกษาเฉพาะกรณี ประเทศญี่ปุ่น ฝรั่งเศส สวิตเซอร์แลนด์ เยอรมัน โปรตุเกส อังกฤษ และสหรัฐอเมริกา. กรุงเทพฯ: สำนักกิจการในพระตำริพระเจ้าหลานเธอพระองค์เจ้าพัชรกิติยาภา สำนักงาน ปลัดกระทรวงยุติธรรมกระทรวงยุติธรรม.
- สำนักข่าวอิสรรา. (2564). ส่องปัญหานักโทษล้นคุก ‘ลดวันต้องโทษ’ กระทบความปลอดภัยสังคม. สืบค้นจาก https://www.isranews.org/article/isranews-scoop/104910-isranews_news-32.html.
- สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด กระทรวงยุติธรรม. (ม.ป.ป.). ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับยาเสพติด. สืบค้นจาก <https://www.oncb.go.th/Home/Pages/history.aspx>.
- สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด. (2560). ยาเสพติด. สืบค้นจาก <https://webportal.bangkok.go.th/lab/page/main/2162/0/1/info/60062/ยาเสพติด>
- สำนักงานชั้นผู้ตรสาธารณสุข. (2560). ประเภทของยาเสพติด. สืบค้นจาก <https://webportal.bangkok.go.th/lab/page/main/2162/0/1/info/60062/ยาเสพติด>.
- สำนักงานตำรวจแห่งชาติ. (2566). ระบบคะแนนความประพฤติในการขับรถหรือตัดแต้มใบขับขี่. สืบค้นจาก <https://www.gcc.go.th/?p=97404>
- สำนักงานนโยบายและแผนการขนส่งและจราจร สำนักแผนความปลอดภัย. (2565). รายงานการวิเคราะห์สถานการณ์อุบัติเหตุทางถนนของกระทรวงคมนาคม พ.ศ. 2564. กรุงเทพฯ: ผู้แต่ง.
- สำนักงานปราบปรามยาเสพติด. (2564). รายงานประจำปี 2564 ผลการปราบปรามยาเสพติดทั่วประเทศ. สืบค้นจาก <https://www.oncb.go.th/DocLib/ผลการปราบปรามยาเสพติดทั่วประเทศ%20ปี%202564.pdf>.
- สำนักงานแผนและงบประมาณ. (2566). สถิติคดี พ.ร.บ จราจรทางบก ช่วง 7 วันอันตราย เทศกาลปีใหม่ 2566. สืบค้นจาก <https://workpointtoday.com/crime-new-year/>.
- อับดุลคอลิก อีรรอฮิมีย. (2565). บทบาทของครอบครัวมุสลิมต่อความสำเร็จและความล้มเหลวในการบำบัดรักษาผู้ป่วย (ผู้ติดยาเสพติด) กรณีศึกษา สถานบำบัดในพื้นที่จังหวัดปัตตานี. วารสารอิสลามศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์, 13(1), 65-96.

บรรณานุกรม (ต่อ)

- BBC, the guardian. (2017). อังกฤษเตรียมเพิ่มโทษจำคุกตลอดชีวิต หากจับจี้โดยประมาทจนทำให้ผู้อื่นเสียชีวิต. Retrieved from <https://www.headlightmag.com/news-uk-is-going-to-punish-life-sentence-the-wreckless-driver>.
- Beck, A. T., Rush, A. J., Shaw, B.F., & Emery, G. (1993). *Cognitive therapy of depression*. New York: The Guilford Press.
- Carroll, A. B. (1998). The four faces of corporate citizenship. *Business and Society Review*, 100(101), 1-7.
- David, L. (2008). *The Professional LGV Driver's Handbook: A Complete Guide to the Driver CPC* (2nd ed.), London: Kogan Page Lt.
- Drink Driving. (2012). *Magistrates Sentencing Guidelines Unfit Through Drink or Drugs (drive/attempt to drive)*. Retrieved from https://www.drinkdriving.org/drink_driving_sentencing_guidelines.php#unfitdrink.
- Drug Driving & The Law. (2020). *Drug driving laws in England & Wales*. Retrieved from <https://www.drugdriving.org.uk/drug-driving-limit.php>.
- Governors Highway Safety Association. (2022). *Drug Impaired Driving*. Retrieved from <https://www.ghsa.org/state-laws/issues/drug%20impaired%20driving>.
- Graham, C., Eggers, A. & Sukhtankar, S. (2004). Does happiness pay? An exploration based on panel data from Russia. *Source Journal of Economic Behavior and Organization*, 55, 319 – 342.
- Legal approaches to drugs and driving. (2022). *Overviews Legal Approaches to Drugs and Driving*. Retrived from <http://www.emcdda.europa.eu/publications/topic-overviews/legal-approaches-to-drugs-and-driving/html#panel21>.
- Legislation. (1998). *Road Traffic Act 1988, Section 163*. Retrieved from <https://www.legislation.gov.uk/ukpga/1988/52/contents>
- Marlatt, G.A., and Gordon, J.R., EDS. (1995). *Relapse Prevention: Maintenance Strategies in the Treatment of Addictive Behaviors*. New York: Guilford Press.
- Michael, N. & Windy, D. (2006). *Rational emotive behaviour therapy in a nutshell*. New York: Sage Publications.
- Miralis, N.G. (2021). *Driving Under the Influence (DUI)*. Retrieved from <https://ngm.com.au/driving-under-the-influence-dui>.

บรรณานุกรม (ต่อ)

- Moore, T.H., Zammit S., Lingford-Hughes, A., Barnes T.R., Jones P.B., Burke, M. (2007). Cannabis use and risk of psychotic or affective mental health outcomes: a systematic review. *Lancet*, 370, 319-28.
- Olliers Motor Law. (2020). *Drink Driving Repeat Offenders (Drink or Drugs)*. Retrieved from <https://www.themotoringlaw.uk/drink-driving-solicitors/repeat>.
- Palos Heights Police Department. (2018). *Driving Under the Influence (D.U.I.)*. Retrieved from <https://ngm.com.au/driving-under-the-influence-dui>. Copyright 2018 by PALOS HEIGHTS POLICE DEPARTMENT.
- Phufarest. (2022). เข้าใจพฤติกรรมและสาเหตุของผู้ป่วยยาเสพติด. Retrieved from <https://www.phufaresthome.com/blog/understand-behavior-of-patient/>.
- Pobpad. (2022). รู้จัก Cognitive Behavioral Therapy บำบัดจิตโดยปรับความคิดและพฤติกรรม. Retrieved from <https://www.pobpad.com/รู้จัก-cognitive-behavioral-therapy>.
- Steve,T., Hayes, C., and Kimball, T. (2018). *The drug evaluation and classification (DEC) program: Saving lives and preventing crashes*. Arlington VA: National District Attorneys Association.
- Straßenverkehrsgesetz (StVG). (2003). *Promille-Grenze Straßenverkehrsgesetz:(StVG), 24a*. Retrieved from <https://www.gesetze-im-internet.de/stvg/BJNR004370909.html>.
- Strafprozeßordnung (StPO). (2020). *Strafprozeßordnung: (StPO) 1987*. Retrieved from <https://www.gesetze-im-internet.de/stpo/>.
- The House of Commons. (2013). *Crown Prosecution Service Annual Report and Accounts 2012–2013*. Retrieved from <https://assets.publishing.service.gov.uk/government/system>.
- Titus, S. R. (1982). *Crime and Criminology*. New York: Guilford Press.
- Washington State Legislature. (2020). *Washington state law: Rule of the road*. Retrieved from <https://app.leg.wa.gov/RCW/default.aspx?cite=46.61>.
- World Health Organization. (1994). *Lexicon of Alcohol and Drug Terms*. Geneva: World Health Organization. Retrieved from http://www.who.int/substance_abuse/terminology/who_lexicon/en/

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ	สุภาพร ละออเอี่ยม
วัน เดือน ปีเกิด	14 เมษายน 2537
สถานที่เกิด	จังหวัดราชบุรี ประเทศไทย
ประวัติการศึกษา	มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง ปริญญานิติศาสตร์บัณฑิต สาขาวิชานิติศาสตร์, 2560
ที่อยู่ปัจจุบัน	178/909 หมู่ 5 ตำบลปากเกร็ด อำเภอปากเกร็ด จังหวัด นนทบุรี 11120

